

KMC

KOORDINAČNO-METODICKÉ CENTRUM
PRE PREVENCIU NÁSILIA NA ŽENÁCH

REPREZENTATÍVNY VÝSKUM DOMÁCEHO NÁSILIA NA SLOVENSKU (PRAMENNÁ PUBLIKÁCIA)

Jarmila Filadelfiová, Daniel Gerbery, Jan Vittek

2017

„Domov musí byť bezpečné miesto pre všetkých“

Inštitút pre výskum práce a rodiny
Institute for Labour and Family Research

Reprezentatívny výskum domáceho násilia na Slovensku (Pramenná publikácia)

Jarmila Filadelfiová, Daniel Gerbery, Jan Vittek

Bratislava, 2017

Publikácia bola financovaná z grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu a spolufinancovaná zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v rámci projektu Koordinačno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie, ktorý je realizovaný v rámci programu SK09: Domáce a rodovo podmienené násilie.

www.norwaygrants.org

Úrad vlády SR

Vydanie: prvé vydanie
Vydavateľ: Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava 2017
Rok vydania: 2017
Rozsah: 215 strán

Text neprešiel jazykovou korektúrou.

Obsah

1. ÚVODNÉ INFORMÁCIE O VÝSKUME.....	7
1.1. Základné vymedzenia a východiská výskumu	7
1.2. Stručný historický exkurz k téme domáceho násilia	7
1.3. Konceptcia a ciele výskumu domáceho násilia	9
1.4. Informácie o zabezpečení zberu dát	10
1.5. Popis a porovnanie výskumného súboru žien a výskumného súboru mužov Slovenska	12
2. SPOMIENKY NA DETSTVO.....	16
2.1. Skúsenosť s fyzickou agresiou počas detstva zo strany rodičov	16
2.2. Skúsenosť so skutkami sexuálneho násilia počas detstva	20
2.3. Kontexty a súvislosti násilia počas detstva	22
3. SKÚSENOŠŤ ŽIEN A MUŽOV SLOVENSKA S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM OD ČLENA DOMÁCNOSTI V DOSPELOSTI	26
3.1. Prejavy psychického poškodzovania od člena domácnosti v dospelosti	26
3.2. Prejavy sociálneho izolovania a kontroly od člena domácnosti v dospelosti	30
3.2. Prejavy ekonomického zneužívania od člena domácnosti	34
3.4. Prejavy fyzickej agresie od člena domácnosti v dospelosti.....	37
3.5. Prejavy sexuálneho násilia od člena domácnosti v dospelosti.....	40
3.6. Domáce násilie v súhrne.....	43
3.7. Výskyt domáceho násilia za posledný rok	48
3.8. Blízke osoby ako páchatelia a páchatelky násilných skutkov v základnom prehľade za mužov a za ženy	56
4. SKÚSENOŠŤ ŽIEN A MUŽOV SLOVENSKA S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM OD PARTNERA A PARTNERKY	65
4.1. Prejavy psychického poškodzovania v intímnych vzťahoch.....	66
4.2. Prejavy sociálneho izolovania a kontroly v intímnych vzťahoch.....	67
4.3. Prejavy ekonomického zneužívania v intímnych vzťahoch	69
4.4. Prejavy fyzickej agresie v intímnych vzťahoch	70
4.5. Prejavy sexuálneho násilia v intímnych vzťahoch	71
4.6. Súhrnná skúsenosť s „partnerským“ násilím za jednotlivé druhy násilného správania a úhrn „partnerského“ násilia	73
5. SKÚSENOŠŤ S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM OD ČLENA DOMÁCNOSTI PODĽA ZÁKLADNÝCH demografických ZNAKOV	75
5.1. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a s „partnerským“ násilím podľa vekových skupín.....	75
5.2. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a s „partnerským“ násilím podľa vzdelanostných skupín	77

5.3. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a „partnerským“ násilím podľa národnostných skupín.....	79
5.4. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a „partnerským“ násilím podľa príjmovej situácie domácnosti.....	82
5.5. Súhrnná skúsenosť s domácim násilím a „partnerským“ násilím podľa základných demografických skupín	84
6. DOPADY A SÚVISLOSTI DOMÁCEHO A „PARTNERSKÉHO“ NÁSILIA.....	93
6.1. Dopady násilných skutkov od člena domácnosti na zdravie	93
6.2. Vybrané aspekty kvality života žien a mužov na Slovensku podľa skúseností s násilím v domácnosti	108
6.3. Ostatné súvislosti domáceho a „partnerského“ násilia: doplnenie obrazu	122
7. ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE	135
ANNEX 2	138
ANNEX 2.1: SKÚSENOŠŤ S FYZICKOU AGRESIOU POČAS DETSTVA ZO STRANY RODIČOV	138
ANNEX 2.2: SKÚSENOŠŤ SO SKUTKAMI SEXUÁLNEHO NÁSILIA POČAS DETSTVA	140
ANNEX 2.3: SITUAČNÉ INDEXY PODĽA FYZICKÉHO A SEXUÁLNEHO NÁSILIA - DETSTVO.....	142
ANNEX 3.....	144
ANNEX 3.1: FREKVENCIA SKUTKOV PSYCHICKÉHO POŠKODZOVANIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI	144
ANNEX 3.2: FREKVENCIA SKUTKOV SOCIÁLNEJ KONTROLY A OBMEDZOVANIA.....	148
ANNEX 3.3: FREKVENCIA SKUTKOV EKONOMICKÉHO ZNEUŽÍVANIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI	151
ANNEX 3.4: FREKVENCIA SKUTKOV FYZICKEJ AGRESIE OD ČLENA DOMÁCNOSTI... ..	153
ANNEX 3.5: FREKVENCIA SKUTKOV SEXUÁLNEHO NÁSILIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI	157
ANNEX 3.7: PREHĽAD SKUTKOV NÁSILNÉHO SPRÁVANIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI PODĽA VÝSKYTU ZA POSLEDNÝ ROK	159
ANNEX 3.8: INÉ BLÍZKE OSOBY S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM ČLENENÉ PODĽA POHLAVIA	163
ANNEX 4	173
ANNEX 4.1: FREKVENCIA VÝSKYTU JEDNOTLIVÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV OD PARTNERA ČI PARTNERKY	173
ANNEX 4.2: „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE ŽIEN A MUŽOV SLOVENSKA – POČTY SKUTKOV ZA PÄŤ DRUHOV NÁSILIA	179
ANNEX 5	182
ANNEX 5.1: SKÚSENOŠŤ S DOMÁCIM A „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM – POROVNANIE INÝCH SKUPÍN ŽIEN A MUŽOV	182
ANNEX 6.....	188

ANNEX 6.1: VÝSKYT EMOCIONÁLNYCH ŤAŽKOSTÍ PODĽA SKÚSENOSTI S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM ČLENA DOMÁCNOSTI.....	188
ANNEX 6.2: VÝSKYT DUŠEVNÝCH ŤAŽKOSTÍ PODĽA SKÚSENOSTÍ ŽIEN A MUŽOV S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM V DOMÁCNOSTI.....	191
ANNEX 6.2.b: NEDOSTATOK SOCIÁLNEJ PODPORY PODĽA SKÚSENOSTÍ ŽIEN A MUŽOV S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM V DOMÁCNOSTI	201
ANNEX 6.2.c: INDEX VNÍMANIA SOCIÁLNEJ PODPORY PODĽA ZAŽITÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV	207
ANNEX 6.3: NÁZORY NA PRÁVA A POVINNOSTI V RODINE PODĽA ZAŽITÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV (indexy)	209
ANNEX 6.3.b: INDEX ZAŽÍVANÝCH ŤAŽKOSTÍ V DETSTVE PODĽA ZAŽITÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV VO VYŠŠOM VEKU	213

1.ÚVODNÉ INFORMÁCIE O VÝSKUME

1.1. Základné vymedzenia a východiská výskumu

Domáce násilie sa v rozličných dokumentoch definuje rôzne, každý vedný odbor si vytvára vlastné definície podľa toho, ktorý aspekt problému chce zdôrazniť. Vychádzajúc zo všeobecnej definície násilia na medzinárodnej úrovni – podľa príručky Úradu OSN vo Viedni z roku 1993 sa za násilie považuje „akákoľvek činnosť jednej osoby voči druhej, ak táto činnosť obmedzuje jej zákonné práva a slobody a spôsobuje jej fyzické alebo psychické utrpenie a morálnu ujmu, alebo predstavuje ohrozenie fyzického alebo osobnostného rozvoja neplnoletej osoby“ (*Stratégie...*, 1993). V prípade, ak sa násilie odohráva v rámci rodiny či domácnosti, hovoríme o „domacom násilí“, ak je násilníkom partner, hovoríme o „násilí v intímnom vzťahu“ alebo „násilí páchanom intímnym partnerom“.

Popri všeobecnej dávajú definície uvedené v *Deklarácii OSN o odstránení násilia páchaného na ženách* (1993) a v *Pekinskej akčnej platforme* (1995) zvýšený dôraz na rodový aspekt násilia. V *Deklarácii* sa pod pojmom násilie páchané na ženách rozumie "akýkoľvek čin rodovo podmieneného násilia, ktorý spôsobuje alebo by mohol spôsobiť telesnú, sexuálnu alebo duševnú ujmu alebo utrpenie žien, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrašovania alebo úmyselného obmedzovania slobody, a to vo verejnom alebo súkromnom živote". Dokument ďalej vymenúva rôzne formy násilia páchaného na ženách: "fyzické, sexuálne a psychické násilie vyskytujúce sa v rodine, vrátane bitia, sexuálneho zneužívania dievčat členmi domácnosti, násilia súvisiaceho s venom, znásilnenia v manželstve, mržadenia genitálií žien a iných tradičných zvykov poškodzujúcich ženy, ďalej mimomanželské násilie a násilie spojené s vykorisťovaním, sexuálne obťažovanie a zastrašovanie v práci, škole a inde, obchodovanie so ženami, nútená prostitúcia a násilie páchané alebo tolerované štátom, pričom sa neobmedzuje iba na tieto javy". V *Pekinskej akčnej platforme* (Peking 1995), na ktorú sa odvoláva väčšina európskych materiálov, sa násilie páchané na ženách považuje za "prejav historicky nerovných mocenských vzťahov medzi ženami a mužmi, ktoré vedú k ovládnutiu a diskriminácii žien mužmi a k zabráneniu plného rozvoja žien" (*Pekinská...*, paragraf 118).

Pri tvorbe konceptu výskumu domáceho násilia sa vychádzalo z medzinárodných a európskych dokumentov a doterajších výskumných skúseností – predovšetkým zahraničných. Primárnu úlohu zohrali nórske skúsenosti, nakoľko *Norwegian Centre for Violence and Traumatic Stress Studies* je partnerskou inštitúciou *Koordinačno-metodického centra pre rodovo podmienené a domáce násilie* v Bratislave a koncepcia výskumu i príprava výskumných nástrojov sa opierala o výskumy tohto centra.¹

1.2. Stručný historický exkurz k téme domáceho násilia

Domáce násilie patrí k citlivým spoločenským problémom. Jeho skúmanie nie je jednoduché, čo obzvlášť platí pre krajiny, kde sa v nedávnej minulosti o probléme mlčalo, kde chýbala výskumnícka prax, skúsenosti a možnosti porovnávaní či testovania. Do tejto skupiny krajín až donedávna patrilo aj Slovensko. Za socializmu sa problém tabuizoval a bol vytláčaný do súkromnej sféry – ako problém individuálnych rodín. Nevnímal sa ako porušovanie ľudských práv² a v prípade násilia páchaného na ženách sa nevnímal ako rodovo podmienený problém – ako „prejav historicky nerovných mocenských

¹ Spolupráca sa uskutočňuje vďaka podpore Nórskeho finančného mechanizmu pre KMC. Nositeľom spolupráce je *Výskumné centrum na Univerzite v Oslo*, ktoré neskôr dostalo názov [NKVTS – Norwegian Centre for Violence and Traumatic Stress Studies](#). Centrum skúma dôsledky domáceho a sexuálneho násilia, katastrof a terorizmu, nútenej migrácie a ženskej pohlavnej obriezky. NKVTS je partnerskou inštitúciou *Koordinačno-metodického centra pre rodovo podmienené a domáce násilie* v Bratislave. Pozri aj rozhovor: *S Olem Kristianom Hjemdalom sa rozprávala Sára Činčurová z KMC, expertka na prevenciu násilia*: <https://dennikn.sk/blog/domace-nasilie-musime-prekonat-svoju-nevolu-pytat-sa/?ref=box>.

² Napr. práva na dôstojnosť, integritu osobnosti, zákaz neľudského a ponižujúceho zaobchádzania vo verejnej i v súkromnej sfére.

vzťahov medzi ženami a mužmi“. Dnes takýto prístup k domácej násilii – ako k problému individuálnych rodín – presadzujú a podporujú rôzne politické a náboženské kruhy,³ čo naďalej bráni pri presadzovaní účinnej pomoci obetiam domáceho násillia a jeho eliminácii a účinnej prevencii.

Vo verejnom diskurze na Slovensku sa problém domáceho násillia začal objavovať až v priebehu 90. rokov na základe úsillia niektorých ženských MVO alebo tých organizácií, ktoré sa venovali deťom a ich právam. Súčasťou politickej agendy sa problém stal až v druhej polovici 90. rokov, a to špeciálne rodovo podmienené násillie, v súvislosti so *IV. konferenciou OSN o ženách* (Peking, 1995) a *Pekinskou akčnou platformou*.⁴ Aj prvé pokusy o poskytnutie pomoci obetiam sa začali objavovať až v tomto období (prvé SOS linky a útluky pre obeť - ako dobrovoľnícke aktivity MVO). Prvé publikácie o násillí páchanom na ženách a na deťoch začali vychádzať až po roku 1998.⁵ Snahy o širšie výskumné uchopenie problému a poznávanie slovenských špecifík domáceho a rodovo podmieneného násillia sa objavili až po roku 2000.

Riešenie problému domáceho násillia nevyhnutne predpokladá evidenčné a výskumné aktivity. Sledovanie výskytu násillia, skúmanie jeho podstaty, charakteristík a dôsledkov napomáha rozvoju inštitucionálnej a legislatívnej siete, rozvoju potrebných politík a služieb pomoci a ochrany obetí.

Čo sa týka evidencie prípadov násillia, dá sa konštatovať, že na Slovensku je stále nedostatočná. Sledujú a publikujú sa iba kriminálne štatistiky, teda štatistiky ohlásených trestných činov. Aj u tých až do roku 2002 chýbali presné definície trestných činov spadajúcich pod domáce násillie, ako aj potrebné triedenia súhrnných štatistík – cez pohlavie, miesto vykonania trestného činu a vzťah násilníka a obeť a podobne. Ostatné štatistiky sú ešte aj v súčasnosti dokonca menej dostupné a presné, napríklad zdravotné či súdne štatistiky, dáta z azylových domov a útlukov, z liniek pomoci pre obeť násillia a podobne. Objavujú sa ale pravidelné snahy o zlepšenie situácie v štatistikách o násillí – na domácej⁶ aj európskej pôde.⁷

Nakoľko štatistiky zachytávajú iba ohlásené a zverejnené prípady násillia, na prekonanie či zmiernenie tohto ich nedostatku sa využívajú prieskumy viktimizácie alebo latencie zamerané na odhad neohlásených a nezverejnených prípadov násillia. Skúseností z realizácie takýchto prieskumov potvrdzujú, že sú užitočnou metódou poznávania celkového násillia a môžu byť efektívne i pri poznávaní domáceho násillia. Aby tieto zisťovania dokázali pokryť formy násillia vykonané osobou spojenou s obeťou blízkym vzťahom, musia využívať špeciálne definície a popis kompletných vzorov fyzického, sexuálneho, psychického, sociálneho a ekonomického násillia, ktoré charakterizujú domáce násillie alebo násillie v intímnom vzťahu. Na Slovensku sa prieskumy viktimizácie či latencie robia cca v posledných desiatich rokoch. Od roku 2007 pravidelne prebieha *Výskum obetí kriminality na Slovensku* a od roku 2013 *Monitoring latentnej kriminality a viktimologickej situácie na Slovensku*.⁸ V týchto výskumoch je domáce násillie zisťované ako súčasť skúmania kriminality a viktimizácie trestnými činmi, pričom údaje sa zbierajú len za skúsenosti s trestnými činmi za posledný rok.

Popri obmedzených štatistikách a nedostatkoch kriminologických prieskumov sú potrebné špecializované výskumy zamerané na zber kvalitatívnych a kvantitatívnych údajov o jednotlivých

³ Spomeňme napr. odpor k prijatiu Istanbulského dohovoru deklarovaný stranou SNS (<https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/439936-danko-sns-nikdy-neustupi-v-ratifikacii-istanbulskeho-dohovoru/>) alebo Konferenciou biskupov Slovenska (<http://www.hlavnespravy.sk/vyhlasenie-predsdu-konferencie-biskupov-slovenska-k-istanbulske-mu-dohovoru/864384>).

⁴ *Národný akčný plán pre ženy SR* z roku 1997 obsahoval po prvý raz úlohy zamerané na násillie páchané na ženách.

⁵ Realizovali sa tiež z iniciatívy MVO, najmä ZZŽ Aspekt. Išlo prevažne o preklady zahraničných štúdií a výskumných správ.

⁶ Pravidelne sa sledujú vrátane návrhov odporúčaní na ich zlepšenie v ročných správach o násillí páchanom na ženách a vo vyhodnocovacích správach k Národným akčným plánom na elimináciu a prevenciu násillia páchaného na ženách za jednotlivé obdobia (prehľad správ a ďalších dokumentov pozri na: <http://www.gender.gov.sk/zastavmenasillie/informacie/dokumenty/>).

⁷ Spomeňme aktivity EIGE v tejto oblasti, naposledy stretnutie v Bratislave *Meeting on the Role of the Police and the Justice in Collecting Comparable Data on Violence against Women in the EU* z 29. júna 2017 venované odporúčaniam na zlepšenie zhromažďovania údajov o násillí páchanom na ženách (<http://eige.europa.eu/gender-based-violence/data-collection>).

⁸ Realizuje ich Paneurópska vysoká škola v Bratislave. Pozri: <https://www.paneurouni.com/prava/zakladne-informacie/centrum-pre-vedu-vyskum-a-projektovu-cinnost/> alebo <http://www.krimivikt.sk/index.php>.

druhoch domáceho násilia. Na Slovensku sa prvé snahy o zachytenie postojov populácie Slovenska k domácejmu násiliu a skúseností žien s domácim násilím začali objavovať až koncom 90. rokov.⁹ Prvý sociologický výskum zameraný špeciálne na domáce násilie sa realizoval až v rokoch 2001-2002. Išlo o monitorovací výskum založený na analýze prípadov násilia v klientele vtedajších *Centier poradensko-psychologických služieb* (CPPS) a na expertných výpovediach reprezentantov tzv. pomáhajúcich profesií.¹⁰ Prvý reprezentatívny sociologický výskum z tejto oblasti zameraný na násilie páchaného na ženách sa uskutočnil v roku 2002 a potom sa zopakoval v roku 2008.¹¹ Výskumy sa zameriavali na celoživotnú prevalenciu rôznych foriem násilia páchaného na ženách, ako aj na vybrané dopady na zdravie žien. V roku 2012 realizovala *Agentúra Európskej únie pre ľudské práva* (FRA) prieskum rodovo podmieneného násilia páchaného na ženách, ktorý prebiehal aj na Slovensku.¹²

Podobnú a nie dlhú históriu má aj násilie páchané na deťoch, pri ktorom možno spomenúť výskumy IVPR¹³ alebo prehľady uvádzané na stránkach *Výboru pre deti a mládež pri Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť*.¹⁴ Výskumy násilia na senioroch sú zatiaľ na Slovensku výnimočné a doteraz nemali reprezentatívny charakter.¹⁵

Načrtnutá situácia z hľadiska výskumného uchopenia problému domáceho násilia na Slovensku významným spôsobom intervenovala do výberu koncepcie výskumu a jeho základných cieľov.

1.3. Koncepcia a ciele výskumu domáceho násilia

Reprezentatívny výskum žien a mužov Slovenska zameraný na výskyt domáceho násilia sa realizoval pod názvom „*Výskum osobného bezpečia a kvality života žien a mužov na Slovensku*“. Mal viacero cieľov. Primárnym cieľom výskumu bolo zistiť prevalenciu domáceho násilia v populácii žien a v populácii mužov Slovenska (nie len u žien a nie len v intímnom vzťahu), a to tak v priebehu doterajšieho života (osobitne v detstve, v dospelosti a v seniorskom veku), ako aj prevalenciu za posledný rok.

Zisťovanie sa zameralo na všetky typy násilného správania, teda na psychické (vrátane verbálneho), fyzické, sexuálne či sexualizované, ekonomické a sociálne násilie (kontrolné správanie), pričom sa dôraz dával na násilné skutky zo strany blízkych osôb¹⁶ – členov a členiek bližšej či širšej rodiny vrátane bývalých a súčasných partnerov a partneriek. Zámerom bolo zistiť okrem celkového domáceho násilia aj prevalenciu násilia v intímnom vzťahu na ženách i na mužoch (tzv. „partnerské“ násilie).

K ďalším explicitným cieľom patrilo zisťovanie dôsledkov rôznych typov násilia a zisťovanie a porovnanie kontextuálnych, situačných faktorov „partnerského“ násilia na mužoch a na ženách.

Výskum domáceho násilia vzišiel teda z potreby odkryť tento problém na Slovensku z hľadiska jeho výskytu, frekvencie, miery, podstaty, ako aj dopadov. Pričom bol zameraný na mapovanie a porovnanie skúsenosti žien a skúsenosti mužov Slovenska. Pre potreby výskumu sa jav násilia identifikoval pomerne široko – ako spôsoby správania, skutky, gestá alebo slová, ktoré môžu spolu vytvárať násilné správanie. Zároveň sa sledovala „opakovanosť“ jednotlivých skutkov – výskum rozlišuje frekvenciu výskytu (jednorazový a opakovaný výskyt).

⁹ V tejto súvislosti sa spomína napríklad zaradenie sady otázok do prieskumov verejnej mienky: IVO/FOCUS 1995, 1999, 2002 či združenie ženských MVO/MARKANT 2001 v rámci kampane voči násiliu na ženách „*Piata žena*“)

¹⁰ Realizovalo ho MSSR (B. Bodnárová - J. Filadelfiová: „*Domáce násilie na Slovensku*“. Priebežná správa z výskumu. MSSR, Bratislava 2002).

¹¹ Výskumy v roku 2002 a 2008 uskutočnil *Inštitút pre výskum práce a rodiny* (IVPR).

¹² Pozri napr.: <http://fra.europa.eu/en/survey/2012/survey-gender-based-violence-against-women>.

¹³ Z posledného obdobia: http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2013/Fico/vu_fico_prevalencia.pdf.

¹⁴ Viď: <https://www.employment.gov.sk/sk/vybor-deti-mladez/>.

¹⁵ Napríklad výskum Fóra pre pomoc starším z roku 2014. Pozri na: <http://www.forumseniorov.sk/>.

¹⁶ Všeobecnejšie sa zisťovalo iba sexuálne násilie v detstve: pre príklady potenciálnych páchatel'ov tu slúžil nórsky dotazník, ktorý zahŕňal blízkych aj vzdialenejších príbuzných, rodinných známych, učiteľ'ov (či iné „autority“ ako vedúci krúžkov, knazi a pod.).

Domáce násilie bolo vymedzené ako zážitok fyzického, psychického, sexuálneho, ekonomického a sociálneho nátlaku, zneužívania alebo napadnutia zo strany člena rodiny či domácnosti. Za každý typ sa sledovalo viacero druhov negatívnych skutkov,¹⁷ a to za všetkých členov rodiny vrátane súčasného a bývalého partnera či partnerky. Výskum sa usiloval zachytiť celoživotnú skúsenosť (rozdelenú do veku 15 rokov a po jeho dosiahnutí) i prevalenciu jednotlivých druhov násilného správania za posledný rok.

Pri výbere jednotlivých skutkov násilného správania sa vychádzalo primárne zo zahraničných výskumných skúseností (hlavne Nórsko a výskumy *Norwegian Centre for Violence and Traumatic Stress Studies*, ale aj Kanada a Francúzsko, správa WHO, výskumy FRA), výber spôsobov správania sa korigoval výsledkami domácich výskumov,¹⁸ definíciami uvádzanými v zákonoch¹⁹ a expertnými posudkami a konzultáciami priamo s výskumníkmi NKVTS a s pracovníkmi a pracovníčkami MVO poskytujúcimi pomoc obetiam násilia.

1.4. Informácie o zabezpečení zberu dát

Vlastný zber dát sa uskutočnil v priebehu od 17. marca do 28. apríla 2017 prieskumnou agentúrou TNS (výberové konanie). Výskum sa realizoval na dvoch samostatných reprezentatívnych súboroch: ženy Slovenska a muži Slovenska vo veku 18 až 70 rokov. Konečný súbor žien dosiahol 1 108 dospelých žien a súbor mužov 1 008 dospelých mužov vo veku 18-70 rokov. Takéto počty vzhľadom k relevantnej populácii sú pri reprezentatívnych výskumoch štandardné. Výskumná vzorka sa vyberala náhodnou prechádzkou, počet územných výberových jednotiek bol 400.

Údaje sa zbierali pomocou štandardizovaného dotazníka na tabletoch, ktorý sa vyplňal metódou face-to-face rozhovorov, s možnosťou vyplnenia niektorých citlivých častí samotnými respondentami a respondentkami. Dotazník obsahoval celkovo 56 otázok, prevažne zatvorených alebo poloopených, plus demografické charakteristiky potrebné ku kontrole reprezentativity súborov. Posudzované násilné skutky sa v dotazníku neoznačovali prívlastkom „násilné“, uvádzal sa iba popis situácie v zrozumiteľnom jazyku pre respondentov a respondentky.

Úvod dotazníka bol zameraný na násilné správanie a zažívanie rôznych záťažových situácií počas detstva. Skutkom násilného správania zo strany blízkych osôb (rodina a partnerstvo) bol venovaný stred dotazníka. Sledoval sa výskyt jednotlivých udalostí od jednotlivých členov a členiek domácnosti či rodiny vrátane intímneho partnera či partnerky, aj frekvencia výskytu za celý doterajší život, a zvlášť výskyt za posledný rok. Tretia časť dotazníka obsahovala otázky zamerané na sledovanie príčin a dôsledkov násilia, na spôsoby riešenia a sociálno-demografické charakteristiky.²⁰

¹⁷ Päť základných typov násilného správania sa ďalej operacionalizovali – v zátvorke je uvedený počet položiek za každý typ:

- *fyzické násilie*: od fackovania a škrabania, cez bitie, po vyhrážky a fyzické napadnutie (10)
- *sexuálne násilie*: od obťažovania a nútenia k sexuálnym aktivitám po znásilnenie (NNP 9, NIP 2)
- *ekonomické násilie*: od obmedzovania spotreby a zneužívania až po ničenie vecí a zadlženie (6)
- *sociálne násilie*: od kontroly, cez obmedzovanie stretnutí, po zákazy (8)
- *psychické násilie*: od vulgárnych nadávok, cez ponižovanie až po vyhrážanie opustením (10)

¹⁸ Citované výskumy z roku 2002 a 2008.

¹⁹ Náš trestný zákon nehovorí priamo o "násilí", ale spomína sa "týranie" a "fyzické a psychické utrpenie". Pod „fyzické utrpenie“ zaraďuje širokú škálu správania a skutkov, od vyhrážania sa útokom až po fyzické napadnutie s vážnymi zdravotnými následkami: bitie, kopanie, údery, spôsobovanie rán a popálenín rôzneho druhu, bezdôvodné odopieranie stravy, oddychu alebo spánku, alebo iné správanie, ktoré ohrozuje fyzické zdravie alebo obmedzuje bezpečnosť. Pojem "psychické utrpenie" v súvislosti s násilím medzi blízkymi osobami náš trestný zákon pozná od roku 2002. Definuje ho prostredníctvom viacerých spôsobov správania, ktoré k nemu vedú, ako: ponižovanie, pohŕdanie, zaobchádzanie, neustále sledovanie, vyhrážanie, vyvolávanie strachu alebo stresu, násilná izolácia, citové vydieranie alebo iné správanie ohrožujúce psychické zdravie alebo obmedzujúce bezpečnosť. Pozná aj pojem "sexuálne násilie", pričom špecifikuje aj spôsoby násilného sexuálneho správania, a to nechcené sexuálne praktiky, nútenie k sexuálnemu styku a znásilnenie (Zákon č. 421 z 19. júna 2002).

²⁰ Priemerná dĺžka trvania dotazníka bola 23 minút; 36 % respondentov uviedlo otázky ako záťažujúce.

Pri skúmaní sociálnych javov typu domáceho násilia (citlivých a dotýkajúcich sa intímnych stránok života jednotlivcov) veľmi záleží na spôsobe formulácie a kladenia otázok, ako aj na spôsobe realizácie rozhovorov. V snahe minimalizovať ohrozenia uplatnil výskumný tím i prieskumná agentúra viacero stratégií:

- Z výskumu sa vylúčili subjektívne a sugestívne otázky typu „Boli ste niekedy týraná či týraný?“;
- Pri sledovaní reálnych skúseností žien a mužov sa dotazník dôsledne vyhýbal používaniu slova „násilie“, termín sa objavil iba pri niektorých postojových otázkach;
- V dotazníku sa použili špecifické otázky – batérie zamerané na vybrané spôsoby správania a sledovala sa frekvencia výskytu na škále: „nie, nikdy“, „áno, 1 krát“, „áno, 2-5 krát“, „áno, 6 krát a viac“ a „neviem, nechcem odpovedať“. Za každou potvrdenou situáciou (odpoveď „áno“) nasledovala otázka na člena rodiny, ktorý sa takto správal, a otázka na posledný výskyt tohto zážitku (za posledných 12 mesiacov či dávnejšie).
- Otázky a dotazník sa opakovane konzultovali s expertmi na metodológiu sociologických výskumov a s expertmi z NKVTS a expertkami z praxe – čo priamo pracujú s obeťami násilia (MVO prevádzkujúce telefónne linky pomoci, poskytujúce poradenstvo a pomoc obetiam násilia). Hodnotenie sa uberalo dvomi smermi: výber a operacionalizácia násilných skutkov a dopad na potencionálne obeť násilia medzi respondentkami a respondentmi.
- Rozhovory realizovali výlučne ženy – ženská anketárska sieť pri ženách i pri mužoch.
- Zabezpečila sa špecifická príprava anketárov: na školeniach dostali základné informácie o domácom násilí a násilí páchanom na ženách, ako aj o spôsoboch, ako správne reagovať v rôznych situáciách.
- Anketárky boli vybavené základnými informáciami o možnostiach intervencie, taktiež číslami na odborníkov a odborníčky a informačnými materiálmi – v prípade prejavu záujmu zo strany respondentiek či respondentov.
- Národná linka pre ženy zažívajúce násilie i spolupracujúce MVO špecializované na prácu s obeťami poskytovali po celú dobu konania výskumu pohotovostné zázemie.

Za kvalitu vzoriek a ich reprezentativitu ručí prieskumná agentúra (TNS). Podľa odovzdaného metodologického dotazníka agentúra TNS dodržala všetky požiadavky na pravdepodobnostný výber.²¹ Návratnosť dosiahla 64 % (celkový počet navštívených adries 3 310) a miera odmietnutia bola 36 %.

Analýza výberového súboru a jeho porovnanie s celkovou populáciou žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov ukázali, že ich štruktúra sa podľa základných výberových znakov zhoduje. Prejavili sa iba minimálne odchýlky, pre ktoré boli prijaté korekčné opatrenia.²²

Predkladaná výskumná správa zahŕňa výsledky prvého reprezentatívneho prieskumu zameraného špecificky na domáce násilie na ženách a mužoch na Slovensku po celý doterajší život a za posledný rok.

²¹ Územné výberové jednotky boli vybrané zo základného súboru náhodným výberom z registra obcí a miest SR (založený na proporciách mužov a žien vo veku 18+ podľa kraja a veľkosti miesta bydliska). Vzorka mala rozsah 400 územných výberových jednotiek, v ktorých sa náhodnou prechádzkou (podľa vopred stanovených pravidiel) robil výber domácnosti. V každej výberovej jednotke sa uskutočnilo 2 – 8 rozhovorov. Respondentom sa stal ten člen domácnosti, ktorý mal viac ako 18 a menej ako 70 rokov a mal ako posledný narodeniny. V každej výberovej jednotke bol uskutočnený rozhovor minimálne s jednou ženou a s jedným mužom (okrem 1 výberovej jednotky – chatovej oblasti).

²² Váhy pre súbor mužov a súbor žien pozri v prílohe metodologického dotazníka – dostupné na IVPR.

1.5. Popis a porovnanie výskumného súboru žien a výskumného súboru mužov Slovenska

• Základné demografické charakteristiky súborov

Výskum domáceho násillia bol špecifikovaný pre dospelú populáciu žien a dospelú populáciu mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov. Ako ukazuje zloženie podľa veku (tabuľka 1.5.1), výskumný súbor žien i mužov v dostatočnom množstve pokrýva jednotlivé vekové skupiny. Rozdiely za jednotlivé kategórie nie sú významné.²³ Priemerný vek žien za uvedený výsek populácie vyšiel 42,23 rokov, čo je približne o jeden rok viac ako za rovnakú vekovú škálu mužov, čo bolo 41,14 rokov.

Tabuľka 1.5.1

Zloženie výskumného súboru žien a mužov podľa základných demografických znakov (stĺpcové %)

	Muži	Ženy
Vekové skupiny:		
18 - 29 rokov	26	25
30 - 39 rokov	24	22
40 - 49 rokov	19	19
50 - 59 rokov	20	20
60 - 70 rokov	11	14
<i>Priemerný vek:</i>	41,14	42,23
Najvyššie ukončené vzdelanie:		
- základné	8	10
- stredoškolské bez maturity (vyučení/-á)	29	21
- stredoškolské s maturitou	46	49
- vysokoškolské	17	20
Typ bydliska:		
veľké mesto (BA, KE)	12	13
krajské mesto	7	7
okresné mesto	26	28
iné mesto (nie okresné)	11	12
obec v blízkosti mesta	27	26
obec izolovanejšia od mesta	17	14
segregovaná osada	0	0
Veľkosť bydliska:		
Menej ako 1 000 obyv.	16	15
1 000 až 4 999 obyvateľov	29	28
5 000 až 19 999 obyvateľov	17	17
20 000 až 100 000 obyvateľov	27	28
nad 100 000 obyvateľov	12	13

Čo sa týka najvyššieho ukončeného vzdelania, súbory zodpovedajú celkovým trendom v populácii. Na Slovensku je dlhodobo veková štruktúra mužov v porovnaní so ženami viac vychýlená k stredoškolskému vzdelaniu bez maturity (t. j. učňovská škola) a ženy viac končia so stredoškolským vzdelaním s maturitou a častejšie pokračujú štúdiom na vysokej škole. Vo výberových súboroch sa zastúpenie jednotlivých vzdelanostných skupín podarilo s prevážením dodržať. Zároveň je každá z kategórií naplnená dostatočne pre to, aby sa dali vzájomne komparovať.

²³ Súbor žien i súbor mužov (každý zvlášť) bol prevážený podľa veku, vzdelania, veľkostnej skupiny obce a kraja. Agentúra pri vážení vychádzala zo základného súboru – populácia mužov a žien SR od 18 do 70 rokov v roku posledného sčítania 2011. Veľkosť populácie žien vo veku 18-70 rokov bola: 1 946 730 (veľkosť vzorky: 1 108 žien); Veľkosť populácie mužov vo veku 18-70 rokov dosiahla: 1 922 860 (veľkosť vzorky: 1 008 mužov). Váhy boli naprogramované pomocou štatistického softvéru SPSS v23.0 zvlášť pre mužov a pre ženy.

Typ bydliska je medzi ženami a mužmi vyvážený, podobne aj veľkosť bydliska. Číže z hľadiska týchto geografických znakov sa bude porovnávať rovnaký súbor žien a mužov. Najvyššie zastúpenie majú v súboroch obyvatelia a obyvateľky okresných miest, a potom obcí v blízkosti okresného mesta, segregované osady nie sú zastúpené vôbec.²⁴

- **Súbor žien a mužov podľa ekonomickej aktivity a ekonomickej sily domácnosti**

Ako vyplýva z tabuľky 1.5.2, napriek podobnej vekovej štruktúre sa súbor žien a mužov vo veku 18-70 rokov na základe ekonomickej aktivity odlišuje. Prejavujú sa tu opäť všeobecnejšie trendy charakterizujúce populáciu Slovenska: vyššia zamestnanosť mužov, najmä v podnikateľskom sektore, viac žien na starobnom dôchodku a na materskej alebo rodičovskej dovolenke.

Tabuľka 1.5.2

Zloženie výskumného súboru žien a mužov podľa ekonomického postavenia jednotlivca a domácnosti (stĺpcové %)

	Muži	Ženy
Súčasný ekonomický postavenie:		
- študent/ študentka – príprava na povolanie	10	9
- pracujúci/pracujúca – ako živnostník alebo podnikateľ	13	6
- pracujúci/ pracujúca – zamestnanec na dobu neurčitú	49	42
- pracujúci/ pracujúca – zamestnanec na dobu určitú	5	4
- pracujúci/ pracujúca inak – práca dočasná, príležitostná...	1	0
- pracujúci starobný dôchodca/ dôchodkyňa	1	1
- pracujúci invalidný dôchodca/ pracujúca invalidná	1	1
- nepracujúci starobný dôchodca/ dôchodkyňa	9	12
- nepracujúci invalidný dôchodca/dôchodkyňa	4	3
- nezamestnaný/ nezamestnaná	8	8
- na materskej alebo rodičovskej dovolenke	0	12
- v domácnosti	0	1
- ošetrojúci/ ošetrojúca člena rodiny (na príspevku)	0	1
Subjektívny pocit chudoby domácnosti:		
- príjmy stačia na všetko	12	11
- príjmy stačia na všetko, ale hospodárime úsporne	46	40
- musíme veľa šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci	25	33
- máme dosť peňazí len na nákup najlacnejších vecí	9	10
- peniaze stačia len na základné potraviny	6	4
- nemáme dosť peňazí ani na nákup základných potravín	1	1
Nevie posúdiť	2	1

Spomedzi výskumného súboru mužov sa ako pracujúci zaradilo spolu 70 %, kým spomedzi žien iba 54 %. Z mužov podniká alebo pracuje ako živnostník 13 %, zo žien je to o polovicu menej – len 6 %. Podiel nezamestnaných je v oboch skupinách rovnaký (po 8 %). Prevaha žien sa ukázala u nepracujúcich

²⁴ Pôvodne sa uvažovalo o špeciálnej časti výskumu v rómskych segregovaných osadách, finančné prostriedky dostupné na výskum ale na taký náročný terén nepostačovali, preto sme z takéhoto scenára museli rezignovať. Domáce násilie v segregovaných rómskych osadách zostáva úlohou pre budúce výskumné aktivity, tento výskum ich nezachytáva. Pripomeňme na tomto mieste, že podľa pôvodného scenára mal tiež zároveň prebiehať výskum v zariadeniach pre pomoc obetiam násillia – ani na túto súčasť dostupné finančné prostriedky nepostačovali a neuskutočnila sa.

dôchodkýň a v prípade starostlivosti o dieťa (každá skupina na úrovni 12 %). Podiel pripravujúcich sa na povolanie – študujúcich – bol v oboch súboroch takmer rovnaký – cca jedna desatina.

Podľa ekonomickej aktivity sa teda súbor žien a mužov líši, zodpovedá však zloženiu celkovému v tejto vekovej skupine populácie žien a mužov Slovenska.

Lepšie ekonomické postavenie mužov sa odrazilo na priaznivejšom hodnotení finančnej situácie svojej domácnosti. Muži sa častejšie zaradili na vrchné priečky rebríčka, ženy zasa do stredných stupňov. Avšak pri položení pomyselných hraníc ekonomického nedostatku do stredu rebríčka je skúsenosť žien a mužov takmer rovnaká. Do prvých troch stupňov sa zaradilo 83 % mužov a 84 % žien; do posledných troch stupňov popisujúcich istú mieru nedostatku zasa 16 % mužov a 15 % žien.

• Základné rodinné charakteristiky výskumných súborov

Pri výskumoch zameraných na prevalenciu domáceho násillia zohrávajú významnú úlohu viaceré rodinné charakteristiky, najmä pre reliabilitu vzájomných komparácií rôznych segmentov populácie a skupín. K tým najzákladnejším sa dá zaradiť rodinný stav, veľkosť a typ domácnosti a tiež skúsenosti s partnerstvom. Percentuálne zastúpenie jednotlivých kategórií za tieto rodinné charakteristiky v oboch skúmaných súboroch prezentuje tabuľka 1.5.3.

Tabuľka 1.5.3

Zloženie výskumného súboru žien a mužov podľa typu rodiny a domácnosti (stĺpcové %)

	Muži	Ženy
Rodinný stav:		
- slobodný/ slobodná	35	23
- druh/ družka	5	9
- ženatý/ vydatá prvýkrát	47	47
- ženatý/ vydatá opakovane	4	2
- rozvedený/ rozvedená	7	10
- vdovec/ vdova	2	9
<i>Priemerný počet osôb v domácnosti:</i>	<i>3,11</i>	<i>3,17</i>
<i>Priemerný počet detí do 18 rokov:</i>	<i>0,59</i>	<i>0,69</i>
Aktuálny typ domácnosti – s kým býva:		
iba sám/sama	15	14
sám/sama s dieťaťom/deťmi	1	7
sám/sama u rodičov/ rodiča, či s rodičmi/ rodičom	25	16
sám/sama s dieťaťom/deťmi a rodič/ rodičia (svokrovci)	1	3
iba so súčasnou partnerkou/ súčasným partnerom (manžel...)	17	17
so súčasnou partnerkou/ súčasným partnerom a dieťa/ deti	35	35
so súčasnou partnerkou/ partnerom a rodič/ rodičia	2	2
so súčasnou partnerkou/ partnerom, dieťa/deti a rodič/ rodičia	3	4
iný typ domácnosti so súčasnou partnerkou/ súčasným	0	1
iné	1	1
Partnerstvo počas života – či mali niekedy partnera/partnerku:		
- áno, jednu/ jedného	49	58
- áno, viacero	15	13
- nie	34	27
Nevie, nechce odpovedať	2	2

Ako sa ukázalo pri sledovaní rodinného stavu, v oboch súboroch je najvyšší a úplne rovnaký podiel osôb žijúcich v manželstve – po 47 %. Opakované sobáše boli častejšie v súbore mužov a partnerské spolužitie bez uzatvorenia manželstva zasa v súbore žien. Spolu si partnerský status uviedlo 56 % spomedzi mužov a 58 % spomedzi žien.

K celkovým demografickým charakteristikám populácie patrí vyššie zastúpenie rozvedených a ovdovených v ženskej časti populácie, čo výskumné súbory potvrdili. Rozvedených bolo 10 % zo žien a v rámci mužov 7 %; ovdovených 9 % zo žien a iba 2 % spomedzi mužov. Kde získali muži prevahu, to bol podiel slobodných, ktorý získal podiel 35 %, kým v súbore žien bolo slobodných 23 %. Jedným z faktorov tu je dlhodobo vyšší sobášny vek mužov, ktorý je aktuálne o 3 roky vyšší ako u žien.²⁵

Zloženie súboru mužov a žien Slovenska vo veku 18-70 rokov podľa rodinného stavu kopíruje celkové populačné trendy. Pre ďalšie analýzy je dôležité, že podiel aktuálnych partnerských statusov (partnerstvo s manželstvom či bez neho) je v oboch súborech približne rovnaký (56 % a 58 %). Pokiaľ ide o skúsenosť s partnerstvom počas doterajšieho života,²⁶ aspoň jeden vážny vzťah v doterajšom živote deklarovalo 64 % súboru mužov a 71 % súboru žien.

Čo sa týka aktuálnej domácnosti, zastúpenie žijúcich samostatne je v oboch súborech rovnaké (cca 15 %), podobne ako pri samostatných pároch (17 %) a dvojgeneračných rodinách (po 35 %). V súbore žien je viac osamelých matiek s dieťaťom než osamelých otcov s dieťaťom (spolu 10 % žien oproti 2 % mužov). A naopak – v súbore mužov je častejšie bývanie u rodičov či s rodičmi (25 % mužov vz. 16 % žien). Ostatné typy domácností sú v oboch súborech zastúpené len minimálne. Priemerná veľkosť domácnosti je približne rovnaká (za mužov 3,11 a za ženy 3,17 osôb) a priemerný počet detí do 18 rokov žijúcich v domácnosti je mierne vyšší u žien (0,69 vz. 0,59 detí).

Tabuľka 1.5.4

Zloženie výskumného súboru žien a mužov podľa typu rodiny v detstve (stĺpcové %)

	Muži	Ženy
Typ rodiny počas detstva:		
celé detstvo s obidvoma rodičmi	86	87
prevažnú časť detstva s obidvoma rodičmi	6	6
prevažnú časť detstva len s mamou	6	6
prevažnú časť detstva len s otcom	1	1
prevažnú časť detstva s náhradnými rodičmi, poručníkmi	0	0
prevažnú časť detstva v detskom domove (resp. iná forma)	1	0
Vyrastanie so súrodencami:		
- nemali súrodencia	10	10
- mali súrodencia	90	90
<i>Priemerný počet súrodencov:</i>	2,02	2,14

Z hľadiska sledovania skúseností s násilným správaním zo strany členov rodiny počas detstva je dôležité porovnať zloženie súboru žien a mužov podľa prevažujúceho typu rodiny počas detstva a podľa prítomnosti súrodencov v rodine. Ako ukazuje tabuľka 4, zloženie súboru žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov je podľa typu východiskovej rodiny v období detstva takmer totožné. Absolútna väčšina vyrastala celé detstvo (86 % mužov a 87 % žien) a ďalších 6 % prevažnú časť detstva s obidvomi rodičmi. S jedným rodičom vyrastalo spolu 7 % mužov i 7 % žien, pričom z toho až 6 % pripadalo na rodiny vedené matkou. Prevažnú časť detstva prežilo v detskom domove 1 % spomedzi skúmaných mužov, výskumný súbor žien takúto skúsenosť nezaznamenal. Podľa prítomnosti súrodencov - až 90 % v oboch súborech malo súrodencia či súrodencov, pričom v priemere to boli dvaja súrodenci.

Skúsenosť žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov z vlastného detstva je podľa východiskovej rodiny veľmi podobná.

²⁵ Podľa správy o demografickom vývoji za rok 2016 je priemerný vek mužov pri sobáši 33,4 roka a už žien 30,4 roka. Vo vekovej skupine 18 až 25 rokov je na Slovensku slobodných až 95 % mužov a 90 % žien, v skupine medzi 25 až 30 rokov je slobodných 80 % mužov a vyše 60 % žien. Pozri na ŠÚ SR (www.statistics.sk).

²⁶ Znenie otázky: „Mali ste niekedy v živote partnerku/ partnera, s ktorou/ s ktorým ste mali vážny vzťah (oficiálne spolu chodili, uzavreli manželstvo...) alebo nie?“

- **Súbor žien a mužov podľa deklarovanej národnosti a vierovyznania**

Výskumy domáceho či rodovo podmieneného násillia často poukazujú na dôležitosť takých charakteristík, ako je národnosť a vzťah k viere. Pozrime sa na záver na skladbu výskumných súborov podľa nich (tabuľka 1.5.5).

Zloženie na základe deklarovanej národnosti je úplne rovnaké: 90 % sa prihlásilo k slovenskej národnosti, 8 % k maďarskej národnosti²⁷ a po 1 % k rómskej a k inej národnosti.

Tabuľka 1.5.5

Zloženie výskumného súboru žien a mužov podľa národnosti a vierovyznania (stĺpcové %)

	Muži	Ženy
Deklarovaná národnosť:		
slovenská	90	90
maďarská	8	8
rómska	1	1
iná	1	1
Vzťah k náboženstvu, k viere:		
- ste hlboko veriaci/ veriaca	4	10
- ste veriaci/ veriaca	56	68
- nie ste rozhodnutý/ rozhodnutá	11	6
- nie ste nábožensky založený/ založená	19	11
- ste ateista/ ateistka	7	4
- iné	0	0
Nevie, nechce odpovedať	3	1

Skladba súborov sa ale odlišuje podľa vzťahu k náboženstvu. Súbor žien sa vyznačuje vyšším podielom veriacich a hlboko veriacich, kde získali spolu až 78 %. V súbore skúmaných mužov je tento podiel tiež vysoký, ale podstatne nižší – spolu 60 %. Na druhej strane muži dva krát častejšie uvádzali nerozhodnosť v otázke viery (11 % ku 6 % žien), odmietli náboženské založenie (19 % ku 11 % žien) a deklarovali sa za ateistu (7 % ku 4 % žien).

Vzťah žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov k náboženstvu je veľmi intenzívny, obzvlášť u žien. Bude preto zaujímavé kontrolovať skúsenosť s rôznymi podobami domáceho násillia a jeho príčin a dôsledkov aj s týmto triediacim znakom.

2. SPOMIENKY NA DETSTVO

2.1. Skúsenosť s fyzickou agresiou počas detstva zo strany rodičov

Slovensko je krajina, ktorá ešte neschválila zákaz fyzických trestov v rámci domácnosti. Podľa výskumných zistení je „výchovná facka“ pre veľkú časť populácie stále prípustný výchovný prostriedok. Vo výskume domáceho násillia sa preto v prvom bloku venovanom spomienkam na detstvo objavila otázka na skúsenosť s fyzickou agresiou zo strany rodičov alebo náhradných rodičov. Sledovalo sa spolu šesť skutkov fyzickej agresie, pri ktorých respondenti uvádzali nie len samotný výskyt, ale aj frekvenciu výskytu.

Ako ukazuje tabuľka 2.1.1, muži aj ženy sa so sledovanými skutkami do veku 15 rokov stretli, mnohí z nich opakovane. Najčastejšie sa objavovala facka, ktorú od rodičov dostalo aspoň raz 31,5 % mužov a 20,5 % žien. Opakovanú skúsenosť s fackou od rodiča uviedlo 22,8 % mužov a 13,7 % žien. Ostatné skutky fyzickej agresie mali podstatne nižší výskyt, ale neboli ojedinelé. Druhým najčastejším skutkom bol úder päšťou alebo nejakým predmetom: takýto zážitok poznalo 5,3 % mužov (3,2 % opakovane)

²⁷ Dotazník bol preložený aj do maďarského jazyka.

a 3,3 % žien (2,4 % opakovane). Ťahanie za vlasy alebo štipanie poznalo od rodičov takmer 5 % spomedzi skúmaných mužov a 4 % spomedzi skúmaných žien; kopanie alebo zbitie 4,1 % mužov a 2,5 % žien; a násilné trasenie alebo sácanie 3,7 % mužov a 2,6 % žien. Najmenej sa objavovalo ohrozovanie alebo poranenie nejakou zbraňou – takéto prípady boli zistené medzi mužmi iba dva a medzi ženami šesť. Nejaké iné skutky fyzickej agresie respondenti a respondentky neuvádzali.

Zistené údaje ukázali, že skutky fyzickej agresie zo strany rodičov boli medzi mužmi a ženami Slovenska vo veku 18-70 rokov počas detstva pomerne časté. A ako ukázala tabuľka, fyzická agresia počas detstva mala vyšší výskyt u mužov ako u žien (s výnimkou jediného skutku – ohrozovania zbraňou). Podrobnú frekvenciu výskytu jednotlivých sledovaných skutkov fyzickej agresie uvádza ANEX 2.1.

Tabuľka 2.1.1

Skúsenosť s fyzickou agresiou zo strany rodičov počas detstva – do veku 15 rokov (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
ťahal za vlasy alebo štipal	4,8	2,7	3,9	2,5	0,9	0,2
násilne triasol alebo sácal	3,7	1,9	2,6	1,8	1,1	0,1
dal facku	31,5	22,8	20,5	13,7	11,0	9,1
udrel päťou alebo nejakým predmetom	5,3	3,2	3,3	2,4	2,0	0,8
kopal alebo zbil	4,1	2,8	2,5	2,0	1,6	0,8
ohrozoval alebo poranil nejakou zbraňou	0,2	0,2	0,6	0,5	-0,4	-0,3

Otázka: „Teraz Vám postupne prečítam niektoré prejavy fyzickej sily a Vy mi pri každom povedzte, či ste ho počas detstva od niektorého z rodičov alebo náhradných rodičov zažili alebo nie – a ako často. Rodičia, jeden z rodičov alebo náhradných rodičov Vás...“

Poznámka: Celková skúsenosť = celkový výskyt bez ohľadu na frekvenciu (spolu možnosti „áno, 1 krát“ + „áno, 2-5 krát“ + „áno, 6 krát a viac“). Opakovaná skúsenosť = opakovaný výskyt (spolu možnosti „áno, 2-5 krát“ + „áno, 6 krát a viac“).

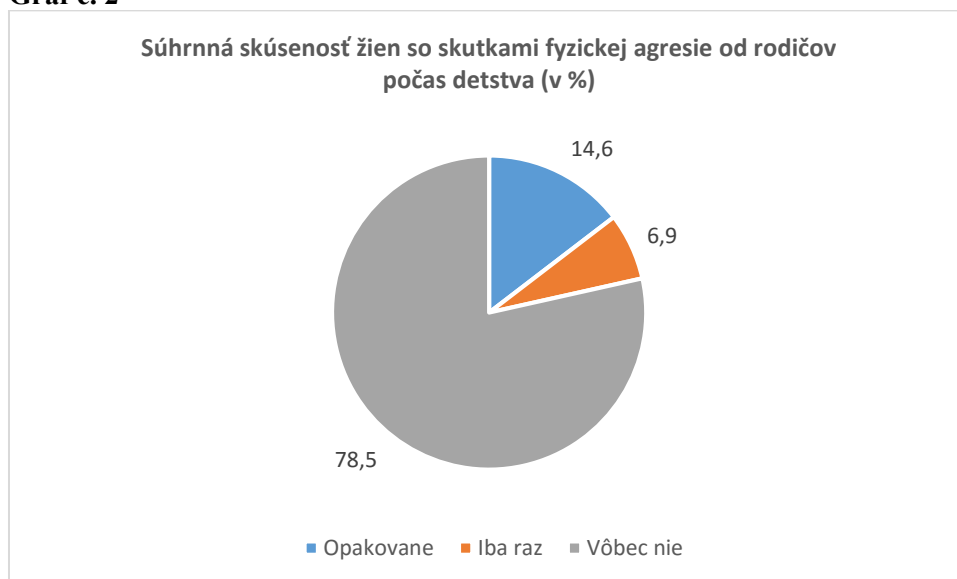
Pozrieme sa teraz na súhrnnú skúsenosť so skutkami fyzickej agresie zo strany rodičov v detstve, teda aká časť výskumného súboru zažila aspoň raz aspoň jeden zo sledovaných šiestich spôsobov agresívneho správania. Celkový podiel mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s akoukoľvek skúsenosťou s fyzickou agresiou rodičov dosiahol 33,7 %. Z toho 9,4 % zažilo prinajmenšom jeden zo sledovaných skutkov iba raz a v prípade 24,3 % mužov sa niektorý zo skutkov opakoval. Žiadnu skúsenosť s prejavmi fyzickej sily od rodičov do veku 15 rokov uviedli dve tretiny skúmaných mužov (66,3 %).

Graf č. 1

Pri pohľade na ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov, u nich je súhrnná skúsenosť so skutkami fyzickej agresie na úrovni 21,5 %. Pričom 6,9 % z nich má ojedinelý zážitok prinajmenej s jedným takýmto skutkom a u 14,6 % sa niektorý z prejavov agresívneho správania opakoval. Bez zážitku fyzickej agresie od rodičov zo svojho detstva sú viac tri štvrtiny skúmaných žien (78,5 %).

Graf č. 2

Pri dospelých mužoch i ženách Slovenska sa výskumom zaznamenala pomerne vysoká skúsenosť z detstva so skutkami fyzickej agresie od rodičov. Vyššie zastúpenie opakovanej skúsenosti zároveň sa ukázalo, že ak sa takéto správanie rodičov vyskytne, má tendenciu sa opakovať.

Výskum ďalej zisťoval, v akom veku sa takéto správanie rodičov objavilo po prvý krát a kedy sa udialo naposledy. Pri otázke, kedy sa tak stalo prvý krát, vekové rozpätie pokrývalo celé sledované obdobie už od 2 až do 15 rokov, vekové rozpätie za posledný výskyt zachytávalo obdobie od 10 do 15 rokov. Za prvý výskyt násilného skutku uvádzali muži so skúsenosťou fyzickej agresie počas detstva najčastejšie vek 10 rokov (17 % dotknutých mužov), a potom 8 rokov (11 %); v rámci žien to bolo 7 rokov (11 %), a potom 10 a 14 rokov (po 9 % z dotknutých žien). Za vek posledného objavenia sa fyzickej agresie

počas detstva muži vyznačili najviac vek 15 rokov (47 %) a potom 14 rokov (16 %); u žien to bolo rovnako 15 a 14 rokov s 58 % a 13 %.

Nasledovala otázka na upresnenie rodiča, ktorý sa takýmto spôsobom v detstve správal. Najčastejšie sa uvádzal otec: deklarovalo ho 82 % mužov so zážitkom fyzickej agresie a 73 % dotknutých žien. Matka sa objavila u 26 % prípadov mužov a 46 % prípadov žien. Nejakého iného dospelého, čo sa počas detstva o dieťa staral, označilo z dotknutých mužov 8 % a z dotknutých žien 9 %. Údaje naznačujú podstatne častejšie prejavy fyzickej agresie od otcov, pričom fyzická agresia zo strany matiek akoby častejšie smerovala k dievčatám než ku chlapcom.

Tabuľka 2.1.2

Konkretizácia rodiča používajúceho fyzickú agresiu počas detstva (len ženy a muži so skúsenosťou s násilným správaním, skóre v %)

	Muži	Ženy
otec	82	73
matka	26	46
nejaký iný dospelý, čo sa o Vás staral	8	9

Poznámka: Možnosť viacerých odpovedí – súhrn prevyšuje 100 percent.

Zisťovali sa tiež podrobnejšie následky fyzickej agresie zo strany rodičov a vyhľadanie pomoci. Fyzické následky alebo zranenia v dôsledku niektorých zo zážitých situácií uviedlo spolu 13 % dotknutých mužov (z toho 8 % opakovane) a 37 % dotknutých žien (z toho 15 % opakovane). Vyššie zastúpenie zdravotných následkov v súbore dotknutých žien naznačuje, že síce zažívali v detstve v porovnaní s mužmi menej násilných skutkov od rodičov, ale fyzické následky boli u nich podstatne častejšie.

Čo sa týka konkrétnych následkov fyzickej agresie v detstve na zdraví, muži medzi nimi uvádzali najmä škrabance a modriny, tiež monokel a v dvoch prípadoch vybité zuby. U žien bolo spektrum zdravotných následkov pestrejšie: k škrabancom a monoklu, ktoré sa uvádzali najviac, pridávali ešte rany či rezné rany a vnútorné zranenia alebo zlomeniny.

Na otázku, či sa o týchto situáciách /situácii niekedy rozprávali s nejakou dospelou osobou, odpovedalo kladne 49 % mužov a 63 % žien s následkami agresie od rodičov v detstve. Dievčatá vychádzali v tomto smere „zdielnejšie“.

A akú úroveň malo vyhľadávanie pomoci u tých, čo zažili násilné správanie od rodičov? Spomedzi mužov so zážitkom fyzickej agresie od rodičov počas detstva, riešila škola 5 % prípadov, zdravotnícke služby nevyhľadal nikto z nich; psychologickú poradňu navštevovali 3 %; na cirkev sa obrátilo 5 %; na pomáhajúce neziskové organizácie a ani na psychiatriu sa neobrátil o pomoc nikto z nich. U žien bola pomoc častejšia: škola riešila 18 % prípadov; zdravotnícke služby využilo 16 % prípadov; psychologickú poradňu navštevovalo 13 %; na cirkev sa obrátilo 12 %; a psychiatrickú poradňu spoznalo 5 % prípadov dotknutých dievčat; na mimovládne pomáhajúce organizácie sa o pomoc v detstve neobrátili ani skúmané ženy.

Zhrnutie: Výsledky reprezentatívneho výskumu preukázali pomerne bohatú skúsenosť mužov a žien Slovenska vo veku 18-70 rokov s prejavmi fyzickej agresie zo strany rodičov alebo iných dospelých poskytujúcich starostlivosť počas detstva. Mimoriadne časté boli predovšetkým facky, ktoré z detstva pozná takmer tretina mužov a viac ako pätina žien. Hoci agresívne správanie zažívali v detstve vo svojich domácnostiach muži aj ženy, prejavila sa vyššia skúsenosť na strane mužov. Na druhej strane dievčatá signalizovali viac a ťažšie následky agresívneho správania sa od rodičov, častejšie tiež museli vyhľadať pomoc rôzneho druhu. Zo sledovania frekvencie výskytu skutkov fyzickej agresie sa ukázalo, že ak sa v rodine či domácnosti takéto správanie objaví, má tendenciu opakovať sa.

2.2. Skúsenosť so skutkami sexuálneho násillia počas detstva

Sexuálne násillie počas detstva (do dosiahnutia veku 15 rokov) sa zistovalo celé, teda nie len od rodičov, ale od akýchkoľvek osôb. Sledovalo sa spolu deväť druhov nedobrovoľných alebo nútených sexuálnych kontaktov (u mužov len sedem), pri ktorých sa zaznamenávala aj frekvencia výskytu. Ako ukazuje tabuľka 2.2.1, výskumami sme zachytili veľmi nízky výskyt sexuálneho násillia počas detstva. Je otázne, či je takýto slabý výsledok pravdivým odrazom reality alebo ide skôr na vrub obáv slovenskej populácie hovoriť pred niekým neznámym o takýchto intímnych zážitkoch.

Tabuľka 2.2.1

Skúsenosť so skutkami sexuálneho násillia počas detstva – do veku 15 rokov (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
...Vás nútil obnažovať sa či pózovať bez šiat	0,1	0	0,1	0	0	0
...sa pred Vami odhaľoval	0,2	0	1,5	0,7	-1,3	-0,7
...sa dotýkal Vašich pohlavných orgánov alebo požadoval, aby ste sa sami dotýkali svojich pohlavných orgánov	0,1	0,1	0,4	0	-0,3	0,1
...požadoval, aby ste sa Vy dotýkali jeho/jej pohlavných orgánov.	0,1	0	0,4	0,1	-0,3	-0,1
...Vám strkal prsty alebo nejaký iný predmet do vagíny	-	-	0,1	0	-	-
...Vám strkal prsty alebo nejaký iný predmet do konečníka	0	0	0	0	0	0
...sa pokúšal o vniknutie alebo vnikol pohlavným orgánom do vagíny	-	-	0	0	-	-
...mal s Vami análny styk, sex (cez konečník).	0	0	0	0	0	0

...mal s Vami orálny styk, sex (ústami).	0	0	0,1	0	-0,1	0
--	---	---	-----	---	------	---

Otázka: „Kým ste dosiahli 15 rokov, stalo sa, že Vás niekto naviedol alebo prinútil – či už použitím fyzickej sily alebo vyhrážkami, že ublíži Vám alebo niekomu blízkemu – na sexuálny kontakt? Postupne prejdeme niektoré druhy takýchto kontaktov a Vy uveďte, či je Vám z detstva také správanie úplne neznáme alebo sa Vám niekedy prihodilo – a koľko krát? S použitím hrozieb či fyzickej sily nejaká osoba, niekto...“

Pohľad do tabuľky naznačuje, že výskyt sexuálneho násillia počas detstva uvádzali v minimálnej miere predovšetkým muži. Ojedinelý výskyt sa u nich zaznamenal iba pri štyroch skutkoch: nútenie k obnažovaniu sa či pózovaniu bez šiat, odhaľovanie sa pred dieťaťom, dotýkanie sa pohlavných orgánov dieťaťa a požadovanie, aby sa dieťa dotýkalo pohlavných orgánov inej osoby. Súhrnná skúsenosť – aspoň raz aspoň jeden skutok – sa zaznamenala iba u troch prípadov skúmaných mužov, opakovaný výskyt sa pritom objavil iba v jedinom prípade.

Skúsenosť žien so sexuálnymi násilnými kontaktmi z obdobia detstva bola v porovnaní s mužmi pestrejšia. Okrem vyššie uvedených štyroch skutkov, ktoré mali ale medzi ženami v porovnaní s mužmi častejší výskyt, sa u žien uvádzalo aj strkanie prstov alebo iného predmetu do vagíny a vynútený orálny sex. Súhrnná skúsenosť žien Slovenska s násilnými sexuálnymi kontaktmi do veku 15 rokov dosiahla 1,8 % a opakovaná 0,7 %. Čiže takmer 2 % žien vo veku 18-70 rokov deklarovalo z detstva aspoň ojedinelú skúsenosť prinajmenej s jedným zo skutkov sexuálneho násillia a necelé 1 % sa s niektorým zo sledovaných skutkov stretlo v detstve opakovane. Podrobnejšie frekvenciu jednotlivých skutkov nútených sexuálnych kontaktov zaznamenáva ANNEX 2.2.

U mužov s násilný sexuálnym zážitkom sa medzi páchatel'ami objavili len muži, konkrétne spolužiak či iný známy chlapec, potom ešte priateľ a iný neznámy muž. Spektrum násilných osôb bolo medzi ženami pestrejšie, ale taktiež išlo výlučne o mužov. Okrem priateľa či frajera uvádzali ženy aj otca, opakovane nevlastného otca, brata (vrátane nevlastného), iného dospelého muža z príbuzenstva, iného chlapca z príbuzenstva, kamaráta, suseda alebo iného známeho muža z rodiny, neznámeho muža, ako aj neznámeho chlapca. Prevažovali ale medzi nimi známi muži nad neznámymi (približne dve tretiny ku jednej tretine).

Vek v čase nechceného sexuálneho kontaktu uvádzaný mužmi bol okolo 13 rokov; pri ženách vyšiel priemerný vek za prvé sexuálne násillie 11 a pol roka a za posledné násillie necelých 13 rokov.

Zdravotné následky spomedzi dotknutých mužov neuviedol ani jeden; taktiež sa o svojom zážitku s nikým nerozprávali a nevyhľadali pomoc. Spomedzi dotknutých žien vážnejšie následky zaznamenali tri prípady žien, konkrétne uvádzali rany alebo rezné rany, psychické alebo psychiatrické problémy a neschopnosť nájsť si partnera. Viac ako polovica dotknutých žien (58 % z nich) sa o svojom nechcenom zážitku sexuálneho kontaktu rozprávalo s nejakou dospelou osobou. V rámci pomoci zo strany inštitúcií a organizácií uviedli školu, zdravotnícke služby, cirkev a psychiatrickú poradňu.

Pre nízke početnosti nie je relevantné z dát o sexuálnom násillí počas detstva robiť hlbšie analýzy.

Zhrnutie: Skúsenosť žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov so skutkami sexuálneho násillia počas detstva sa podarilo zachytiť iba v nízkej miere, obzvlášť u mužov. Ženy majú negatívne zážitky z detstva so sexuálnymi kontaktmi častejšie (takmer 2 % žien ich pozná). Sexuálne kontakty si na nich vynucovali počas detstva blízki i neznámi muži, ale prevažovali páchatelia, ktorých žena poznala z rodiny alebo z blízkeho okolia. Viac ako polovica dotknutých žien sa o nepriaznivom zážitku porozprávala s nejakou dospelou osobou. Zdravotné následky signalizovala iba malá časť žien so zážitkom sexuálneho násillia, išlo ale o hlbšie traumy, ktoré si vyžadovali vyhľadať pomoc.

2.3. Kontexty a súvislosti násilia počas detstva

V časti venovanej spomínaniu na detstvo sa pozornosť zamerala aj na viaceré ďalšie otázky a problémy, ktoré môžu pomôcť dokresliť situáciu s násilnou skúsenosťou počas detstva alebo poskytnúť časť vysvetlení v súvislosti s nepriaznivými skúsenosťami v dospelí etape života. V tejto kapitole predstavíme základné výsledky za zisťované situácie z detstva respondentov a respondentiek – osobitne za mužov a za ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov – a načrtujeme súvislosti so zážitkami fyzickej agresie počas detstva. Niektoré otázky využijeme v podobe indexov v ďalších častiach pri analýze skúseností s násilnými skutkami násilia v dospelosti.

Batérii na fyzickú agresiu zo strany rodičov počas detstva v dotazníku bezprostredne predchádzala otázka na psychické násilie z ich strany. Respondenti a respondentky mali uviesť, či a koľko krát zažili zo strany niektorého rodiča opakovaný výsmech, ponižovanie alebo ignorovanie. Ako ukazuje tabuľka 2.3.1, spomedzi skúmaných mužov priznalo takúto skúsenosť 3,6 %; pričom opakovane malo v detstve takýto zážitok 2,3 % z nich. Skúsenosť žien je z tohto aspektu veľmi podobná, aspoň raz sa s psychickým tlakom od rodičov stretlo 3,2 % žien a u 2,5 % sa situácia opakovala.

Pri overovaní vzájomnej súvislosti so skúsenosťami s fyzickou agresiou počas detstva sa index merajúci psychické násilie od rodičov v detstve zvyšoval.²⁸ Hoci z celkovej úrovne psychickej nepohody od rodičov je zjavné, že hodnoty indexu nebudú veľké, so zážitkom fyzického násilia sa zvyšujú: u mužov z 0,01 na 0,08 pri opakovanom fyzickom násilí; u žien na 0,11. Tabuľky s hodnotami indexov prezentuje ANNEX 2.3.

Tabuľka 2.3.1

Skúsenosť s psychickým násilím od rodičov počas detstva – do 15 rokov (abs. počty a %)

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Stalo sa Vám počas detstva, že sa Vám rodičia (alebo náhradní rodičia – poručníci, zákonní zástupcovia) opakovane vysmievali, ponižovali Vás, ignorovali alebo tvrdili, že ste celkom na nič, alebo ste podobné správanie nepoznali vôbec?	nie, nikdy	967	95,9%	1 068	96,4%
	áno, 1 krát	13	1,3%	8	,7%
	áno, 2-5 krát	14	1,4%	14	1,2%
	áno, 6 krát a viac	9	,9%	14	1,3%
	Nechce odpovedať	4	,4%	4	,4%

Na meranie dôsledkov násilia na blaho detí medzinárodná výskumná prax vygenerovala viacero štandardných či štandardizovaných škál. Do výskumu domáceho násilia sme zaradili štandardizovanú škálu, ktorá meria rôzne druhy problémov detí – od učenia, cez zdravotné a psychické ťažkosti, až po agresivitu a problémy so spánkom. Celkovo zachytáva sedem ťažkostí na 4-stupňovej škále. Akú intenzitu mali jednotlivé ťažkosti v detstve skúmaného súboru žien a súboru mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov prezentuje tabuľka 2.3.2.

Muži sa najviac hlásili k problémom v škole. S učením malo niekedy problémy až 41,4 %, z toho 5,6 % prevažne alebo stále. Pomerne časté boli u nich tiež problémy so správaním v škole, ktoré priznalo 29,8 % mužov. S odstupom nasledovali problémy so spánkom (6,7 %), depresie a úzkosť (5,8 %), tesne pod

²⁸ Index v rozpätí 0 až 1, kde hodnota 0 znamená, že všetci respondenti sú bez zážitku násilia a hodnota 1 sa nadobúda vtedy, ak sa všetci zaradia do maximálne negatívneho variantu (6 krát a viac).

5 % získali u nich nevyspytateľné zdravotné ťažkosti a extrémne správanie a agresivita, najmenší výskyt mali poruchy jedenia či výrazná strata váhy s 3 % súboru.

Pohľad na situáciu žien z hľadiska ťažkostí počas detstva má odlišnú podobu. Síce sa problémy s učením umiestnili aj u žien z hľadiska percentuálneho zastúpenia na prvom mieste, boli ale podstatne menej časté ako za mužov. Spolu ich uviedlo 19,7 % žien a u 3,5 % mali trvalejší charakter. Druhým najčastejším problémom žien počas detstva je podľa výskumných dát spánok, na ktorý sa poťažovalo 9,5 % súboru. Tretie v poradí bolo nízke sebahodnotenie a depresie s 8,8 %, až za nimi sa zaradili problémy so správaním v škole (7,6 %). Poruchy jedenia sa u žien priblížili k 5 % a nevyspytateľné zdravotné ťažkosti prekročili 4 %. Najmenej bolo ženami uvádzané extrémne a agresívne správanie, ktoré získalo celkovo 2,5 % volieb.

Detské ťažkosti môžu mať množstvo príčin a dôvodov, tu sa pozrime na súvislosť s násilím – či a nakoľko skúsenosť s fyzickou agresiou ťažkosti zvyšuje. Jednoduchý index kopírujúci zaradenie do počtu sledovaných položiek²⁹ ukázal určitý pohyb naznačeným smerom. Pri opakovanej skúsenosti s fyzickým násilím sa index zvyšuje na 0,09, a to z 0,04 u mužov a z 0,02 u žien bez takejto skúsenosti s násilím. Opäť sa neprejavili vysoké hodnoty indexu, ale prežité násilie spôsobuje ich mierny nárast.

Tabuľka 2.3.2

Výskyt detských ťažkostí v období do dosiahnutia veku 15 rokov (abs. počty a %)

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Problémy v škole s učením	stále	10	1,0%	3	,2%
	prevažne	46	4,6%	36	3,3%
	občas	361	35,8%	179	16,2%
	nikdy	587	58,2%	890	80,3%
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4%		,0%
Problémy v škole so správaním	stále	7	,7%	2	,2%
	prevažne	18	1,7%	6	,5%
	občas	277	27,4%	76	6,9%
	nikdy	704	69,9%	1024	92,4%
	neviem, nechcem odpovedať	3	,3%		,0%
Poruchy jedenia alebo výrazná strata váhy	stále	4	,4%	2	,2%
	prevažne	1	,1%	4	,4%
	občas	25	2,5%	46	4,1%
	nikdy	973	96,5%	1052	94,9%
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5%	4	,4%
Problémy ako nízke sebahodnotenie, depresie alebo úzkosť	stále	7	,7%	4	,3%
	prevažne	8	,8%	4	,3%
	občas	43	4,3%	91	8,2%
	nikdy	946	93,9%	1008	91,0%

²⁹ Skonštruovali sme pre túto etapu jednoduchý index v rozpätí 0 až 1, kde hodnota 0 znamená, že všetci respondenti nezažili ani jeden z posudzovaných detských problémov a hodnotu 1 index nadobúda vtedy, ak všetci zažili všetky detské ťažkosti.

	neviem, nechcem odpovedať	3	,3%	2	,2%
Extrémne správanie ako predvádzanie sa alebo agresivita	stále	3	,3%	1	,1%
	prevažne	6	,6%	4	,3%
	občas	37	3,7%	23	2,1%
	nikdy	960	95,2%	1079	97,4%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%		,0%
Problémy so spánkom	stále	3	,3%	4	,4%
	prevažne	4	,4%	14	1,3%
	občas	60	6,0%	86	7,8%
	nikdy	936	92,8%	1002	90,5%
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5%	1	,1%
Nevyspytateľné zdravotné ťažkosti	stále	4	,4%	6	,5%
	prevažne	7	,7%	7	,6%
	občas	38	3,7%	36	3,3%
	nikdy	954	94,6%	1057	95,4%
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5%	1	,1%

Ďalšou zisťovanou témou bola otázka starostlivosti a ochrany počas detstva. Batéria pozostávala zo šiestich situácií – od dostatku jedla a čistého oblečenia, cez záujem a starostlivosť, až po pocity dôležitosti a istoty v láske okolia. Tri z nich boli formulované v pozitívnom a tri v negatívnom zmysle. Opäť sa situácie hodnotili na 4-stupňovej škále.

Ako vyplýva z tabuľky 2.3.3, nedostatočná starostlivosť alebo zanedbávanie starostlivosti boli v detstve skúmaných žien a mužov zastúpené pomerne bohato. Tak muži, ako aj ženy si najviac posťažovali na nezáujem: situáciu vykreslenú ako „nikto sa nezaujímal, kade chodíte, ako sa učíte v škole, čo cítite“ vyznačilo celkovo 35,6 % mužov a 30,4 % spomedzi žien. A trvalú prítomnosť takéhoto nezájmu priznávalo až 13 % z nich. Na nedostatok jedla si v súbore mužov spomenulo 11,3 % (z toho 6,6 % ho označilo ako stály nedostatok), v súbore žien to bolo 12,3 % (stály výskyt z toho uviedlo 7,2 % žien). Chodenie v špinavom oblečení bolo menej časté: celkovo sa objavilo u 4,2 % mužov a 3,8 % žien.

A aké bolo detstvo skúmaných žien a mužov na Slovensku z hľadiska citového zanedbávania a deprivácie? Spomedzi mužov sa cítilo v detstve ľúbených iba občas alebo vôbec nikdy až 11,9 %, v rámci žien mala takáto situácia výskyt 8,1 %. Absenciu pocitu či istoty starostlivosti a ochrany vyjadrili takmer 3 % - zhodne u oboch súborov. Občasný alebo úplný nedostatok pocitu dôležitosti vyjadrilo takmer 11 % mužov a 9 % spomedzi žien.

Výskumné údaje za obidva súbory naznačili pomerne vysokú mieru citovej deprivácie, ale aj fyzického zanedbávania počas detstva. Zistenia si vyžadujú hlbšiu analýzu (napríklad z hľadiska veku alebo rodinnej situácie a pod.), na tomto mieste ale nie je teraz dostatočný priestor. Odprezentujeme tu stručne iba pohľad na súvislosť takýchto pocitov so skúsenosťou s násilím počas detstva. Vytvorený index sa v tomto prípade pri skúsenosti s fyzickou agresiou od rodičov znižoval.³⁰ Za mužov to bolo z 0,88 na 0,81 a za ženy z 0,90 na 0,81 pri opakovanom fyzickom násilí.

³⁰ Index v rozpätí 0 až 1, kde hodnota 0 znamená, že všetci respondenti zažili len negatívne situácie; hodnotu 1 index nadobúda vtedy, ak všetci zažili len pozitívne situácie.

Tabuľka 2.3.3

Pocity starostlivosti a ochrany počas detstva – do veku 15 rokov (abs. počty a %)

Zážitky z detstva		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Cítili ste sa ľúbený, ľúbená.	stále	535	53,1%	703	63,4%
	prevažne	337	33,4%	296	26,7%
	občas	102	10,1%	77	6,9%
	nikdy	18	1,8%	13	1,2%
	neviem, nechcem odpovedať	16	1,5%	19	1,7%
Nikto sa nezaujímal, kade chodíte, ako sa učíte v škole, čo cítite.	stále	133	13,2%	140	12,6%
	prevažne	45	4,4%	58	5,2%
	občas	182	18,0%	140	12,6%
	nikdy	631	62,6%	750	67,7%
	neviem, nechcem odpovedať	18	1,8%	21	1,9%
Nemali ste dostatok jedla.	stále	67	6,6%	79	7,2%
	prevažne	9	,9%	14	1,2%
	občas	39	3,8%	43	3,9%
	nikdy	892	88,5%	969	87,4%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	4	,3%
Niektorí z rodiny Vám dávali pocítiť, že ste pre neho dôležitý/ dôležitá.	stále	643	63,8%	771	69,6%
	prevažne	250	24,8%	231	20,9%
	občas	60	6,0%	45	4,1%
	nikdy	48	4,8%	56	5,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	5	,4%
Museli ste chodiť v špinavom oblečení.	stále	9	,9%	16	1,4%
	prevažne	2	,2%	1	,1%
	občas	31	3,1%	25	2,3%
	nikdy	965	95,7%	1062	95,8%
	neviem, nechcem odpovedať	1	,1%	4	,4%
Vedeli ste, že existuje niekto, kto sa o Vás stará a ochraňuje Vás.	stále	739	73,3%	909	82,0%
	prevažne	199	19,8%	135	12,2%
	občas	37	3,7%	31	2,8%
	nikdy	30	2,9%	29	2,6%
	neviem, nechcem odpovedať	3	,3%	4	,3%

Zhrnutie: Reprezentatívny výskum žien a výskum mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov zistil pomerne vysokú mieru nepriaznivých zážitkov počas ich detstva. Hoci v menšej miere, ale objavilo sa aj psychické týranie a ponižovanie rodičmi či náhradnými rodičmi; význačný výskyt mali rôzne zdravotné a psychické ťažkosti v priebehu detstva; taktiež zanedbávanie starostlivosti a nedostatočná podpora

zaznamenala dosť široký výskyt u mužov aj u žien. A vo väčšine týchto životných dimenzií pohodového detstva sa prejavila súvislosť s násilnými zážitkami v tomto období života. Či a ako tieto „detské“ problémy vplyvajú na rozsah násilia v dospelom veku budú prezentovať nasledujúce časti záverečnej správy.

3. SKÚSENOSŤ ŽIEN A MUŽOV SLOVENSKA S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM OD ČLENA DOMÁCNOSTI V DOSPELOSTI

Negatívne prejavy správania sa členov domácnosti môžu nadobúdať množstvo podôb, nie len podobu fyzického či sexuálneho násilia. Pri meraní iných druhov domáceho násilia sa používajú rôzne triedenia a typológie. Podľa zahraničných štúdií sa pri skúmaní s týmto "ostatným" násilím medzi členmi domácnosti používajú rôzne triedenia a špecifikácie, v závislosti od toho, či sa dáva dôraz na dôsledky alebo na typ daného spôsobu správania. V rámci tohto výskumu sa položil dôraz na typ správania a "ostatné" domáce násilie sa rozčlenilo na tri druhy: na psychické, kontrolné a ekonomické.³¹

V reprezentatívnom výskume žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov zameranom na prevalenciu domáceho násilia a jeho dopady a súvislosti sa teda sledovalo v samostatných blokoch päť druhov násilných situácií či skutkov. Išlo o prejavy psychického poškodzovania a týrania, prejavy kontrolného správania, ekonomické zneužívanie, skutky fyzickej agresie a skutky sexuálneho násilia. Nasledujúca kapitola prezentuje skúsenosti žien a mužov Slovenska s takýmto násilným správaním zo strany členov rodiny či domácnosti.

Uvádza sa v nej najprv všetko domáce násilie (od všetkých blízkych osôb) a osobitne „partnerské“ násilie (od súčasného alebo bývalého partnera či partnerky). Prezentuje sa pritom výskyt za celý dospelý život od dosiahnutia veku 15 rokov a výskyt za posledný rok. Kým pri skúsenosti za posledný rok sa zisťovala len prevalencia jednotlivých skutkov, v prípade celoživotnej skúsenosti sa zisťovala aj frekvencia výskytu. Za celý dospelý život sa uvádza jednak *celková skúsenosť*, ktorá vyjadruje každý výskyt násilného skutku – jednorazový aj opakovaný –, a potom *opakovaná skúsenosť* s násilnými skutkami, ktorá vyjadruje podiel tých žien a mužov, čo daný skutok zažili opakovane. Prezentované údaje ukazujú skúsenosť žien a mužov s jednotlivými nepriaznivými skutkami, ako aj súhrnnú skúsenosť za každý z piatich zisťovaných druhov násilného správania, t. j. za všetky skutky daného druhu. Záver kapitoly je venovaný stručnému pohľadu na súhrnnú skúsenosť žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s domácim násilím pri zohľadnení všetkých piatich druhov násilných skutkov.

3.1. Prejavy psychického poškodzovania od člena domácnosti v dospelosti

Psychické násilie explicitne deklaruje každá z medzinárodne známych definícií domáceho násilia alebo násilia páchaného na ženách a deťoch.³² Do tohto reprezentatívneho výskumu sa v prípravnej fáze na základe zahraničných a domácich výskumných skúseností vybralo spolu až desať spomedzi skutkov psychického poškodzovania a týrania (pozri tabuľku 3.1.1).

Výskumné zistenia ukazujú, že ženy a muži Slovenska nadobudli počas svojho dospelého života – od 15 rokov – väčšiu či menšiu skúsenosť s každým zo zisťovaných skutkov psychického poškodzovania od svojich blízkych. Najširší výskyt zaznamenali „vulgárne nadávky a urážky“. Niekedy počas

³¹ K takémuto rozdeleniu sa pristúpilo z analytických dôvodov, v reálnom živote sa jednotlivé druhy násilného správania prelínajú. Mnohé štúdie preukázali, že ženy často horšie pociťujú a prežívajú psychické týranie a ponížovanie, ako fyzické násilie (Bodnárová - Filadelfiová 2002). Napokon aj fyzická agresia vedie k psychickej ujme.

³² Pozri úvodnú kapitolu tejto správy.

doterajšieho dospelého života sa s nimi v rámci domácnosti stretlo 8,6 % mužov (z toho 5,8 % opakovane); spomedzi žien takúto skúsenosť uviedlo celkovo 11 % (opakovane 9,5 %). V podobnom rozsahu na úrovni cca jednej desatiny sa vyskytovalo aj „neustále kritizovanie a poučovanie“, „obviňovanie a zvaľovanie viny“ a „klamstvá“; ženy mali pomerne širokú skúsenosť aj s „ponižovaním a neslušným či nedôstojným správaním“ (takmer 8 %). Ostatné situácie sa v súbore mužov zaznamenali v rozsahu menej ako 2 % a za súbor žien menej ako 5 %. Bolo medzi nimi „vyhrážanie vystáňovaním, umiestnením do ústavu alebo opustením“, „znevažovanie pred členmi rodiny a na verejnosti“, „vyčerpávanie nezmyselnými činnosťami“, ako aj „zастраšovanie a vyhrážanie“ a „odmietanie starostlivosti“. Podrobnejšie frekvencie výskytu za jednotlivé skutky psychického poškodzovania uvádza ANNEX 3.1.

Tabuľka 3.1.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami psychického poškodzovania od členov domácnosti v dospelom veku (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Vulgárne nadávky, urážky	8,6	5,8	11,0	9,5	-2,4	-3,7
Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)	7,8	4,7	11,0	8,4	-3,2	-3,7
Klamstvá	7,0	3,6	11,3	8,5	-4,3	-4,9
Obviňovanie, zvaľovanie viny	8,1	3,7	11,0	8,1	-2,9	-4,4
Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	2,6	2,0	7,7	6,5	-5,1	-4,5
Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti	1,4	0,4	4,7	3,7	-3,3	-3,3
Zaštrašovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)	1,1	0,4	2,8	1,8	-1,7	-1,4
Vyčerpávanie (nezmyselnými činnosťami, bránenie v oddychu...)	1,1	0,5	2,6	2,0	-1,5	-1,5
Vyhrážanie vystáňovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...	1,6	0,8	2,3	1,4	-1,5	-0,6

Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri chorobe, nevládnosti...)	0,8	0,5	1,2	1,1	-0,4	-0,6
--	-----	-----	-----	-----	------	------

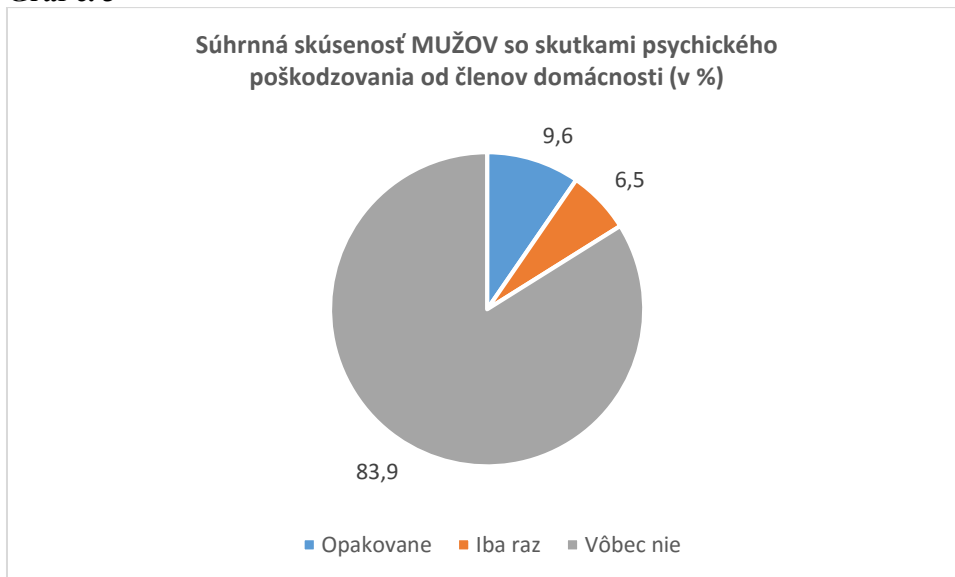
Otázka: „Pri rozprávaní o skúsenostiach z rodiny počas Vášho dospelieho života (od dosiahnutia veku 15 rokov) budeme najprv venovať pozornosť preskúmaniu nadávok či vyhrážok a podobných praktík. Použil niekedy Váš bývalý alebo súčasný partner či partnerka, alebo niektorý iný člen rodiny voči Vám nasledujúce spôsoby správania...“

Pri všetkých sledovaných situáciách psychického poškodzovania sa opakovaná skúsenosť príliš nelíšila od celkovej skúsenosti, najmä u žien. Tiež sa zistila vo všetkých sledovaných položkách širšia skúsenosť žien s takýmito prejavmi správania od členov domácnosti. Najväčšie odlišnosti sa zachytili pri „ponižovaní a neslušnom či nedôstojnom správaní“, pri „klamstvách“, pri „znevažovaní“ a pri „neustálom kritizovaní a poučovaní“ (o 3 až 5 percentuálnych bodov).

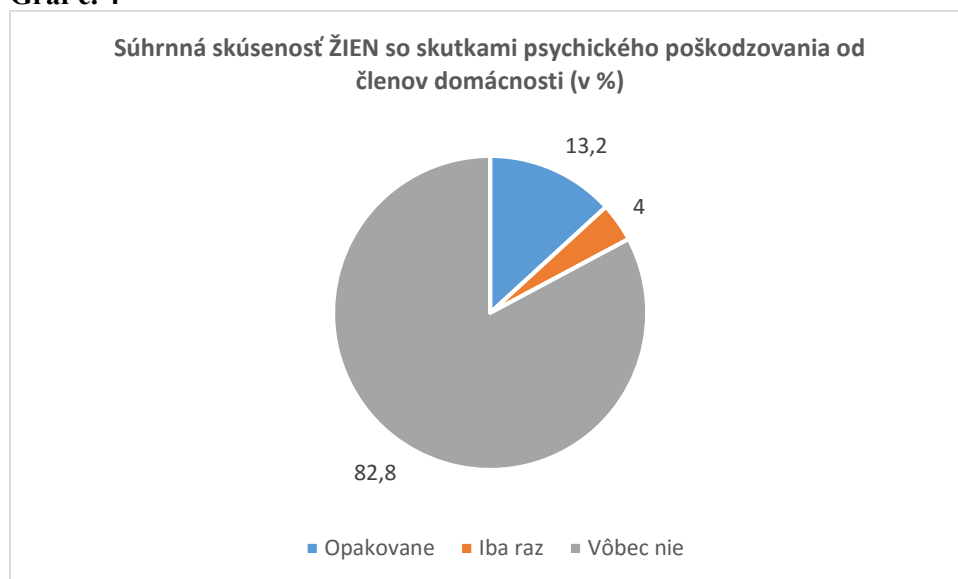
Pozrime sa teraz na súhrnnú skúsenosť žien a mužov s prejavmi psychického poškodzovania od členov domácnosti v priebehu doterajšieho dospelého života. Takmer 84 % mužov a 83 % žien nemá zo svojej domácnosti vôbec žiadnu skúsenosť s takýmto typom správania – u žiadnej z posudzovaných desiatich situácií neuviedli ani ojedinelý, jednorazový výskyt.

Naopak – nejakú skúsenosť s prejavmi psychického poškodzovania malo spolu 16,1 % mužov, pričom 9,6 % z nich sa aspoň jedna z nepriaznivých situácií opakovala a v prípade 6,5 % mužov išlo výlučne o ojedinelý výskyt nepriaznivých situácií (jednej alebo viacerých). Súhrnná „dospelá“ skúsenosť žien za oblasť psychického poškodzovania dosiahla 17,2 %, z toho aspoň jeden s posudzovaných skutkov sa zopakoval v prípade 13,2 % dotknutých žien a výlučne ojedinelý výskyt uvádzali 4 % z nich.

Graf č. 3

Graf č. 4

Tabuľka 3.1.2 prezentuje skúmaný súbor žien a súbor mužov podľa toho, s akým počtom posudzovaných situácií psychického poškodzovania sa počas svojho dospelého života stretli. Horná časť tabuľky uvádza počty zažitých skutkov pri celkovej skúsenosti s psychickým poškodzovaním; v dolnej časti sa prezentujú počty prípadov za opakovanú skúsenosť s niektorým zo sledovaných skutkov.

Ako sa ukázalo, skúsenosť žien a mužov Slovenska je podľa počtu zažitých situácií psychického poškodzovania značne diferencovaná. Niektorí muži a niektoré ženy majú skúsenosť len s jedným spomedzi desiatich zisťovaných situácií (5,7 % mužov a 4,5 % žien), u iných sa skutky vzájomne kombinovali (10,4 % mužov a 12,7 % žien). Počet zažitých skutkov bol pritom veľmi rôzny. Hoci bol častejší súbeh menšieho počtu skutkov, vyskytli sa aj prípady kombinujúce všetkých desať zisťovaných prejavov psychického poškodzovania.

Údaje v tabuľke tiež odrážajú podstatne bohatšiu skúsenosť žien s kombinovaním jednotlivých nepriaznivých situácií psychického poškodzovania. Kým zážitok s piatimi a viacerými skutkami uviedlo 1,5 % mužov, spomedzi žien to bolo až 6,7 %. Rovnaké súvislosti platia aj pri pohľade na opakovanú skúsenosť so skutkom či skutkami psychického poškodzovania. Tiež signalizujú rôznorodosť podľa počtu zažitých situácií a podstatne širšiu skúsenosť žien s kombinovaním nepriaznivých zážitkov psychického poškodzovania.

Tabuľka 3.1.2

Skúsenosť s psychickým poškodzovaním od členov domácnosti v dospelom veku podľa počtu zažitých situácií (abs. počty a %)

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Celková skúsenosť (aspoň raz aspoň 1 skutok)	,00	846	83,9%	917	82,8%
	1,00	57	5,7%	50	4,5%
	2,00	45	4,5%	32	2,9%
	3,00	23	2,3%	16	1,5%
	4,00	22	2,2%	19	1,7%
	5,00	6	,6%	21	1,9%
	6,00	3	,3%	25	2,3%

	7,00	1	,1%	6	,6%
	8,00	1	,1%	10	,9%
	9,00	0	0,0%	6	,5%
	10,00	4	,4%	5	,5%
Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	,00	911	90,4%	962	86,8%
	1,00	42	4,1%	33	3,0%
	2,00	25	2,5%	27	2,4%
	3,00	9	,9%	13	1,2%
	4,00	9	,9%	15	1,3%
	5,00	6	,6%	22	2,0%
	6,00	4	,4%	13	1,2%
	7,00	1	,1%	9	,8%
	8,00	0	0,0%	6	,5%
	9,00	0	0,0%	4	,3%
	10,00	1	,1%	5	,5%

3.2. Prejavy sociálneho izolovania a kontroly od člena domácnosti v dospelosti

Ďalším druhom násilného správania, ktorý sa reprezentatívny výskum pokúšal zmerať, bolo tzv. sociálne alebo kontrolujúce násilie. V dotazníku sa zaznamenávalo prostredníctvom ôsmich skutkov predstavujúcich snahy člena domácnosti o sociálnu izoláciu či kontrolu iného člena alebo členky domácnosti.³³

Osobná skúsenosť žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s izolovaním a kontrolnými spôsobmi správania zo strany blízkych osôb v dospelšej etape života je pomerne bohatá. Medzi ženami sa zistil výskyt za všetky sledované skutky správania, za súbor mužov sa dva spomedzi ôsmich posudzovaných skutkov sociálneho izolovania a kontroly nezaznamenali. Bolo to konkrétne „zamykanie a bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania“ a „odopieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla“ (tabuľka 3.2.1).

Tabuľka 3.2.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami kontrolného správania od členov domácnosti v dospelom veku (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)	11,0	8,4	11,5	8,5	-0,5	-0,1

³³ Pripomeňme: Ku skutkom násilného obmedzovania kontaktov a kontroly zaujíma slovenská verejnosť nejednoznačný a rodovo diferencovaný postoj. Veľká časť populácie Slovenska ich za násilie nepovažuje a tento odmietavý postoj je častejší u mužov.

Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	3,6	2,2	5,2	4,0	-1,6	-1,8
Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	4,0	2,3	9,8	7,1	-5,8	-4,8
Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti	1,2	1,1	5,0	3,2	-3,8	-2,1
Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)	1,0	0,9	3,8	2,7	-2,8	-1,8
Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	0	0	1,9	1,4	-1,9	-1,4
Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)	2,7	1,6	4,8	3,6	-2,1	-2,0
Odpieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla, potravy	0	0	0,5	0,2	-0,5	-0,2

Otázka: „Teraz sa na chvíľu pristavme pri spôsoboch správania, ktoré môžu viesť k veľkej nepohode v partnerských a rodinných vzťahoch a k pocitom neslobody. Stalo sa Vám niekedy počas Vášho spolužitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou, alebo s iným členom rodiny, že sa usilovali o nasledovné veci – a koľko krát?“

Mužov Slovenska v širšom rozsahu zasahovala „podrobná kontrola trávenia času a denných aktivít“, s ktorou sa počas dospelieho života stretlo 11 % z nich. Pri ostatných prejavoch bol výskyt nasledovný: 4 % mužov zažilo prejavy „extrémnej žiarlivosti a obviňovania z nevery“; 3,6 % sa stretlo so „sledovaním a kontrolou pošty“; necelé 3 % zažili „izoláciu a obmedzovanie stretnutí“; na úrovni 1 % sa zaznamenala „extrémna dominancia“ a „prenasledovanie a obťažovanie“.

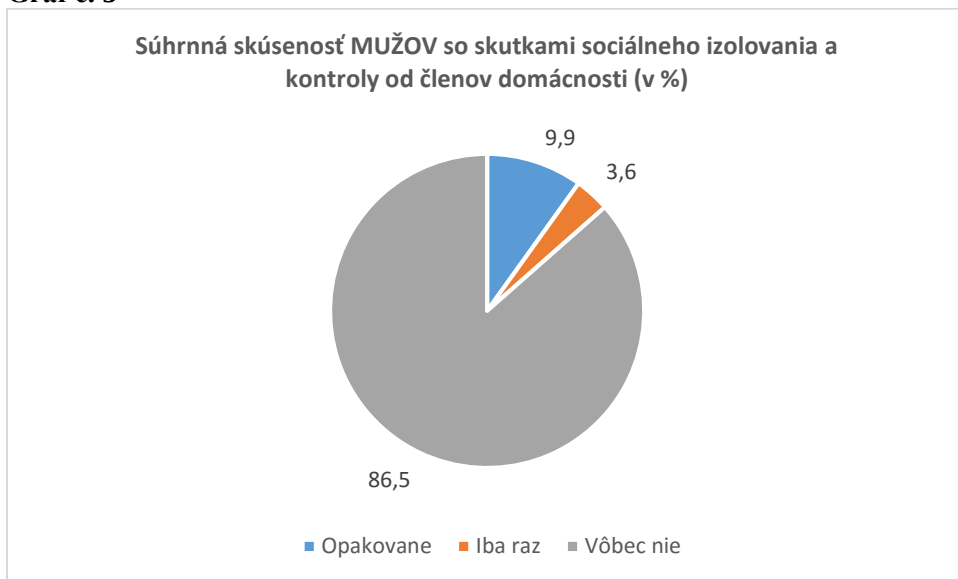
Skúsenosť žien je pri prejavoch sociálnej izolácie a kontroly dosť odlišná. Kým pri skutku „podrobná kontrola trávenia času a denných aktivít“ sa zistil u žien takmer rovnaký výskyt ako u mužov (11,5 %), pri ostatných posudzovaných skutkoch izolovania a kontroly preukázali ženy významne vyšší výskyt ako muži. Najväčšia odlišnosť sa prejavila pri „extrémnej žiarlivosti a obviňovaní z nevery“, s ktorou sa počas dospelého života stretla takmer jedna desatina žien (9,8 %). Približne po 5 % žien malo skúsenosť so „sledovaním a kontrolou pošty“, s „extrémnou dominanciou“, ako aj s „izoláciou a obmedzovaním stretnutí“. „Prenasledovanie alebo obťažovanie“ od člena domácnosti zažili takmer 4

% žien; „zamykanie a bránenie vo voľnom pohybe“ 2 %; skúsenosť s „odopieraním alebo bezdôvodným obmedzovaním jedla“ uviedlo 0,5 % súboru žien.

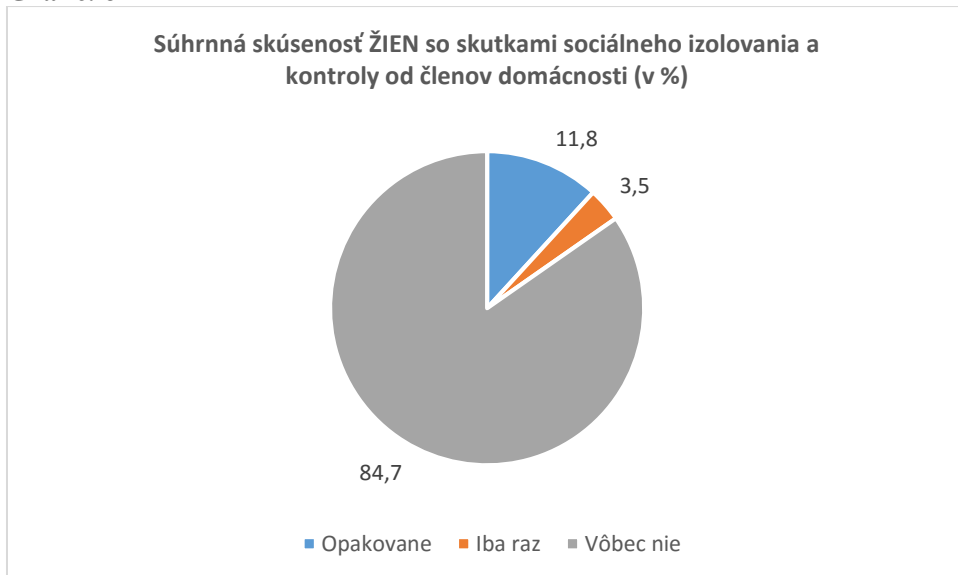
Podobne ako za oblasť psychického poškodzovania, ani pri jednotlivých prejavoch sociálneho izolovania a kontroly sa neprejavili veľké rozdiely medzi celkovou skúsenosťou a opakovanou skúsenosťou. To naznačuje, že ak sa určitý spôsob správania od člena domácnosti v živote respondentky alebo respondenta objavil, spravidla nezostal iba ojedinelým počínom.³⁴

Potvrďuje to aj pohľad na súhrnnú skúsenosť žien a mužov Slovenska s prejavmi sociálnej izolácie a kontroly od člena domácnosti počas doterajšieho dospelého života.

Graf č. 5

Graf č. 6

³⁴ Podrobnejšie frekvencie výskytu za jednotlivé skutky sociálnej izolácie a kontroly uvádza ANNEX 3.2.

Pri zohľadnení všetkých ôsmich posudzovaných skutkov sociálneho izolovania a kontroly sa ukázalo, že spomedzi mužov 86,5 % nemá nijakú skúsenosť ani s jedným z týchto skutkov a zostávajúcich 13,5 % má aspoň minimálnu skúsenosť (zažili aspoň raz aspoň jeden skutok). Pritom situácia, keď sa niektorý zo skutkov v ich dospelom živote zopakoval, sa zaznamenala v rozsahu 9,9 %; a situácia, keď išlo výlučne o ojedinelý výskyt niektorého alebo niektorých skutkov, v rozsahu 3,6 %.

V súbore žien nemá skúsenosť so skutkami sociálneho izolovania a kontroly od niektorého blízkeho člena domácnosti 84,7 % a 15,3 % žien takúto skúsenosť počas dospelosti má. Z dotknutých žien až 11,8 % zaznamenalo opakovanú skúsenosť (zopakoval sa aspoň jeden skutok), ojedinelá skúsenosť zostala na úrovni 3,5 %.

S koľkými skutkami z ôsmich posudzovaných situácií sociálnej izolácie a kontroly sa ženy a muži Slovenska vo veku 18-70 rokov počas svojho dospelého života stretli, uvádza tabuľka 3.2.2, a to opäť osobitne za celkovú skúsenosť a za opakovanú skúsenosť

Tabuľka 3.2.2

Skúsenosť s prejavmi sociálnej izolácie a kontroly od členov domácnosti v dospelom veku podľa počtu zažitých situácií (abs. počty a %)

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Celková skúsenosť (aspoň raz aspoň 1 skutok)	,00	872	86,5%	938	84,7%
	1,00	80	7,9%	63	5,7%
	2,00	28	2,7%	33	3,0%
	3,00	17	1,7%	23	2,1%
	4,00	9	,9%	17	1,5%
	5,00	2	,2%	12	1,0%
	6,00	1	,1%	12	1,0%
	7,00	0	0,0%	8	,8%
	8,00	0	0,0%	3	,2%
Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	,00	908	90,1%	978	88,2%
	1,00	64	6,3%	52	4,7%
	2,00	16	1,6%	24	2,2%
	3,00	11	1,1%	18	1,6%
	4,00	7	,7%	15	1,4%
	5,00	2	,2%	9	,8%
	6,00	0	0,0%	4	,3%
	7,00	0	0,0%	7	,7%
	8,00	0	0,0%	1	,1%

Počty zažitých skutkov sociálnej izolácie a kontroly sa v rámci mužov pohybovali od jedného po šesť skutkov, ženy pokrývali všetkých osem kvantitatívnych možností. Vzájomný pomer mužov s uvedeným jedným skutkom oproti mužom s viacerými skutkami izolácie a kontroly predstavoval 7,9 % vz. 5,6 %. Podiel žien, ktoré zažili iba jeden skutok, dosiahol 5,7 % a podiel žien so skúsenosťou s viacerými skutkami 9,6 %.

Rovnako aj pri sledovaní prejavov sociálneho izolovania a kontroly zo strany člena alebo členky domácnosti v priebehu doterajšieho dospelého života sa zaznamenala odlišná skúsenosť žien a mužov. Výsledky sa líšia nie len rozsahom a frekvenciou jednotlivých skutkov, ale aj mierou

vzájomného kombinovania jednotlivých prejavov. V súbore žien sú prejavy izolujúceho a kontrolujúceho správania od blízkych osôb častejšie a viac sa vzájomne prepájajú.

3.2. Prejavy ekonomického zneužívania od člena domácnosti

Skutky ekonomickej povahy sa do domácej legislatívy pri týraní blízkej osoby dostali pomerne neskoro. Zadefinovali sa legislatívnou úpravou *Trestného zákona* z roku 2002 a neskoršími novelizáciami. Ako vymedzuje § 215, za takéto skutky sa považuje napríklad obmedzovanie prístupu blízkej osoby k majetku, odopieranie ošatenia a podobne. Hoci postoje slovenskej verejnosti k ekonomickému zneužívaniu v blízkych vzťahoch nie sú také jednoznačné, ako je tomu pri fyzickom alebo sexuálnom násilí, pomerne významná časť populácie Slovenska dlhodobejšie takéto skutky za násilné považuje.³⁵

Ekonomické zneužívanie zo strany členov domácnosti sa pre potreby tohto výskumu sledovalo prostredníctvom šiestich spôsobov správania. Týkali sa financií, majetku, ale aj vytvárania dlhov.

Empirické údaje prezentované v tabuľke 3.3.1 ukazujú, že zisťované skutky ekonomického zneužívania nie sú v našom prostredí úplne neznáme. Muži zaznamenali skúsenosť so všetkými šiestimi skutkami ekonomického zneužívania, ale ani u jednej situácie podiel dotknutých mužov neprekročil 3 %. Najvyšší výskyt malo neprispievanie na domácnosť – celková skúsenosť na úrovni 2,8 %. V súbore žien sa tiež najčastejšie uvádzalo neprispievanie na domácnosť („napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť“), avšak dosiahlo tu až 7,1-percentný výskyt. Ďalej v rozsahu vyššom ako 5 % sa ženy stretli s „totálnou kontrolou spoločných alebo vlastných financií“ a na úrovni približne 3 % sa u nich objavilo „zadĺženie spoločnej domácnosti bez vášho súhlasu“, „obmedzovanie prístupu k účtom a spoločným financiám“ a „kradnutie zo spoločných alebo z vašich peňazí“. Najmenej skúseností prejavili s „ničením alebo rozpredávaním majetku, vecí z bytu“, ktoré počas svojho doterajšieho života od člena domácnosti zažilo niekedy 2,3 % žien. Podrobnejšie frekvencie výskytu za jednotlivé skutky uvádza ANNEX 3.3.

Pri každom zo skutkov ekonomického zneužívania sa zisťovala aj opakovaná skúsenosť, pričom táto opakovaná skúsenosť tvorila viac ako polovicu celkovej skúsenosti (s jedinou výnimkou pri skutku „zadĺženia spoločnej domácnosti bez vášho súhlasu“ v súbore mužov). Častejší bol teda opakovaný než ojedinelý výskyt. Z posledných dvoch stĺpcov tabuľky zasa vyplýva, že prevalencia jednotlivých skutkov ekonomického zneužívania je aj pri tomto druhu násilného správania vyššia v súbore žien, a to u všetkých meraných skutkov bez výnimky. Najviac sa odlišovali zistenia za mužov a ženy pri položke „neprispievanie na domácnosť“ a pri „totálnej kontrole financií“.

Tabuľka 3.3.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami ekonomického zneužívania od členov domácnosti v dospelom veku (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie)	2,8	2,3	7,1	5,9	-4,3	-3,6

³⁵ A opäť tento názor výrazne viac deklarovali ženy ako muži. Pozri: Bodnárová – Filadelfiová, 2003; Holubová 2008).

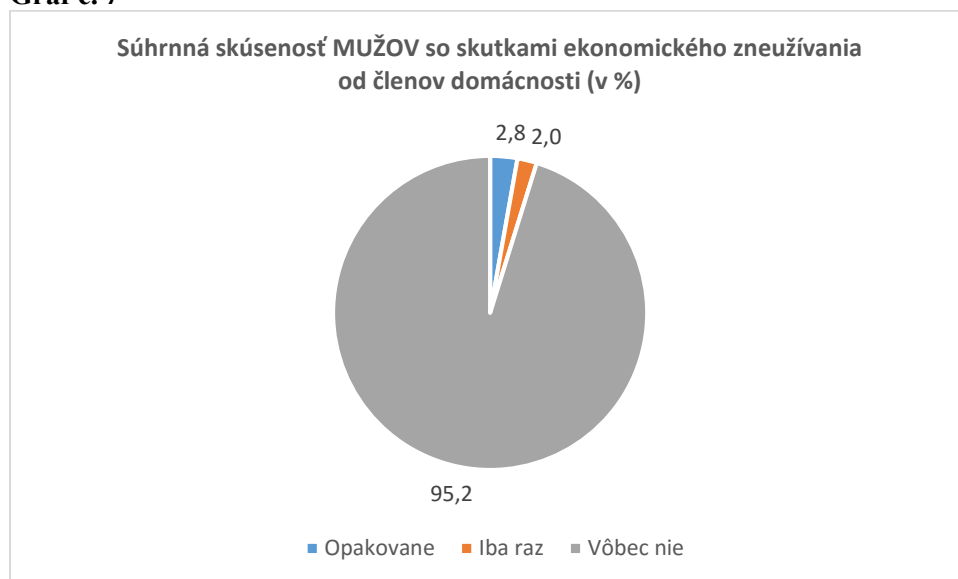
Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu	0,9	0,3	2,3	1,4	-1,4	-1,1
Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...)	1,8	0,8	5,1	4,2	-3,3	-3,4
Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí	0,8	0,5	3,0	2,4	-2,2	-1,9
Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám	0,4	0,4	3,2	2,2	-2,8	-1,8
Zadlženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...)	1,0	0,2	3,2	2,0	-2,2	-1,8

Otázka: „Tretí okruh spomedzi možných spôsobov správania v rámci partnerských a iných rodinných vzťahov sa podrobnejšie venuje spoločnému hospodáreniu: Zažili ste niekedy počas Vášho spolužitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou alebo s iným členom rodiny niektorú z nasledovných situácií – a koľko krát?“

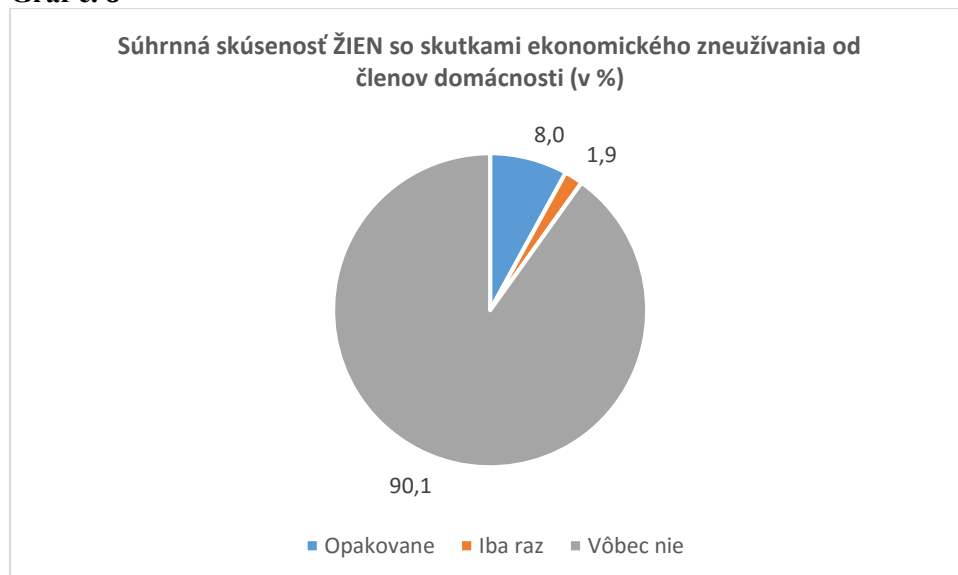
Podľa súhrnnej skúsenosti za všetkých šesť skutkov ekonomického zneužívania sa za mužov a ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov zistila nasledovná situácia. Nejakú skúsenosť minimálne s jedným zo sledovaných skutkov ekonomického zneužívania členom alebo členkou domácnosti má spolu 4,8 % mužov. Z toho u 2,8 % sa niektorý zo skutkov zopakoval a u 2 % išlo výlučne o jednorazový výskyt.

Súhrnná skúsenosť žien s ekonomickým zneužívaním od člena rodiny alebo domácnosti sa zaznamenala takmer dva krát vyššia v porovnaní s výskumom mužov. Aspoň jeden zo šiestich skutkov zažila aspoň raz spolu jedna desatina žien (9,9 %). Z nich až 8 % malo opakovanú skúsenosť s niektorým zo skutkov ekonomického zneužívania a 1,9 % výlučne jednorazovú skúsenosť.

Graf č. 7

Graf č. 8

Zamerajme ešte pozornosť na ekonomické zneužívanie cez počet skutkov, ktoré ženy a muži počas dospeljej etapy života zažili. Ako ukazuje tabuľka 3.3.2, muži uviedli maximálne štyri skutky ekonomického zneužívania (jediný prípad muža); skúsenosť s jedným skutkom deklarovalo 3,2 % a skúsenosť s viacerými skutkami 1,7 % z nich. V skúmanom súbore žien sa zachytili aj také respondentky, ktoré mali skúsenosť so všetkými šiestimi skutkami ekonomického zneužívania (8 prípadov žien). Pričom podiel jedinej a kombinovanej skúsenosti s ekonomickým zneužívaním predstavoval 3,8 % oproti 6,1 % žien. Kombinovaná skúsenosť bola podstatne širšia.

Možno konštatovať, že rovnako ako pri predchádzajúcich druhoch násilného správania, aj pri ekonomickom zneužívaní členom domácnosti počas dospelého života výskumné údaje preukázali vyšší výskyt v rámci skúmaných žien, a to pri jednotlivých položkách i v súhrnnej skúsenosti. Zároveň je ekonomické zneužívanie žien v rámci domácnosti častejšie opakované a vo vyššej miere sa u nich jednotlivé skutky kumulujú.

Tabuľka 3.3.2

Skúsenosť s prejavmi ekonomického zneužívania od členov domácnosti v dospelom veku podľa počtu zažitých situácií (abs. počty a %)

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Celková skúsenosť (aspoň raz aspoň 1 skutok)	,00	959	95,2%	998	90,1%
	1,00	32	3,2%	42	3,8%
	2,00	7	,7%	32	2,9%
	3,00	9	,9%	9	,8%
	4,00	1	,1%	10	,9%
	5,00	0	0,0%	9	,8%
	6,00	0	0,0%	8	,7%
Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	,00	979	97,2%	1019	92,0%
	1,00	20	2,0%	38	3,5%
	2,00	2	,2%	24	2,2%
	3,00	6	,6%	7	,7%
	4,00	1	,1%	5	,4%
	5,00	0	0,0%	9	,8%
	6,00	0	0,0%	5	,4%

3.4. Prejavy fyzickej agresie od člena domácnosti v dospelosti

Pri mapovaní skúseností s fyzickou agresiou počas detstva zo strany rodičov alebo náhradných rodičov sa zistila pomerne vysoká prevalencia za obidve skupiny populácie Slovenska, ako aj vysoká úroveň opakovaného násilného správania. Hoci skutky fyzickej agresie zažívali v detstve vo svojich domácnostiach muži aj ženy, prejavila sa tu vyššia skúsenosť na strane mužov (jedna tretina mužov a jedna pätina žien). Na druhej strane dievčatá signalizovali viac a ťažšie následky agresívneho správania od rodičov a častejšie museli vyhľadať pomoc.

Prejavia sa rovnaké trendy aj za dospelosť? Pozrime sa teraz na skúsenosť žien a skúsenosť mužov s fyzickou agresiou od členov domácnosti počas dospelého života. Fyzická agresia sa vo výskume zaznamenávala prostredníctvom desiatich spôsobov správania od členov domácnosti. Rovnako ako pri predchádzajúcich druhoch násilného správania, aj tu sa okrem samotného výskytu zaznamenávala aj opakovanosť nepriaznivého zážitku (3 stupne).

Ako vidieť z tabuľky 3.4.1, tak ženy, ako aj muži vo veku 18-70 rokov majú nejakú skúsenosť s každým zo sledovaných desiatich prejavov fyzickej agresie. Podobne ako za detstvo, aj v dospelosti sa najčastejším skutkom fyzickej agresie stalo „fackovanie“. Aspoň raz ho od člena rodiny zažili 2,4 % mužov a 6,6 % žien; opakovane 1,7 % mužov a 4,2 % žien. Teda za dospelý život sa situácia obrátila a výskyt „fackovania“ sa namerlal vyšší v populácii dospelých žien 18-70 rokov než v rámci tých istých mužov. A prevaha na strane žien sa zistila pri všetkých sledovaných skutkoch fyzickej agresie v domácnosti.

Po fackách nasledovalo u mužov s 2-percentným výskytom „ťahanie za vlasy alebo sácanie“ a „zbitie“; necelé 1 % mužov uviedlo „škrabanie alebo silné štipanie; na úrovni 0,6 % súboru mužov sa zistilo „udieranie päťou alebo nejakým predmetom“, „kopanie“ a „vyhrážanie zabitím alebo ublížením na zdraví“; zostávajúce tri skutky fyzickej agresie mali iba ojedinelý výskyt.

U žien sa za najčastejšie „fackovanie“ tiež zaradilo na druhé a tretie miesto „ťahanie za vlasy alebo sácanie“ a „zbitie“ – ale s 3,5-percentným výskytom. Nasledovalo „vyhrážanie zabitím či ublížením na zdraví“, ktoré už niekedy zažilo 2,5 % skúmaných žien; „udieranie päťou alebo nejakým predmetom“ 2,3 %; „kopanie“ 1,9 %; „škrabanie alebo silné štipanie“ 1,5 %; a „škrtenie“ takmer 1 % žien. Pri skutku „vyhrážanie zbraňou“ a „použitie zbrane“ zo strany člena domácnosti sa taktiež zaznamenal medzi ženami len ojedinelý výskyt.³⁶

Sledovanie prevalencie za jednotlivé násilné skutky – celkovo za desať rôznych skutkov fyzickej agresie – naznačilo okrem samotného výskytu viaceré ďalších súvislostí. Platí napríklad, že s rastúcou závažnosťou násilného činu klesá podiel žien a mužov, čo takéto správanie v blízkom vzťahu zažili. Na druhej strane pomerne malý rozdiel medzi celkovým a opakovaným výskytom prejavov fyzickej agresie vypovedá o tom, že fyzické útoky od člena domácnosti majú tendenciu sa opakovať. Čiže väčšina obetí fyzickej agresie zažíva alebo zažívala skutky fyzického násillia počas dlhšieho časového obdobia.

Tabuľka 3.4.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami fyzickej agresie od členov domácnosti v dospelom veku (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Fackovanie	2,4	1,7	6,6	4,2	-2,4	-2,5
Ťahanie za vlasy alebo sácanie	2,0	1,0	3,5	2,6	-1,5	-1,6
Škrabanie alebo silné štipanie	0,9	0,7	1,5	1,2	-1,5	-0,7
Udieranie päťou alebo nejakým predmetom, hádzanie	0,6	0,3	2,3	1,7	-1,7	-1,4
Kopanie	0,6	0,1	1,9	1,4	-1,3	-1,3
Škrtenie	0,2	0,0	0,9	0,7	-0,7	-0,7
Zbitie	2,1	0,4	3,5	2,5	-1,4	-2,1
Vyhrážanie sa zbraňou	0,1	0,0	0,3	0,2	-0,2	-0,2
Použitie zbrane, bodnutie	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1
Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	0,6	0,3	2,5	1,5	-1,9	-1,2

Otázka: „Stále sa bavíme o etape života po dovŕšení veku 15 rokov. A nasledujúce otázky sa budú týkať prejavov fyzickej agresie. Zažili ste počas Vášho spoluzitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou, alebo s iným členom rodiny, že sa k Vám správali nasledovným spôsobom...“

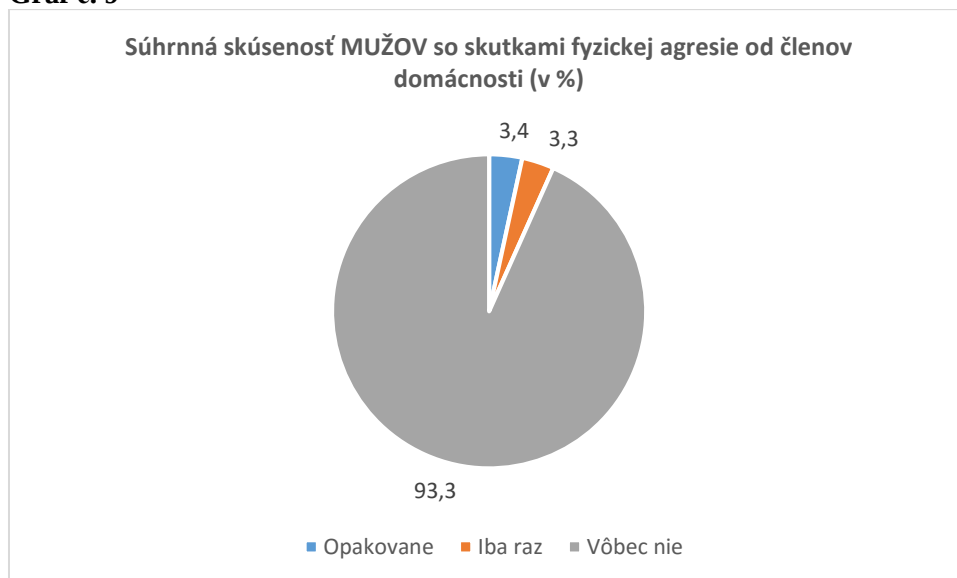
Súhrnnú skúsenosť s fyzickou agresiou od člena domácnosti počas doterajšieho dospelého života (od veku 15 rokov) uvádzajú nasledovné dva grafy. Spomedzi skúmaných mužov má vôbec nejakú skúsenosť s domácou fyzickou agresiou 6,7 % súboru. Z toho v prípade 3,4 % mužov je to skúsenosť opakovaná aspoň v jednej násilnej situácii a v prípade 3,3 % mužov išlo výhradne o ojedinelý výskyt.

³⁶ Podrobnejšie frekvenciu výskytu za jednotlivé skutky fyzickej agresie prezentuje ANNEX 3.4.

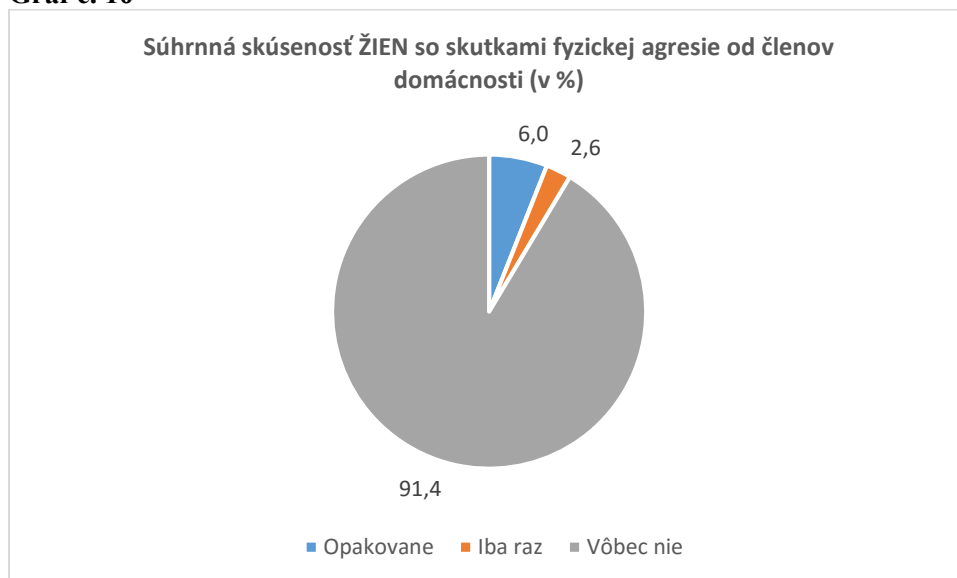
Spomedzi žien uviedlo nejakú skúsenosť s prejavmi fyzickej agresie od člena domácnosti spolu 8,6 % súboru. Pritom z prevažnej časti (6 %) ide o opakovanú skúsenosť aspoň pri jednom skutku a na výlučne jednorazový výskyt pripadá zostávajúcich 2,6 % dotknutých žien.

Na rozdiel od detstva sú skutky fyzickej agresie počas dospelého života u žien častejšie ako u mužov. Zároveň má v rámci žien podstatne vyšší podiel opakovaná skúsenosť s prejavmi fyzickej agresie.

Graf č. 9

Graf č. 10

A ako vyplýva z tabuľky 3.4.2, ženy tiež častejšie skutky fyzickej agresie v realite vzájomne kombinujú. Kým za mužov sa zaznamenala kombinácia dvoch až štyroch sledovaných skutkov, a potom v jednom prípade deviatich skutkov fyzickej agresie, medzi ženami výskum zaznamenal širšie spektrum vzájomných kombinácií – od dvoch až do ôsmich skutkov fyzickej agresie. Vzájomný pomer medzi výskytom jedného skutku a kombinácie skutkov fyzickej agresie dosiahol za mužov 3,7 % ku 3,1 %; v skúmanom súbore žien to bolo 3,2 % ku 5,3 %.

Prezentované údaje pri psychickom poškodzovaní, sociálnej izolácii a kontrole a ekonomickom zneužívaní preukázali rovnaké zistenia a trendy: okrem zvýšenej prevalencie násilného správania pri

ženách a častejšieho výskytu opakovania násilných a vyššieho zastúpenia kombinovania nepriaznivých skutkov. A z takéhoto rámca sa nevymyká ani fyzická agresia. Aj týmto druhom násilného správania sú ženy Slovenska zasiahnuté v dospelosti vo vyššej miere a intenzívnejšie.

Tabuľka 3.4.2

Skúsenosť s prejavmi fyzickej agresie od členov domácnosti v dospelom veku podľa počtu zažitých situácií (abs. počty a %)

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Celková skúsenosť (aspoň raz aspoň 1 skutok)	,00	941	93,3%	1013	91,4%
	1,00	37	3,7%	35	3,2%
	2,00	22	2,2%	23	2,0%
	3,00	4	,4%	16	1,4%
	4,00	4	,4%	5	,5%
	5,00	0	0,0%	3	,2%
	6,00	0	0,0%	2	,2%
	7,00	0	0,0%	8	,7%
	8,00	0	0,0%	4	,3%
	9,00	1	,1%	0	0,0%
Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	,00	974	96,6%	1042	94,0%
	1,00	25	2,4%	27	2,4%
	2,00	8	,8%	11	1,0%
	3,00	2	,2%	14	1,2%
	4,00	0	0,0%	5	,4%
	5,00	0	0,0%	1	,1%
	6,00	0	0,0%	2	,2%
	7,00	0	0,0%	3	,3%
	8,00	0	0,0%	4	,3%

3.5. Prejavy sexuálneho násilia od člena domácnosti v dospelosti

Potvrďia sa zistené proporcie a súvislosti aj pri poslednom sledovanom druhu násilného správania – pri sexuálnom násilí?

Pri mapovaní skúseností so sexuálnym násilím počas detstva sa zistilo, že s takýmito prejavmi sa ženy stretávali nie len od cudzích mužov, ale aj v blízkych vzťahoch, výskyt za blízkych mužov dokonca prevažoval. Ako je to so sexuálnym násilím od blízkych osôb v dospelom živote po dovŕšení veku 15 rokov približuje nasledujúca časť.

Na zisťovanie skúseností so sexuálnym násilím od členov domácnosti sa do výskumu zaradilo šesť skutkov sexuálneho násilia rôznej intenzity: od obťažovania a nútenia k nechceným sexuálnym praktikám, až po znásilnenie (pozri tabuľku 3.5.1).

Výskyt sexuálneho násilia sa u mužov zistil iba úplne v nepatrnej miere (len dva prípady). Svoju ojedinelú skúsenosť deklarovali pri troch skutkoch násilného správania: pri „sexuálnom obťažovaní“,

„vyžadovaní pohlavného styku napriek nesúhlasu bez použitia fyzickej sily“ a „donútení k pohlavnému styku za použitia fyzickej sily“. Súhrnná skúsenosť so sexuálnym násilím za populáciu mužov 18-70-ročných dosiahla potom iba 0,2 %. Z ďalších analýz a triedení sme tento druh násilného správania za mužov pre nedostatočný počet jednotiek museli vyradiť.

Skúsenosť žien so sexuálnym násilím od blízkeho člena domácnosti sa zaznamenala samozrejme v širšom rozsahu, ale v porovnaní s predchádzajúcimi druhmi násilných skutkov bola najnižšia. Okrem „nedobrovoľného pohlavného styku za prítomnosti iných ľudí alebo detí“ mali ženy Slovenska skúsenosť so všetkými zisťovanými prejavmi sexuálneho násillia. Takmer 3 % žien zažili v dospelosti „vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu bez použitia fyzickej sily“; „sexuálne obťažovanie“ od člena rodiny či domácnosti pozná 2,3 % skúmaných žien a s „nútením k nechceným či nepríjemným sexuálnym praktikám“ má skúsenosť 1 % žien. „Znásilnenie“ a „vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu“ vo výskume priznalo menej ako jedno percento skúmaného súboru žien.

Tabuľka 3.5.1

Skúsenosť s jednotlivými prejavmi sexuálneho násillia od členov domácnosti v dospelom veku (v %)

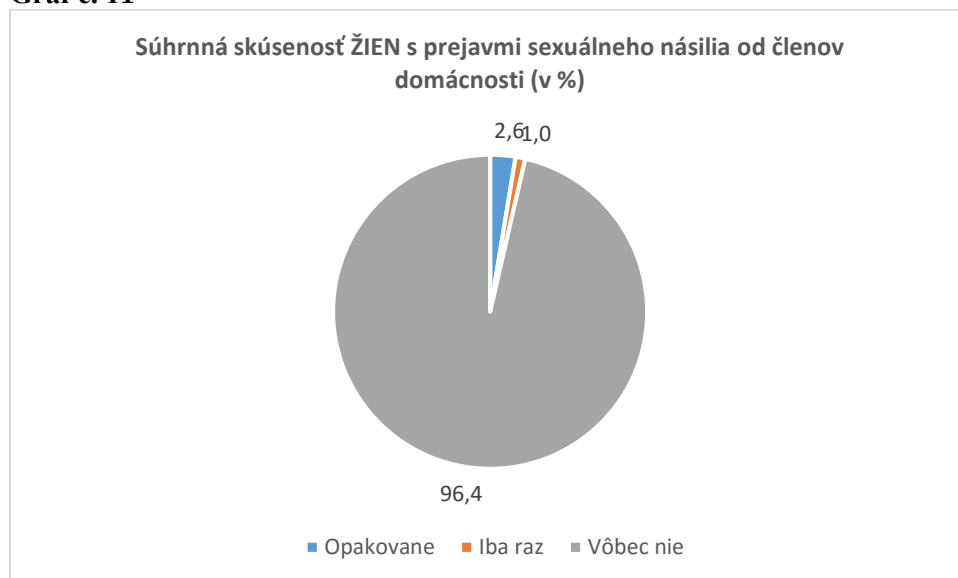
	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Sexuálne obťažovanie	0,1	0,1	2,3	1,6	-2,2	-1,5
Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily	0,2	0,1	2,9	2,1	-2,7	-2,0
Nútenie k nechceným, nepríjemným sexuálnym praktikám	0	0	1,0	0,9	-1,0	-0,9
Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	0	0	0,6	0,2	-0,6	-0,2
Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie	0,1	0	0,8	0,7	-0,7	-0,7
Nedobrovoľný pohlavný styk za prítomnosti iných ľudí alebo detí	0	0	0	0	.	.

Otázka: „Posledný sledovaný aspekt sa bude týkať sexuálnych vzťahov: Zažili ste počas Vášho spolužitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou, prípadne s iným členom rodiny, že sa k Vám správal nasledovným spôsobom...“

Súhrnná skúsenosť žien Slovenska vo veku 18-70 rokov so sexuálnym násilím (stal sa im aspoň raz minimálne 1 zo sledovaných skutkov) sa vo výskume zistila v rozsahu 3,6 %. Pritom opakovanie

niektorého spomedzi zisťovaných skutkov uviedlo 2,6 % dotknutých žien a 1 % žien sa skutok či skutky sexuálneho násillia stali iba raz.

Graf č. 11

Podľa počtu skutkov sexuálneho násillia bola skupina žien s takouto skúsenosťou pomerne rôznorodá. Približne polovica z nich (20 žien; 1,8 % súboru) uviedla zážitok iba s jedným skutkom sexuálneho násillia a u druhej polovice (22 žien; 1,9 % súboru) sa násillné skutky kombinovali.

Tabuľka 3.5.2

Skúsenosť s prejavmi sexuálneho násillia od členov domácnosti v dospelom veku podľa počtu zažitých situácií (abs. počty a %)

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Celková skúsenosť (aspoň raz aspoň 1 skutok)	,00	1006	99,8%	1068	96,4%
	1,00	1	,1%	20	1,8%
	2,00	0	0,0%	8	,7%
	3,00	1	,1%	7	,6%
	4,00	0	0,0%	4	,3%
	5,00	0	0,0%	3	,3%
Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	,00	1007	99,9%	1079	97,4%
	1,00	0	0,0%	13	1,2%
	2,00	1	,1%	7	,6%
	3,00	0	0,0%	4	,3%
	4,00	0	0,0%	4	,4%
	5,00	0	0,0%	1	,1%

Je zrejmé, že dotazníkovým šetrením sa sexuálne násillie vo všeobecnosti veľmi ťažko zisťuje. Dá sa predpokladať, že ani týmto výskumom sa pravdepodobne nepodarilo zachytiť jeho skutočný výskyt v reálnom živote. Avšak miera uvedených násillných skutkov zo strany blízkeho člena domácnosti reprezentovaná podielom 3,6 % spomedzi žien vo veku 18-70 rokov je potvrdením, že skutky využívajúce donútenie proti prirodzenej sexualite sú na Slovensku prítomné.

3.6. Domáce násilie v súhrne

V reálnom živote sa jednotlivé druhy či formy násilia nevyskytujú izolovane. Prakticky ťažko nájsť situáciu, kedy by dochádzalo napríklad výlučne len k fyzickému násiliu a nebolo by sprevádzané psychickým, sociálnym alebo ekonomickým násilím. Prvé výskumy na Slovensku zamerané na násilie na ženách v intímnom vzťahu z roku 2002 a 2008 sklon ku kumulovaniu násilných skutkov za rôzne druhy násilia potvrdili. Ukázalo sa napríklad, že fyzické násilie sa často viazalo s rastom kontroly partnera nad správaním ženy, bolo sprevádzané psychickým týraním alebo sexuálnym násilím a podobne. Neboli zriedkavé prípady, keď sa kumulovali skutky za všetky sledované druhy násilia a v jednom intímnom vzťahu sa objavili rôzne druhy násilného správania.

Predchádzajúce časti tejto kapitoly venovali podrobnú pozornosť prevalencii jednotlivých druhov násilného správania od člena domácnosti a rodiny. Pozrime sa napokon na skúsenosť mužov a žien Slovenska s domácim násilím v celkovom súhrne – teda za všetkých päť zisťovaných druhov násilia spolu.

Súhrnný ukazovateľ pre celé domáce násilie sme v tejto etape analýzy³⁷ empirických dát konštruovali dvoma spôsobmi.

Prvý ukazovateľ zachytáva akúkoľvek skúsenosť so skutkami domáceho násilia. Vymedzuje podiel žien a mužov, ktoré a ktorí uviedli vôbec nejaký výskyt (aspoň ojedinelý; „stalo sa mi to raz“) pri niektorom (aspoň jednom) zo všetkých skutkov zisťovaných za päť druhov násilného správania (spolu to bolo 40 zisťovaných skutkov). Ukazovateľ teda vymedzuje skupinu zisťovaných osôb, ktoré majú od svojich 15 rokov aspoň jednorazovú skúsenosť minimálne s jedným násilným skutkom. A vyjadruje sa percentom z celkového súboru.

Druhý vytvorený ukazovateľ rozlišuje medzi psychickým poškodzovaním, sociálnou izoláciou a kontrolou a ekonomickým zneužívaním na jednej strane, a skutkami fyzickej agresie a sexuálneho násilia na strane druhej. Konštruoval sa tak, že za prejavy psychického, sociálneho a ekonomického násilia zohľadňoval len opakovaný výskyt a za skutky fyzického a sexuálneho násilia každý výskyt – aj ojedinelý. Tiež sa vyjadruje percentom z celkového súboru žien a súboru mužov.³⁸

Výsledné hodnoty obidvoch ukazovateľov za skúmanú populáciu mužov a populáciu žien vo veku 18-70 rokov ukazujú nasledovné štyri grafy.

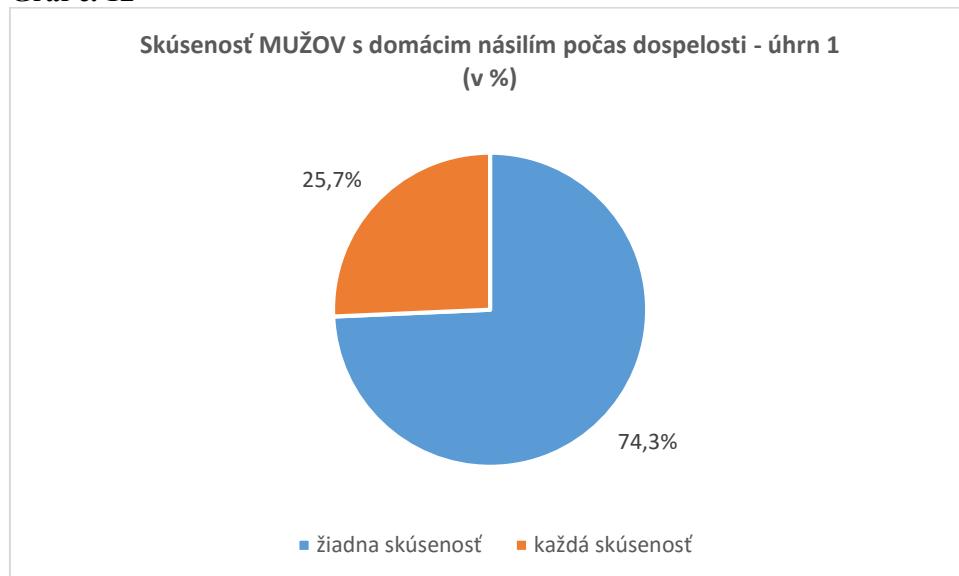
Pri zohľadnení každej, akejkolvek skúsenosti s prejavmi a skutkami násilného správania od blízkych členov domácnosti sa zistil za obidve skupiny populácie rovnaký výsledok. Aspoň jednorazovú skúsenosť minimálne s jedným zo všetkých skutkov vymedzujúcich päť druhov násilného správania od člena alebo členky domácnosti malo v priebehu doterajšieho dospelého života 25,7 % skúmaných mužov a 26,0 % skúmaných žien. Čiže ku viac ako jednej štvrtine žien a jednej štvrtine mužov niektorý

³⁷ Táto správa predkladá prvotné spracovanie a prezentáciu empirických údajov z výskumu skúseností žien a skúseností mužov Slovenska s domácim násilím. V ďalších etapách spracovania empirických dát pristúpime ku komplexnejším analýzám, na ktoré pre výrazné oneskorenie zberu dát nezostal dostatočný časový priestor. Analýzy dát budú pokračovať ako úloha IVPR. Plánuje sa využitie multivariačných metód, tvorba typológií a meranie závislostí. Zistenia budú zaradené do konečnej záverečnej správy z výskumu.

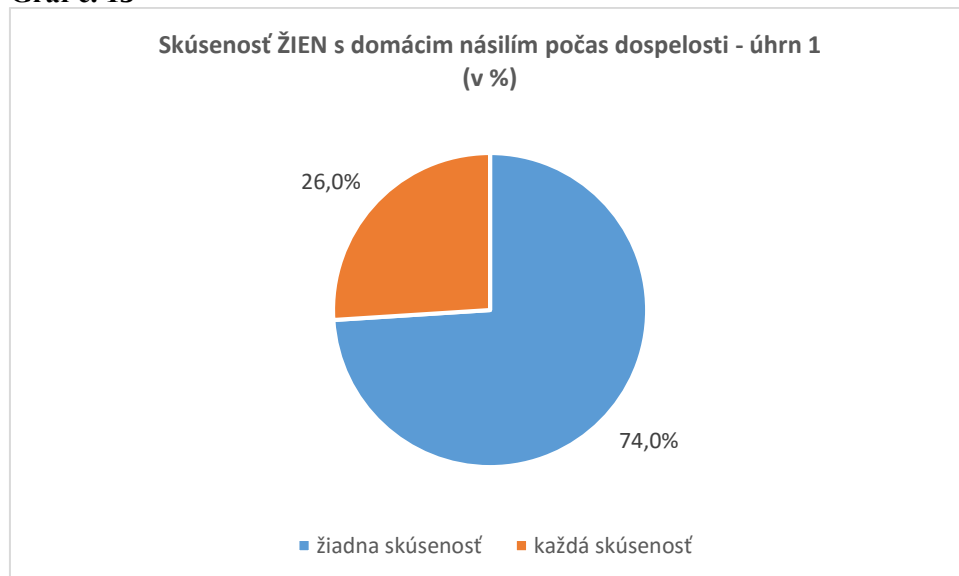
³⁸ Existuje viacero teoretických i empirických možností, ako konštruovať „celé domáce násilie“, za všetky druhy. Hoci sme pri doterajšom spracovaní dát niektoré vyskúšali, prezentujeme výsledky len za tieto dve najjednoduchšie miery. Do budúcnosti zvažujeme predovšetkým postavenie prejavov sociálnej izolácie a kontroly, ktoré niektoré teoretické koncepty, predovšetkým rodovo podmieneného násilia v intímnych vzťahoch, radia skôr k sprievodným charakteristikám či dopadom násilia. Uvažovať sa dá aj o iných možnostiach ohodnotenia „ľahších“ a „vážnejších“ skutkov násilia, alebo o kombinácii opakovania násilia s počtom skutkov, atď. Diskusie k týmto otázkam budú ešte pokračovať.

spomedzi blízkych členov domácnosti uplatnil aspoň raz niektorý z popísaných spôsobov násilného správania od dosiahnutia 15 rokov veku respondenta či respondentky.

Graf č. 12

Graf č. 13

Žiadna skúsenosť: Ani 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba nezažila ani raz.

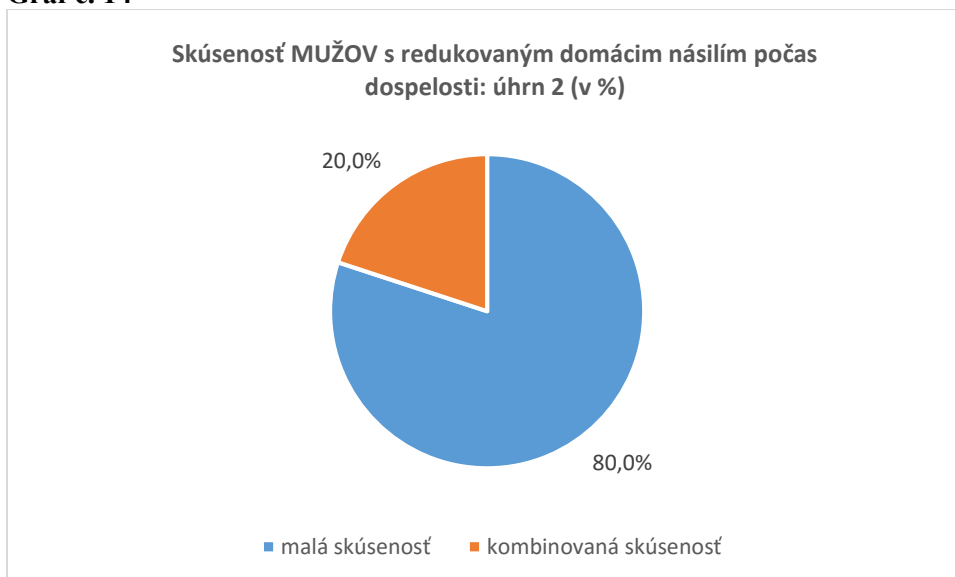
Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Druhý ukazovateľ je založený na odlišnom prístupe k sledovaným piatim druhom násilného správania. Kombinuje sa v ňom opakovaná skúsenosť („stalo sa mi to 2-5 krát“ + „stalo sa mi to 6 krát a viac“) so skutkami psychického poškodzovania, sociálnej izolácie a kontroly a ekonomického zneužívania s každou skúsenosťou (aj jednorazovou; „stalo sa mi to raz“) so skutkami fyzickej agresie a sexuálneho násillia.

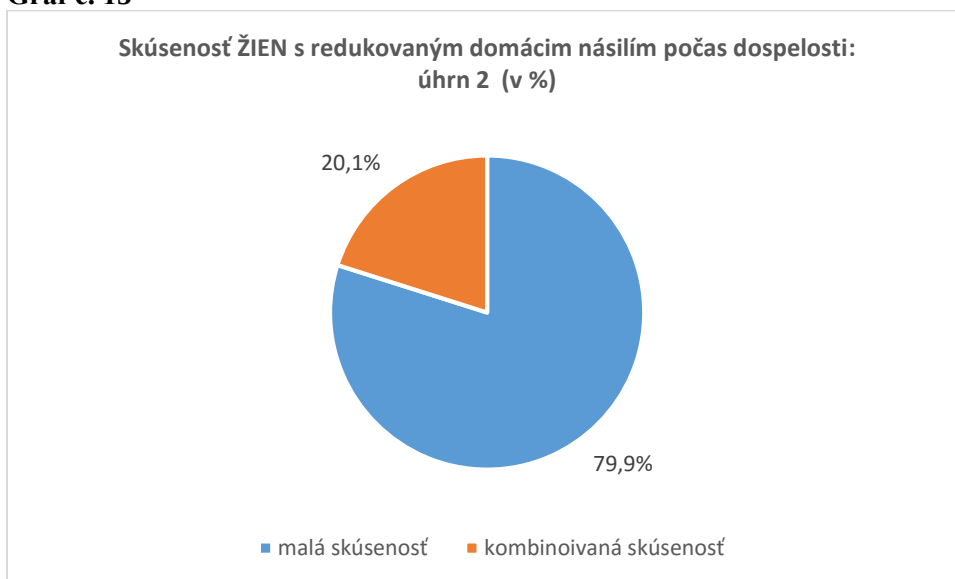
Pri takejto kombinovanej skúsenosti s jednotlivými druhmi násilného správania od člena rodiny či domácnosti v priebehu dospelého života sa situácia zmenila iba málo. Tak u mužov, ako aj u žien sa táto redukovaná skúsenosť s domácim násilím znížila približne o päť percentuálnych bodov. Za obidve zisťované populácie 18-70-ročných – za mužov aj za ženy – sa dostala na úroveň 20 %.

Jedna pätina žien, rovnako ako jedna pätina mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov má od niektorého člena domácnosti počas doterajšieho dospelého života aspoň ojedinelú skúsenosť minimálne s jedným skutkom fyzického alebo sexuálneho násillia a/alebo opakovanú skúsenosť aspoň s jedným skutkom psychického, sociálno-kontrolného alebo ekonomického násillia.

Graf č. 14

Graf č. 15

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Malá skúsenosť: Okrem „žiadnej skúsenosti“ so skutkami násillného správania sa vymedzenie rozšírilo o ojedinelú skúsenosť so skutkami psychického, sociálneho a ekonomického násillia.

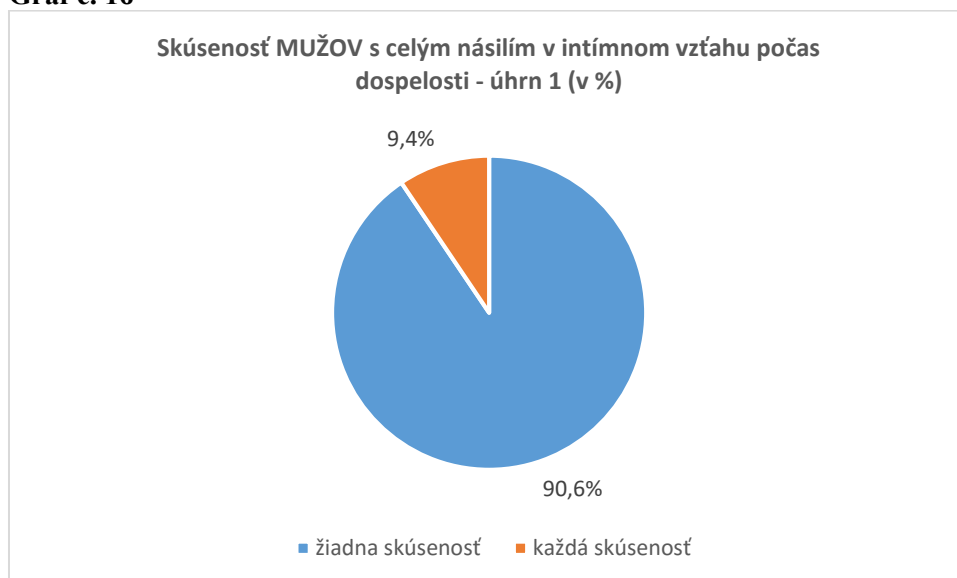
Takáto vyrovnaná situácia za mužov a ženy vychádza pri použití dvoch konštruovaných mier za celé domáce násillie – teda za násillné správanie od ktoréhokoľvek člena alebo členov domácnosti. Aké výsledky vychádzajú za násillné správanie zo strany partnera alebo partnerky prezentuje nasledujúca časť.

- **Domáce verzus „partnerské“ násilie v úhrnoch**

Podrobnejšie výsledky a zistenia za skúsenosť s násilným správaním v rámci intímnych vzťahov, teda od partnera/partnerky, sa prezentuje v samostatnej kapitole (kapitola 4). Na tomto mieste sa obmedzíme len na porovnanie úhrnu domáceho násilia s „partnerským“ násilím. Uvádza sa tu celá skúsenosť s násilným správaním v intímnych vzťahoch počas dospelého života, t. j. za súčasného i bývalého partnera.³⁹

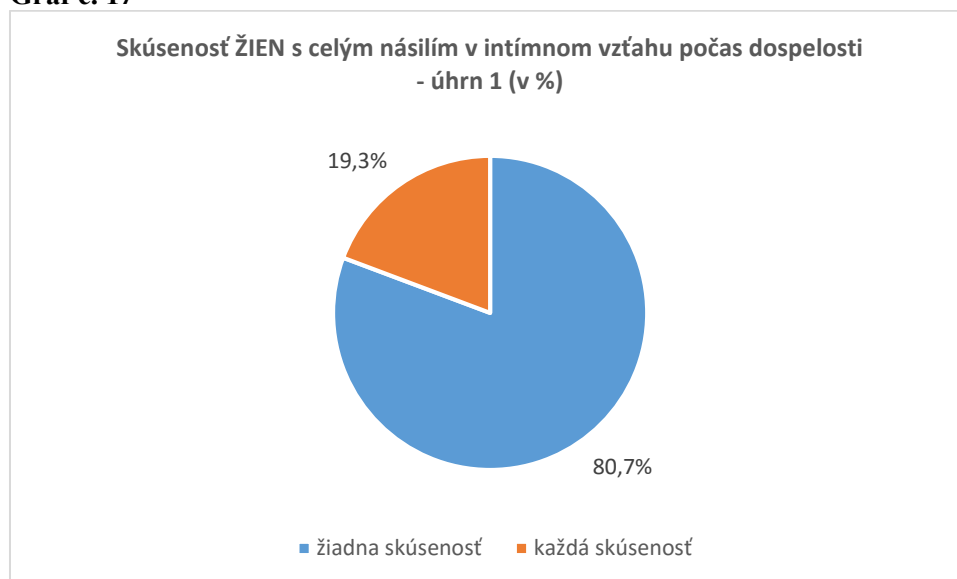
Pri celkovom pohľade na skúsenosť žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s násilným správaním v intímnych vzťahoch sa ukázalo, že vôbec nejakú skúsenosť (t. j. minimálne aspoň ojedinelý výskyt aspoň jedného zo všetkých sledovaných skutkov spomedzi piatich druhov násilia – úhrn 1) s násilným správaním zo strany partnerky preukázalo 9,4 % mužov. V rámci skúmaných žien uviedlo akúkoľvek skúsenosť s násilným správaním od partnera 19,3 %. Výskumné údaje za „partnerské“ násilie počas doterajšieho dospelého života zaznamenali značne odlišnú situáciu za obidve skupiny skúmanej populácie.

Graf č. 16

³⁹ V našom odbornom diskurze o násilí páchanom na ženách sa pre tie prípady násilia, keď je obeťou násilia žena a útočníkom jej manžel alebo bývalý manžel, resp. partner, ustálilo používanie pojmu násilie v intímnom vzťahu, resp. v párových vzťahoch. Odvoláva sa na fakt, že partnerský vzťah vyjadruje úplne inú kvalitu než vzťah vyznačujúci sa násilným správaním zo strany partnera. V tejto správe pre zjednodušenie komunikácie používame zástupne aj pojem „partnerské“ násilie, ale s použitím úvodzoviek. Pozri napr.: <http://glosar.aspekt.sk/default.aspx?smi=1&ami=1&vid=149>.

Graf č. 17

Žiadna skúsenosť: Ani 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba nezažila ani raz.

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Pri redukovanom pohľade na úhrn násillia v intímnych vzťahoch (tabuľka 3.7.1), ktorý berie do úvahy akékoľvek fyzické a sexuálne násillie a/alebo opakované násillné skutky pri psychickom, sociálnom a ekonomickom násillí, sa podiel mužov s takouto skúsenosťou s „partnerským“ násillím znížil na 6,9 %; v rámci skúmaných žien to bolo na 16 %. Aj na základe druhého ukazovateľa úhrnu násillia sa prejavil veľký rozdiel vo výskyte za mužov a za ženy Slovenska.

Tabuľka 3.6.1

Porovnanie súhrnných ukazovateľov domáceho násillia a „partnerského“ násillia počas dospelého života (v %)

		Pohlavie	
		muž	žena
		Column Valid N %	Column Valid N %
Všetko domáce násillie (od všetkých členov)	Žiadna skúsenosť	74,3%	74,0%
	Každá skúsenosť	25,7%	26,0%
Domáce násillie redukované (od všetkých členov)	Malá skúsenosť	80,0%	79,9%
	Kombinovaná skúsenosť	20,0%	20,1%
Všetko „partnerské“ násillie (od všetkých partnerov)	Žiadna skúsenosť	90,6%	80,7%
	Každá skúsenosť	9,4%	19,3%
„Partnerské“ násillie redukované (od všetkých partnerov)	Malá skúsenosť	93,1%	84,0%
	Kombinovaná skúsenosť	6,9%	16,0%

Žiadna skúsenosť: Ani 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba nezažila ani raz.

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Malá skúsenosť: Okrem „žiadnej skúsenosti“ so skutkami násilného správania sa vymedzenie rozšírilo o ojedinelú skúsenosť so skutkami psychického, sociálneho a ekonomického násilia.

Pokúsme sa ešte o vzájomné porovnanie úhrnu domáceho násilia a „partnerského“ násilia za mužov a ženy.

Úhrn 1 – každá skúsenosť: Kým skúsenosť s „partnerským“ násilím tvorila u mužov menej ako polovicu zo celého úhrnu domáceho násilia (9,4 % oproti 25,4 %), u žien „partnerské“ násilie vyčerpáva značnú časť celého domáceho násilie (19,3 % oproti 26,1 %).

Úhrn 2 – kombinovaná skúsenosť: Po vylúčení jednorazového násilia za tri druhy násilného správania (psychické, sociálne a ekonomické) sa vzájomný pomer „partnerského“ násilia na celom domácom násilí znížil za mužov na jednu tretinu (6,9 % oproti 20,0 %) a u žien sa priblížil k štyrom pätinám celkového domáceho násilia (16,0 % oproti 20,1 %).

Skúsenosť žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s násilnými skutkami od blízkych ľudí z dospeléj etapy života je podľa násilnej osoby značne rozdielna. Kým ženy Slovenska zažívajú násilné správanie predovšetkým od svojich partnerov, muži Slovenska násilné správanie zažívajú prevažne od iných členov rodiny.⁴⁰

Zhrnutie: Výsledky empirického výskumu ukázali u všetkých piatich druhov zisťovaného domáceho násilia počas dospelosti vyšší výskyt za ženy Slovenska; pri psychickom poškodzovaní a sociálnej izolácii a kontrole išlo o menšiu prevahu, pri zostávajúcich troch druhoch násilného správania o prevahu výraznejšiu. Pri všetkých skutkoch sa tiež prejavil ich častejší opakovaný výskyt v súbore žien, ženy preukázali aj vyššiu mieru spájania jednotlivých skutkov.

Napriek takýmto čiastkovým zisteniam o vyššej a širšej skúsenosti žien s násilnými skutkami vyšiel pri jednoduchom napočítaní úhrn mužov a žien s akoukoľvek skúsenosťou s domácim násilím na rovnakej úrovni – cca jedna štvrtina. Pri budúcich konštrukciách ukazovateľov celého domáceho násilia bude potrebné okrem opakovanosti zvažovať aj počet skutkov násilia.

V porovnaní so zistením za celé domáce násilie (od všetkých členov domácnosti) sa skúsenosť žien a mužov výrazne odlišovala za násilné správanie od partnera či partnerky. Výskyt násilia v intímnom vzťahu bol v prípade žien Slovenska výrazne vyšší.

3.7. Výskyt domáceho násilia za posledný rok

Pri všetkých skutkoch, s ktorými mali skúmané ženy a skúmaní muži Slovenska vo veku 18-70 rokov nejakú skúsenosť počas svojho dospelého života sa následne zisťovalo, kedy sa daný skutok stal naposledy. Teda či sa člen rodiny násilne správval k respondentke alebo respondentovi naposledy v priebehu posledných dvanástich mesiacov, alebo sa tento zážitok stal dávnejšie. V nasledujúcej časti stručne ukážeme ročnú prevalenciu sledovaných násilných skutkov, a to jednotlivo za každý skutok a v súhrne za päť druhov násilného správania; a na záver aj úhrn za všetky násilné skutky spolu.

• Skúsenosť s prejavmi psychického poškodzovania za posledný rok

Pohľad do tabuľky 3.7.1.a naznačuje, že vyššie prezentovaná celoživotná skúsenosť žien a mužov Slovenska so skutkami psychického poškodzovania či psychického týrania od člena domácnosti je do značnej miery staršieho dáta. Prevalencia jednotlivých spôsobov správania za tento druh násilia bola za posledný rok – celkom logicky – podstatne nižšia ako za celý dospelý život. V súbore mužov dosahovala

⁴⁰ Najčastejšie sa medzi násilnými osobami uvádzali: otec; potom s odstupom brat a matka; ešte aj iný muž či chlapec z príbuzenstva a iná žena z príbuzenstva. Viac pozri časť 3.8.

pri jednotlivých skutkoch psychického poškodzovania úroveň od 0,1 % do 1,5 % celkového súboru; v rámci žien išlo o výskyt od 0,2 % do 1,3 % celkového súboru.

Tabuľka 3.7.1.a

Prejavy psychického poškodzovania od člena domácnosti – výskyt za posledný rok v %

	Muži		Ženy	
	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou
Vulgárne nadávky, urážky	0,5	6,0	1,1	11,1
Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)	1,2	16,5	1,2	11,6
Klamstvá	1,0	16,4	1,3	13,5
Obviňovanie, zvaľovanie viny	1,5	21,0	1,3	13,5
Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	0,5	21,9	1,1	13,8
Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti	0,3	25,1	0,5	12,9
Zastrašovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)	0,1	13,3	0,5	19,1
Vyčerpávanie (nezmyselnými činnosťami, bránenie v oddychu...)	0,3	37,6	0,5	16,7
Vyhrážanie vyst'ahovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...	0,1	8,6	0,5	23,1
Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri chorobe, nevládnosti...)	0,1	18,3	0,2	18,6

Aj percentuálny podiel výskytu daného skutku násilného správania za posledný rok na celkovom výskyte počas doterajšieho dospelého života signalizuje prevahu dávnejšieho, resp. staršieho násilného správania od členov domácnosti. V súbore mužov sa dosiahol maximálne 20-percentný podiel (pri „obviňovaní a zvaľovaní viny“ alebo „ponižovaní a neslušnom či nedôstojnom správaní“), v súbore žien maximálne 23-percentný podiel (pri „vyhrážaní vyst'ahovaním či umiestnením do ústavu“).⁴¹

Pri sledovaní skúseností s prejavmi psychického poškodzovania od člena domácnosti za posledný rok podľa počtu skutkov vychádzala ako širšie zastúpená kombinovaná skúsenosť u žien, u mužov prevládala ojedinelá skúsenosť (tabuľka 3.7.1.b).

Zo žien malo nejakú skúsenosť (zažili aspoň jeden z desiatich sledovaných skutkov) s psychickým poškodzovaním v priebehu posledného roka spolu 2,5 % celkového súboru. Z toho 0,8 % skúmaných žien zažilo za posledný rok iba jeden z desiatich sledovaných skutkov a 1,7 % skúmaných žien kombinovalo dva až desať týchto skutkov.

⁴¹ Treba tu ale zdôrazniť, že ide o veľmi nízke početnosti – iba niekoľko málo ojedinelých prípadov (pozri ANNEX 3.7).

V rámci skúmaných mužov sa ukázala celková skúsenosť s psychickým poškodzovaním za posledný rok na úrovni 3 %; pritom iba jeden zo sledovaných skutkov zažilo 1,7 % týchto mužov a zostávajúcich 1,7 % skúmaných malo skúsenosť s dvomi až siedmimi skutkami.

Tabuľka 3.7.1.b

Počet skutkov psychického poškodzovania – skúsenosť za posledný rok v %

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column N %	Count	Column N %
Počet skutkov	Žiadny	978	97,0%	1080	97,5%
	Aspoň 1	30	3,0%	28	2,5%
	1,00	17	1,7%	9	,8%
	2,00	4	,4%	5	,5%
	3,00	1	,1%	4	,4%
	4,00	4	,4%	3	,3%
	5,00	1	,1%	0	0,0%
	6,00	0	,0%	1	,1%
	7,00	1	,1%	1	,1%
	8,00	0	0,0%	2	,2%
	9,00	0	0,0%	1	,1%
	10,00	0	0,0%	2	,1%

Hoci celková skúsenosť (aspoň jeden skutok) mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s psychickým poškodzovaním za posledný rok vychádza mierne vyššia ako celková skúsenosť tých istých žien (3,0 % vz. 2,5 %), ženy majú viac skúseností so závažnejšími skutkami psychického poškodzovania a oveľa častejšie jednotlivé skutky vzájomne kombinujú.

- **Skúsenosť s prejavmi sociálnej izolácie a kontroly za posledný rok**

Empirické údaje ukázali (tabuľka 3.7.2.a), že spomedzi všetkých ôsmich skutkov vybraných na zisťovanie sociálnej izolácie a kontroly od člena domácnosti mali za posledný rok nejakú skúsenosť muži s piatimi skutkami a ženy so siedmimi skutkami. Muži za posledný rok nezažili od člena alebo členky domácnosti prejavy „extrémnej dominancie“, „zamykanie a bránenie vo voľnom pohybe“ a „odopieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla“, ženy nemali čerstvú skúsenosť len s posledným menovaným skutkom. V súbore mužov sa zo sledovaných skutkov za posledný rok vyskytovala najčastejšie „podrobná kontrola trávenia času a denných aktivít“, v rámci skúmaných žien mala najširší výskyt „extrémna žiarlivosť a obviňovanie z nevery“ – skúsenosť na úrovni 0,8 % súborov.

Tabuľka 3.7.2.a

Prejavy kontrolného správania od člena domácnosti – výskyt za posledný rok v %

	Muži		Ženy	
	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou
Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)	0,8	8,8	0,5	5,1
Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	0,6	18,0	0,7	18,7
Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	0,6	18,1	0,8	7,8
Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti	0	0	0,6	15,4
Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)	0,2	30,4	0,5	11,0
Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	0	0	0,2	8,7
Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)	0,6	27,6	0,5	11,9
Odpieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla, potravy	0	0	0	0

Pohľad na podiel ročného výskytu na celoživotnej dospeljej skúsenosti s jednotlivými skutkami sociálnej izolácie a kontroly ukázal najväčší objem „čerstvých“ skúseností s takýmto správaním od blízkej osoby u mužov pri skutku „prenasledovanie a obťažovanie“ a „izolácia a obmedzovanie stretnutí“ (približne 30 %) a u žien pri „sledovaní a kontrole mailov, telefonátov a listov“ (takmer 20 %).

Tabuľka 3.7.2.b

Počet skutkov sociálnej izolácie a kontroly – skúsenosť za posledný rok v %

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column N %	Count	Column N %
Počet skutkov	Žiadny	990	98,2%	1087	98,1%
	Aspoň 1	18	1,8%	21	1,9%
	1,00	8	,8%	9	,8%
	2,00	8	,8%	5	,5%
	3,00	2	,2%	3	,3%
	4,00	0	0,0%	2	,2%
	5,00	1	,1%	2	,1%
	6,00	0	0,0%		,0%

Z tabuľky 3.7.2.b je zrejmé, že celková skúsenosť žien a mužov Slovenska so sociálnou izoláciou a kontrolou za posledný rok meraná ako výskyt aspoň jedného spomedzi ôsmich sledovaných skutkov, vyšla približne rovnaká: 1,8 % mužov a 1,9 % žien. A v prípade sociálnej izolácie a kontroly je približne

rovnaký aj vzájomný pomer ojedinelej (jeden skutok) a kombinovanej (viacero skutkov) skúsenosti, keď v oboch súboroch dosiahla ojedinelá skúsenosť 0,8 %. Rozdiel sa prejavil v tom, že muži kombinovali prevažne dva skutky a u žien bola častejšia kombinácia viacerých skutkov kontrolného správania v priebehu roka.

- **Skúsenosť s prejavmi ekonomického zneužívania za posledný rok**

Pri prejavoch ekonomického zneužívania za posledný rok výskumné údaje preukázali rozdiel medzi skúsenosťou žien a skúsenosťou mužov. Výskyt skutkov ekonomického zneužívania od člena rodiny alebo domácnosti v priebehu posledných dvanástich mesiacov je za každý jeden skutok vyšší u žien Slovenska – dvoj- až štvornásobne.

V skúmanom súbore mužov sa zaznamenal najvyšší výskyt na úrovni 0,3 % a bolo to pri skutku „odmietanie prispievať na spoločnú domácnosť napriek pravidelnému príjmu“. V skúmanom súbore žien sa objavili najčastejšie prejavy „totálnej kontroly spoločných alebo vašich financií“, ktorý za posledný rok zažilo takmer 1 % žien Slovenska vo veku 18-70 rokov. Približne pol percenta žien sa za posledný rok od blízkej osoby stretlo s „odmietaním prispievať na spoločnú domácnosť“, „kradnutím zo spoločných alebo vašich peňazí“ a s „obmedzovaním prístupu k účtom a spoločným financiám“. Jediný skutok ekonomického zneužívania, pri ktorom bola situácia za ženy a mužov vyrovnaná, bolo „zadĺženie spoločnej domácnosti bez vášho súhlasu či vedomia“, za posledný rok sa ale vyskytla iba výnimočne.

Tabuľka 3.7.3.a

Prejavy ekonomického zneužívania od člena domácnosti – výskyt za posledný rok v %

	Muži		Ženy	
	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou
Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie)	0,3	15,5	0,6	6,3
Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu	0	0	0,3	17,7
Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...)	0,2	9,0	0,9	21,0
Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí	0,1	5,0	0,5	17,4
Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám	0,1	28,3	0,5	22,4
Zadĺženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...)	0,1	11,1	0,1	1,1

Pri skutkoch ekonomického zneužívania sa u skúmaných žien posilnil aj podiel tohtoročnej skúsenosti na celoživotnej, ktorá bola pri predchádzajúcich dvoch druhoch násilia za ženy veľmi nízka. V prípade ekonomického zneužívania sa zážitky z posledného roka podieľali na celej dospeljej skúsenosti vo viacerých položkách približne jednou pätinou (od 18 % do 22 %).

Celková skúsenosť s ekonomickým zneužívaním členom domácnosti za posledný rok bola potom v konečnom vyjadrení tiež vyššia za skupinu žien. Aspoň jeden zo šiestich sledovaných skutkov ekonomického zneužívania od blízkej osoby postretlo vo svojom živote v priebehu posledného roka 1,7 % skúmaných žien a 0,9 % skúmaných mužov (tabuľka 3.7.3.b).

Tabuľka 3.7.3.b

Počet skutkov ekonomického zneužívania – skúsenosť za posledný rok v %

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column N %	Count	Column N %
Počet skutkov	Žiadny	999	99,1%	1089	98,3%
	Aspoň 1	9	,9%	19	1,7%
	1,00	9	,9%	8	,7%
	2,00	0	0,0%	7	,7%
	3,00	0	0,0%	2	,1%
	4,00	0	0,0%	2	,1%
	5,00	0	0,0%	0	,0%

Kým u mužov to bola výlučne ojedinelá skúsenosť – zažili iba jeden spomedzi všetkých zisťovaných skutkov ekonomického zneužívania, v rámci dotknutých žien malo ojedinelú skúsenosť 0,7 % z nich a 1 % skutky kombinovalo. Bola to predovšetkým kombinácia dvoch spomedzi šiestich skutkov, vyššie počty skutkov sa v priebehu posledného roka previazali len u ojedinelých prípadov žien.

Pri ekonomickom zneužívaní preukázali za posledný rok širšiu skúsenosť ženy Slovenska – a to tak v samotnom výskyte, ako aj z hľadiska kombinovaného ekonomického zneužívania.

- **Skúsenosť s prejavmi fyzickej agresie za posledný rok**

Pri sledovaní skúseností žien a mužov Slovenska s prejavmi fyzickej agresie sa zistená situácia znovu posunula viac do minulosti. Za posledný rok priznalo výskyt niektorého spomedzi desiatich skutkov fyzickej agresie iba veľmi málo zo skúmaných súborov. Za mužov sa zaznamenala nejaká skúsenosť z posledného roka len pri „udieraní päťou alebo nejakým predmetom, hádzanie“ a „vyhrážaní sa zabitím a ublížením na zdraví...“.

Čo sa týka skúmaných žien, tie za posledný rok okrem dvoch skutkov signalizovali skúsenosť so všetkými zostávajúcimi. Ale výskyt prejavov fyzickej agresie od blízkej osoby za posledný rok nebol nijako široký ani v rámci skúmaných žien (tabuľka 3.7.4.a).

V rozsahu 0,3 % sa za posledných dvanásť mesiacov stretli od člena domácnosti s „fackovaním“ a s „ťaháním za vlasy alebo sácaním“. Pri piatich skutkov fyzickej agresie sa zachytila úroveň výskytu na úrovni 0,2 %. Išlo o nasledovné skutky: „udieranie päťou alebo nejakým predmetom“, „škrabanie alebo silné štipanie“, „kopanie“, „škrtenie“ a „zbitie“. Najviac „čerstvých“ skúseností mali ženy Slovenska s „vyhrázaním zabitím, ublížením na zdraví vám alebo iným členom rodiny“, s ktorým sa v priebehu posledných dvanásť mesiacov stretli 0,4 % skúmaných žien.

Podiel skúsenosti z posledného roka na skúsenosti za celý doterajší život nebol vysoký.

Tabuľka 3.7.4.a

Prejavy fyzickej agresie od člena domácnosti – výskyt za posledný rok v %

	Muži		Ženy	
	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou
Fackovanie	0	0	0,3	7,0
Ťahanie za vlasy alebo sácanie	0	0	0,3	12,2
Škrabanie alebo silné štipanie	0	0	0,2	21,0
Udieranie päšťou alebo nejakým predmetom, hádzanie	0,2	23,1	0,2	10,7
Kopanie	0	0	0,2	13,8
Škrtenie	0	0	0,2	27,0
Zbitie	0	0	0,2	7,4
Vyhrážanie sa zbraňou	0	0	0	0
Použitie zbrane, bodnutie	0	0	0	0
Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	0,2	23,5	0,4	18,2

Celková skúsenosť s fyzickou agresiou od niektorého člena alebo niektorej členky domácnosti v priebehu posledného roka sa výskumne zaznamenala za ženy Slovenska v rozsahu 0,9 % a za mužov Slovenska v rozsahu 0,3 %. A ako ukazuje tabuľka 3.7.4.b, v prípade mužov to bola skúsenosť s jedným skutkom fyzickej agresie, v prípade žien bolo viac kombinovaných skúseností.

Za oblasť násilia vymedzenú skutkami fyzickej agresie sa za posledný rok zistila širšia skúsenosť žien Slovenska vo veku 18-70 rokov než u mužov.

Tabuľka 3.7.4.b

Počet skutkov fyzickej agresie – skúsenosť za posledný rok v %

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column N %	Count	Column N %
Počet skutkov	Žiadny	1005	99,7%	1098	99,1%
	Aspoň 1	3	,3%	10	,9%
	1,00	2	,2%	4	,3%
	2,00	0	,0%	1	,1%
	3,00	0	0,0%	2	,2%
	4,00	0	0,0%	1	,1%
	5,00	0	0,0%	2	,1%

- Skúsenosť s prejavmi sexuálneho násilia za posledný rok**

Najmenej výskytu za obdobie posledných dvanástich mesiacov sa výskumne zistilo pri skutkoch sexuálneho násilia. Spomedzi skúmaných mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov ani jeden neuviedol žiadny zo sledovaných skutkov (tabuľka 3.7.5.a). Za ženy Slovenska sa zaznamenala za posledný rok skúsenosť u piatich zo sledovaných skutkov sexuálneho násilia, a to v rozsahu 0,1 % až 0,2 %.

Tabuľka 3.7.5.a**Prejavu sexuálneho násillia od člena domácnosti – výskyt za posledný rok v %**

	Muži		Ženy	
	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou	% z celého súboru	% zo všetkých s touto skúsenosťou
Sexuálne obt'azovanie	0	0	0,2	10,4
Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily	0	0	0,2	8,4
Nútenie k nechceným, nepríjemným sexuálnym praktikám	0	0	0,2	23,9
Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	0	0	0,1	22,0
Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie	0	0	0,2	34,8
Nedobrovoľný pohlavný styk za prítomnosti iných ľudí alebo detí	0	0	0	0

Celková skúsenosť s prejavmi sexuálneho násillia za obdobie posledných dvanástich mesiacov sa výskumom nezachytila vôbec; nijaký spomedzi skúmaných mužov neuviedol ani jeden zo sledovaných skutkov (tabuľka 3.7.5.b).

Za ženy Slovenska sa skúsenosť so sexuálnym násillím zistila na úrovni 0,2 % skúmaných žien vo veku 18-70 rokov.

Tabuľka 3.7.5.b**Počet skutkov sexuálneho násillia – skúsenosť za posledný rok v %**

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column N %	Count	Column N %
Počet skutkov	Žiadny	1008	100,0%	1105	99,8%
	Aspoň 1	0	0,0%	3	,2%
	1,00	0	0,0%	1	,1%
	2,00	0	0,0%	2	,1%

- Skúsenosť s prejavmi násillného správania za posledný rok v úhrne**

Súhrnnú skúsenosť s násillným správaním sa člena domácnosti v priebehu posledného roka sa líšila od súhrnnej skúsenosti počas celého doterajšieho dospelého života. Keďže sa pri skúsenosti za posledný rok evidoval iba samotný výskyt, nie opakovanosť, skonštruovali sme jednoduchší ukazovateľ, a to dvoma spôsobmi.

Prvá miera zohľadňovala výskyt ktoréhokolvek skutku zaradeného do piatich druhov násillného správania. Vyjadruje percentuálny podiel súboru skúmaných osôb, ktoré za posledný rok zažili aspoň jeden spomedzi sledovaných skutkov.

Druhá miera zohľadňovala iba skúsenosť so skutkami fyzickej agresie a sexuálneho násillia za posledný rok od člena domácnosti.

Ako ukazuje tabuľka 3.7.6, súhrnná skúsenosť mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s akýmkoľvek skutkom násilného správania od člena domácnosti dosiahla za posledných dvanásť mesiacov úroveň 4,5 % súboru. V rámci žien bol výsledok mierne nižší: podiel žien so skúsenosťou prinajmenšom s jedným zo sledovaných násilných skutkov malo 3,9 % súboru.

Ak sa pozornosť zameria len na skutky fyzickej agresie a sexuálneho násillia, situácia sa obracia: úhrn za ženy dosiahol 0,9 % a za mužov 0,3 %. Inými slovami – takmer 1 % žien Slovenska a 0,3 % mužov Slovenska má z posledného roka skúsenosť minimálne s jedným zo skutkov fyzickej agresie a/alebo sexuálneho násillia.

Tabuľka 3.7.6

Súhrnné ukazovatele domáceho násillia za posledný rok (v %)

		Pohlavie			
		muž		žena	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Všetko domáce násillie (od všetkých členov) za posledný rok	Žiadna skúsenosť	962	95,5%	1065	96,1%
	Každá skúsenosť	46	4,5%	43	3,9%
Všetko fyzické a sexuálne domáce násillie (od všetkých členov) za posledný rok	Žiadna skúsenosť	1005	99,7%	1098	99,1%
	Každá skúsenosť	3	,3%	10	,9%

Žiadna skúsenosť: Ani 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba nezažila za posledný rok.

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

Zhrnutie: Výskyt domáceho násillia za obdobie posledných dvanásť mesiacov sa výskumne nezachytil vo veľkom rozsahu. Jednoduchým započítaním každej skúsenosti sa pohybuje na úrovni okolo 4 % za mužov i ženy Slovenska – mierne viac vychádza za mužov. Pri hlbšom pohľade sa ale ukázala skúsenosť žien rozsiahlejšia z hľadiska kombinovania zisťovaných skutkov násillia a zachytila sa širšia skúsenosť žien s fyzickým násillím a výlučná skúsenosť žien so sexuálnym násillím.

3.8. Blízke osoby ako páchatelia a páchatelky násilných skutkov v základnom prehľade za mužov a za ženy

Pri každom priznanom skutku zatriedenom do niektorého z piatich zisťovaných druhov násilného správania sa popri poslednom výskyte konkretizovala aj blízka osoba. Respondenti a respondentky mali za každý „zažitý“ skutok uviesť, kto, ktorý blízky člen alebo členka rodiny či domácnosti sa k nim uvedeným spôsobom správal alebo správala počas ich doterajšieho dospelého života (od svojich 15 rokov). Mohli pritom označiť z ponúkaného zoznamu jedenástich rodinných príslušníkov a partnerov vyznačených v mužskom a v ženskom rode (spolu 22 možností) viaceré blízke osoby.

Nasledujúca časť prezentuje za jednotlivé násilné skutky zoradené do piatich okruhov násilného správania jednak počty osôb páchajúcich násilné skutky na mužoch a na ženách; ďalej uvádza ich percentuálne rozdelenie na mužských páchatelov a ženské páchatelky; a napokon ukazuje základné zloženie osôb páchajúcich násillie podľa typu blízkej osoby – či ide o bývalého a súčasného partnera alebo o inú blízku osobu. Podrobný prehľad rôznych osôb s násilným správaním voči mužom a ženám Slovenska uvádza ANNEX 3.8..

- **Prejavy psychického poškodzovania**

Tabuľka 3.8.1 vypovedá o pohlaví osoby s násilnou skúsenosťou a osoby páchajúcej násilie za desať sledovaných prejavov psychického poškodzovania. Ako sa ukázalo, pri všetkých desiatich skutkoch psychického poškodzovania ženy uvádzali podstatne viac blízkych osôb páchajúcich voči nim násilné skutky.⁴² Ženy Slovenska zažívajú počas dospelého života prejavy psychického poškodzovania nie len vo vyššom rozsahu a častejšie ako muži, ale aj od viacerých členov domácnosti či blízkych ľudí.

Proporcia žien a mužov medzi osobami páchajúcimi násilné skutky je jednoznačne a výrazne prechýlená na stranu mužských páchatel'ov. Muži boli označení za častejších páchatel'ov skutkov psychického poškodzovania nie len ženami, ale aj skúmanými mužmi. Čiže nie len ženy Slovenska, ale aj muži Slovenska vo veku 18-70 rokov zažili počas doterajšieho života podstatne viac prejavov psychického poškodzovania od mužov. Ich podiel pri viacerých skutkoch prekročoval hranicu 80 % a pri väčšine zisťovaných položiek prekročoval dve tretiny. Výnimkou boli len dva spomedzi desiatich sledovaných skutkov psychického poškodzovania u mužov. Pri „vyhrážaní vystáňovaním, umiestnením do ústavu a zanechaním osamote“ zastúpenie mužských páchatel'ov iba mierne prekročilo jednu polovicu (51,7 %) a pri „odmietaní či neposkytovaní starostlivosti“ dokonca muži častejšie uvádzali medzi osobami páchajúcimi tento skutok páchatel'ky ženy (53,2 %). Skutok sa ale dotýkal veľmi nízkeho počtu osôb, ktorý ho na mužoch spáchali (spolu osem osôb s takýmto správaním voči respondentovi).

Tabuľka 3.8.1

Skutky psychického poškodzovania podľa pohlavia osoby s násilnou skúsenosťou (obete) a osoby páchajúcej násilie (počty a %)

	Pohlavie osoby s násilnou skúsenosťou (obete)	Počet osôb páchajúcich násilné skutky	Z nich podiel* páchatel'ov:-		Typ osoby páchajúcej násilie (riadkové %)		
			mužov	žien	Bývalý partner** / partnerka	Súčasný partner** / partnerka	Iná osoba
Vulgárne nadávky, urážky	Muž	103	79,0%	19,8%	13,5%	9,7%	76,8%
	Žena	155	85,4%	12,9%	44,2%	14,7%	41,1%
Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)	Muž	96	79,0%	21,0%	16,1%	11,9%	72,0%
	Žena	154	84,5%	15,6%	46,9%	10,4%	42,7%
Klamstvá	Muž	87	75,9%	21,4%	23,3%	11,0%	75,7%
	Žena	147	86,7%	12,2%	48,0%	16,4%	35,6%
Obviňovanie, zvažovanie viny	Muž	89	71,9%	28,0%	26,6%	18,4%	56,0%
	Žena	149	82,9%	16,2%	46,7%	13,4%	39,9%

⁴² Pripomeňme, že respondenti a respondentky mali možnosť uviesť pri jednom skutku viacero násilných osôb, preto počet páchatel'ov či páchateliek môže byť vyšší ako počet zistených násilných prípadov. Napríklad skúsenosť s vulgárnymi nadávkami a urážkami uviedlo 88 prípadov mužov, pri ktorých označili 103 blízkych osôb s takýmto správaním; prípadov žien, ktoré zažili počas dospelého života vulgárne nadávky a urážky sa nameralo spolu 122 a označili pri tom 155 osôb z najbližšieho domáceho prostredia s takýmto správaním. Viac či podrobnejšie pozri údaje ANNEX 3.1: Frekvencia skutkov psychického poškodzovania od člena domácnosti.

Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	Muž	36	66,1%	30,9 %	23,0%	7,3%	69,7 %
	Žena	108	80,6%	18,2 %	51,1%	13,7%	35,2 %
Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti	Muž	14	73,9%	26,2 %	15,5%	15,5%	69,0 %
	Žena	59	83,7%	16,2 %	63,7%	9,5%	26,8 %
Zastrašovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)	Muž	13	63,6%	27,4 %	18,0%	0,0%	82,0 %
	Žena	37	82,7%	17,2 %	54,1%	6,7%	39,2 %
Vyčerpávanie (nezmyselným i činnosťami, bránenie v oddychu...)	Muž	12	75,3%	15,1 %	29,5%	22,8%	47,7 %
	Žena	37	80,9%	19,0 %	52,5%	11,1%	36,4 %
Vyhrážanie vyst'ahovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...	Muž	17	51,7%	35,5 %	5,4%	9,5%	85,1 %
	Žena	30	69,5%	30,4 %	38,9%	9,5%	51,6 %
Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri chorobe, nevládnosti...)	Muž	8	32,5%	53,2 %	11,7%	17,7%	70,6 %
	Žena	15	80,9%	19,1 %	62,7%	10,4%	26,9 %

Poznámky: Respondenti a respondentky mali možnosť uviesť pri jednom skutku viacero násilníkov, preto počet páchatel'ov môže byť vyšší ako počet prípadov násilných skutkov. * = Súčet dvoch percentuálnych podielov dáva spolu 100 %; ak je to v niektorom riadku menej, zvyšok do 100 % pripadal na odpovede „neviem“ a „nechcem uviesť“. ** = u mužov vrátane partnerov rovnakého pohlavia; za ženy sa podobná situácia neobjavila.

Typ osoby páchajúcej násilie sa v prvom členení delil na bývalého a súčasného partnera alebo partnerku na jednej strane a na iné osoby z domácnosti na strane druhej (tabuľka 3.8.1). Podľa zloženia osôb s násilnými prejavmi psychického poškodzovania na základe pohlavia sa v rámci skúmaných žien prejavila jednoznačná prevaha partnerov (za jednotlivé skutky 60 % až 70 %), a predovšetkým bývalých partnerov (cca 4-5-krát viac ako súčasných). Za skúmaných mužov bol výsledok zisťovania opačný, u nich medzi osobami s násilným správaním dominovali iní členovia a členky domácnosti – s ojedinelými výnimkami nad hranicou 70 % až 80 %. Ženy Slovenska zažívajú teda v dospelosti prejavy psychického poškodzovania predovšetkým od partnerov a muži Slovenska prevažne od iných blízkych osôb v domácnosti alebo v rodine.

Kto sa objavoval medzi inými blízkymi osobami s násilnými prejavmi psychického poškodzovania podrobne prezentuje ANNEX 3.8. Skúmaní muži pri väčšine skutkov uvádzali najčastejšie otca (aj nevlastného), spomedzi mužských páchatel'ov nasledoval brat (tiež aj nevlastný), ďalej iný chlapec a iný dospelý muž z príbuzenstva, ojedinele sa vyskytol dedko, syn iba výnimočne. Konkretizácia iných blízkych žien s násilnými prejavmi voči skúmaným mužom najčastejšie identifikovala na prvom mieste matky, ale s podstatne menším podielom ako pri otcoch. Výnimkou bolo „odmietanie alebo neposkytovanie starostlivosti“, kde sa u mužov matky uvádzali výrazne viac ako otcovia. Ostatné iné

ženské páchatelky psychického poškodzovania boli u skúmaných mužov skôr zriedkavo označované, pritom okrem vnučky sa vyskytli všetky typy blízkych žien.

Skúmané ženy tiež spomedzi blízkych osôb s násilnými prejavmi označovali najčastejšie otcov a následne matky, ale na podstatne nižšej úrovni ako uvádzali skúmaní muži. Ostatní blízki muži a ostatné blízke ženy sa objavovali len v malom rozsahu, pritom okrem vnučky sa zaznamenal určitý výskyt za všetky typy blízkych osôb s násilnými prejavmi psychického poškodzovania.

• Prejavy sociálnej izolácie a kontroly

Pri sledovaní blízkych osôb páhajúcich násilné skutky zaradené do vymedzenej oblasti sociálneho izolovania a kontroly sa tiež zaznamenali vyššie počty uvádzaných blízkych osôb za skúmané ženy Slovenska. Pri všetkých sledovaných ôsmich skutkoch tohto druhého okruhu násilia uviedli ženy násilné správanie od viacerých blízkych osôb než uviedli skúmaní muži (tabuľka 3.8.2).

Podľa zloženia blízkych osôb s prejavmi kontrolného správania na základe pohlavia sa v súbore žien Slovenska preukázala absolútna dominancia mužských páchatel'ov. Pri väčšine skutkov sociálnej izolácie a kontroly sa ich podiel priblížil alebo dokonca prekročil 90 %. Hoci aj u skúmaných mužov prevládali pri tomto druhu násilného správania mužskí páchatelia, ich prevaha nebola taká výrazná ako u skúmaných žien.

Dá sa teda konštatovať nasledovné: Kým ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov zažívajú v dospelosti prejavy sociálnej izolácie a kontroly takmer výlučne od blízkych mužov a iba ojedinele od žien, muži Slovenska rovnakej vekovej skupiny majú skúsenosť s takýmto kontrolným správaním tak od blízkych žien, ako aj od blízkych mužov; dokonca mužskí páchatelia aj u nich prevládali.

Tabuľka 3.8.2

Skutky sociálnej izolácie a kontroly podľa pohlavia osoby s násilnou skúsenosťou (obete) a osoby páhajúcej násilie (počty a %)

	Pohlavie osoby s násilnou skúsenosťou (obeť)	Počet osôb páhajúcich násilné skutky	Z nich podiel* páchatel'ov:-		Typ osoby páhajúcej násilie (riadkové %)		
			mužov	žien	Bývalý partner**/ partnerka	Súčasný partner*/ partnerka	Iná osoba
Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)	Muž	131	54,6%	45,4%	22,4%	20,7%	56,9%
	Žena	137	84,8%	15,2%	55,9%	20,5%	23,6
Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	Muž	36	71,8%	28,2%	50,3%	35,3%	14,4%
	Žena	60	92,2%	7,8%	74,0%	13,3%	12,7%
Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	Muž	41	83,5%	16,6%	53,9%	42,9%	3,2%
	Žena	112	96,2%	3,7%	73,6%	21,9%	4,5%
Extrémna dominancia - nezmyselné	Muž	13	53,0%	47,0%	56,1%	16,6%	27,3%
	Žena	60	97,4%	2,7%	73,6%	18,7%	7,7%

zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti							
Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)	Muž	10	59,4%	40,7%	60,8%	11,4%	27,8%
	Žena	45	88,4%	11,5%	67,8%	16,3%	15,9%
Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	Muž	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	24	99,9%	0,0%	80,2%	11,5%	8,3%
Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)	Muž	31	60,2%	40,0%	20,2%	33,7%	46,1%
	Žena	55	94,8%	5,2%	76,9%	8,7%	14,4%
Odpieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla, potravy	Muž	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	5	69,3%	0,0%	69,3%	0,0%	0,0%

Poznámky: Respondenti a respondentky mali možnosť uviesť pri jednom skutku viacero násilníkov, preto počet páchatel'ov môže byť vyšší ako počet prípadov násilných skutkov. * = Súčet dvoch percentuálnych podielov dáva spolu 100 %; ak je to v niektorom riadku menej, zvyšok do 100 % pripadal na odpovede „neviem“ a „nechcem uviesť“. ** = u mužov vrátane partnerov rovnakého pohlavia; za ženy sa podobná situácia neobjavila.

Zloženie podľa typu blízkej osoby páchajúcej násilné skutky sa aj za okruh sociálnej izolácie a kontroly v súbore skúmaných žien a v súbore skúmaných mužov odlišovalo, hoci v tomto prípade získali prevahu aj u skúmaných mužov partneri a partnerky (okrem skutku „podrobná kontrola trávenia času a denných aktivít“, kde bol podiel iných blízkych osôb vyšší). Rozdiel medzi ženami a mužmi bol v podiele iných blízkych osôb medzi páchatel'mi násilných skutkov. Kým u žien dosahovali len veľmi nízke percentuálne zastúpenie, u mužov zohrávali iní členovia rodiny a domácnosti výraznejšiu úlohu. Za jednotlivé sledované skutky dosahovali od 27 % do 57 %. Výnimkou boli zistenia za „extrémnu žiarlivosť a obviňovanie z nevery“, pri ktorom zohrali iné blízke osoby aj u skúmaných mužov iba nepatrnú úlohu, podobne ako za „kontrolu a sledovanie pošty“. Pri porovnaní bývalých a súčasných partnerov mali vyššie podiely bývalí partneri a partnerky v rámci obidvoch súborov. U žien bola ale úloha bývalých partnerov podstatne (niekoľkonásobne) vyššia, u mužov bolo zastúpenie bývalých a súčasných partneriek (a partnerov) vyrovnanjšie.

Ako ukazuje ANNEX 3.8, medzi inými blízkymi osobami s prejavmi sociálnej izolácie a kontroly sa najviac objavoval otec (aj nevlastný), a potom matka, a to u obidvoch skúmaných skupín populácie 18-70 rokov. Uvádzali sa najmä pri „podrobnej kontrole trávenia času a denných aktivít“ a pri „izolácii a obmedzovaní stretnutí“, ale aj za také skutky ako „nezmyselné zákazy a príkazy“, prenasledovanie a obťažovanie telefonátmi“ a „kontrola pošty“.⁴³ Ostatné blízke osoby mali medzi osobami s kontrolnými prejavmi viac-menej len ojedinelý výskyt. Muži medzi nimi uviedli brata, sestru, babku, dcéru, iného dospelého muža z rodiny a inú dospelú ženu z rodiny; ženy s absolútnou dominanciou partnerov označili okrem rodičov ešte brata, sestru a dcéru.

⁴³ Na tomto mieste pripomeňme, že sa sledovala skúsenosť žien a mužov počas dospelieho a dospelého etapy života vymedzenej počiatočnou vekovou hranicou 15 rokov. Pre budúce podrobnejšie analýzy zostáva na zváženie, či kontrolné správanie zo strany rodičov nejakým spôsobom neošetril.

Napriek istej zistenej rôznorodosti možno konštatovať, že pri sociálnej izolácii a kontrole prevažujú medzi blízkymi osobami s takýmto správaním partneri a partnerky.

- **Prejavy ekonomického zneužívania**

Pri sledovaní skutkov ekonomického zneužívania podľa pohlavia osoby s násilnou skúsenosťou na jednej strane a osoby páchajúcej násilie na strane druhej došlo v počtoch osôb i v sledovaných percentuálnych podieloch v porovnaní s predchádzajúcimi dvoma druhmi násilného správania k zmenám.

Ako ukazuje tabuľka 3.8.3, dosť výrazne sa znížili počty osôb páchajúcich jednotlivé násilné skutky ekonomickej povahy. Početný rozdiel v prospech žien sa ale zachoval – ženy uvádzali omnoho viac blízkych osôb s takýmto správaním než muži. Napríklad pri „odmietaní prispievať na spoločnú domácnosť napriek pravidelnému príjmu“ a „totálnej kontrole financií“ to bolo cca trojnásobne viac, pri „vymáhaní či kradnutí spoločných alebo vašich peňazí“ až štvornásobne viac.

Ďalšou zmenou oproti predchádzajúcim dvom druhom násilného správania je zloženie blízkych osôb páchajúcich skutky ekonomického zneužívania. Za obidve skúmané skupiny populácie 18-70-ročných nastal značný posun k mužským páchatelom. V súbore žien dosahovali pri jednotlivých skutkoch mužskí páchatelia medzi 90 % až 100 %; v skúmanom súbore mužov získalo zastúpenie mužských páchatelov najnižšie hodnoty cca 70 % pri troch položkách, pri zostávajúcich troch bol ich podiel ešte vyšší.

Tabuľka 3.8.3

Skutky ekonomického zneužívania podľa pohlavia osoby s násilnou skúsenosťou (obete) a osoby páchajúcej násilie (počty a %)

	Pohlavie osoby s násilnou skúsenosťou (obet')	Počet osôb páchajúcich násilné skutky	Z nich podiel* páchatelov:-		Typ osoby páchajúcej násilie (riadkové %)		
			mužov	žien	Bývalý partner** / partnerka	Súčasný partner** / partnerka	Iná osoba
Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie)	Muž	28	82,5%	17,5 %	45,3%	3,9%	50,8 %
	Žena	81	95,1%	4,9%	86,0%	6,2%	7,8%
Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu	Muž	9	69,4%	30,6 %	48,3%	16,7%	35,0 %
	Žena	28	92,3%	7,8%	55,3%	22,0%	22,7 %
Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...)	Muž	19	73,9%	26,0 %	49,0%	28,8%	22,2 %
	Žena	60	93,1%	6,8%	72,7%	16,3%	11,0 %

Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí	Muž	7	74,1%	26,0 %	45,3%	11,0%	43,7 %
	Žena	33	95,0%	5,0%	73,8%	7,4%	18,8 %
Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám	Muž	4	100,0 %	0,0%	37,9%	28,3%	33,8 %
	Žena	36	100,0 %	0,0%	79,4%	11,7%	8,9%
Zadĺženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...)	Muž	9	91,6%	8,3%	33,6%	40,4%	26,0 %
	Žena	37	100,0 %	0,0%	75,3%	24,7%	0,0%

Poznámky: Respondenti a respondentky mali možnosť uviesť pri jednom skutku viacero násilníkov, preto počet páchateľov môže byť vyšší ako počet prípadov násilných skutkov. * = Súčet dvoch percentuálnych podielov dáva spolu 100 %; ak je to v niektorom riadku menej, zvyšok do 100 % pripadal na odpovede „neviem“ a „nechcem uviesť“. ** = u mužov vrátane partnerov rovnakého pohlavia; za ženy sa podobná situácia neobjavila.

A napokon zmeny nastali aj z hľadiska typu osoby s násilným správaním – u oboch skupín sa posilnilo zastúpenie súčasných partnerov a partneriek. Porovnanie na jednej strane potvrdilo za skúmané ženy prevahu páchateľov partnerov oproti iným blízkym osobám a vyšší podiel bývalých partnerov oproti súčasným; na strane druhej rozloženie do troch typov preukázalo za mužov Slovenska rovnomernejšie rozloženie.

V súbore mužov vznikla mierna prevaha iných blízkych osôb pri skutku „odmietanie prispievať na spoločnú domácnosť napriek pravidelnému príjmu“ (takmer 50 %) a vyššie podiely sa ukázali ešte pri skutku „vymáhanie alebo kradnutie zo spoločných alebo vašich peňazí“ (takmer 40 % zo všetkých páchateľov tohto skutku); za skúmané ženy nadobudli iné blízke osoby najsilnejšie zastúpenie pri skutku „ničenie a rozpredávanie majetku, vecí z bytu“ (cca 23% zo všetkých páchateľov tohto skutku).

Skúmaní muži medzi inými blízkymi osobami konkretizovali predovšetkým otca – a to pri všetkých zisťovaných skutkoch ekonomického zneužívania. Okrem toho označili ešte ako ekonomického zneužívateľa brata (kradnutie peňazí a neprispievanie na spoločnú domácnosť), nevlastného otca (kontrola spoločných financií), iného chlapca z príbuzenstva (vymáhanie a kradnutie peňazí); spomedzi ženských páchateľiek to bola iba matka (odmietanie prispievať na domácnosť) a potom sestra (ničenie alebo rozpredávanie majetku či vecí z bytu“).

Skúmané ženy deklarovali od iných blízkych osôb podstatne menej ekonomického zneužívania, nakoľko u nich prevažovali za tento druh násilného správania bývalí a súčasní partneri. Spomedzi iných blízkych ekonomických zneužívateľov sa v rámci skúmaných žien zaznamenali najmä otcovia; okrem nich to bol ešte iný dospelý muž z príbuzenstva a iný chlapec z príbuzenstva (pri kradnutí peňazí), ojedinele sa zachytil ešte brat, sestra a tiež dcéra (viac a podrobnejšie pozri ANNEX 3.8).

- **Prejavy fyzickej agresie**

Pozrime sa teraz cez páchatel'ov násilia na skutky fyzickej agresie. Tabuľka 3.8.4. uvádza deväť takýchto skutkov (u jedného skutku s minimálnym výskytom nedošlo k zisteniu páchatel'a – tabuľka ho neuvádza), pritom takmer pri všetkých bol počet uvádzaných násilníkov vyšší za súbor žien. Pri jednom zo skutkov fyzickej agresie (použitie zbrane) sa zachytil iba ojedinelý a rovnaký výskyt v oboch skúmaných súboroch.

Zloženie osôb páchajúcich skutky fyzickej agresie je podľa pohlavia výrazne prechýlené na stranu mužov – páchatel'ov. Páchatel'ky ženy zaznamenali vyšší podiel zväčša len za súbor mužov, a to podiel prekračujúci jednu tretinu pri „kopaní“, podiel na úrovni cca jedna pätina pri „škrabaní alebo štipaní“ a podiel na úrovni jednej desatiny pri „udieraní päšťou alebo nejakým predmetom a hádzaní“ a pri „zbití“.

V rámci skúmaných žien ani pri jednom skutku fyzickej agresie neprekročilo zastúpenie žien medzi všetkými agresormi jednu desatinu. Páchatel'ky ženy sa u nich vyskytovali pri skutku „fackovanie“, ďalej pri skutku „ťahanie za vlasy alebo sácanie“ a „škrabanie alebo silné štipanie“, a potom ešte s minimálnym podielom pri „kopaní“. Pri ostatných skutkoch fyzickej agresie sa páchatel'ky ženy v rámci skúmaného súboru žien Slovenska neobjavili.

Čo sa týka porovnania partnerov a iných násilných osôb, pri fyzickej agresii sa otvorila rodová priepasť v zisteniach za mužov a za ženy. Skutky fyzickej agresie od blízkych osôb voči mužom Slovenska smerujú prevažne od druhej skupiny – od iných blízkych osôb než partneriek a partnerov. U skúmaných žien Slovenska je to opačne: prevažuje u nich fyzické násilie od partnerov (označovali viac bývalých partnerov), zastúpenie iných blízkych osôb sa pohybovalo od 13,6 % pri „udieraní päšťou alebo iným predmetom či hádzaní“ až po 45 % pri „škrabaní alebo silnom štipaní“.

Tabuľka 3.8.4

Skutky fyzickej agresie podľa pohlavia osoby s násilnou skúsenosťou (obete) a osoby páchajúcej násilie (počty a %)

	Pohlavie osoby s násilnou skúsenosťou (obet')	Počet osôb páchajúcich násilné skutky	Z nich podiel* páchatel'ov:-		Typ osoby páchajúcej násilie (riadkové %)		
			mužov	žien	Bývalý partner**/ partnerka	Súčasný partner**/ partnerka	Iná osoba
Fackovanie	Muž	47	88,9%	8,7%	10,2%	0,0%	89,8%
	Žena	91	92,7%	7,3%	51,1%	13,6%	36,3%
Ťahanie za vlasy alebo sácanie	Muž	22	86,1%	8,6%	6,0%	0,0%	94,0%
	Žena	48	90,9%	9,0%	50,0%	12,1%	37,9%
Škrabanie alebo silné štipanie	Muž	10	82,3%	17,7%	9,7%	10,9%	79,4%
	Žena	17	93,6%	6,4%	54,6%	0,0%	45,4%
Udieranie päšťou alebo nejakým predmetom, hádzanie	Muž	9	89,4%	10,6%	0,0%	16,7%	83,3%
	Žena	29	99,9%	0,0%	73,7%	12,7%	13,6%
Kopanie	Muž	8	36,8%	38,6%	0,0%	0,0%	100,0%
	Žena	29	96,2%	3,8%	49,8%	8,8%	41,4%
Škrtenie	Muž	3	99,9%	0,0%	33,9%	0,0%	66,1%
	Žena	13	100,0%	0,0%	64,4%	20,1%	15,5%
Zbitie	Muž	25	88,7%	11,3%	3,5%	0,0%	96,5%

	Žena	47	100,0%	0,0%	69,4%	8,9%	21,7%
Použitie zbrane, bodnutie	Muž	1	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	Žena	1	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	Muž	7	100,0%	0,0%	13,9%	44,8%	41,3%
	Žena	27	100,0%	0,0%	83,1%	9,8%	7,1 %

Poznámky: Respondenti a respondentky mali možnosť uviesť pri jednom skutku viacero násilníkov, preto počet páchatel'ov môže byť vyšší ako počet prípadov násilných skutkov. * = Súčet dvoch percentuálnych podielov dáva spolu 100 %; ak je to v niektorom riadku menej, zvyšok do 100 % pripadal na odpovede „neviem“ a „nechcem uviesť“. ** = u mužov vrátane partnerov rovnakého pohlavia; za ženy sa podobná situácia neobjavila.

Kto predstavoval tieto iné osoby spôsobujúce fyzické násilie približuje podrobne ANNEX 3.8. Ženy okrem partnerov ako násilníkov uviedli najčastejšie otca – pri všetkých skutkoch okrem použitia zbrane; okrem toho uviedli ešte brata a nevlastného brata (fackovanie, ťahanie za vlasy a sácanie, tiež kopanie a zbitie), iného chlapca z príbuzenstva (kopanie); v pozícii páchatel'ky sa u nich objavila ojedinele matka (fackovanie), sestra (fackovanie, ťahanie za vlasy a štipanie, škrabanie a kopanie) a ojedinele iná žena z príbuzenstva (ťahanie za vlasy alebo sácanie).

Muži za iné násilné osoby označili pri väčšine skutkov fyzickej agresie predovšetkým otcov, ale často aj brata a iného chlapca z príbuzenstva. Okrem týchto najčastejších troch typov blízkej osoby sa v pozícii násilníka ukázal ojedinele dedko (fackovanie), a potom iný dospelý muž z príbuzenstva (fackovanie, ťahanie za vlasy a zbitie). Ako ženská páchatel'ka fyzickej agresie sa v rámci skúmaných mužov zaznamenala najčastejšie matka pri viacerých zo sledovaných skutkov; z ostatných blízkych žien to bola už iba sestra pri skutku „kopanie“ a iné dievča z príbuzenstva pri skutku „fackovanie“.

Fyzickú agresiu zažívajú ženy Slovenska od viacerých násilných osôb a prevažujú medzi nimi muži – najmä partneri. Muži Slovenska väčšinu fyzickej agresie nezažívajú v intímnych vzťahoch. Majú skúsenosť so skutkami fyzickej agresie tiež prevažne od násilníkov mužov a sú medzi nimi hlavne otcovia, bratia a iní chlapci z príbuzenstva.

• Prejavy sexuálneho násillia

Sexuálne násilie sa týka takmer výlučne žien a deje sa predovšetkým zo strany bývalých a súčasných partnerov (tabuľka 3.8.5). Okrem partnerov ženy uviedli ešte iných dospelých mužov z príbuzenstva a iných chlapcov z príbuzenstva (ANNEX 3.8).

Tabuľka 3.8.5

Skutky sexuálneho násillia podľa pohlavia osoby s násilnou skúsenosťou (obete) a osoby páchajúcej násillie (počty a %)

	Pohlavie osoby s násilnou skúsenosťou (obet')	Počet osôb páchajúcich násilné skutky	Z nich podiel* páchatel'ov-:		Typ osoby páchajúcej násillie (riadkové %)		
			mužov	žien	Bývalý partner/partnerka	Súčasný partner/partnerka	Iná osoba
Sexuálne obťažovanie	Muž	1	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
	Žena	24	100,0%	0,0%	86,0%	4,8%	9,2%
Vyžadovanie pohlavného styku napriek	Muž	2	52,6%	47,4%	52,6%	47,4%	0,0%
	Žena	32	98,7%	1,2%	89,7%	9,0%	1,3%

nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily							
Nútenie k nechceným, nepríjemným sexuálnym praktikám	Muž	0	-	-	-	-	-
	Žena	11	100,0%	0,0%	89,6%	10,4%	0,0%
Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	Muž	0	-	-	-	-	-
	Žena	7	100,0%	0,0%	81,2%	18,8%	0,0%
Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie	Muž	1	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
	Žena	8	100,0%	0,0%	84,9%	15,1%	0,0%

*Poznámky: Respondenti a respondentky mali možnosť uviesť pri jednom skutku viacero násilníkov, preto počet páchateľov môže byť vyšší ako počet prípadov násilných skutkov. * = Súčet dvoch percentuálnych podielov dáva spolu 100 %; ak je to v niektorom riadku menej, zvyšok do 100 % pripadal na odpovede „neviem“ a „nechcem uviesť“. ** = u mužov vrátane partnerov rovnakého pohlavia; za ženy sa podobná situácia neobjavila.*

Zhrnutie: Pri ženách Slovenska vo veku 18-70 rokov sa výskumom zistilo podstatne viac násilných osôb. Medzi páchateľmi násilného správania celkovo výrazne prevažujú muži – a to aj pri skúsenosti mužov s násilným správaním blízkej osoby, nie len pri ženách. A po tretie, u žien dominujú medzi násilnými osobami partneri – s podstatne vyšším zastúpením bývalých partnerov ako súčasných partnerov. Muži Slovenska majú oproti ženám viac skúseností s ostatným domácim násilím.

4. SKÚSENOSŤ ŽIEN A MUŽOV SLOVENSKA S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM OD PARTNERA A PARTNERKY

Táto kapitola predstavuje podrobnejšie jednu veľkú časť celého domáceho násillia – násilné správanie v intímnych vzťahoch, resp. „partnerské“ násillie.⁴⁴ Pri jednotlivých zisťovaných násilných skutkoch, ktoré od svojich 15 rokov zažili, mali respondenti a respondentky uviesť, ktorá blízka osoba sa k nim uvedeným spôsobom správala. A medzi blízkymi osobami bol aj bývalý a súčasný partner alebo partnerka. V predchádzajúcej časti sme ukázali, aký veľký podiel celkovej skúsenosti s násilným správaním v rámci domácnosti a rodiny pripadá na partnerov – bývalých aj súčasných – v porovnaní s inými členmi domácnosti.

V tejto kapitole sa prezentuje celá „partnerská“ skúsenosť s násilnými prejavmi počas doterajšieho dospelého života, t. j. za bývalých i za súčasných partnerov alebo partnerky spolu. V kapitole sa teda hovorí o skúsenosti žien Slovenska a skúsenosti mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s násilným správaním v intímnych vzťahoch počas doterajšieho dospelého života. Pritom najprv sa uvádzajú

⁴⁴ Ako sa uvádza na inom mieste, na Slovensku sa pre prípady násillia, keď je obeťou násillia žena a útočníkom jej manžel alebo bývalý manžel, resp. partner a naopak ustálil pojem násillie v intímnom (alebo ešte v párovom) vzťahu. V tejto analytickej správe používame pre zjednodušenie aj pojem „partnerské“ násillie s použitím úvodzoviek (pozri časť 3.6).

jednotlivé násilné skutky zoradené do piatich druhov násilného správania a následne súhrnná skúsenosť za sledovaných päť druhov násilia a úhrnná skúsenosť meraná dvomi ukazovateľmi.⁴⁵

4.1. Prejavy psychického poškodzovania v intímnych vzťahoch

Prvým zisťovaným okruhom násilného správania boli prejavy psychického poškodzovania alebo týrania, ktorých sa pre výskumné účely vyšpecifikovalo desať. Akú s nimi mali skúsenosť ženy Slovenska a muži Slovenska vo veku 18-70 rokov špeciálne od svojich intímnych partnerov či partneriek prezentuje tabuľka 4.1.1.

Pri „partnerskom“ násilí za oblasť psychického poškodzovania sa preukázali medzi mužmi a ženami značné diferencie, čo naznačila už časť o páchatel'och násilného správania. Ženy Slovenska majú s týmito skutkami omnoho bohatšiu skúsenosť v rámci intímnych vzťahov ako skúmaní muži. Pri niektorých skutkoch sa dosiahnutý rozdiel za dve samostatne merané skupiny populácie pohyboval okolo hranice 6 percentuálnych bodov. Kým napríklad celková skúsenosť s „vulgárnymi nadávkami a urážkami“ zo všetkých doterajších intímnych vzťahov dosiahla za mužov výskyt 1,8 %, za ženy to bolo 8,1 %. Pri „neustáлом kritizovaní a poučovaní“ išlo o podiel 2,4 % mužov oproti 7,9 % žien; pri „klamstvách“ 2,6 % žien oproti 8,6 % mužov; pri „obviňovaní a zvaľovaní viny“ 3,2 % mužov oproti 8,0 % žien; a napríklad pri „ponižovaní a neslušnom či nedôstojnom správaní“ 1,0 % mužov oproti 6,3 % žien. Pri zostávajúcich skutkoch je síce nameraná prevalencia nižšia, ale rozdiel medzi dvoma skupinami pretrval.

Tabuľka 4.1.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami psychického poškodzovania od partnera alebo partnerky (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Vulgárne nadávky, urážky	1,8	1,5	8,1	7,4	-6,3	-5,9
Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)	2,4	2,2	7,9	6,3	-5,5	-4,1
Klamstvá	2,6	1,9	8,6	7,1	-6,0	-5,2
Obviňovanie, zvaľovanie viny	3,2	2,1	8,0	6,8	-4,8	-4,7
Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	1,0	0,8	6,3	5,7	-5,3	-4,9
Znevažovanie pred členmi rodiny	0,4	0,1	3,9	3,0	-3,5	-3,8

⁴⁵ Prvým je „každá skúsenosť“, ktorá zachytáva situácie vymedzené tak, keď skúmaná osoba aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania zažila aspoň raz; patrí sem každá nameraná skúsenosť – od ojedinelého výskytu jediného skutku až po všetky skutky opakované. Druhým je „kombinovaná skúsenosť“ konštruovaná nasledovne: za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násilia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násilia každá skúsenosť – aj ich ojedinelý výskyt.

a známymi, na verejnosti						
Zastrašovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)	0,2	0,1	2,0	1,4	-1,8	-1,3
Vyčerpávanie (nezmyselnými činnosťami, bránenie v oddychu...)	0,6	0,3	2,2	1,7	-1,6	-1,4
Vyhrážanie vystáňovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...	0,1	0,0	1,2	0,8	-1,1	-0,8
Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri chorobe, nevládnosti...)	0,1	0,0	1,0	0,9	-0,9	-0,9

Otázka: „Pri rozprávaní o skúsenostiach z rodiny počas Vášho dospelieho života (od dosiahnutia veku 15 rokov) budeme najprv venovať pozornosť preskúmaniu nadávok či vyhrážok a podobných praktík. Použil niekedy Váš bývalý alebo súčasný partner či partnerka, alebo niektorý iný člen rodiny voči Vám nasledujúce spôsoby správania...“

Druhým závažným zistením boli veľmi malé rozdiely medzi celkovým výskytom násilného správania od partnera či partnerky, ktorý zachytával akúkoľvek skúsenosť s daným skutkom psychického poškodzovania vrátane ojedinelého, a opakovaným výskytom reprezentovaným možnosťami „2-5 krát“ a „6 krát a viac“ (empirické naplnenie za všetky tri frekvenčné stupne výskytu uvádza ANNEX 4.1).

Z tabuľky 4.1.1 je zrejmé, že významne prevažoval opakovaný výskyt takéhoto správania sa u partnera či partnerky nad ojedinelým. Vyčerpával totiž podstatnú časť celkovej skúsenosti, a to v rámci obidvoch skúmaných súborov. Tak napríklad pri skutku „vulgárne nadávky a urážky“ dosiahla za ženy celková skúsenosť 8,1 % a z toho opakovaná skúsenosť bola 7,4 %; za mužov celková 1,8 % a opakovaná 1,5 %; atď. Ak sa skutky psychického poškodzovania v intímnom vzťahu objavia, majú silný sklon sa opakovať.

4.2. Prejavy sociálneho izolovania a kontroly v intímnych vzťahoch

Ďalším druhom násilného správania bolo tzv. sociálne alebo kontrolujúce násilie, ktoré sa v dotazníku zachytávalo prostredníctvom ôsmich skutkov predstavujúcich snahy partnera alebo partnerky o sociálnu izoláciu či kontrolu voči respondentke alebo respondentovi.

Za ženy sa zistil výskyt pri všetkých ôsmich sledovaných skutkoch, v rámci mužov sa pri dvoch skutkoch sociálneho izolovania a kontroly výskyt nezaznamenal (tabuľka 4.2.1). Najviac skúseností majú ženy Slovenska zo svojich doterajších intímnych vzťahov s „extrémnou žiarlivosťou a obviňovaním z nevery“, ktorú uviedlo takmer 10 % z nich (spomedzi mužov to bolo 3,3 %). Celková skúsenosť s „podrobnou kontrolou trávenia času a denných aktivít“ zo strany partnera dosiahla za ženy 9,3 % (v rámci mužov 4,2 %). Spolu 5 % žien Slovenska zažilo niekedy od svojho partnera prejavy

„extrémnej dominancie a vyžadovanie absolútnej poslušnosti“, ako aj „sledovanie a kontrolu mailov, telefonátov či listov“ (u mužov získali iba 0,6 % a 2,5 %). Opäť sa ukázalo, že osobná skúsenosť žien Slovenska vo veku 18-70 rokov s izolovaním a kontrolnými spôsobmi správania zo strany partnerov je pomerne široká a podstatne vyššia ako skúsenosť mužov.

Tabuľka 4.2.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami sociálneho izolovania a kontroly od partnerov a partneriek (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)	4,2	3,2	9,3	7,0	-5,1	-3,8
Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	2,5	1,5	4,7	3,8	-2,2	-2,3
Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	3,3	1,9	9,7	6,9	-6,4	-5,0
Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti	0,6	0,6	5,0	3,2	-4,4	-2,6
Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)	0,6	0,5	3,3	2,4	-2,7	-1,9
Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	-	-	1,9	1,4	-1,9	-1,4
Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)	1,4	1,0	4,2	3,1	-2,8	-2,1
Odpieranie alebo bezdôvodné	-	-	0,3	0,2	-0,3	-0,2

obmedzovanie jedla, potravy						
-----------------------------	--	--	--	--	--	--

Otázka: „Teraz sa na chvíľu pristavme pri spôsoboch správania, ktoré môžu viesť k veľkej nepohode v partnerských a rodinných vzťahoch a k pocitom neslobody. Stalo sa Vám niekedy počas Vášho spolužitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou, alebo s iným členom rodiny, že sa usilovali o nasledovné veci – a koľko krát?“

Potvrdila sa tiež vysoká prevalencia opakovania izolujúceho a kontrolného správania v intímnych vzťahoch. U všetkých sledovaných skutkov sociálnej izolácie a kontroly bola opakovaná skúsenosť podstatne vyššia ako jednorazová. Tak napríklad pri „podrobnej kontrole trávenia času a denných aktivít“ vyčerpávala u žien opakovaná skúsenosť 7 % z celkovej skúsenosti 9,3 %; pri „extrémnej žiarlivosti a obviňovaní z nevery“ 6,9 % z celkových 9,7 %; a pri skutku „izolácia a obmedzovanie stretnutí“ 3,1 % z celkových 4,2 %. (Viac – vid' tabuľka; počty za tri frekvenčné stupne – pozri ANNEX 4.1).

4.3. Prejavy ekonomického zneužívania v intímnych vzťahoch

Tretí okruh, ekonomické zneužívanie, sa pre potreby tohto výskumu sledovalo prostredníctvom šiestich spôsobov správania, ktoré sa týkali prístupu k peniazom a účtom a nakladania s financiami, zaobchádzania s majetkom, spoločného hospodárenia, aj vytvárania dlhov bez dohody partnerov.

Empirické údaje prezentované v tabuľke 4.3.1 ukazujú, že zisťované skutky ekonomického zneužívania sa objavujú aj v rámci intímnych vzťahov. A majú s nimi od svojich partnerov niekoľkonásobne väčšiu skúsenosť ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov.

Hoci sa istá skúsenosť zachytila u mužov za každý zo šiestich skutkov, bola len menšieho rozsahu. Ani u jednej sledovanej situácie podiel dotknutých mužov neprekročil 1,5 %. Najviac skúseností mali pri „nepripíevaní na domácnosť napriek pravidelnému príjmu“, s ktorým sa od svojej partnerky stretlo 1,2 % skúmaných mužov.

V skúmanom súbore žien dosiahlo „nepripíevanie na domácnosť napriek pravidelnému príjmu“ 6,8 % a bol to najčastejšie uvádzaný spôsob ekonomického zneužívania od partnera. Takmer 5 % žien má skúsenosť z intímneho vzťahu s „totálnou kontrolou spoločných alebo vlastných financií“, na úrovni približne 3 % sa u nich objavilo „zadĺženie spoločnej domácnosti bez vášho súhlasu“ a „obmedzovanie prístupu k účtom a spoločným peniazom“. „Vymáhanie a kradnutie spoločných alebo z vašich financií“ zažilo od svojho partnera 2,4 % a „ničenie alebo rozpredávanie majetku a vecí z bytu“ 1,9 % skúmaných žien.

Tabuľka 4.3.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami ekonomického zneužívania od partnerov a partneriek (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie)	1,2	0,9	6,8	5,6	-5,6	-4,7
Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu	0,5	0,1	1,9	1,3	-1,4	-1,2

Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...)	1,0	0,4	4,8	4,0	-3,8	-3,6
Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí	0,2	0,1	2,4	2,2	-2,2	-2,1
Odpretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám	0,3	0,3	3,1	2,3	-2,8	-2,0
Zadlženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...)	0,6	0,1	3,2	2,0	-2,6	-1,9

Otázka: „Tretí okruh spomedzi možných spôsobov správania v rámci partnerských a iných rodinných vzťahov sa podrobnejšie venuje spoločnému hospodáreniu: Zažili ste niekedy počas Vášho spolužitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou alebo s iným členom rodiny niektorú z nasledovných situácií – a koľko krát?“

Rovnako ako u psychického poškodzovania a u prejavov kontrolného správania, aj pri ekonomickom zneužívaní sa jednotlivé zisťované skutky vyskytovali vo väčšej miere opakovane než iba jednorazovo.

4.4. Prejavy fyzickej agresie v intímnych vzťahoch

Pozrime sa teraz na skúsenosť žien a skúsenosť mužov s fyzickou agresiou od bývalých alebo súčasných partnerov a partneriek. Fyzická agresia sa vo výskume zaznamenávala prostredníctvom desiatich spôsobov správania, u ktorých sa tiež okrem samotného výskytu daného správania zisťovala aj opakovanosť zážitku.

Ako vidieť z tabuľky 4.4.1, muži Slovenska vo veku 18-70 rokov uviedli len veľmi malú úroveň skúseností s jednotlivými sledovanými skutkami fyzickej agresie od svojej partnerky alebo partnera.⁴⁶ Pri troch skutkoch neuviedli nijakú „partnerskú“ skúsenosť, pri zostávajúcich siedmich skutkoch fyzickej agresie išlo o ojedinelé prípady; najvyšší výskyt sa dosiahol na úrovni 0,5 % a bolo to pri „fackovaní“.

Oproti tomu ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov fyzickú agresiu od svojich partnerov poznajú v podstatne väčšom rozsahu. Podobne ako u mužov, najčastejším skutkom fyzickej agresie od partnera sa stalo „fackovanie“: aspoň raz ho zažilo 5,3 % skúmaných žien. Viac ako 3 % žien pozná zo svojho intímneho vzťahu „zbitie“ a takmer 3 % „ťahanie za vlasy alebo sácanie“. Viac ako 2 % žien zažilo od svojho partnera „udieranie päsťou alebo nejakým predmetom“ a „vyhrážanie zabitím alebo ublížením na zdraví“, viac ako 1 % žien „kopanie“ a cca 1 % „škrtenie“ a „škrabanie alebo silné štipanie“. V súbore žien sa vyskytlo zo strany partnera aj „vyhrážanie zbraňou“ a „použitie zbrane“, ale boli to ojedinelé prípady žien.

⁴⁶ V súbore mužov sa zaznamenal aj partnerský vzťah dvoch mužov, v súbore žien podobný prípad nenastal.

Fyzická agresia v intímnych vzťahoch sa týka takmer výlučne iba žien Slovenska. Skutky agresie sa objavujú aj v intímnych vzťahoch mužov Slovenska, boli ale skôr ojedinelé. Kým fyzickú agresiu v detstve a od ostatných členov rodiny a domácnosti muži Slovenska uvádzali, od svojich partneriek, resp. partnerov takmer vôbec. Núka sa tu otázka, či sa nehanbili o takomto správaní partneriek voči sebe hovoriť, alebo je to skutočný obraz reality.

Tabuľka 4.4.1

Skúsenosť s jednotlivými skutkami fyzickej agresie od partnera a partnerky (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Fackovanie	0,5	0,1	5,3	3,8	-4,8	-5,2
Ťahanie za vlasy alebo sácanie	0,1	0,0	2,7	2,2	-2,6	-2,2
Škrabanie alebo silné štipanie	0,2	0,1	0,8	0,5	-0,6	-0,4
Udieranie päšťou alebo nejakým predmetom, hádzanie	0,2	0,0	2,3	1,6	-2,1	-1,6
Kopanie	-	-	1,5	1,3	-1,5	-1,3
Škrtenie	0,1	0,0	1,0	0,7	-0,9	-0,7
Zbitie	0,1	0,0	3,3	2,3	-3,2	-2,3
Vyhrážanie sa zbraňou	-	-	0,2	0,2	-0,2	-0,2
Použitie zbrane, bodnutie	-	-	0,1	0,1	-0,1	-0,1
Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	0,4	0,3	2,4	1,4	-2,0	-1,1

Otázka: „Stále sa bavíme o etape života po dovŕšení veku 15 rokov. A nasledujúce otázky sa budú týkať prejavov fyzickej agresie. Zažili ste počas Vášho spoluzitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou, alebo s iným členom rodiny, že sa k Vám správali nasledovným spôsobom...“

Pomerne malý rozdiel medzi celkovým a opakovaným výskytom prejavov fyzickej agresie od partnera vypovedá o tom, že aj fyzické útoky od partnera majú tendenciu opakovať sa. Ženy Slovenska skutky fyzickej agresie zažívajú alebo zažívali po dlhší čas.

4.5. Prejavy sexuálneho násillia v intímnych vzťahoch

Na zisťovanie skúseností so sexuálnym násillím od partnerov alebo partneriek sa do výskumu zaradilo šesť skutkov sexuálneho násillia rôznej intenzity: od obťažovania a nútenia k nechceným sexuálnym praktikám, až po znásillenie (tabuľka 4.5.1).

Výskumom sa podarilo zachytiť takmer výlučne iba skúsenosť žien s takýmto správaním v intímnych vzťahoch, za mužov to boli len ojedinelé prípady.

Za skúmané ženy sa rozsah skúseností s „partnerským“ sexuálnym násilím pohyboval od 2,9 % do 0,6 %. Ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov sa v intímnych vzťahoch najviac stretli s „vyžadovaním pohlavného styku napriek nesúhlasu (takmer 3 % skúmaných žien). Nasledovalo „sexuálne obťažovanie“, ktoré od partnera niekedy zažilo 2 % skúmaných žien; ďalej „nútenie k nechceným sexuálnym praktikám“ s výskytom na úrovni 1 %; „donútenie k pohlavnému styku s použitím fyzickej sily“ s výskytom 0,7 % a „vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu“ s výskytom 0,6 % skúmaných žien.

Aj pri sexuálnom násilí v intímnych vzťahoch prevládala opakovaná skúsenosť žien nad ojedinelou skúsenosťou.

Tabuľka 4.5.1

Skúsenosť s jednotlivými prejavmi sexuálneho násillia od partnera a partnerky (v %)

	Muži		Ženy		Rozdiel: muži-ženy	
	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť	Celková skúsenosť	Opakovaná skúsenosť
Sexuálne obťažovanie	0,1	0,1	2,0	1,6	-1,9	-1,5
Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily	0,1	0,1	2,9	2,2	-2,8	-2,1
Nútenie k nechceným, nepríjemným sexuálnym praktikám	-	-	1,0	0,8	-1,0	-0,8
Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	-	-	0,6	0,3	-0,6	-0,3
Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie	0,1	0,0	0,7	0,6	-0,6	-0,6
Nedobrovoľný pohlavný styk za prítomnosti iných ľudí alebo detí	-	-	-	-	-	-

Otázka: „Posledný sledovaný aspekt sa bude týkať sexuálnych vzťahov: Zažili ste počas Vášho spolužitia s bývalým alebo súčasným partnerom či partnerkou, prípadne s iným členom rodiny, že sa k Vám správal nasledovným spôsobom...“

Za všetky druhy násilného správania zo strany partnerov a partneriek ženy zároveň viac ako muži kombinovali navzájom jednotlivé násilné skutky. Podiel spojenia jednotlivých násilných skutkov v intímnych vzťahoch vychádza za skúmané ženy podstatne vyšší ako zážitok iba jedného skutku, ženy tiež spájali navzájom vyššie počty jednotlivých skutkov. Prakticky pri všetkých druhoch násilného správania sa objavovali prípady žien, ktoré zažili takmer všetky hodnotené spôsoby správania daného druhu. Podrobnejšie a viac pozri ANNEX 4.2

4.6. Súhrnná skúsenosť s „partnerským“ násilím za jednotlivé druhy násilného správania a úhrn „partnerského“ násilia

Prezentáciu skúseností žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s násilným správaním zo strany intímnych partnerov a partneriek počas doterajšieho života zakončíme súhrnnými ukazovateľmi. Tabuľka 3.6.1 porovnáva súhrnné ukazovatele piatich sledovaných druhov násilného správania v intímnych vzťahoch a celý úhrn „partnerského“ násilia za mužov a ženy.

Aspoň jeden skutok psychického poškodzovania a týrania sa v doterajších intímnych vzťahoch mužov objavil aspoň raz v rozsahu 4,7 % a opakovanú skúsenosť aspoň s jedným z týchto skutkov má 3,3 % súboru mužov. Ženy Slovenska majú s psychickým poškodzovaním od svojich partnerov približne tri krát viac skúseností. Ich celková skúsenosť s psychickým poškodzovaním od intímnych partnerov vymedzená najnižšou úrovňou „aspoň raz aspoň jeden skutok“ dosiahla 11,7 % a opakovaná skúsenosť sa dotýkala 9,9 % skúmaného súboru žien.

Pri sociálnom izolovaní a kontrole zaznamenalo „partnerské“ násilie v rámci obidvoch skúmaných populácií najvyšší výskyt. Spomedzi mužov bolo prinajmenšom jednorazovo a jedným skutkom v intímnych vzťahoch zasiahnutých celkovo 6 % súboru a opakovane sa aspoň jeden z nich stal 4,3 % súboru. Medzi skúmanými ženami sa objavovalo kontrolujúce správanie zo strany partnerov viac ako dvojnásobne viac: celková skúsenosť dosiahla 12,7 % a opakovaná skúsenosť 10,2 % žien.

Čo sa týka ekonomického zneužívania bývalým či súčasným partnerom alebo partnerkou, tu bol zistený výsledok za obidve skupiny ešte navzájom vzdialenejší. Kým spomedzi mužov deklarovalo akúkoľvek skúsenosť s ekonomickým zneužívaním 2 % a opakovanú 1,1 % súboru, spomedzi žien to pri celkovej skúsenosti bolo 6,7 % a pri opakovaní aspoň jedného skutku ekonomického zneužívania až 7,3 % súboru. Skúsenosť žien Slovenska s ekonomickým zneužívaním partnerom je štyri krát a pri opakovanej skúsenosti až sedem krát rozsiahlejšia.

Pri fyzickej agresii a sexuálnom násilí rodový rozdiel pretrváva, navyše tieto dva druhy násilného správania sa v prípade „partnerského“ násilia dotýkajú takmer výlučne žien. Empirický výskum zaznamenal celkovú skúsenosť mužov s fyzickou agresiou v intímnych vzťahoch na úrovni 1 % a opakovanú na úrovni pol percenta; celková skúsenosť žien sa zachytila v rozsahu 6,7 % a opakovaná v rozsahu 5,1 %.

A napokon: sexuálne násilie v intímnych vzťahoch sa za mužov Slovenska nezaznamenalo takmer vôbec – len 0,1 % súboru; spomedzi žien Slovenska aspoň jeden skutok zažilo od partnera aspoň raz 3,3 % a opakovane 2,6 % skúmaných žien

Tabuľka 3.6.1

Porovnanie súhrnných ukazovateľov piatich druhov násilného správania v intímnych vzťahoch a úhrn „partnerského“ násilia (v %)

		Pohlavie	
		Muži	Ženy
Psychické poškodzovanie a týranie	Celková skúsenosť (aspoň 1 skutok aspoň raz)	4,7	11,7
	Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	3,3	9,9
Sociálne izolovanie a kontrola	Celková skúsenosť (aspoň 1 skutok aspoň raz)	6,0	12,7
	Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	4,3	10,2
Ekonomické zneužívanie	Celková skúsenosť (aspoň 1 skutok aspoň raz)	2,0	8,7

	Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	1,1	7,3
Fyzická agresia	Celková skúsenosť (aspoň 1 skutok aspoň raz)	1,0	6,7
	Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	0,5	5,1
Sexuálne násilie	Celková skúsenosť (aspoň 1 skutok aspoň raz)	0,1	3,3
	Opakovaná skúsenosť (aspoň 1 skutok opakovane)	0,1	2,6
Všetko „partnerské“ násilie (od všetkých partnerov)	Žiadna skúsenosť	90,6%	80,7%
	Každá skúsenosť	9,4%	19,3%
„Partnerské“ násilie redukované (od všetkých partnerov)	Malá skúsenosť	93,1%	84,0%
	Kombinovaná skúsenosť	6,9%	16,0%

Žiadna skúsenosť: Ani 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba nezažila ani raz. *Každá skúsenosť:* Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. *Patrí sem každá nameraná skúsenosť* – až po všetky skutky opakovane. *Kombinovaná skúsenosť:* Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt. *Malá skúsenosť:* Okrem „žiadnej skúsenosti“ so skutkami násilného správania sa vymedzenie rozšírilo o ojedinelú skúsenosť so skutkami psychického, sociálneho a ekonomického násillia.

Ak prihlíadneme na všetko „partnerské“ násilie, aspoň jeden zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za päť druhov zažilo v intímnom vzťahu prinajmenej raz spolu 9,4 % mužov, pričom spomedzi žien to bolo 19,3 %. Čiže každá piata žena a každý desiaty muž majú nejakú skúsenosť s násilným správaním zo strany partnera či partnerky.

Opakovane niektorý skutok psychického poškodzovania, kontrolujúceho správania a/alebo ekonomického zneužívania a/alebo jednorazovo alebo opakovane niektorý zo skutkov fyzickej agresie či sexuálneho násillia zažilo v doterajších intímnych vzťahoch 6,9 % skúmaných mužov a 16 % skúmaných žien.⁴⁷

Pripomeňme na záver, že podiel „partnerského“ násillia na celom domácom násillí (od všetkých členov domácnosti) dosiahol v úhrne za mužov 34,7 % a za ženy 79,3 %. Štyri pätiny násilných skúseností žien Slovenska z doterajšieho dospelého života predstavuje násillné správanie od partnerov. U mužov Slovenska „partnerské“ násillie mierne prekračuje jednu tretinu a zvyšné dve tretiny pripadajú na iné domáce násillie.

Zhrnutie: „Partnerské“ násillie na Slovensku je prevažne o ženách. V životoch žien Slovenska vo veku 18-70 rokov sa násillné správanie v intímnych vzťahoch objavuje neporovnateľne viac ako v životoch tých istých mužov. Prevala skúseností žien platí pre všetky sledované druhy násillia, pri fyzickej agresii a sexuálnom násillí je takmer výlučná. Výskumné údaje tiež preukázali veľký podiel opakovaných skúseností s násilnými skutkami, čo signalizuje pretrvávajúce násillné správanie partnera či partnerky po dlhšie časové obdobie.

⁴⁷ Takýto je výsledok „partnerského“ násillia za celý súbor mužov a celý súbor žien. Za podsúbory tých žien a mužov, čo deklarovali počas doterajšieho života vážny vzťah, sa rozsah zisteného násillného správania ešte rozšíril. Za ženy s partnermi na 23,6 % každej skúsenosti a 19,7 % kombinovanej skúsenosti; za mužov s partnerským vzťahom na 11,6 % každej skúsenosti a 8,9 % kombinovanej skúsenosti.

5. SKÚSENOSŤ S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM OD ČLENA DOMÁCNOSTI PODĽA ZÁKLADNÝCH DEMOGRAFICKÝCH ZNAKOV

Ktoré skupiny žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov sú násilím páchaným členom rodiny alebo domácnosti zasiahnuté viac a kde prípadne signalizovali nižšiu skúsenosť s takýmto násilným správaním? V tejto kapitole sa postupne pozrieme na výskyt celého domáceho násillia (od ktoréhokoľvek člena alebo členky domácnosti) a „partnerského“ násillia (od bývalého alebo súčasného partnera či partnerky) za jednotlivé vekové, vzdelanostné a národnostné skupiny skúmaných žien a mužov, a tiež za skupiny definované príjmovou situáciou domácnosti.

5.1. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a s „partnerským“ násilím podľa vekových skupín

Výskumné údaje preukázali, že skúsenosť mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s celým domácim násilím počas dospelého života sa vo zvýšenej miere dotýkala mladších vekových skupín. Najstarší skúmaní muži – z vekovej skupiny 55-70 rokov – uvádzali násilné správanie od člena domácnosti v menšom rozsahu (napr. 13 % vz. 17 % pri psychickom poškodzovaní; alebo necelé 3 % vz. viac ako 5 % pri ekonomickom zneužívaní a podobne; – pozri tabuľku 5.1.1), ale aj medzi najstaršími mužmi sa objavil každý zo sledovaných piatich druhov domáceho násillia. Dokonca skúsenosť so sexuálnym násilím uvádzali výlučne starší muži.

Celková skúsenosť žien s domácim násilím vyšla najsilnejšia v strednej vekovej kategórii – za ženy vo veku 35-54 rokov, a to v prípade všetkých piatich druhov násilného správania. Medzi najmladšími a najstaršími ženami sa síce zachytilo menej násilného správania v domácnosti, ale aj u nich sa zaznamenal nezanedbateľný výskyt: napríklad 13 % a 15 % vz. 21 % v strednej vekovej skupine žien za skutky psychického poškodzovania; alebo 11 % a 14 % vz. 19 % za sociálne izolovanie a kontrolu, atď. Najmenšie rozdiely sa v populácii žien prejavili pri skutkoch fyzickej agresie a sexuálneho násillia – rozdiel o 1 až 2 percentuálne body. Zdá sa, že s fyzickým a sexuálnym násilím od člena domácnosti majú rovnakú skúsenosť všetky vekové skupiny žien.

Tabuľka 5.1.1 zároveň preukázala výraznejšiu prevahu skúseností s násilným správaním od blízkej osoby v domácnosti v rámci strednej vekovej skupiny žien (35-54-ročné ženy) za tie prípady, keď sa niektoré násilné skutky zopakovali.

Pri „partnerskom“ násilí (tabuľka 5.1.2) údaje indikovali najvyšší výskyt skúseností s takýmto násilným správaním u obidvoch sledovaných skupín populácie – u mužov aj u žien – za strednú vekovú skupinu. Teda kým u žien sa zistila pri „partnerskom“ násilí rovnaká situácia ako pri celom domácom násilí – za všetky druhy násilného správania zvýšený výskyt v strednej vekovej skupine žien; u mužov pri násilí v intímnych vzťahoch dochádza k zmene. Oproti celému domácomu násilíu, ktoré bolo u mužov najsilnejšie zastúpené u dvoch mladších skupín veku, pri „partnerskom“ násilí sa v najmladšej kategórii výskyt poklesol a najširšia skúsenosť sa prejavila v strednej vekovej skupine – podobne ako u žien. Ale pripomeňme, že s podstatne nižšími hodnotami. Napríklad 5,6 % oproti 16,1 % psychického poškodzovania v strednej skupine žien; alebo 1,7 % oproti 8,4 % fyzického násillia v strednej vekovej skupine žien. Najvýznamnejšie rozdiely sa prejavili medzi skúsenosťou žien a mužov strednej vekovej skupiny pri „partnerskom“ násilí. Podrobnejšie údaje za jednotlivé druhy násilných skutkov v členení na štyri vekové skupiny obsahuje ANNEX 5.1.

Z tabuľky je tiež zjavné, že pri opakovanom „partnerskom“ násilí sa rozdiely medzi vekovými skupinami zmenšovali, predovšetkým u mužov Slovenska.

Celkovú skúsenosť s násilím (aspoň ojedinelý výskyt niektorého spomedzi sledovaných skutkov) v intímnych vzťahoch signalizovali vo zvýšenej miere stredné vekové skupiny žien aj mužov, pri opakovanom násilnom správaní zo strany partnera či partnerky sa rozdiely medzi vekovými skupinami zmenšovali. Opakovaná skúsenosť s násilnými skutkami je najširšia v stredných vekových skupinách

žien a mužov, pri zvyšujúcej sa intenzite definovanej rastúcou frekvenciou výskytu sa rozdiely medzi skupinami veku zmenšujú. Podľa situácie za opakovanú skúsenosť s násilným správaním zo strany partnera či partnerky sú si vekové skupiny bližšie ako pri jednorazovej skúsenosti s „partnerským“ násilím.

Tabuľka 5.1.1

Skúsenosť žien a mužov s DOMÁCIM NÁSILÍM podľa vekových skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		18-34	35-54	55-70	18-34	35-54	55-70
Psychické poškodzovanie	nie	83,4%	82,8%	86,8%	84,7%	78,7%	87,0%
	áno	16,6%	17,2%	13,2%	15,3%	21,3%	13,0%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	85,3%	85,4%	90,4%	85,6%	81,2%	89,5%
	áno	14,7%	14,6%	9,6%	14,4%	18,8%	10,5%
Ekonomické zneužívanie	nie	94,4%	94,7%	97,4%	91,1%	89,1%	90,5%
	áno	5,6%	5,3%	2,6%	8,9%	10,9%	9,5%
Fyzická agresia	nie	92,7%	93,2%	94,4%	92,0%	90,3%	92,7%
	áno	7,3%	6,8%	5,6%	8,0%	9,7%	7,3%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	100,0%	99,2%	96,8%	95,9%	96,6%
	áno	0,0%	0,0%	,8%	3,2%	4,1%	3,4%
OPAKOVANÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži			Ženy		
		18-34	35-54	55-70	18-34	35-54	55-70
Psychické poškodzovanie	nie	90,8%	89,7%	91,2%	90,1%	82,8%	89,1%
	áno	9,2%	10,3%	8,8%	9,9%	17,2%	10,9%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	89,3%	89,7%	92,3%	89,4%	85,5%	91,4%
	áno	10,7%	10,3%	7,7%	10,6%	14,5%	8,6%
Ekonomické zneužívanie	nie	96,8%	96,8%	98,3%	93,2%	90,5%	92,8%
	áno	3,2%	3,2%	1,7%	6,8%	9,5%	7,2%
Fyzická agresia	nie	96,4%	96,6%	96,9%	95,0%	93,1%	94,3%
	áno	3,6%	3,4%	3,1%	5,0%	6,9%	5,7%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	100,0%	99,6%	97,3%	96,9%	98,4%
	áno	0,0%	0,0%	,4%	2,7%	3,1%	1,6%

Tabuľka 5.1.2

Skúsenosť žien a mužov s „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM podľa vekových skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		18-34	35-54	55-70	18-34	35-54	55-70
Psychické poškodzovanie	nie	96,4%	94,4%	95,3%	92,5%	83,9%	90,1%
	áno	3,6%	5,6%	4,7%	7,5%	16,1%	9,9%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	96,0%	91,8%	94,9%	89,3%	83,5%	90,9%
	áno	4,0%	8,2%	5,1%	10,7%	16,5%	9,1%
Ekonomické zneužívanie	nie	98,6%	97,1%	98,7%	92,3%	89,9%	92,4%
	áno	1,4%	2,9%	1,3%	7,7%	10,1%	7,6%
Fyzická agresia	nie	99,7%	98,3%	99,2%	94,7%	91,6%	94,2%

	áno	,3%	1,7%	,8%	5,3%	8,4%	5,8%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	100,0%	99,6%	97,3%	95,9%	97,1%
	áno	0,0%	0,0%	,4%	2,7%	4,1%	2,9%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži			Ženy		
		18-34	35-54	55-70	18-34	35-54	55-70
Psychické poškodzovanie	nie	97,3%	96,2%	96,5%	93,4%	86,8%	91,0%
	áno	2,7%	3,8%	3,5%	6,6%	13,2%	9,0%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	96,4%	94,5%	96,6%	91,7%	86,7%	92,7%
	áno	3,6%	5,5%	3,4%	8,3%	13,3%	7,3%
Ekonomické zneužívanie	nie	99,5%	98,5%	98,7%	93,8%	91,4%	93,4%
	áno	,5%	1,5%	1,3%	6,2%	8,6%	6,6%
Fyzická agresia	nie	100,0%	99,3%	99,2%	95,8%	93,9%	95,2%
	áno	0,0%	,7%	,8%	4,2%	6,1%	4,8%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	100,0%	99,6%	97,3%	96,9%	98,4%
	áno	0,0%	0,0%	,4%	2,7%	3,1%	1,6%

5.2. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a s „partnerským“ násilím podľa vzdelanostných skupín

Čo sa týka porovnania jednotlivých vzdelanostných skupín žien a mužov podľa najvyššieho ukončeného vzdelania, tu sa pri celej skúsenosti s domácim násilím prejavila za súbor mužov jednoznačná tendencia. Významne najvyšší výskyt preukázala skupina mužov so základným vzdelaním a so zvyšujúcim sa stupňom ukončeného vzdelania sa rozsah násilnej skúsenosti podstatne zmenšoval. Kým napríklad so skutkami psychického poškodzovania malo nejakú skúsenosť takmer 31 % mužov so základným vzdelaním, spomedzi vysokoškolsky vzdelaných mužov to bolo necelých 8 %. Rovnaký trend prevažuje aj pri opakovanej skúsenosti s domácim násilím, ale je podstatne menej jednoznačný či výrazný.

V porovnaní s výsledkom za mužov je situácia žien Slovenska vo veku 18-70 rokov úplne odlišná. Skúmané ženy sú domácim násilím zasiahnuté omnoho rovnomernejšie ako muži a neplatí pri nich trend – čím vyššie dosiahnuté vzdelanie, tým menej násilného správania od blízkych osôb v domácnosti. Pri podrobnejšom pohľade (tabuľka 5.2.1) vykázali síce najviac skúseností s násilným správaním od blízkych osôb ženy so strednou školou bez maturity (SOU), ale od ostatných vzdelanostných kategórií žien sa príliš neodlišovali. Napríklad celková skúsenosť so skutkami sociálnej izolácie a kontroly bola takmer rovnaká za ženy so stredoškolským i s vysokoškolským vzdelaním (všetky tri skupiny zaznamenali výskyt okolo 15,5 %); podobne ako opakovaná skúsenosť so skutkami fyzickej agresie (po 6 %) a sexuálneho násillia (po približne 3 %).

Rovnaké trendy platia aj pri sledovaní násilného správania v intímnych vzťahoch („partnerské“ násilie – tabuľka 5.2.2.), ale skúsenosť s násilnými skutkami od partnerov, resp. od partneriek má podstatne menší rozsah – a to predovšetkým u mužov.

Kým skúsenosť mužov Slovenska je teda podľa dosiahnutého stupňa vzdelania významne diferencovaná, skúsenosť žien Slovenska z rôznych vzdelanostných skupín sa vzájomne príliš neodlišovala. Domácim i „partnerským“ násilím sú počas dospelého života zasiahnuté ženy každého vzdelania.

Pri zjednodušenom pohľade platí pre mužov a ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov za opakovanú skúsenosť s „partnerským“ násilím nasledovné.

Na jednej strane, u mužov je v prípade opakovanej skúsenosti za psychické poškodzovanie a za sociálnu izoláciu a kontrolu situácia medzi vzdelanostnými skupinami vyrovnaná, no pri fyzickej agresii a sexuálnom násilí bol výskyt najvyšší v rámci najnižšej kategórie vzdelania – za základné vzdelanie.

U žien je zistený stav vyrovnanejší za všetky skupiny dosiahnutého vzdelania, a to najmä pri skutkoch fyzickej agresie a sexuálneho násillia. Ženy zažívajú fyzické a sexuálne násillie od svojich partnerov bez významnej súvislosti s dosiahnutým vzdelaním.

Tabuľka 5.2.1

Skúsenosť žien a mužov s DOMÁCIM NÁSILÍM podľa vzdelanostných skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži				Ženy			
		ZŠ	SOU	SŠ	VŠ	ZŠ	SOU	SŠ	VŠ
Psychické poškodzovanie	nie	69,1%	82,7%	84,1%	92,1%	84,1%	78,3%	84,1%	83,4%
	áno	30,9%	17,3%	15,9%	7,9%	15,9%	21,7%	15,9%	16,6%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	82,1%	90,6%	83,8%	88,4%	87,6%	84,5%	84,2%	84,5%
	áno	17,9%	9,4%	16,2%	11,6%	12,4%	15,5%	15,8%	15,5%
Ekonomické zneužívanie	nie	92,5%	95,5%	95,7%	94,6%	96,3%	86,8%	90,3%	90,0%
	áno	7,5%	4,5%	4,3%	5,4%	3,7%	13,2%	9,7%	10,0%
Fyzická agresia	nie	84,6%	93,3%	93,3%	97,4%	93,2%	87,2%	91,9%	93,7%
	áno	15,4%	6,7%	6,7%	2,6%	6,8%	12,8%	8,1%	6,3%
Sexuálne násillie	nie	98,9%	100,0 %	99,8%	100,0 %	97,0%	96,1%	96,2%	96,9%
	áno	1,1%	0,0%	,2%	0,0%	3,0%	3,9%	3,8%	3,1%
OPAKOVANÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži				Ženy			
		ZŠ	SOU	SŠ	VŠ	ZŠ	SOU	SŠ	VŠ
Psychické poškodzovanie	nie	89,9%	89,8%	89,3%	94,2%	93,4%	80,3%	87,9%	87,4%
	áno	10,1%	10,2%	10,7%	5,8%	6,6%	19,7%	12,1%	12,6%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	90,8%	93,1%	88,0%	90,6%	92,8%	85,4%	88,7%	87,7%
	áno	9,2%	6,9%	12,0%	9,4%	7,2%	14,6%	11,3%	12,3%
Ekonomické zneužívanie	nie	92,5%	98,2%	98,0%	95,4%	96,3%	89,2%	92,4%	91,6%
	áno	7,5%	1,8%	2,0%	4,6%	3,7%	10,8%	7,6%	8,4%
Fyzická agresia	nie	92,9%	96,5%	96,7%	98,4%	94,8%	93,1%	94,2%	94,0%
	áno	7,1%	3,5%	3,3%	1,6%	5,2%	6,9%	5,8%	6,0%
Sexuálne násillie	nie	98,9%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	98,3%	96,9%	97,2%	97,9%
	áno	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	3,1%	2,8%	2,1%

Tabuľka 5.2.2

Skúsenosť žien a mužov s „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM podľa vzdelanostných skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži				Ženy			
		ZŠ	SOU	SŠ	VŠ	ZŠ	SOU	SŠ	VŠ

Psychické poškodzovanie	nie	95,5%	94,5%	94,9%	97,6%	92,1%	85,2%	89,1%	87,6%
	áno	4,5%	5,5%	5,1%	2,4%	7,9%	14,8%	10,9%	12,4%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	95,2%	94,8%	92,6%	95,4%	90,7%	87,2%	86,3%	87,9%
	áno	4,8%	5,2%	7,4%	4,6%	9,3%	12,8%	13,7%	12,1%
Ekonomické zneužívanie	nie	98,9%	97,1%	98,6%	97,3%	96,3%	89,0%	90,8%	92,3%
	áno	1,1%	2,9%	1,4%	2,7%	3,7%	11,0%	9,2%	7,7%
Fyzická agresia	nie	98,9%	98,4%	99,3%	99,0%	93,6%	90,7%	93,7%	94,8%
	áno	1,1%	1,6%	,7%	1,0%	6,4%	9,3%	6,3%	5,2%
Sexuálne násilie	nie	98,9%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	97,0%	96,1%	96,5%	97,4%
	áno	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	3,0%	3,9%	3,5%	2,6%
OPAKOVANÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži				Ženy			
		ZŠ	SOU	SŠ	VŠ	ZŠ	SOU	SŠ	VŠ
Psychické poškodzovanie	nie	97,3%	96,7%	96,1%	97,6%	93,8%	86,1%	90,8%	90,5%
	áno	2,7%	3,3%	3,9%	2,4%	6,2%	13,9%	9,2%	9,5%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	97,0%	96,5%	94,6%	96,5%	93,5%	87,8%	89,6%	90,5%
	áno	3,0%	3,5%	5,4%	3,5%	6,5%	12,2%	10,4%	9,5%
Ekonomické zneužívanie	nie	98,9%	98,6%	99,4%	98,1%	96,3%	89,9%	92,8%	93,3%
	áno	1,1%	1,4%	,6%	1,9%	3,7%	10,1%	7,2%	6,7%
Fyzická agresia	nie	98,9%	99,1%	99,6%	100,0 %	94,8%	94,1%	95,1%	95,2%
	áno	1,1%	,9%	,4%	0,0%	5,2%	5,9%	4,9%	4,8%
Sexuálne násilie	nie	98,9%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	98,3%	96,9%	97,2%	97,9%
	áno	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	3,1%	2,8%	2,1%

5.3. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a „partnerským“ násilím podľa národnostných skupín

Porovnávať na Slovensku v reprezentatívnom výskume jednotlivé národnostné skupiny je pomerne problematické. Absolútna väčšina obyvateľov Slovenska sa totiž hlási k slovenskej národnosti. Relevantná je ešte maďarská národnosť;⁴⁸ ostatné národnosti sú síce na Slovensku mnohoraké, ale početne málo zastúpené na základe subjektívne deklarovanej národnosti. V tomto reprezentatívnom výskume bola v súbore žien i v súbore mužov „iná“ národnosť prítomná na úrovni 2 %. V nasledujúcich tabuľkách sa síce tzv. „iná“ národnosť uvádza samostatne, ale údaje majú skôr ilustratívny charakter.⁴⁹

V rámci skúmaných žien Slovenska sa jednoznačne najviac skúseností s jednotlivými druhmi násilného správania objavilo za skupinu špecifikovanú ako „iná“ národnosť. Rovnako aj u mužov výsledky za túto

⁴⁸ Tak v súbore mužov, ako aj v súbore žien mala 8-percentné zastúpenie. Pripomeňme z úvodnej časti: dotazník bol preložený do maďarského jazyka a v prípade uprednostnenia respondentom alebo respondentkou mohli interview prebiehať v maďarčine.

⁴⁹ Podľa úplne pôvodného scenára výskumu domáceho násillia na Slovensku mala byť úplne samostatná časť zameraná na skúsenosť žien a mužov rómskej národnosti, špeciálne v segregovaných osadách. Dostupné finančné prostriedky na výskum ale na taký náročný terén nepostačovali, preto sa od takéhoto zámeru upustilo.

národnostnú skupinu prevažovali, ale nie bezvýhradne (tabuľka 5.3.1). Pri veľmi nízkych početnostiach „inej“ národnosti však ťažko naznačený trend jednoznačnejšie interpretovať či inak verifikovať.⁵⁰

Zostaňme preto len pri porovnaní slovenskej a maďarskej národnostnej skupiny žien a mužov vo veku 18-70 rokov. V rámci skúmaných žien Slovenska sa až na malé výnimky zaznamenala širšia skúsenosť s domácim násilím za slovenskú národnosť než za maďarskú národnosť. U mužov je skúsenosť podľa národnostnej skupiny odlišná: tzv. „slabšie“ druhy násilného správania (prvé tri druhy násilia) sa vyskytovali vo zvýšenej miere za maďarskú národnostnú skupinu mužov, ťažšie druhy násilného správania – fyzická agresia a sexuálne násilie – mali väčší výskyt za slovenskú národnostnú skupinu mužov.

Údaje za „partnerské“ násilie uvedené súvislosti a vzájomné proporcie len potvrdili (tabuľka 5.3.2). Medzi skúmanými ženami je najviac skúseností s násilným správaním partnera u „inej“ národnosti, ale skupina je v súbore málo reprezentovaná. Pri porovnaní slovenskej a maďarskej skupiny žien sa významne vyšší výskyt násilného správania zaznamenal za slovenskú národnostnú skupinu žien.

A aký bol obraz „partnerského“ násilia pri jednotlivých národnostných skupinách za mužov? Okrem skutkov sociálnej izolácie a kontroly sa najširší rozsah skúseností s násilným správaním partnerky počas dospelého života preukázal za skupinu slovenskej národnosti mužov, a to pri celkovom i pri opakovanom „partnerskom“ násilí.

Opäť ale treba na záver zdôrazniť tú skutočnosť, že násilné správanie od blízkych osôb je všeobecné aj podľa národnostných skupín žien a mužov.

Tabuľka 5.3.1

Skúsenosť žien a mužov s DOMÁCIM NÁSILÍM podľa národnostných skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		Slovenská	Maďarská	Iná	Slovenská	Maďarská	Iná
Psychické poškodzovanie	nie	84,4%	80,1%	76,4%	82,7%	89,1%	55,9%
	áno	15,6%	19,9%	23,6%	17,3%	10,9%	44,1%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	86,7%	85,5%	80,9%	84,7%	87,8%	68,2%
	áno	13,3%	14,5%	19,1%	15,3%	12,2%	31,8%
Ekonomické zneužívanie	nie	95,1%	94,7%	100,0%	90,3%	88,1%	86,0%
	áno	4,9%	5,3%	0,0%	9,7%	11,9%	14,0%
Fyzická agresia	nie	93,0%	96,9%	92,3%	91,1%	96,2%	86,0%
	áno	7,0%	3,1%	7,7%	8,9%	3,8%	14,0%
Sexuálne násilie	nie	99,8%	100,0%	100,0%	96,3%	98,8%	86,0%
	áno	,2%	0,0%	0,0%	3,7%	1,2%	14,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň 1 skutok opakované)		Muži			Ženy		
		Slovenská	Maďarská	Iná	Slovenská	Maďarská	Iná
Psychické poškodzovanie	nie	90,9%	85,0%	87,6%	86,4%	95,2%	66,2%
	áno	9,1%	15,0%	12,4%	13,6%	4,8%	33,8%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	90,4%	88,5%	85,9%	88,2%	90,9%	74,7%
	áno	9,6%	11,5%	14,1%	11,8%	9,1%	25,3%

⁵⁰ Navyše z reprezentatívneho výskumu rómske osady vypadli vôbec, náhodnou prechádzkou sa nezachytili. Keďže sa pôvodný zámer urobiť špeciálny segment merania skúseností s násilným správaním zo strany členov domácnosti v segregovaných osadách sa pre nedostatok finančných prostriedkov neuskutočnil, domáce násilie v segregovaných rómskych osadách zostáva naďalej veľkou výzvou pre budúce výskumné aktivity.

Ekonomické zneužívanie	nie	96,8%	100,0%	100,0%	91,8%	95,0%	86,0%
	áno	3,2%	0,0%	0,0%	8,2%	5,0%	14,0%
Fyzická agresia	nie	96,5%	100,0%	92,3%	93,7%	98,7%	86,0%
	áno	3,5%	0,0%	7,7%	6,3%	1,3%	14,0%
Sexuálne násilie	nie	99,9%	100,0%	100,0%	97,4%	100,0%	86,0%
	áno	,1%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	14,0%

Poznámka: Skupina „iná národnosť“ má v súbore mužov aj v súbore žien veľmi malú početnosť (len 2 %); uvádzané údaje sú len ilustratívne.

Tabuľka 5.3.2

Skúsenosť žien a mužov s „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM podľa národnostných skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		Slovenská	Maďarská	Iná	Slovenská	Maďarská	Iná
Psychické poškodzovanie	nie	94,9%	98,8%	100,0%	87,7%	97,9%	75,8%
	áno	5,1%	1,2%	0,0%	12,3%	2,1%	24,2%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	93,9%	94,7%	91,0%	87,0%	93,6%	68,2%
	áno	6,1%	5,3%	9,0%	13,0%	6,4%	31,8%
Ekonomické zneužívanie	nie	97,9%	98,2%	100,0%	90,9%	96,2%	86,0%
	áno	2,1%	1,8%	0,0%	9,1%	3,8%	14,0%
Fyzická agresia	nie	98,8%	100,0%	100,0%	92,9%	98,7%	86,0%
	áno	1,2%	0,0%	0,0%	7,1%	1,3%	14,0%
Sexuálne násilie	nie	99,9%	100,0%	100,0%	96,7%	98,8%	86,0%
	áno	,1%	0,0%	0,0%	3,3%	1,2%	14,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži			Ženy		
		Slovenská	Maďarská	Iná	Slovenská	Maďarská	Iná
Psychické poškodzovanie	nie	96,4%	98,8%	100,0%	89,3%	100,0%	86,1%
	áno	3,6%	1,2%	0,0%	10,7%	0,0%	13,9%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	95,7%	95,9%	91,0%	89,6%	95,5%	74,7%
	áno	4,3%	4,1%	9,0%	10,4%	4,5%	25,3%
Ekonomické zneužívanie	nie	98,8%	100,0%	100,0%	92,4%	96,5%	86,0%
	áno	1,2%	0,0%	0,0%	7,6%	3,5%	14,0%
Fyzická agresia	nie	99,4%	100,0%	100,0%	94,7%	98,7%	86,0%
	áno	,6%	0,0%	0,0%	5,3%	1,3%	14,0%
Sexuálne násilie	nie	99,9%	100,0%	100,0%	97,4%	100,0%	86,0%
	áno	,1%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	14,0%

Poznámka: Skupina „iná národnosť“ má v súbore mužov aj v súbore žien veľmi malú početnosť (len 2 %); uvádzané údaje sú len ilustratívne.

5.4. Skúsenosť s domácim násilím (od všetkých členov) a „partnerským“ násilím podľa príjmovej situácie domácnosti

Pri porovnaní skupín žien a mužov Slovenska vymedzených subjektívnym hodnotením príjmovej situácie svojej domácnosti sa prejavil úplne jednoznačný trend. Najmenej skúseností s násilným správaním za všetkých päť druhov sledovaného násillia signalizovali ženy aj muži s najlepším hodnotením svojej príjmovej situácie. Oproti tomu najrozsiahlejšia skúsenosť s násilným správaním člena domácnosti sa viazala na skupinu s najnepriaznivejšou príjmovou situáciou – keď „peniaze stačia iba na základné potraviny“ alebo „domácnosť nemá dosť peňazí ani na nákup základných potravín“. Výnimkou z tohto pravidla boli iba skutky sociálnej izolácie a kontroly za súbor skúmaných mužov, ktoré najviac uvádzali muži s najlepšou príjmovou situáciou.

Rovnaká tendencia platí aj pri „partnerskom“ násilí páchanom na mužoch a ženách Slovenska vo veku 18-70 rokov.

Výskumné zistenia potvrdzujú, že čím je príjmová situácia domácnosti horšia, tým viac sa u mužov i u žien vyskytujú skúsenosti s násilným správaním od niektorej blízkej osoby v domácnosti. Na druhej strane ale platí, že aj v skupine žien a mužov s najpriaznivejšími príjmami sa istá úroveň skúseností s násilím objavuje. Žiadna príjmová skupina žien a mužov nie je na Slovensku pred domácim a „partnerským“ násilím celkom chránená.⁵¹

Tabuľka 5.4.1

Skúsenosť žien a mužov s DOMÁCIM NÁSILÍM podľa príjmovej situácie domácnosti (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		Dobrá	Stredná	Zlá	Dobrá	Stredná	Zlá
Psychické poškodzovanie	nie	86,0%	82,0%	70,2%	86,0%	80,1%	71,5%
	áno	14,0%	18,0%	29,8%	14,0%	19,9%	28,5%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	85,4%	88,0%	88,3%	86,6%	83,8%	71,7%
	áno	14,6%	12,0%	11,7%	13,4%	16,2%	28,3%
Ekonomické zneužívanie	nie	95,6%	95,8%	88,3%	92,7%	88,8%	76,0%
	áno	4,4%	4,2%	11,7%	7,3%	11,2%	24,0%
Fyzická agresia	nie	94,1%	93,4%	86,7%	93,3%	91,1%	76,8%
	áno	5,9%	6,6%	13,3%	6,7%	8,9%	23,2%
Sexuálne násillie	nie	100,0%	99,8%	98,6%	97,0%	96,0%	91,8%
	áno	0,0%	,2%	1,4%	3,0%	4,0%	8,2%
OPAKOVANÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň 1 skutok opakované)		Muži			Ženy		
		Dobrá	Stredná	Zlá	Dobrá	Stredná	Zlá
Psychické poškodzovanie	nie	93,0%	86,2%	85,3%	90,2%	84,2%	74,1%
	áno	7,0%	13,8%	14,7%	9,8%	15,8%	25,9%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	89,3%	91,6%	91,6%	91,4%	85,8%	77,1%
	áno	10,7%	8,4%	8,4%	8,6%	14,2%	22,9%
nie		97,5%	97,0%	93,5%	94,6%	91,0%	76,0%

⁵¹ Porovnanie údajov za skupinu s lepšou a horšou príjmovou situáciou domácnosti (rozdelenie 6-stupňovej van Praagovej škály len do dvoch kategórií) väzbu medzi vyšším výskytom násillia a horšou ekonomickou situáciou potvrdilo. Prezentuje ich ANNEX 5.1, ktorý uvádza aj výskyt násillného správania za skupiny vymedzené náboženským vyznaním.

Ekonomické zneužívanie	áno	2,5%	3,0%	6,5%	5,4%	9,0%	24,0%
Fyzická agresia	nie	97,1%	96,3%	94,0%	95,5%	94,1%	80,9%
	áno	2,9%	3,7%	6,0%	4,5%	5,9%	19,1%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	100,0%	98,6%	97,9%	97,2%	93,7%
	áno	0,0%	0,0%	1,4%	2,1%	2,8%	6,3%

Dobrá = príjmy stačia na všetko AND príjmy stačia na všetko, ale hospodárime úsporne.

Stredná = musíme veľa šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci AND máme dosť peňazí len na nákup najlacnejších vecí.

Zlá = peniaze stačia len na základné potraviny AND nemáme dosť peňazí ani na nákup základných potravín.

Tabuľka 5.4.2

Skúsenosť žien a mužov s „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM podľa príjmovej situácie skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		Dobrá	Stredná	Zlá	Dobrá	Stredná	Zlá
Psychické poškodzovanie	nie	95,3%	95,7%	91,9%	90,0%	87,5%	78,7%
	áno	4,7%	4,3%	8,1%	10,0%	12,5%	21,3%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	93,9%	94,1%	91,6%	88,7%	86,5%	79,2%
	áno	6,1%	5,9%	8,4%	11,3%	13,5%	20,8%
Ekonomické zneužívanie	nie	98,1%	98,5%	95,5%	93,8%	89,9%	79,4%
	áno	1,9%	1,5%	4,5%	6,2%	10,1%	20,6%
Fyzická agresia	nie	99,2%	99,2%	95,5%	94,8%	92,6%	82,5%
	áno	,8%	,8%	4,5%	5,2%	7,4%	17,5%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	100,0%	98,6%	97,6%	96,0%	91,8%
	áno	0,0%	0,0%	1,4%	2,4%	4,0%	8,2%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži			Ženy		
		Dobrá	Stredná	Zlá	Dobrá	Stredná	Zlá
Psychické poškodzovanie	nie	96,7%	96,3%	97,3%	92,2%	88,9%	79,6%
	áno	3,3%	3,7%	2,7%	7,8%	11,1%	20,4%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	95,6%	95,9%	93,2%	92,2%	88,0%	82,0%
	áno	4,4%	4,1%	6,8%	7,8%	12,0%	18,0%
Ekonomické zneužívanie	nie	98,9%	99,1%	97,1%	95,2%	91,4%	79,4%
	áno	1,1%	,9%	2,9%	4,8%	8,6%	20,6%
Fyzická agresia	nie	99,9%	99,2%	97,1%	95,9%	94,8%	84,3%
	áno	,1%	,8%	2,9%	4,1%	5,2%	15,7%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	100,0%	98,6%	97,9%	97,2%	93,7%
	áno	0,0%	0,0%	1,4%	2,1%	2,8%	6,3%

Dobrá = príjmy stačia na všetko AND príjmy stačia na všetko, ale hospodárime úsporne.

Stredná = musíme veľa šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci AND máme dosť peňazí len na nákup najlacnejších vecí.

Zlá = peniaze stačia len na základné potraviny AND nemáme dosť peňazí ani na nákup základných potravín.

Zhrnutie: Analýza empirických údajov ukázala, že tak celé domáce násilie, ako aj násilie v intímnych vzťahoch („partnerské“ násilie) zasahuje v podstate všetky skupiny žien a mužov Slovenska vymedzené základnými demografickými znakmi, ako je vek, vzdelanie, subjektívne prihlásenie sa k národnosti

a príjmová situácia domácnosti. Hoci sa v niektorých vymedzených skupinách žien a mužov zachytil zvýšený výskyt pri porovnaní s ostatnými skupinami rovnakého spektra, prakticky žiadna zo špecifikovaných kategórií nezostala bez nejakej skúsenosti s násilným správaním od člena domácnosti vôbec alebo v rámci intímnych vzťahov.

Domáce násilie, rovnako aj násilie „partnerské“ má všeobecný charakter. Zasahuje všetky skupiny žien a mužov, hoci rozsahom skúsenosti s násilným správaním od člena domácnosti sa jednotlivé skupiny populácie žien a populácie mužov odlišujú.

5.5. Súhrnná skúsenosť s domácim násilím a „partnerským“ násilím podľa základných demografických skupín

• Vekové skupiny

Ak sa pozrieme na úhrny domáceho násillia a „partnerského“ násillia za celý dospelý život od dosiahnutia veku pätnásť rokov, a tiež na úhrny domáceho násillia za posledný rok podľa skupín veku, údaje zachytávajú diferencovaný výskyt za všetky sledované súhrnné ukazovatele. Rôzne vekové skupiny žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov majú odlišné skúsenosti s násilím od blízkych osôb, či už sa vzájomne porovnávali tri vekové kategórie (tabuľka 5.5.1) alebo sa súbor členil podrobnejšie na štyri kategórie veku (tabuľka 5.5.2).

Tabuľka 5.5.1

Súhrnná skúsenosť žien a mužov s domácim násilím a „partnerským“ násilím podľa troch vekových skupín (stĺpcové %)

		Muži			Ženy		
		18-34	35-54	55-70	18-34	35-54	55-70
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE Každá skúsenosť	nie	73,1%	74,5%	75,9%	76,7%	69,4%	78,1%
	áno	26,9%	25,5%	24,1%	23,3%	30,6%	21,9%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	78,9%	80,0%	81,8%	82,5%	75,9%	83,1%
	áno	21,1%	20,0%	18,2%	17,5%	24,1%	16,9%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE Každá skúsenosť	nie	93,9%	87,5%	91,4%	85,9%	75,0%	83,4%
	áno	6,1%	12,5%	8,6%	14,1%	25,0%	16,6%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	95,2%	91,0%	93,9%	88,3%	79,4%	86,1%
	áno	4,8%	9,0%	6,1%	11,7%	20,6%	13,9%
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK Každá skúsenosť	nie	92,1%	97,2%	97,4%	93,7%	96,8%	98,2%
	áno	7,9%	2,8%	2,6%	6,3%	3,2%	1,8%
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK Každá skúsenosť	nie	100,0%	99,5%	99,8%	98,5%	99,2%	99,9%
	áno	-	0,5%	0,2%	1,5%	0,8%	0,1%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Každá skúsenosť – posledný rok: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

Výskyt domáceho násilia u mužov, všetkého aj kombinovaného,⁵² s rastúcim vekom klesá, ale veľmi mierne. Pri započítaní každej skúsenosti s domácim násilím sa v rámci najmladšej kategórie mužov vo veku 18-34 rokov zaznamenala úroveň 26,9 %; za vekovú kategóriu 35-54 rokov to bolo 25,5 %; a v najstaršej kategórii 55-70 rokov sa dosiahla úroveň výskytu 24,1 %. Rovnaký mierny pokles s rastúcim vekom sa prejavil aj pri sledovaní kombinovanej skúsenosti s domácim násilím: z úrovne 21,1 % v rámci najmladších mužov, cez 20 % u stredného veku, na 18,2 % u najstaršej vekovej skupiny. Teda pri sledovaní obidvoch základných ukazovateľov domáceho násilia u mužov sa jeho rozsah s rastúcim vekom mierne znižuje, ale v podstate je pri porovnávaní troch vekových kategórií pomerne vyrovnaný. K významnejšej zmene výskytu násilia dochádza až pri skupine mužov vo veku 60 rokov a viac, za ktorých sa zaznamenal prepád až na úroveň 19,2 % za všetko domáce násilie a na 14,8 % za domáce násilie redukované.

Pri výskyte „partnerského“ násilia priamy pokles s vekom neplatí – obidva ukazovatele násilia v intímnych vzťahoch vykázali najvyššiu mieru v strednej kategórii veku, nasledovali staršie vekové skupiny mužov a najmenšia úroveň sa zaznamenala pri najmladších mužoch. Najviac násilného správania zo strany partnerky či partnera uviedli muži vo veku 45-59 rokov (13,1 % pri započítaní každej skúsenosti a 9,3 % pri sledovaní kombinovanej skúsenosti) a úplne najmenej v rámci kategórie 18-29 rokov (4,3 % a 3,1 %).

Za „čerstvú“ skúsenosť s násilným správaním člena domácnosti, ku ktorej prišlo v priebehu posledného roka, bola situácia mužov ešte iná. Najvyššia prevalencia domáceho násilia za posledný rok sa namerala v rámci najmladších skúmaných mužov a vo vyšších vekových kategóriách bola úroveň podstatne nižšia a pomerne vyrovnaná, výraznejšie klesla až v rámci skupiny najstarších mužov. Napríklad pri započítaní každej skúsenosti s domácim násilím v priebehu posledného roka bol výsledok za mužov vo veku 18-29 rokov 8,5 %; za stredné vekové kategórie mužov na úrovni 3,3 %; a v rámci mužov vo veku 60-70 rokov ukazovateľ klesol na 1,9 %.

Úplne odlišná je súhrnná skúsenosť žien podľa veku s domácim a „partnerským“ násilím. Hoci v priemere za celý súbor bol výskyt domáceho násilia u žien a u mužov takmer rovnaký,⁵³ za jednotlivé vekové skupiny sa výrazne líšil. Najvyšší výskyt domáceho násilia sa prejavil v rámci žien strednej vekovej kategórie 35-54 rokov, u ktorých prekročil 30 % za všetko domáce násilie a 24 % za redukované domáce násilie, čo je cca o 5 percentuálnych bodov menej ako zaznamenali muži. Na druhej strane najnižšiu úroveň výskytu domáceho násilia dosiahli ženy vo veku 60-70 rokov: 17,4 % a 12,9 %.

Čo sa týka „partnerského“ násilia u skúmaných žien Slovenska, v porovnaní s rovnakými mužmi prejavili nie len podstatne viac násilných skúseností celkovo,⁵⁴ ale aj za jednotlivé kategórie veku. Aj pri „partnerskom“ násilí si udržali najvyššiu úroveň ženy stredných vekových kategórií, u ktorých dosiahla 25 % pri sledovaní každej skúsenosti a prekročila 20 % pri sledovaní skúsenosti kombinovanej. V porovnaní s mužmi je to viac ako o polovicu menej, nehovoriac o intenzite, opakovanosti a vzájomného spájania jednotlivých násilných skutkov. Najmenej násilia v intímnych vzťahoch deklarovali ženy vo veku 60 a viac rokov, a to na úrovni 13,3 % a 10,9 %.

Skúsenosť s násilným správaním partnera v priebehu posledného roka sa namerala v najvyššej miere nie v rámci strednej skupiny žien, ale – podobne ako za mužov – u najmladšej vekovej skupiny žien. Za ženy 18-34-ročné dosiahol výskyt celého domáceho násilia 6,3 %; v rámci stredných skupín veku prekračoval 3 %; a u najstaršej skupiny žien dosiahol 1,8 %. Fyzické alebo sexuálne násilie zažilo od blízkeho člena domácnosti za posledný rok spomedzi najmladších žien 1,5 %; v rámci stredných vekových kategórií dosahoval tento ukazovateľ úroveň 0,8 %; spomedzi najstarších skúmaných žien Slovenska to bolo 0,2 %.

⁵² Pripomeňme, že pod „všetko domáce násilie“ patrí každá skúsenosť s násilným správaním ktoréhokoľvek člena domácnosti, od jednorazového výskytu aspoň jedného zo všetkých sledovaných násilných skutkov až po teoretickú možnosť opakovaného výskytu všetkých sledovaných násilných skutkov. Pri „domácom násilí redukovanom“ sa vylučuje jednorazová skúsenosť so skutkami psychického poškodzovania, sociálnej izolácie a kontroly a ekonomického zneužívania; čiže ukazovateľ zohľadňuje pri týchto troch druhoch násilných skutkov opakovaný výskyt a pri skutkoch fyzickej agresie a sexuálneho násilia každý výskyt – aj ojedinelý.

⁵³ Bolo to 26 % pri započítaní každej skúsenosti a 20 % pri redukovanom domácom násilí (viac pozri časť 3.6).

⁵⁴ Výskyt násilia v intímnom vzťahu dosiahol v priemere za celý súbor mužov 9,4 % za každú a 6,9 % za kombinovanú skúsenosť; priemer za ženy bol 19,3 % a 16 % (viď časť 3.6).

Tabuľka 5.5.2

Súhrnná skúsenosť žien a mužov s domácim násilím a „partnerským“ násilím podľa štyroch vekových skupín (stĺpcové %)

		Muži				Ženy			
		18-29	30-44	45-59	60-70	18-29	30-44	45-59	60-70
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE	nie	73,4%	73,7%	73,3%	80,8%	76,6%	70,5%	71,5%	82,6%
Každá skúsenosť	áno	26,6%	26,3%	26,7%	19,2%	23,4%	29,5%	28,5%	17,4%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	79,8%	78,7%	79,8%	85,2%	83,5%	76,1%	77,5%	87,1%
Kombinovaná skúsenosť	áno	20,2%	21,3%	20,2%	14,8%	16,5%	23,9%	22,5%	12,9%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	nie	95,7%	88,9%	86,9%	92,9%	87,7%	75,3%	77,8%	86,7%
Každá skúsenosť	áno	4,3%	11,1%	13,1%	7,1%	12,3%	24,7%	22,2%	13,3%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	96,9%	91,8%	90,7%	94,2%	89,1%	80,6%	81,1%	89,1%
Kombinovaná skúsenosť	áno	3,1%	8,2%	9,3%	5,8%	10,9%	19,4%	18,9%	10,9%
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK	nie	91,5%	96,7%	96,7%	98,1%	93,8%	96,7%	96,4%	98,2%
Každá skúsenosť	áno	8,5%	3,3%	3,3%	1,9%	6,2%	3,3%	3,6%	1,8%
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DN POSLEDNÝ ROK	nie	100,0%	100,0%	99,2%	99,6%	98,5%	99,2%	99,2%	99,8%
Každá skúsenosť	áno	-	-	0,8%	0,4%	1,5%	0,8%	0,8%	0,2%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Každá skúsenosť – posledný rok: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

Kým u mužov Slovenska je výskyt domáceho násillie najvyšší u najmladšej skupiny a s rastúcim vekom klesá a výskyt „partnerského“ násillia je najvyšší v rámci stredných skupín veku, za ženy je prevaha v stredných vekových skupinách všeobecná – platí pre všetky sledované ukazovatele. Prevalenciu domáceho násillia za posledný rok výskum zaznamenal na najvyššej úrovni v rámci najmladšej vekovej skupiny, a to u mužov aj u žien Slovenska.

• Skupiny podľa dosiahnutého vzdelania

Pri porovnávaní štyroch základných vzdelanostných skupín podľa výskytu domáceho násillia prejavujú namerané výsledky iné pravidlá a súvislosti za skúmaných mužov a za skúmané ženy Slovenska (tabuľka 5.5.3). Úhrnná skúsenosť s celkovým domácim násilím vychádza v rámci skúmaných mužov mimoriadne vysoká za skupinu so základným vzdelaním, kde prekročila 40 % pri započítaní každej skúsenosti s domácim násilím a dosiahla 32 % pri kombinovanom ukazovateli domáceho násillia. S prechodom k vyšším stupňom vzdelania nasleduje výrazný pokles – cca na 26 % za mužov so stredoškolským vzdelaním a na 17 % za vysokoškolákov (resp. pri tzv. násillí redukovanom okolo 20 % za kategórie stredoškolského vzdelania a takmer 14 % za kategóriu vysokoškolského vzdelania). Rovnaké pomery platia aj za všetko domáce násillie za posledný rok: v porovnaní s ostatnými kategóriami mimoriadne vysoký výskyt za mužov so základnou školou (14 %), nasledovný obrovský prepád – na cca 4 % za stredoškolákov a 1 % za mužov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním. Pri „partnerskom“ násillí sa poradie skupín mení: najvyšší výskyt sa zaznamenal za skupinu mužov so stredoškolským vzdelaním s maturitou (takmer 11 % a vyše 8 %), nasledujú stredoškoláci bez maturity (takmer 10 % a vyše 6 %) a najmenej skúseností s násilím v intímnych vzťahoch sa zaznamenalo v okrajových kategóriách – u mužov s vysokou a so základnou školou.

Namerané výsledky za skúmané ženy Slovenska sú podľa skupín vzdelania vo viacerých smeroch odlišné. Prvou odlišnosťou je fakt, že skupiny žien vymedzené najvyšším dosiahnutým vzdelaním sa medzi sebou výskytom násilných skúseností od blízkeho člena domácnosti nelíšia tak výrazne ako muži. Resp. výskyt násilia – domáceho i partnerského – sa za jednotlivé vzdelanostné kategórie žien síce líši, ale iba málo. A druhou odlišnosťou je to, že za všetky použité ukazovatele domáceho násilia sa najvyšší výskyt zaznamenal za ženy s učňovskou školou. Pri všetkom domácom násilí to bolo takmer 30 %; nasledovali ženy so základnou školou s 27 %; vysokoškoláčky s 25,8 % a stredoškoláčky s maturitou s 24,5 %. V prípade všetkého „partnerského“ násilia dosiahol výskyt za ženy s učňovskou školou vyše 21 %; nasledoval pokles na 19 % u žien so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním; a za ženy so základným vzdelaním sa výskyt pohyboval tesne pod 17 %. Rozsah domáceho násilia za posledný rok vykázali ženy so SOU na úrovni 5,5 %; za stredoškoláčky s maturitou to boli 4 %; a ženy s vysokou školou, podobne ako so základným vzdelaním, skončili tesne pred hranicou 3 %.

Tabuľka 5.5.3

Súhrnná skúsenosť žien a mužov s domácim násilím a „partnerským“ násilím podľa vzdelanostných skupín (stĺpcové %)

		Muži				Ženy			
		ZŠ	SOU	SŠ	VŠ	ZŠ	SOU	SŠ	VŠ
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE	nie	59,7%	74,6%	73,4%	82,8%	73,0%	70,5%	75,5%	74,2%
	áno	40,3%	25,4%	26,6%	17,2%	27,0%	29,5%	24,5%	25,8%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	68,0%	81,6%	78,8%	86,2%	85,6%	73,4%	81,2%	80,4%
	áno	32,0%	18,4%	21,2%	13,8%	14,4%	26,6%	18,8%	19,6%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	nie	92,3%	90,4%	89,2%	93,5%	83,2%	78,7%	81,0%	80,8%
	áno	7,7%	9,6%	10,8%	6,5%	16,8%	21,3%	19,0%	19,2%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	95,9%	93,7%	91,6%	94,6%	86,7%	79,8%	84,9%	85,0%
	áno	4,1%	6,3%	8,4%	5,4%	13,3%	20,2%	15,1%	15,0%
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK	nie	86,0%	96,1%	95,4%	98,9%	97,1%	94,5%	96,0%	97,3%
	áno	14,0%	3,9%	4,6%	1,1%	2,9%	5,5%	4,0%	2,7%
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DN POSLEDNÝ ROK	nie	100,0%	99,6%	99,6%	100,0%	100,0%	98,9%	98,9%	99,5%
	áno	-	,4%	,4%	-	-	1,1%	1,1%	,5%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násilia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násilia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Každá skúsenosť – posledný rok: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

Kým u mužov Slovenska sa domáce násilie vo vyššej miere spája s nízkym vzdelaním a následne klesá, ženy Slovenska zasahuje rovnomernejšie bez ohľadu na dosiahnuté vzdelanie.

- Skupiny podľa národnosti

Súhrnné miery výskytu domáceho a „partnerského“ násillia za jednotlivé národnostné skupiny⁵⁵ prezentuje tabuľka 5.5.4. Spomedzi skúmaných mužov Slovenska prejavili najviac skúseností s domácim násillím tí, čo si deklarovali inú národnosť (takmer 42 % alebo 31 %). Nasledovali muži maďarskej národnosti s 33,7 % (alebo 27 % pri redukovanom domácom násillí), a napokon muži slovenskej národnosti s výskytom takmer 25 % všetkého domáceho násillia (alebo 19 % redukovaného domáceho násillia). Pri ukazovateľoch partnerského násillia bola situácia odlišná: miery za mužov slovenskej a inej národnosti boli pomerne vyrovnané (cca 9 %) a muži maďarskej národnosti uviedli „partnerského“ násillia najmenej (7 %). Pri domácom násillí za posledný rok sa najviac skúseností nameralo za mužov maďarskej národnosti (6,3 %), za mužov slovenskej národnosti sa dosiahla úroveň 4,5 %.

V rámci skúmaných žien vykázali za všetky sledované súhrnné ukazovatele domáceho násillia najvyšší výskyt ženy inej národnosti. Spravidla nasledovala skupina žien slovenskej národnosti a najmenší výskyt uvádzali ženy maďarskej národnosti. Napríklad pri každej skúsenosti s „partnerským“ násillím to bolo 45 % za inú národnosť; 20 % za slovenskú národnosť; a 10 % za maďarskú národnosť. Inak tomu bolo iba pri skúsenosti za posledný rok, ktorá vyšla najnižšia za ženy slovenskej národnosti (3,7 % oproti cca 6 %).

Tabuľka 5.5.4

Súhrnná skúsenosť žien a mužov s domácim násillím a „partnerským“ násillím podľa národnostných skupín (stĺpcové %)

		Muži			Ženy		
		Slovenská	Maďarská	Iná	Slovenská	Maďarská	Iná
VŠETKO DOMÁCE NÁSILLIE Každá skúsenosť	nie	75,4%	66,3%	58,3%	74,5%	73,8%	44,5%
	áno	24,6%	33,7%	41,7%	25,5%	26,2%	55,5%
DOMÁCE NÁSILLIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	80,9%	73,0%	69,4%	80,0%	83,4%	54,8%
	áno	19,1%	27,0%	30,6%	20,0%	16,6%	45,2%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILLIE Každá skúsenosť	nie	90,3%	92,9%	91,0%	80,3%	89,9%	57,9%
	áno	9,7%	7,1%	9,0%	19,7%	10,1%	42,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILLIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	93,0%	94,7%	91,0%	83,6%	91,9%	68,2%
	áno	7,0%	5,3%	9,0%	16,4%	8,1%	31,8%
VŠETKO DOMÁCE NÁSILLIE POSLEDNÝ ROK Každá skúsenosť	nie	95,5%	93,7%	100,0%	96,3%	93,8%	93,6%
	áno	4,5%	6,3%	-	3,7%	6,2%	6,4%
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DOMÁCE NÁSILLIE POSLEDNÝ ROK Každá skúsenosť	nie	99,7%	100,0%	100,0%	99,2%	97,5%	100,0%
	áno	0,3%	-	-	0,8%	2,5%	-

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Každá skúsenosť – posledný rok: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

⁵⁵ Pripomeňme na úvod, že v súbore žien i v súbore mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov sa k maďarskej národnosti prihlásilo 8 % a k inej národnosti iba 2 % respondentov a respondentiek. Nižšie uvádzané výsledky treba preto nazerať s ohľadom na nízke početnosti žien a mužov inej ako slovenskej a maďarskej národnosti.

- **Skupiny podľa náboženského vyznania**

Porovnávanie výskytu domáceho násillia u skupín definovaných na základe hĺbky vzťahu k náboženskej viere,⁵⁶ ktoré prezentuje tabuľka 5.5.5, nepreukázalo za skúmaných mužov jednoznačnejšie či pravidelnejšie súvislosti. V podstate za každý uvádzaný ukazovateľ násillia bola situácia odlišná.

Pri zohľadnení každej skúsenosti s domácim násillím zaznamenali najvyšší výskyt muži z kategórie nerozhodnutých o svojej viere (33,5 %). Nasledovali s približne 25 % dve rôzne kategórie mužov – veriaci aj nie nábožensky založení. Najmenší výskyt všetkého domáceho násillia sa zaznamenal v protipólnych skupinách: za mužov hlboko veriacich to bolo 22,7 % a za ateistov 21,1 %. Podobný bol výsledok aj za domáce násillie redukované, iba s podstatne nižšími mierami. Pri „partnerskom“ násillí sa situácia obrátila. Najvyššia úroveň výskytu násillia v intímnych vzťahoch sa zaznamenala za mužov hlboko veriacich (takmer 13 %) či veriacich (cca 11 %) a najnižšia zasa na opačnom póle – za mužov deklarujúcich sa ako ateista (4,6 % a 2,1 %). Pri ukazovateľoch násillia zažívaného za posledný rok sa nameral najvyšší výskyt za mužov nie nábožensky založených, ale fyzické násillie za posledný rok deklarovali viac muži hlboko veriaci.

Tabuľka 5.5.5

Súhrnná skúsenosť žien a mužov s domácim násillím a „partnerským“ násillím podľa náboženského vyznania (stĺpcové %)

		Muži				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutý	nie ste nábožensky založený	ste ateista
VŠETKO DOMÁCE NÁSILLIE	nie	77,3%	74,6%	66,5%	74,3%	78,9%
	áno	22,7%	25,4%	33,5%	25,7%	21,1%
DOMÁCE NÁSILLIE REDUKOVANÉ	nie	82,6%	81,0%	73,4%	79,5%	82,0%
	áno	17,4%	19,0%	26,6%	20,5%	18,0%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILLIE	nie	87,1%	89,5%	91,3%	93,0%	95,4%
	áno	12,9%	10,5%	8,7%	7,0%	4,6%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILLIE REDUKOVANÉ	nie	87,1%	92,7%	91,3%	95,0%	97,9%
	áno	12,9%	7,3%	8,7%	5,0%	2,1%
VŠETKO DOMÁCE NÁSILLIE POSLEDNÝ ROK	nie	97,1%	95,5%	95,2%	93,6%	100,0%
	áno	2,9%	4,5%	4,8%	6,4%	-
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DOMÁCE NÁSILLIE POSLEDNÝ ROK	nie	97,1%	99,7%	100,0%	100,0%	100,0%
	áno	2,9%	0,3%	-	-	-
		Ženy				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutá	nie ste nábožensky založená	ste ateistka
VŠETKO DOMÁCE NÁSILLIE	nie	75,9%	76,6%	65,0%	60,4%	70,8%
	áno	24,1%	23,4%	35,0%	39,6%	29,2%
DOMÁCE NÁSILLIE REDUKOVANÉ	nie	81,3%	82,1%	72,5%	68,3%	72,1%
	áno	18,7%	17,9%	27,5%	31,7%	27,9%

⁵⁶ Ako sa podrobnejšie uvádza v časti 1.5, okrajové kategórie boli v súbore mužov reprezentované menej. Ako hlboko veriaci sa deklarovali 4 % mužov a ako ateista 7 %; nerozhodnutých bolo 11 % a ako nie nábožensky založený sa označilo 19 % mužov. Najviac bolo veriacich – 56 % súboru mužov; zostávajúce 3 % mužov na otázku neodpovedali. Pre predstavenie primárnych dát ponechávame všetky kategórie samostatne, pri hlbších analýzach bude potrebné pristúpiť k ich rekategorizácii.

Kombinovaná skúsenosť						
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	nie	86,4%	82,3%	74,8%	67,4%	77,4%
	áno	13,6%	17,7%	25,2%	32,6%	22,6%
Každá skúsenosť						
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	88,3%	85,7%	77,4%	72,9%	77,4%
	áno	11,7%	14,3%	22,6%	27,1%	22,6%
Kombinovaná skúsenosť						
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK	nie	95,7%	97,1%	92,8%	91,2%	95,2%
	áno	4,3%	2,9%	7,2%	8,8%	4,8%
Každá skúsenosť						
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK	nie	97,5%	99,5%	97,8%	100,0%	95,2%
	áno	2,5%	0,5%	2,2%	-	4,8%
Každá skúsenosť						

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Každá skúsenosť – posledný rok: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

V rámci skúmaných žien sa už isté pravidelnosti podľa vzťahu k viere⁵⁷ prejavujú. Za väčšinu ukazovateľov domáceho násillia sa najväčší rozsah násilných skúseností zaznamenal v kategórii žien, čo sa prehlásili ako nie nábožensky založené. Nasledovali ženy nerozhodnuté v otázkach viery a ateistky, najnižšie hodnoty vychádzali za veriace alebo hlboko veriace ženy. Ale ani v rámci veriacich žien nebol výskyt zanedbateľný. Tak napríklad pri zohľadnení každej skúsenosti s násillím od člena domácnosti bol v rámci žien nie nábožensky založených nameraný rozsah takmer 50 %; u nerozhodnutých žien to bolo 35 %; za ateistky vyše 29 % a za ženy veriace a hlboko veriace cca 24 %. Pri sledovaní každej skúsenosti s násillím v intímnom vzťahu mali najviac skúseností tiež ženy nie nábožensky založené – takmer 33 %; nasledovali nerozhodnuté s viac ako 25 %; ateistky s takmer 23 %; veriace so 17,7 %; a napokon hlboko veriace ženy s 13,6 %. Tiež s násillím za posledný rok majú skúsenosť všetky kategórie žien, opäť najvyššiu ženy nie nábožensky založené (takmer 9 %) a najnižšiu veriace ženy (cca 3 %).

Domáce násillie zasahuje všetky skupiny žien a mužov podľa vzťahu k náboženskej viere, nevyhýba sa veriacim ani jedincom s pochybnosťami či odmietajúcim náboženstvo. Viera pravdepodobne ani tak neurčuje skúsenosť s násilným správaním blízkej osoby, ako skôr postoje k násilliu a spôsoby jeho riešenia.

• Skupiny podľa príjmovej situácie

Ako sa uvádza vyššie, vo výskume sa zaznamenávalo subjektívne vnímanie príjmovej situácie domácnosti s možnosťou šiestich odpovedí. Pre nízke empirické naplnenie niektorých odpovedí sme pri prezentácii dát pristúpili k ich rekategorizácii. Tabuľka 5.5.6 uvádza výskyt domáceho násillia za tri príjmové skupiny (dobrá, stredná a zlá) a tabuľka 5.5.7 za dve príjmové skupiny (lepšia a horšia). Ako naznačuje už prvý pohľad do tabuľky, s horšou príjmovou situáciou sa viaže viac násilných skutkov správania od člena domácnosti.

U skúmaných mužov aj u skúmaných žien preukázali najvyšší výskyt kategórie so zlou príjmovou situáciou a smerom k lepšie hodnotenej situácii domácnosti sa úroveň domáceho i „partnerského“ násillia znižovala. Ale určite nie na nejakú zanedbateľnú úroveň. A výskyt násillia v kategórii so zlou príjmovou situáciou domácnosti bol výrazne vyšší v rámci žien.

⁵⁷ V súbore žien dominovali veriace so 68 % a 10 % sa prihlásilo k hlboko veriacim. Nerozhodnutých bolo 6 % žien; nie nábožensky založených 11 % a ako ateistka sa deklarovali iba 4 %. Opäť bude potrebná rekategorizácia.

Tabuľka 5.5.6

Súhrnná skúsenosť žien a mužov s domácim násilím a „partnerským“ násilím podľa príjmovej situácie domácnosti (stĺpcové %)

		Muži			Ženy		
		Dobrá	Stredná	Zlá	Dobrá	Stredná	Zlá
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE	nie	75,4%	74,4%	63,4%	76,7%	73,0%	51,1%
	áno	24,6%	25,6%	36,6%	23,3%	27,0%	48,9%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	81,6%	78,9%	73,3%	83,7%	77,9%	56,4%
	áno	18,4%	21,1%	26,7%	16,3%	22,1%	43,6%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	nie	91,0%	90,8%	85,1%	82,9%	80,0%	63,4%
	áno	9,0%	9,2%	14,9%	17,1%	20,0%	36,6%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	93,1%	93,5%	88,9%	87,0%	82,8%	64,3%
	áno	6,9%	6,5%	11,1%	13,0%	17,2%	35,7%
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK	nie	95,6%	94,9%	98,1%	96,8%	96,4%	88,4%
	áno	4,4%	5,1%	1,9%	3,2%	3,6%	11,6%
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK	nie	100,0%	99,2%	100,0%	99,4%	99,0%	100,0%
	áno	-	0,8%	-	0,6%	1,0%	-

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Každá skúsenosť – posledný rok: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

Príjmová situácia - vysvetlivky:

Dobrá = príjmy stačia na všetko AND príjmy stačia na všetko, ale hospodárime úsporne.

Stredná = musíme veľa šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci AND máme dosť peňazí len na nákup najlacnejších vecí.

Zlá = peniaze stačia len na základné potraviny AND nemáme dosť peňazí ani na nákup základných potravín.

Ak sa pozrieme na všetko domáce násillie, ktoré zohľadňuje každú skúsenosť, aj ojedinelú skúsenosť s jedným násilným skutkom, za mužov so zlou príjmovou situáciou dosiahol jeho výskyt 36,6 %, za mužov so strednou príjmovou situáciou poklesol na 25,6 % a za mužov s dobrou ekonomickou situáciou sa ďalej znížil už iba o jeden percentuálny bod – na 24,6 %. V porovnaní s tým dosiahol výskyt každého domáceho násillia za ženy so zlou príjmovou situáciou domácnosti až 48,9 %; pri ženách so strednou príjmovou situáciou sa dosiahla úroveň 27 % a za kategóriu žien s dobrou príjmovou situáciou 23 %.

Pri každej skúsenosti s „partnerským“ násilím sa za mužov so zlou ekonomickou situáciou nameral rozsah na úrovni 14,9 %, ktorý sa za kategórie s lepšími ekonomickými podmienkami znížil na cca 9 %. V prípade žien so zlou príjmovou situáciou sa širší ukazovateľ násillia v intímnom vzťahu vyšplhal až na úroveň 36,6 %; pri stredných hodnoteniach príjmu poklesol výskyt „partnerského“ násillia na 20 % a za skupinu žien s dobrou ekonomickou situáciou na 17 %. Dalo by sa teda povedať, že kým spomedzi žien v zlej príjmovej situácii má nejakú skúsenosť s partnerským násilím viac ako každá tretia žena, zo žien s priemernou príjmovou situáciou domácnosti je to každá piata žena a zo žien s dobrým zabezpečením domácnosti viac ako každá desiata žena.

Za posledný rok malo skúsenosť s násilným správaním partnera 11,6 % žien v zlej situácii a vyše 3 % žien v lepšej až dobrej príjmovej situácii. Väzbu domáceho i „partnerského“ násillia s horšou príjmovou situáciou preukázala aj rekategorizácia do dvoch stupňov (tabuľka 5.5.7).

Tabuľka 5.5.7

Súhrnná skúsenosť žien a mužov s domácom násilím a „partnerským“ násilím podľa príjmovej situácie domácnosti – dve skupiny (stĺpcové %)

		Muži			Ženy		
		Lepšia	Horšia		Lepšia	Horšia	
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE Každá skúsenosť	nie	75,6%	67,0%		75,5%	64,2%	
	áno	24,4%	33,0%		24,5%	35,8%	
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	81,1%	75,3%		81,9%	68,0%	
	áno	18,9%	24,7%		18,1%	32,0%	
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE Každá skúsenosť	nie	90,9%	88,4%		81,8%	73,9%	
	áno	9,1%	11,6%		18,2%	26,1%	
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	93,2%	91,6%		85,6%	75,3%	
	áno	6,8%	8,4%		14,4%	24,7%	
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK Každá skúsenosť	nie	95,0%	98,5%		96,9%	92,2%	
	áno	5,0%	1,5%		3,1%	7,8%	
FYZICKÉ A SEXUÁLNE DOMÁCE NÁSILIE POSLEDNÝ ROK Každá skúsenosť	nie	99,7%	99,7%		99,5%	97,9%	
	áno	0,3%	0,3%		0,5%	2,1%	

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Každá skúsenosť – posledný rok: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov skúmaná osoba zažila za posledný rok. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – od jedného po všetky skutky.

Príjmová situácia - vysvetlivky:

Lepšia = príjmy stačia na všetko AND príjmy stačia na všetko, ale hospodárime úsporne AND musíme veľa šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci

Horšia = máme dosť peňazí len na nákup najlacnejších vecí AND peniaze stačia len na základné potraviny AND nemáme dosť peňazí ani na nákup základných potravín.

Domáce násillie sa svojim rozsahom viaže na príjmovú situáciu domácností, ale ani najlepšie príjmy ho neeliminujú celkom. Zároveň sa ukázalo, že pri zlej príjmovej situácii je rozsah domáceho i „partnerského“ násillia podstatne vyšší za ženy s takouto nepriaznivou situáciou. Ekonomický blahobyt domáce násillie neodstraňuje, ale ekonomický nedostatok ho posilňuje, pričom silnejšia väzba sa namerala za skúmané ženy Slovenska.

6. DOPADY A SÚVISLOSTI DOMÁCEHO A „PARTNERSKÉHO“ NÁSILIA

Štúdie venované násiliu páchanému na ženách intímny partnerom opakovane konštatujú rôznorodé a výrazné dopady na ženy, na kvalitu ich života a pohodu či spokojnosť. Spomínajú sa viaceré typy dôsledkov: od zdravotných následkov, cez pracovné a ekonomické dopady, až po pocity nespokojnosti a nešťastia. Niektoré môžu mať podobu rôznych foriem vylúčenia, ako napríklad obmedzenie prístupu k informáciám alebo službám, účasti vo verejnom živote, pracovného postupu a podobne. Uvádza sa tiež, že niekedy môže násilie viesť až k strate niektorých schopností a zručností, napríklad schopnosti postarať sa o seba, starať sa o deti, navštevovať zamestnanie atď. V literatúre sa spomínajú aj negatívne dôsledky pre rodinný život vôbec. Dopady násilia bývajú niekedy vzájomne previazané. Napríklad ženy zažívajúce násilie v intímnom vzťahu pre zdravotné ťažkosti viac absentujú v zamestnaní, znižuje sa im schopnosť plniť pracovné úlohy, čo má následne vplyv na výšku zárobku a oslabuje možnosť udržať si pracovné miesto, čo môže zasa viesť k problémom v rodine, s deťmi, atď.⁵⁸

Ako domáce násilie zasahuje životy žien a životy mužov na Slovensku, aké má dopady na kvalitu života a s čím prípadne súvisí, čo násilné správanie od blízkych ľudí robí pravdepodobnejším, na to sa pokúsi dať stručné odpovede nasledujúca kapitola. Vo výskume sa testovaniu rôznych súvislostí domáceho násilia v slovenských podmienkach a meraniu dôsledkov venovala pomerne široká pozornosť, o čom v podstate svedčí aj oficiálny názov výskumu: „Výskum osobného bezpečia a kvality života žien a mužov na Slovensku“.⁵⁹

Do dotazníka sa za účelom kontextualizácie domáceho násilia na Slovensku zaradilo viacero otázok, ktorých úlohou bolo zachytiť bezprostredné alebo sprostredkované dôsledky na zdravie a psychickú pohodu žien a mužov, ako aj na celkovú spokojnosť so životom a na pocity bezpečia v každodennom živote. Niektoré z použitých škál a batérií sú v medzinárodných komparatívnych výskumoch štandardizované a do tohto výskumu sme ich len prebrali, iné otázky a batérie sa výskumný tím pokúšal vytvoriť na základe doterajších skúseností s empirickými šetreniami podobného zamerania na Slovensku s cieľom pokúsiť sa overiť ich výpovednú silu v reprezentatívnom výskume.

Prezentácia empirických zistení za tento široký blok dopadov a súvislostí domáceho násilia začína bezprostrednými následkami a nepriamymi dôsledkami násilných zážitkov na zdravie žien a mužov – mapuje fyzické zdravie aj psychické ťažkosti. Nasleduje sledovanie previazanosti medzi skúsenosťou s násilným správaním od člena domácnosti a hodnotením duševného zdravia a sociálnej podpory v najbližšom okolí. Krátka pozornosť sa v ďalšej časti venuje preukázaniu prípadných súvislostí násilných zážitkov s pocitmi spokojnosti a bezpečia žien a mužov. V záverečnej časti sa pozrieme na prípadnú previazanosť prežitého násilia v detstve a v dospelosti, resp. rodinného života počas detstva s násilným správaním člena domácnosti v dospeljej etape života.

6.1. Dopady násilných skutkov od člena domácnosti na zdravie

V odbornej literatúre sa rozlišujú priame alebo dlhodobé zdravotné následky násilia. Môže ísť o fyzické zranenia, ale aj o choroby tráviacej sústavy, syndróm chronickej bolesti, depresie, posttraumatickú stresovú poruchu alebo o samovražedné správanie a podobne. V prípade žien násilie niekedy zasahuje aj ich reprodukčné zdravie a môže viesť ku gynekologickým problémom, nechcenému tehotenstvu, skorým pôrodom, prípadne môže mať za následok ochorenie na sexuálne prenosné choroby. Zahraničné výskumy tiež zistili, že ženy vystavené násiliu zo strany partnera navštevujú počas svojho života oveľa častejšie lekára a sú častejšie hospitalizované. Pre tento výskum sme vybrali iba niektoré z možných zdravotných dopadov, nakoľko nie je možné v jednom empirickom šetrení zachytiť všetky možné súvislosti.

⁵⁸ Pozri použitá literatúra.

⁵⁹ Ďalším dôvodom pre voľbu práve takéhoto širokého názvu výskumu bola snaha neodradiť respondentov a respondentky od spolupráce na výskume použitím pojmu „domáce násilie“.

- **Priame následky násilných skutkov partnera či iného člena domácnosti na zdravie**

Tí respondenti a tie respondentky, ktorí a ktoré zažili násilné správanie od člena rodiny alebo domácnosti, odpovedali následne na niekoľko otázok zachytávajúcich priame následky násilného správania blízkej osoby na svoje zdravie. Mali uviesť, či im niekedy v dôsledku násilného skutku fyzickej agresie alebo sexuálneho násillia zostali nejaké fyzické zranenia alebo iné zdravotné následky a aké zdravotné následky to boli.⁶⁰ Osobitne sa zisťovali priame následky „partnerského“ násillia a osobitne následky násillia od iného člena rodiny a domácnosti.

Čo sa týka „partnerského“ násillia u skúmaných mužov, väčšina dotknutých uviedla, že im po útoku nezostali žiadne následky. K fyzickým zraneniam či iným zdravotným následkom sa prihlásila jedna pätina mužov s násilnou skúsenosťou od partnerky či partnera (len 2 muži z celkového počtu 10 mužov zasiahnutých fyzickým či sexuálnym násillím v intímnom vzťahu). Zranenia a následky konkretizovali ako „škrabance a menšie modriny“ a „monokel“. Pritom len necelá tretina z nich (3 z 10) sa o týchto problémoch porozprávala s nejakou inou osobou či osobami, zostávajúce dve tretiny si tieto zážitky nechali pre seba.

Následky na ženách po fyzickom alebo sexuálnom násillí od partnera boli početnejšie aj ťažšie. Spomedzi žien s takouto násilnou skúsenosťou zranenie či iný zdravotný problém priznala viac ako jedna tretina (31 z celkového počtu 88 dotknutých žien). Medzi následkami označili najčastejšie „psychické a psychiatrické problémy“ a „škrabance a menšie modriny“; s viacnásobným označením nasledoval ešte „monokel“, „rany alebo rezné rany“, „vnútorné zranenie alebo zlomeniny“, „zranenia na pohlavných orgánoch“ a „iné gynekologické problémy“; menší počet týchto žien uviedol ešte aj „pohlavné choroby“ a „iné vážne problémy“ (napr. predčasný pôrod“ alebo „komplikácie v tehotenstve“). Zo všetkých žien, ktoré niekedy od svojho partnera zažili nejaký skutok fyzickej agresie alebo sexuálneho násillia, sa o tomto incidente porozprávali s nejakou inou osobou alebo osobami cca tri pätiny (50 z dotknutých 88 žien), zostávajúce dve pätiny žien o svojich problémoch s násilným partnerom mlčalo.⁶¹

A aké sú dôsledky ostatného domáceho násillia – od iných členov rodiny či domácnosti? Spomedzi všetkým mužov so skúsenosťou s fyzickou agresiou od iného člena domácnosti uviedla zranenie alebo zdravotný následok takéhoto násilného správania iba veľmi malá časť – ani nie jedna desatina (4 z 57 odpovedajúcich dotknutých mužov). V tomto prípade k „škrabancom a menším modrinám“ a „monoklu“ ako následok násillia pribudli „psychické a psychiatrické problémy“. Tiež sa ukázalo, že ani o ostatnom domácom násillí neboli muži zažívajúci fyzické násillie zhovorčivejší; naopak iba jedna pätina z nich (12 z 57 dotknutých mužov) sa o problémoch porozprávala s nejakou inou osobou či osobami.

⁶⁰ Mohli pritom vyznačiť viacero zdravotných následkov z ponúkaného zoznamu pätnástich ťažkostí; muži vyberali iba spomedzi dvanástich ťažkostí – vo výskume mužov sa neuvádzali tie problémy, ktoré sa im nemohli prihodiť z biologických dôvodov (tehotenstvo a iné gynekologické problémy).

⁶¹ Po zisťovaní priamych následkov „partnerského“ násillia nasledovala v dotazníku otázka na počiatky takéhoto správania u partnera alebo partnerky – čo ho naštartovalo, čím alebo kedy začalo. Nakoľko išlo o veľmi malé početnosti, obzvlášť v súbore mužov, uvádzame mužmi a ženami označené štartujúce príčiny násilného správania len stručne tu pod čiarou. Muži ako spúšťač násillia v intímnom vzťahu označili najčastejšie „od narodenia dieťaťa“; potom „začiatok podnikania či postup v práci“; „odkedy začali spolu bývať“; „keď som začal pracovať“; „keď sa narodilo dieťa nie podľa predstáv partnerky“; a napokon „iný počiatok násilného správania“. Poradie spúšťačov násilného správania partnera vyšlo za dotknuté ženy iné a širšie. Na prvé miesto sa s najvyšším počtom volieb zaradili ženy dôvod „odkedy sme začali spolu bývať“ a na druhé „od sobáša“; s odstupom nasledoval „začiatok podnikania či postup partnera v práci“ a naopak „neúspechy v práci či jeho nezamestnanosť“; s rovnakým počtom šesť volieb sa ďalej zaradilo „narodenie dieťaťa“ a „keď som zostala doma s dieťaťom na MD“ a „keď som začala pracovať“; rebríček žien uzatvárali tri označené začiatky násillia – „hneď ako sme sa spoznali a začali spolu chodiť“; „keď som zostala tehotná“ a „keď sa nám narodilo dieťa nie podľa predstáv partnera“. V rámci tzv. „iný začiatok“ uvádzali ženy: „keď začal viac piť alkohol“; „odkedy si našiel frajerku“; „odkedy sme zostali obaja nezamestnaní“; „asi päť rokov po sobáši“ a ešte „približne po pätnástich rokoch manželstva – prišlo to pomaly a postupne sa to zvyšovalo“.

Násilie v intímnych vzťahoch aj domáce násilie v podobe skutkov fyzickej agresie alebo sexuálneho zneužívania zanecháva na značnej časti obetí takéhoto správania bezprostredné zdravotné následky a zranenia. Následky sa pritom týkajú v podstatne širšej miere žien zažívajúcich násilie a sú predovšetkým výsledkom násilného správania od vlastných partnerov. Väčšina násilných skutkov zostáva pritom skrytá pred bezprostredným okolím obete násilného správania, pričom o týchto skutkoch mlčia vo väčšej miere muži zasiahnutý domácom násilím.

Ľudia zažívajúci v rámci domácnosti násilie od blízkej osoby sú následne po takomto zážitku vystavení rôznym problémom a ťažkostiam, často je napríklad dôsledkom posttraumatická stresová porucha (PTSP), môžu zažívať viacnásobné emocionálne problémy a podobne. V odbornej literatúre (prevažne psychologickej) venovanej rôznym traumatickým zážitkom a ich dôsledkom sa na ich meranie využíva množstvo nástrojov, z ktorých mnohé sa s pribúdajúcimi verifikáciami prostredníctvom empirických údajov postupne štandardizovali. V súvislosti s efektami či dôsledkami domáceho násillia alebo násillia v intímnych vzťahoch predstavuje jeden spomedzi často využívaných nástrojov merania následného stresu škála posttraumatického stresového syndrómu (PTSS).

Výskyt jednotlivých problémových situácií za mužov a za ženy Slovenska so skúsenosťou s násilným správaním blízkeho člena domácnosti prezentuje tabuľka 6.1.1.

Psychické a emocionálne ťažkosti žien a mužov v dôsledku násilných skutkov (počty a %)

⁶² Pôvodne sa každá položka škály PTSS hodnotí na 5-bodovej stupnici zachytávajúcej intenzitu daného problému; pre potreby tohto výskumu sa vyžadovala len odpoveď áno – nie.

alebo obrazy o udalosti, ktorú ste zažili	neviem, nechcem odpovedať	3	1,6%	2	1,1%
Intenzívny pocit nepohody, keď vám niečo pripomenulo udalosť, ktorú ste zažili	áno	42	23,4%	98	46,2%
	nie	137	75,8%	111	52,6%
	neviem, nechcem odpovedať	1	,7%	2	1,1%
Vyhýbanie sa aktivitám alebo situáciám, ktoré vám pripomínali takúto udalosť	áno	32	17,9%	72	34,2%
	nie	147	81,4%	137	64,6%
	neviem, nechcem odpovedať	1	,7%	2	1,1%
Pocit, že ste vzdialená alebo cudzia iným ľuďom	áno	21	11,9%	41	19,5%
	nie	156	86,6%	166	78,6%
	neviem, nechcem odpovedať	3	1,5%	4	1,9%
Podráždenosť alebo výbuchy hnevu	áno	42	23,3%	65	30,7%
	nie	136	75,7%	144	68,1%
	neviem, nechcem odpovedať	2	1,0%	2	1,1%
Problémy so sústredením	áno	29	16,2%	50	23,7%
	nie	151	83,8%	158	74,8%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	3	1,5%

Otázka: „Trpeli ste v dôsledku uvedených skutkov niektorým z nasledujúcich problémov alebo nie?“ Otázka sa kládla pri opakovanej skúsenosti za prvé tri druhy násilia a pri každej skúsenosti za posledné dva druhy násilia.

Je z nej zrejmé, že ženy konštatovali jednotlivé emocionálne a psychické ťažkosti v podstatne vyššej miere ako muži. Skúmané ženy Slovenska s násilnými zážitkami od blízkej osoby priznávali najčastejšie „opakované nepríjemné spomienky, myšlienky alebo obrazy o udalosti, ktorú zažili“; označila ich až polovica (49,9 %) relevantných žien. S malým odstupom (46,2 %) sa na druhú priečku zaradil „intenzívny pocit nepohody, keď vám niečo pripomenulo udalosť, ktorú ste zažili“. Toto sú dve najvýraznejšie ťažkosti žien sprevádzajúce zažívané násilie v domácnosti. Ostatné emocionálne problémy mali za súbor žien nasledovný výskyt: „vyhýbanie sa aktivitám alebo situáciám, ktoré vám pripomínali takúto udalosť“ získalo 34,2 %; „podráždenosť alebo výbuchy hnevu“ 30,7 %; „problémy so sústredením“ 23,7 %; a napokon „pocit, že ste vzdialená alebo cudzia iným ľuďom“ 19,5 %.

Emocionálne ťažkosti za skúmaných mužov zažívajúcich násilie mali približne o polovicu menší výskyt. Kým každá zo situácií sa týkala minimálne jednej pätiny až polovice žien s násilnými zážitkami, u mužov s násilnou skúsenosťou minimálne jednej desatiny až pätiny. U mužov sa mierne zmenilo aj poradie jednotlivých emocionálnych ťažkostí v dôsledku domáceho násilia, keď sa na prvú priečku s identickým výskytom zaradila spolu s „intenzívnym pocitom nepohody, keď vám niečo pripomenulo udalosť, ktorú ste zažili“ aj „podráždenosť alebo výbuchy hnevu“.

Výskumné údaje naznačili, že stresujúce a traumatizujúce skúsenosti s násilným správaním člena domácnosti môžu viesť až k posttraumatickej stresovej poruche, predovšetkým u žien a pri násilí v intímnom vzťahu.

A ako ukazuje ANNEX 6.1, výskyt jednotlivých emocionálnych ťažkostí sa významne mení podľa skúseností s domácim násilím a „partnerským“ násilím. V podstate to platí pre obidve skúmané populácie, ale výraznejšie a jednoznačnejšie pre ženy Slovenska. Čím ťažší násilný skutok sa im stal, tým sa u nich zisťované emocionálne ťažkosti vyskytoval v širšom rozsahu. Tak napríklad „opakované nepríjemné spomienky, myšlienky alebo obrazy o udalosti, ktorú zažili“ sa za všetky dotknuté ženy⁶³ zaznamenali na úrovni 50 %; avšak v rámci žien, ktoré zažili od partnera opakované psychické poškodzovanie to bolo 65 %; v rámci žien s opakovaným fyzickým násilím od partnera už 78 %; a pri opakovanom sexuálnom násilí zo strany partnera až 83 %. Za mužov sa zaznamenal zvýšený výskyt oproti priemeru pri zážitkoch so skutkami fyzickej agresie, prípadne pri ekonomickom zneužívaní. Pripomeňme ale, že sa tu pracuje s veľmi nízkymi početnosťami, čo nedovoľuje hlbšie triedenia a verifikácie (podrobnejšie za všetkých šesť sledovaných emocionálnych ťažkostí pozri ANNEX 6.1).

Pre koncíznejší pohľad na získané údaje sme pristúpili ku konštrukcii jednoduchého indexu. Je skonštruovaný tak, aby nadobúdval hodnoty od 0 do 1. Teoreticky možnú hodnotu 0 by nadobudol v prípade, ak by nikto z respondentov alebo respondentiek netrpel žiadnou zo sledovaných ťažkostí; naopak hodnotu 1 by index nadobudol v prípade, ak by všetci respondenti či všetky respondentky trpeli všetkými šiestimi ťažkosťami.

Z tabuľky 6.1.2 sú zrejmé dve výraznejšie súvislosti. Po prvé, aj index potvrdil vyššiu mieru emocionálnych dôsledkov násilia u skúmaných žien, čo platí za každú porovnávanú kategóriu: pre domáce i „partnerské“ násilie, pre akékoľvek násilné správanie aj pre opakované, ako aj za všetkých päť druhov násilného správania. Z každého porovnania sú sledované ťažkosti rozšírenejšie v rámci zasiahnutých žien. Kým napríklad pri opakovanom psychickom poškodzovaní zo strany niektorého člena domácnosti dosiahol index za mužov hodnotu 0,24 bodov, za ženy to bolo 0,39 bodov. Pri sociálnej izolácii a kontrole niektorým členom domácnosti bol výsledok žien a mužov 0,16 ku 0,42; a pri fyzickej agresii 0,32 ku 0,52 bodov.

Po druhé, až na ojedinelé výnimky s rastom závažnosti násilných skutkov narastajú u žien aj emocionálne a psychické ťažkosti. Zatiaľ čo pri skúsenosti so skutkami psychického poškodzovania od partnera dosahoval index 0,40 bodov, za sociálnu izoláciu a kontrolu to bolo 0,43 bodov, pri ekonomickom zneužívaní index stúpol na 0,45 bodov a za fyzickú agresiu a sexuálne násilie na 0,52 a 0,55 bodov. U mužov takýto plynulý nárast neplatí, ale aj u nich sa najviac ťažkostí viazalo s vážnejšími formami – s fyzickým, príp. s ekonomickým násilím.

Tabuľka 6.1.2

Index emocionálnych ťažkostí v dôsledku zažitých násilných skutkov (od 0 do 1)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,24	,24	,26	,26
Sociálna izolácia a kontrola	,19	,16	,25	,23
Ekonomické zneužívanie	,34	,30	,24	,20
Fyzická agresia	,27	,32	,37	,44
Sexuálne násilie	-	-	-	-
	Ženy			

⁶³ Aspoň jeden skutok psychického sociálneho a ekonomického násilia opakovane a za fyzické a sexuálne násilie aj jednorazovo.

	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,39	,39	,40	,39
Sociálna izolácia a kontrola	,41	,42	,43	,43
Ekonomické zneužívanie	,44	,41	,45	,42
Fyzická agresia	,51	,52	,52	,52
Sexuálne násilie	,55	,57	,55	,57

Emocionálne a psychické dôsledky prežitého násillia od blízkej osoby sa u skúmaných žien Slovenska vo veku 18-70 rokov vyskytujú významne viac ako u tých istých mužov, a predovšetkým pri násillí v intímnych vzťahoch.

- **Zdravotný stav žien a mužov podľa skúsenosti s násillím od člena domácnosti**

Násillné správanie blízkej osoby z domácnosti, obzvlášť ak sa opakuje a trvá po dlhšiu dobu, môže okrem bezprostredných následkov na fyzické a duševné zdravie ovplyvňovať zdravotný stav aj mnohými inými spôsobmi. Môže zhoršiť celkový zdravotný stav, čo môže zasa viesť k obmedzovaniu v bežných aktivitách, môže spôsobiť nadmerné užívanie niektorých liekov, ale aj nadmerné užívanie alkoholu či dokonca drog atď.

Na zdravotný stav sa v dotazníku zameriavali štyri otázky, ktoré sa v podobnom znení používajú v medzinárodných komparatívnych výskumoch zdravia (napr. zisťovanie EHIS). Prvá otázka sa pýtala na hodnotenie vlastného zdravotného stavu, druhá sa zamerala na obmedzovanie v bežných životných aktivitách z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, tretia monitorovala druh obmedzujúceho zdravotného problému a štvrtá otázka zisťovala užívanie niektorých druhov liekov. Otázky sa kládli všetkým respondentom a respondentkám, čo umožňuje porovnanie jednotlivcov bez násillnej skúsenosti a s násillnou skúsenosťou.

Ako ukazuje tabuľka 6.1.3, podobne ako v iných výskumoch celkové hodnotenie zdravotného stavu vyšlo nepriaznivejšie za ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov. Podiel žien s „výborným“ a „veľmi dobrým“ zdravím bol nižší ako v súbore mužov. Tieto dve najlepšie hodnotenia spolu získali v rámci žien 45,7 % a v rámci skúmaných mužov 52,7 %. Naopak u žien v porovnaní s mužmi mierne prevyšovali stredné hodnotenia (45,3 % oproti 39,9 %), ale aj odpovede s nepriaznivým hodnotením zdravotného stavu (8,9 % oproti 7,4 %).

Tabuľka 6.1.3

Subjektívne hodnotenie zdravotného stavu mužov a žien Slovenska vo veku 18-70 rokov (stĺpcové %)

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Subjektívne hodnotenie zdravotného stavu	výborný	218	21,7%	172	15,5%
	veľmi dobrý	312	31,0%	335	30,2%
	dobrý	402	39,9%	501	45,3%
	horší	62	6,1%	88	8,0%
	zlý	13	1,3%	10	,9%
	Nevie, nechce odpovedať	-	,0%	2	,2%

Otázka: „Ako by ste zhodnotili svoj zdravotný stav?“

Nakoľko do zisteného rozdielu v subjektívnom hodnotení vlastného zdravotného stavu môže intervenovať viacero faktorov (vrátane posunutej vekovej skladby v súbore žien a v súbore mužov), venujme pozornosť hodnoteniu zdravotného stavu podľa skúseností s násilným správaním člena domácnosti (tabuľka 6.1.4).

Údaje naznačujú mierne odlišné hodnotenie medzi ženami a mužmi bez násilnej skúsenosti z domácnosti a tými respondentami a respondentkami, kde sa v nejakej podobe a miere niektorý druh násilného správania objavil. V podstate ubúda pozitívnych hodnotení zdravotného stavu a pribúda stredných a zlých hodnotení. A subjektívne hodnotenie zdravotného stavu sa s rastom násilných skúseností od blízkej osoby zhoršuje, čo jednoznačnejšie platí pre ženy.

Kým ženy bez násilnej skúsenosti uviedli 45,4 % pozitívnych hodnotení zdravia, v rámci žien s výraznejšími skúsenosťami s násilím – pri opakovanej fyzickej agresii a sexuálnom násilí – podiel pozitívnych hodnotení klesol tesne nad 30 %. A naopak: zatiaľ čo spomedzi žien bez násilnej skúsenosti sa k zlému hodnoteniu zdravia uchýlilo 8,2 %; u žien s nejakou násilnou skúsenosťou sa zlé hodnotenia zdravia poväčšine pohybovali nad 10 %; v prípade fyzickej agresie od partnera nad 15 %. Väčšinu z úbytku pozitívnych hodnotení však u žien odčerpalo priemerné hodnotenie zdravia, nesmeroval celý úbytok až k zlému hodnoteniu.

V prípade mužov je zlé hodnotenie zdravotného stavu tiež omnoho častejšie za tých s nejakou skúsenosťou s domácim násilím, než aké sa zistilo za mužov bez násilnej skúsenosti (cca 9 % a viac za jednotlivé typy násilných skúseností oproti 6,5 % bez násilnej skúsenosti). Dáta ale nevykazujú jednoznačný trend a za niektoré typy násilných skúseností sú rozkolísané (niekedy v dôsledku nízkych početností). Platí ale, že najviac zlých hodnotení zdravotného stavu sa u mužov nameralo pri fyzickej agresii od blízkej osoby.

Tabuľka 6.1.4

Zdravotný stav žien a mužov podľa skúsenosti s násilným správaním člena domácnosti (riadkové %)

Pozitívne = „výborný“ + „veľmi dobrý“ Stredné = „dobrý“ Zlé = „horší“ + „zlý“ (zvyšok do 100 % tvoria odpovede „neviem“)	SUBJEKTÍVNE HODNOTENIE ZDRAVOTNÉHO STAVU					
	Muži			Ženy		
	Pozitívne	Stredné	Zlé	Pozitívne	Stredné	Zlé
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	51,9%	41,7%	6,5%	45,4%	46,2%	8,2%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok						
Psychické poškodzovanie	56,5%	34,2%	9,3%	44,0%	42,7%	13,3%
Sociálna izolácia a kontrola	61,3%	28,9%	9,8%	45,1%	45,6%	9,2%
Ekonomické zneužívanie	50,0%	38,3%	11,6%	42,5%	44,7%	12,7%
Fyzická agresia	55,1%	39,9%	5,0%	34,2%	49,1%	16,6%
Sexuálne násilie	0,0%	52,6%	0,0%	33,3%	59,0%	7,7%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane						
Psychické poškodzovanie	54,3%	36,6%	9,1%	42,3%	43,9%	13,8%
Sociálna izolácia a kontrola	53,8%	36,4%	9,8%	44,3%	45,1%	10,6%

Ekonomické zneužívanie	53,8%	30,0%	16,2 %	41,1%	47,3%	11,6 %
Fyzická agresia	55,3%	34,9%	9,8%	33,0%	52,0%	15,0 %
Sexuálne násilie	-	-	-	36,3%	53,0%	10,7 %
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok						
Psychické poškodzovanie	44,4%	43,4%	12,2 %	42,8%	41,6%	15,7 %
Sociálna izolácia a kontrola	56,1%	32,0%	11,8 %	44,8%	46,2%	9,0%
Ekonomické zneužívanie	50,4%	39,6%	10,1 %	42,2%	46,9%	10,7 %
Fyzická agresia	42,3%	46,9%	10,9 %	32,7%	53,7%	13,6 %
Sexuálne násilie	-	-	-	30,9%	60,7%	8,3%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane						
Psychické poškodzovanie	46,5%	40,2%	13,3 %	43,3%	42,1%	14,7 %
Sociálna izolácia a kontrola	50,0%	40,8%	9,3%	44,2%	46,1%	9,6%
Ekonomické zneužívanie	56,3%	25,4%	18,2 %	40,7%	47,7%	11,6 %
Fyzická agresia	0,0%	77,4%	22,6 %	32,4%	52,2%	15,4 %
Sexuálne násilie	-	-	-	36,3%	53,0%	10,7 %
ÚHRNY						
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE						
Každá skúsenosť	56,0%	34,0%	10,0 %	42,1%	46,5%	11,4 %
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ						
Kombinovaná skúsenosť	56,1%	35,1%	8,7%	42,4%	45,8%	11,8 %
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	48,3%	39,6%	12,1 %	42,6%	45,3%	12,0 %
Každá skúsenosť						
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	48,8%	39,8%	11,4 %	43,1%	45,4%	11,4 %
Kombinovaná skúsenosť						

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pri definíciách násilných skúseností použitých v tejto prvej fáze analýzy (aspoň raz a aspoň raz opakovane) sa ale nepodarilo preukázať jednoznačnú súvislosť hodnotenia zdravotného stavu so zažitým násillím, preto bude pri ďalších etapách spracovania empirických dát potrebné preveriť tieto väzby za novo konštruované ukazovatele domáceho a „partnerského“ násillia, a tiež odkontrolovať vplyv iných potenciálnych premenných na výsledné hodnotenie zdravotného stavu.

Pre celkovú prezentáciu získaných údajov sme aj pri hodnotení zdravotného stavu vytvorili jednoduchý index. Teoreticky mohol nadobudnúť hodnoty od 0 do 1, kde hodnotu 0 by index nadobúdval v prípade,

ak by všetci muži a ženy ohodnotili svoj zdravotný stav ako zlý, a hodnotu 1 v prípade, ak by všetci subjektívne pociťovali svoj zdravotný stav ako výborný.

Ako ukazuje tabuľka 6.1.5, index hodnotenia zdravotného stavu nadobúdal nižšie hodnoty v prípade skúseností s násilím, najmä s opakovaným násilím, a pri skutkoch fyzickej agresie a sexuálneho násillia u žien. Za ženy bez akejkoľvek násilnej skúsenosti index nadobudol hodnotu 0,63 bodov, pri skúsenostiach s fyzickou agresiou klesol na 0,55 bodov a pri sexuálnom násillí na 0,57 bodov.

U mužov s násilnou skúsenosťou boli taktiež namerané hodnoty indexu nižšie ako za mužov bez násilnej skúsenosti (napr. úroveň 0,58 vz. 0,67 bodov).

Tabuľka 6.1.5

Index hodnotenia zdravotného stavu podľa zažitých násilných skutkov (od 0 do 1)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,66	,65	,58	,58
Sociálna izolácia a kontrola	,69	,66	,66	,65
Ekonomické zneužívanie	,64	,64	,64	,63
Fyzická agresia	,69	,68	,65	,44
Sexuálne násillie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,67			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,60	,59	,58	,59
Sociálna izolácia a kontrola	,62	,60	,61	,60
Ekonomické zneužívanie	,61	,61	,60	,60
Fyzická agresia	,55	,55	,55	,55
Sexuálne násillie	,59	,58	,57	,58
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,63			

Čo sa týka druhej avizovanej otázky zameranej na zisťovanie zdravia, k obmedzovaniu vo svojich aktivitách doma alebo v zamestnaní z dôvodu dlhodobých zdravotných problémov sa prihlásilo iba 5,4 % mužov a 5,3 % žien Slovenska vo veku 18-70 rokov (tabuľka 6.1.6). Medzi obmedzujúcimi zdravotnými problémami muži uvádzali najčastejšie fyzický hendikep, s odstupom psychické problémy a astmatické problémy, ojedinele ešte problémy so zažívaním a s vylučovaním. Poradie obmedzujúcich problémov za skúmané ženy bolo dosť podobné ako u mužov – s fyzickým hendikepom a psychickými problémami na prvých miestach. Pribudli ale u nich gynekologické problémy a častejšie ako muži uvádzali zažívacie problémy.⁶⁴

⁶⁴ Pomerne veľká skupina relevantných mužov a žien uvádzala medzi obmedzujúcimi problémami ešte tzv. „iný“ zdravotný problém. Boli medzi nimi predovšetkým choroby súvisiace so srdcovými problémami a vysokým krvným tlakom, pomerne často sa uvádzali problémy s chrbticou alebo s pohybovým aparátom vrátane reumy, tiež sa pakovane objavovala cukrovka a onkologické ochorenia, ojedinele sa vyskytlo oslepnutie na jedno oko, hluchota, úraz a epileptické záchvaty.

Tabuľka 6.1.6

Obmedzovanie mužov a žien v bežných aktivitách pre zdravotný stav (stĺpcové %)

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Ste nejakým spôsobom obmedzovaný /obmedzovaná vo svojich aktivitách doma alebo v zamestnaní z dôvodu dlhodobých zdravotných problémov?	áno	54	5,4%	59	5,3%
	nie	952	94,4%	1 047	94,5%
	Nevie, nechce odpovedať	2	,2%	1	,1%

Otázka: „Ste nejakým spôsobom obmedzovaný /obmedzovaná vo svojich aktivitách doma alebo v zamestnaní z dôvodu dlhodobých zdravotných problémov?“

Podľa údajov sa prejavil rozdiel medzi mužmi a ženami bez násilnej skúsenosti od člena rodiny na jednej strane a s násilnou skúsenosťou na strane druhej. Za skupinu bez násilia deklarovali obmedzenia v bežných aktivitách 4 % žien a tiež 4 % mužov, pri skúsenosti s násilím podiel narástol na dvojnásobok a viac.

Podľa rôznorodých skúseností s násilným správaním od niektorej blízkej osoby sa výskyt obmedzení v bežných aktivitách menil. U žien sa s pribúdaním závažnosti násilného skutku zvyšovalo zastúpenie obmedzenia v aktivitách, a to tak pri domácom násilí, ako aj pri násilí v intímnych vzťahoch. Kým napríklad spomedzi žien, ktoré zažili od svojho partnera opakovaně niektorý skutok psychického poškodzovania, signalizovalo obmedzovanie v bežných činnostiach z dôvodu zdravotného problému 12 % žien, v rámci žien, ktoré od partnera zakúsili opakovaně aj nejaký skutok fyzickej agresie, to už bolo vyše 24 %.

V rámci mužov sa podobné pravidelnejšie previazania s rôznorodou skúsenosťou s násilným správaním blízkej osoby neobjavili. Najviac obmedzení pre zdravotný stav uvádzali muži pri skúsenosti s ekonomickým násilím od člena domácnosti a s fyzickou agresiou v intímnych vzťahoch (tabuľka 6.1.7).

Tabuľka 6.1.7

Obmedzovanie mužov a žien v bežných aktivitách podľa skúsenosti s násilným správaním člena domácnosti (odpovede „áno“ v %)

	Muži	Ženy
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	4,1%	4,2%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok		
Psychické poškodzovanie	9,9%	8,7%
Sociálna izolácia a kontrola	7,0%	9,8%
Ekonomické zneužívanie	18,2%	13,9%
Fyzická agresia	5,5%	15,7%
Sexuálne násilie	-	16,6%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovaně		
Psychické poškodzovanie	8,0%	10,6%
Sociálna izolácia a kontrola	6,4%	11,7%
Ekonomické zneužívanie	17,7%	16,6%

Fyzická agresia	7,6%	20,6%
Sexuálne násilie	-	18,8%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok		
Psychické poškodzovanie	9,0%	11,3%
Sociálna izolácia a kontrola	6,9%	11,2%
Ekonomické zneužívanie	4,4%	14,9%
Fyzická agresia	21,9%	18,9%
Sexuálne násilie	-	14,7%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane		
Psychické poškodzovanie	10,0%	12,3%
Sociálna izolácia a kontrola	4,7%	12,8%
Ekonomické zneužívanie	8,0%	17,1%
Fyzická agresia	23,5%	24,1%
Sexuálne násilie	-	18,8%
ÚHRNY		
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE		
Každá skúsenosť	8,8%	8,6%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ		
Kombinovaná skúsenosť	7,6%	10,4%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	9,0%	10,6%
Každá skúsenosť		
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	9,4%	11,9%
Kombinovaná skúsenosť		

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Indexové hodnoty⁶⁵ za ženy a za mužov Slovenska bez násilnej skúsenosti dosiahli úroveň 0,04 bodov, pri opakovanej skúsenosti s fyzickou agresiou v intímnom vzťahu to bolo za ženy 0,24 bodov a za mužov 0,23 bodov (podrobnejšie pozri tabuľku 6.1.8).

Pri násilnej skúsenosti od blízkeho člena rodiny alebo domácnosti výraznejšie narastá miera obmedzenia v bežných každodenných činnostiach pre zdravotné problémy, obzvlášť v prípade zážitku s fyzickou agresiou, alebo v prípade žien so sexuálnym násillím. Pri ďalšom spracovaní dát v nasledujúcich etapách analýzy, pokiaľ to umožnia početnosti, sa tieto súvislosti ešte podrobia hlbším verifikáciám.

Tabuľka 6.1.8

Index obmedzenia v bežných aktivitách podľa zažitých násilných skutkov (od 0 do 1)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,10	,08	,09	,10

⁶⁵ Opäť išlo o jednoduchý index s hodnotami z intervalu od 0 do 1; hodnotu 0 by index nadobúdval v prípade, ak by všetci respondenti či všetky respondentky deklarovali, že nepociťujú obmedzovanie, a naopak hodnotu 1 by index nadobudol v prípade, ak by všetci a všetky boli obmedzovaní či obmedzované.

Sociálna izolácia a kontrola	,07	,06	,07	,05
Ekonomické zneužívanie	,18	,18	,04	,08
Fyzická agresia	,05	,08	,22	,23
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,04			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,09	,11	,11	,12
Sociálna izolácia a kontrola	,10	,12	,11	,13
Ekonomické zneužívanie	,14	,17	,15	,17
Fyzická agresia	,16	,21	,19	,24
Sexuálne násilie	,17	,19	,15	,19
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,04			

Ďalšou otázkou zameranou na oblasť zdravia bolo zisťovanie rozsahu užívania liekov istého druhu. V súvislosti s násilným správaním a jeho potenciálnymi dopadmi sa do dotazníka zaradili štyri relevantné dôvody pre užívanie liekov. Sledovali sa lieky na spanie, na ukladnutie, proti depresiám a proti úzkosti alebo iným psychickým problémom. Výsledky za celý súbor žien a súbor mužov uvádza tabuľka 6.1.9.

Ukázalo sa (podobne ako z iných prieskumov zdravia), že všetky štyri druhy sledovaných liekov užívajú v širšom rozsahu ženy. Najviac sa objavovalo užívanie liekov na spanie, ktoré uviedlo takmer 12 % skúmaných žien Slovenska vo veku 18-70 rokov, zo skúmaných mužov to bolo viac než o polovicu menej – len 5,5 %. Pri ostatných druhoch rozdiely neboli také výrazné, ale uchovali sa. Lieky na ukladnutie užívalo v poslednom období 8,7 % skúmaných žien, z mužov to bolo 5,7 %; lieky proti úzkosti uviedlo 6 % žien a z mužov 4,5 %; a napokon lieky na depresie užívalo v poslednej dobe 4,8 % žien, pričom z mužov to bolo 3,7 %.

Tabuľka 6.1.9

Užívanie liekov mužmi a ženami z vybraných dôvodov (stĺpcové %)

Užívanie liekov....:		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
na spanie	áno	56	5,5%	132	11,9%
	nie	951	94,3%	976	88,1%
	neviem, nechcem odpovedať	1	,1%		,0%
na ukladnutie	áno	58	5,7%	97	8,7%
	nie	949	94,1%	1011	91,2%
	neviem, nechcem odpovedať	1	,1%	1	,1%
proti depresiám	áno	37	3,7%	53	4,8%
	nie	970	96,2%	1052	94,9%

	neviem, nechcem odpovedať	1	,1%	3	,3%
proti úzkosti alebo iným psychickým problémom	áno	45	4,5%	66	6,0%
	nie	961	95,3%	1040	93,8%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	2	,2%

Otázka: „Užívali ste niekedy za posledné obdobie nejaké lieky z nasledujúcich dôvodov?“

Či a ako sa mení užívanie liekov za skupiny žien a mužov s rôznymi skúsenosťami s násilným správaním od člena rodiny alebo partnera či partnerky ukazuje tabuľka 6.1.10. Pri všetkých druhoch liekov platí, že ich užívanie je podstatne nižšie za ženy a mužov bez akejkoľvek skúsenosti s násilím v domácnosti, než za tých respondentov a respondentky, kde nejaká skúsenosť s domácim a „partnerským“ násilím je. Spomedzi žien bez násilnej skúsenosti užívalo lieky na spanie 10,5 %; oproti tomu ženy s opakovaným násilným správaním od partnera užívali lieky na spanie v rozsahu od 16,4 % pri skutkoch psychického poškodzovania až do 23,5 %, ak došlo k sexuálnemu násiliu. Rozdiely sú vysoké aj pri užívaní iných liekov. Lieky na ukladanie užívalo 6,9 % žien bez násilnej skúsenosti a od 13,9 % až do 27,9 % žien s nejakou násilnou skúsenosťou; pri liekoch proti depresii išlo o 4,5 % oproti 5 % až 12 % žien s násilnou skúsenosťou; a pri liekoch proti úzkosti a psychickým problémom 4,6 % žien bez násilia oproti 11,2 % až 33,2 % žien s násilnou skúsenosťou.

Pre väčšinu liekov tiež v prípade žien platí, že pri skúsenosti s vyhranenejším násilným skutkom sa užívanie liekov zvyšovalo. Výnimkou z pravidla tu boli lieky proti depresii, kde sa takáto priama súvislosť neukázala, podobne ako za skúmaných mužov.

Tabuľka 6.1.10

Užívanie liekov podľa skúsenosti s násilným správaním člena domácnosti (odpovede „áno“ v %)

	Na spanie		Na ukládanie	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	4,9%	10,5%	4,3%	6,9%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	5,3%	15,6%	7,2%	13,9%
Sociálna izolácia a kontrola	3,1%	16,3%	7,1%	16,0%
Ekonomické zneužívanie	12,9%	18,5%	16,3%	18,3%
Fyzická agresia	10,3%	19,5%	12,5%	20,5%
Sexuálne násilie	-	23,5%	-	25,7%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakované				
Psychické poškodzovanie	4,4%	17,4%	6,3%	15,6%
Sociálna izolácia a kontrola	3,0%	17,6%	9,7%	18,6%
Ekonomické zneužívanie	4,9%	17,5%	11,3%	17,4%
Fyzická agresia	9,4%	19,3%	11,1%	23,2%
Sexuálne násilie	-	23,5%	-	23,6%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	9,4%	15,3%	8,7%	14,9%
Sociálna izolácia a kontrola	5,5%	17,2%	3,5%	17,3%
Ekonomické zneužívanie	25,5%	20,3%	19,5%	19,7%
Fyzická agresia	12,7%	23,8%	12,7%	23,2%

Sexuálne násilie	-	25,5%	-	27,9%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	11,9%	16,4%	8,3%	15,4%
Sociálna izolácia a kontrola	4,9%	18,3%	4,9%	19,1%
Ekonomické zneužívanie	12,6%	18,2%	12,6%	17,7%
Fyzická agresia	26,4%	22,6%	26,4%	23,8%
Sexuálne násilie	-	23,5%	-	23,6%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	6,9%	15,4%	9,7%	13,5%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	6,1%	17,3%	9,1%	15,6%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	9,3%	16,0%	8,9%	14,2%
Každá skúsenosť				
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	8,4%	17,0%	6,6%	15,6%
Kombinovaná skúsenosť				

Tabuľka 6.1.10 – pokračovanie (odpovede „áno“ v %)

	Proti depresiám		Proti úzkosti alebo iným psychickým problémom	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	3,4%	4,5%	3,9%	4,6%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	4,3%	6,7%	7,2%	11,2%
Sociálna izolácia a kontrola	2,0%	5,1%	5,1%	12,3%
Ekonomické zneužívanie	8,2%	7,5%	11,7%	17,7%
Fyzická agresia	4,6%	8,4%	6,9%	20,2%
Sexuálne násilie	-	2,8%	-	29,9%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	6,2%	7,3%	8,1%	13,3%
Sociálna izolácia a kontrola	2,7%	5,5%	5,9%	15,1%
Ekonomické zneužívanie	3,0%	9,3%	11,3%	20,4%
Fyzická agresia	3,9%	11,4%	9,3%	26,9%
Sexuálne násilie	-	4,0%	-	33,2%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	5,9%	5,3%	7,8%	11,4%
Sociálna izolácia a kontrola	2,9%	4,8%	4,8%	14,2%
Ekonomické zneužívanie	11,5%	8,6%	14,1%	20,1%
Fyzická agresia	12,7%	9,2%	12,7%	24,7%
Sexuálne násilie	-	3,1%	-	32,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	8,3%	5,8%	8,3%	11,7%
Sociálna izolácia a kontrola	4,0%	5,6%	4,0%	16,7%

Ekonomické zneužívanie	7,8%	10,2%	12,6%	22,2%
Fyzická agresia	26,4%	12,0%	26,4%	30,0%
Sexuálne násilie	-	4,0%	-	33,2%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	4,4%	5,5%	6,5%	10,0%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	4,3%	6,1%	6,0%	12,8%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	5,4%	5,0%	8,1%	11,0%
Každá skúsenosť				
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ	5,3%	5,7%	6,0%	13,0%
Kombinovaná skúsenosť				

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

A napokon rast užívania liekov so skúsenosťou násilného správania v domácnosti a v intímnom vzťahu naznačili aj indexové hodnoty, ktoré ukazuje tabuľka 6.1.11. Index bol konštruovaný tak, aby nadobúdval teoreticky možnú hodnotu 0 v prípade, keby všetci respondenti a respondentky neužívali žiaden z liekov, a hodnotu 1 v prípade, ak by všetci užívali každý z uvedených liekov. Kým za mužov bez násilnej skúsenosti vyšiel v súhrne 0,04 bodov, za mužov so skúsenosťou s fyzickou agresiou v intímnom vzťahu vyšiel 0,26 bodov. Za ženy nadobúdval hodnoty od 0,07 bodov pri ženách bez násilnej skúsenosti až po 0,22 bodov pri ženách so zážitkom opakovanej fyzickej agresie od partnera.

Tabuľka 6.1.11

Index obmedzenia v bežných aktivitách podľa zažitých násilných skutkov (od 0 do 1)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakované	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakované
Psychické poškodzovanie	,06	,06	,08	,09
Sociálna izolácia a kontrola	,04	,05	,04	,04
Ekonomické zneužívanie	,12	,08	,18	,12
Fyzická agresia	,09	,08	,13	,26
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,04			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakované	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakované
Psychické poškodzovanie	,12	,13	,12	,12
Sociálna izolácia a kontrola	,12	,14	,13	,15
Ekonomické zneužívanie	,16	,16	,17	,17
Fyzická agresia	,17	,20	,20	,22
Sexuálne násilie	,20	,21	,22	,21

Zhrnutie: Empirické údaje naznačujú, že život s násilným členom domácnosti, obzvlášť s násilným partnerom má široké dopady na zdravie žien. Vyhranenejšie formy násilia v intímnom vzťahu majú u značnej skupiny – predovšetkým žien – bezprostredné zdravotné následky. Viazu sa do istej miery aj so zdravotnými ťažkosťami, ktoré sa prejavujú tak na fyzickom zdraví, ako aj na emocionálnych ťažkostiach. Ženy a muži s násilnými skúsenosťami od člena domácnosti tiež horšie hodnotia svoj zdravotný stav. Rastie u nich takmer na dvojnásobok pocit obmedzovania sa v bežných aktivitách kvôli zdravotným ťažkostiam. Údaje zaznamenali aj zvýšenú mieru užívania liekov pri násilnej skúsenosti – predovšetkým za skúmané ženy Slovenska.

6.2. Vybrané aspekty kvality života žien a mužov na Slovensku podľa skúseností s násilím v domácnosti

Násilné zážitky od blízkych osôb v domácnosti môžu životy žien a mužov poznačiť mnohými inými spôsobmi, nie len zdravotnými a nie len bezprostrednými následkami a dopadmi. Môžu priniesť do života strach a obavy či pocity bezmocnosti, môžu narušiť podporné siete, môžu viesť postupne k vylúčeniu a izolácii alebo všeobecne k strate základného pocitu bezpečia v každodennom živote a podobne. Všetky takéto dôsledky ovplyvňujú negatívne celkovú kvalitu života takto zasiahnutých žien a mužov, prípadne života ich detí a rodín. Venujme teraz krátku pozornosť sledovaniu previazanosti medzi skúsenosťou s násilným správaním od člena domácnosti na strane jednej a hodnotením duševného zdravia a sociálnej podpory v najbližšom okolí na strane druhej, prípadne poukázaniu na súvislosti násilných zážitkov od blízkej osoby s pocitmi spokojnosti so životom a bezpečia v bežných situáciách u žien a u mužov Slovenska.

• Meranie duševnej pohody a zdravia

Na meranie duševnej pohody alebo duševného zdravia pozná odborná literatúra celý rad nástrojov a škál. Väčšina z nich pritom vychádza z Hopkins Symptom Checklist 25, ktorého počiatky siahajú až do päťdesiatych rokov.⁶⁶ Vo výskumoch násilia páchaného na ženách a domáceho násilia sa najčastejšie používa škála Hopkins Symptom Checklist 10 (HSCL-10), preto sme ju zaradili aj do výskumu na Slovensku. Hopkins Symptom Checklist zisťuje úroveň výskytu desiatich nepríjemností alebo trápení, pri ktorých mali skúmané osoby uviesť, či ich za posledný mesiac⁶⁷ zaťažovali „veľmi“, „dost“, „trochu“ alebo „vôbec nie“.

Ak sa najprv pozrieme na jednotlivé ťažkosti celkovo za súbor mužov a za súbor žien Slovenska (tabuľka 6.2.1), ukazuje sa vyšší výskyt negatívnych pocitov a ťažkostí na strane žien. Všetkých desať sledovaných položiek uvádzali ženy častejšie ako muži. Je tiež zrejmé, že najširšie zastúpenie zaznamenal stupeň zaťaženia „trochu“, intenzívnejšie varianty („dost“ a „veľmi“) sa uvádzali iba v malej miere.

⁶⁶ Pôvodne zoznam vytvorili Parloff, Kelman a Frank na Johns Hopkins University; profesor K. Rickels predstavil 25-položkovú verziu HSCL ako nástroj užitočný v rodinnej praxi a v službách pre rodiny. Neskôr sa vyvinuli pre rôzne účely odvodené verzie, vo výskumoch násilia sa používa najmä HSCL-10. Viac pozri napríklad na: <http://hpct-cambridge.org/screening/hopkins-symptom-checklist/>; <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/bs.3830190102/abstract>; <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4730738/>.

⁶⁷ Pôvodná škála sa pýta na posledný týždeň; vzhľadom na to, že sa výskum domáceho násilia zameriaval na celoživotnú skúsenosť s násilím, nie len na posledný rok, sa výskum dopytoval na obdobie posledného mesiaca.

Ako najrozšírenejšie sa zistili „pocity nervozity alebo napätia“, ktoré uviedlo spolu 38,5 % skúmaných žien (z toho 6 % žien zaťažovali „dost“ a „veľmi“) a 28,9 % skúmaných mužov (z toho 5 % mužov zaťažovali „dost“ a „veľmi“). Druhým najrozšírenejším boli „pocity strachu a úzkosti“, ktoré za posledný mesiac zaznamenalo 28,8 % žien a 10,9 % mužov. Tretia priečka pripadla „pocitom smútku“ s 22,1 % v rámci žien a s 11,8 % v rámci mužov. Hranicu 20 % prekročili ešte u žien „problémy so zaspávaním alebo so spánkom“ (21,3 %), ktoré v súbore mužov získali 12 %. Poradie ďalších ťažkostí bolo nasledovné: „pocity beznádeje z budúcnosti“ (17,7 % žien a 13,6 % mužov); „pocit, že všetko je namáhavé“ (15,8 % ku 10,8 %); „mdloby, závraty alebo malátnosť“ (14,4 % ku 6,2 %); „náhla panika, bezdôvodný úľak“ (10,9 % ku 3,8 %); „pocity bezmocnosti, zbytočnosti“ (10,8 % ku 7,2 %); a „sebaobviňovanie pre maličkosti (9,9 % ku 6,1 %).

Je zrejmé, že pravidlo o vyššom zastúpení nepriaznivých pocitov a ťažkostí skúmaných žien v porovnaní s mužmi platí bez výnimky u všetkých 10 položiek HSCL škály.

Tabuľka 6.2.1

Prejavy ťažkostí v priebehu posledného mesiaca u mužov a žien (stĺpcové %)

PREJAVY ŤAŽKOSTÍ V PRIEBEHU POSLEDNÉHO MESIACA		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Náhla panika, bezdôvodný úľak	vôbec nie	967	96,0%	983	88,8%
	trochu	35	3,5%	115	10,4%
	dost'	3	,3%	5	,4%
	veľmi	0	0,0%	1	,1%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	3	,3%
Pocity strachu alebo úzkosti	vôbec nie	895	88,8%	786	71,0%
	trochu	100	9,9%	285	25,7%
	dost'	10	1,0%	28	2,6%
	veľmi	0	0,0%	5	,5%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	3	,3%
Mdloby, závraty alebo malátnosť	vôbec nie	943	93,6%	945	85,3%
	trochu	59	5,8%	146	13,2%
	dost'	4	,4%	13	1,2%
	veľmi	0	0,0%	0	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	3	,3%
Pocity nervozity alebo napätia	vôbec nie	715	70,9%	676	61,0%
	trochu	241	23,9%	360	32,5%
	dost'	46	4,6%	61	5,5%
	veľmi	4	,4%	6	,5%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	5	,4%
Sebaobviňovanie pre maličkosti	vôbec nie	944	93,6%	991	89,4%
	trochu	55	5,4%	100	9,0%
	dost'	4	,4%	8	,7%
	veľmi	3	,3%	2	,2%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	7	,6%

Problémy so zaspávaním alebo so spánkom	vôbec nie	884	87,7%	868	78,3%
	trochu	108	10,8%	193	17,4%
	dost'	9	,9%	40	3,6%
	veľmi	3	,3%	4	,3%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	3	,3%
Pocity smútku	vôbec nie	885	87,8%	859	77,5%
	trochu	111	11,0%	217	19,6%
	dost'	7	,7%	23	2,1%
	veľmi	1	,1%	5	,4%
	neviem, nechcem odpovedať	4	,3%	5	,4%
Pocity bezmocnosti, zbytočnosti	vôbec nie	930	92,3%	984	88,8%
	trochu	60	5,9%	99	9,0%
	dost'	8	,8%	14	1,2%
	veľmi	5	,5%	7	,6%
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4%	5	,4%
Pocit, že všetko je namáhavé	vôbec nie	895	88,8%	927	83,7%
	trochu	96	9,5%	152	13,7%
	dost'	10	1,0%	22	2,0%
	veľmi	4	,4%	1	,1%
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2%	6	,5%
Pocity beznádeje z budúcnosti	vôbec nie	865	85,8%	904	81,6%
	trochu	119	11,8%	171	15,4%
	dost'	13	1,3%	21	1,9%
	veľmi	5	,5%	4	,4%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	8	,7%

Otázka: „Dolu uvádzame niektoré pocity alebo ťažkosti, ktoré niekedy ľudia majú. Postupne vám ich pomaly prečítam a vy sa pri každom z nich rozhodnite, do akej miery vás tieto príznaky zaťažovali v priebehu posledného mesiaca?“

Empirické údaje tiež preukázali, že podľa typu skúsenosti s násilným správaním blízkej osoby sa výskyt nepriaznivých pocitov a duševných ťažkostí výrazne diferencoval. S prežitým násilným správaním sa ťažkosti zvyšovali a pri skúsenostiach s fyzickou agresiou bol ich výskyt najrozšírejší. Podrobný prehľad za všetkých desať negatívnych pocitov a ťažkostí uvádza ANNEX 6.2; tu sa krátko zastavme aspoň pri dvoch najfrekvencovanejších.

Ako ukazuje tabuľka 6.2.2, spomedzi mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov bez akejkoľvek skúsenosti s násilím v domácnosti priznávalo za posledný mesiac pocity nervozity a napätia 18,9 % v menšej miere a 3,6 % vo vyššej miere – spolu 22,5 %. Oproti tomu za jednotlivé skupiny mužov vymedzené rôznymi skúsenosťami s násilným správaním blízkeho člena alebo členky domácnosti sa celkový výskyt pocitov nervozity alebo napätia pohyboval prevažne okolo 50 % a vyššie.

Najmenšia miera týchto ťažkostí sa zaznamenala u mužov, ktorí priznali (aj) skúsenosť so skutkami sociálnej izolácie a kontroly v intímnom vzťahu (spolu menej ako 40 %), najvyššia za mužov so zážitkom fyzickej agresie od člena domácnosti (spolu viac ako 60 %). Výraznejšie zaťaženie („dost“ a „veľmi“) pocitmi nervozity a napätia uvádzali muži s opakovanou skúsenosťou s fyzickou agresiou a s psychickým poškodzovaním od niektorého člena domácnosti: 16 % a 15 %.

Za skupinu mužov charakterizovanú akoukoľvek skúsenosťou s domácim násilím (od jednorazového výskytu jedného spomedzi násilných skutkov až po opakovaný výskyt všetkých sledovaných skutkov) vyšla mierna zaťaženosť nervozitou a napätím 38,8 % a vysoká 8,7 %. Čiže spolu 47,5 % mužov s nejakou násilnou skúsenosťou, čo je viac ako o polovicu väčší podiel ako u mužov bez násilnej skúsenosti od blízkej osoby.

Tabuľka 6.2.2

„Pocity nervozity alebo napätia“ podľa skúseností s násilným správaním (riadkové %; zvyšok do 100 % sú odpovede „vôbec nie“ a „neviem“)

Pocity nervozity alebo napätia	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	18,9%	3,6%	26,9%	3,8%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	40,1%	11,4%	48,9%	16,2%
Sociálna izolácia a kontrola	43,9%	3,8%	48,6%	15,3%
Ekonomické zneužívanie	45,9%	5,9%	53,7%	13,9%
Fyzická agresia	43,2%	8,3%	56,2%	18,5%
Sexuálne násilie	-	-	73,5%	3,1%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	38,7%	14,7%	48,4%	18,4%
Sociálna izolácia a kontrola	45,1%	3,7%	53,3%	18,1%
Ekonomické zneužívanie	49,5%	1,4%	58,4%	9,0%
Fyzická agresia	45,7%	16,4%	54,9%	17,0%
Sexuálne násilie	-	-	81,0%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	48,5%	2,9%	47,0%	14,4%
Sociálna izolácia a kontrola	36,3%	1,9%	51,2%	15,0%
Ekonomické zneužívanie	51,6%	0,0%	55,0%	10,9%
Fyzická agresia	20,1%	4,3%	57,4%	13,9%
Sexuálne násilie	-	-	74,6%	3,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	55,2%	4,0%	44,9%	15,9%
Sociálna izolácia a kontrola	35,1%	2,7%	55,2%	16,6%
Ekonomické zneužívanie	54,6%	0,0%	57,9%	8,8%
Fyzická agresia	41,8%	8,9%	57,1%	12,3%
Sexuálne násilie	-	-	81,0%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	38,8%	8,7%	47,4%	13,1%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	41,4%	9,1%	51,4%	14,5%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	39,0%	2,2%	47,7%	12,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	40,5%	3,0%	50,1%	13,2%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Z údajov prezentovaných v predchádzajúcich odstavcoch vyplynula celkovo vyššia zaťaženosť žien Slovenska vo veku 18-70 rokov pocitmi nervozity alebo napätia. A tabuľka 6.2.2 ukazuje, že to platí pre všetky porovnávané skupiny žien a mužov.

Prejavil sa tiež obrovský rozdiel medzi ženami bez násilnej skúsenosti a ženami s rôznou úrovňou násilných zážitkov. Spomedzi žien bez násilnej skúsenosti zažívalo za posledný mesiac pocity nervozity alebo napätia spolu 30,7 %; pritom 26,9 % týchto žien deklarovalo miernejšiu formu zaťaženosť a 3,8 % vyššie stupne zaťaženosť týmito nepriaznivými pocitmi. Za skupiny žien definované rôznorodými skúsenosťami s násilným správaním nejakého člena domácnosti sa tieto ťažkosti objavovali prevažne až u troch štvrtín žien danej kategórie, ba aj viac. Najmenší rozsah nervozity či napätia sa zaznamenal pri ženách, ktoré zažívali psychické poškodzovanie od svojho partnera, ale aj u nich prekročoval hladinu 60 %. Na druhej strane najvyššiu mieru týchto nepriaznivých pocitov uvádzali ženy, ktoré mali skúsenosť (aj) so skutkami sexuálneho násillia (nad 80 %).

V porovnaní so ženami bez násilnej skúsenosti mali ženy s násilnými skúsenosťami omnoho viac vážnejšej záťaže pocitmi nervozity a napätia. V priebehu posledného mesiaca ich pociťovala „dost“ alebo „veľmi“ za jednotlivé definície násilných skúseností jedna desatina až jedna pätina relevantných žien. Najvyšší výskyt vyhranenejších pocitov nervozity alebo napätia prekračujúci 18 % signalizovali ženy so zážitkom fyzickej agresie alebo opakovaného psychického poškodzovania od člena domácnosti.

Ženy s akoukoľvek skúsenosťou (každá skúsenosť) s násilným správaním od člena domácnosti uvádzali pocity nervozity a napätia dva krát častejšie ako ženy bez násilnej skúsenosti – na úrovni 60,5 %. A za skupinu žien so zážitkom fyzického alebo sexuálneho násillia a opakovaného psychického, sociálneho a ekonomického násillného správania bola nervozita a napätie ešte rozsiahlejšia – na úrovni 65,9 %. Dve tretiny týchto žien zažívali aktuálne pocity nervozity a napätia.

Ženy aj muži Slovenska s násilnými skúsenosťami z domáceho prostredia zasahujú pocity nervozity alebo napätia výrazne viac ako ženy a mužov, ktoré a ktorí násillné správanie od blízkych ľudí počas dospelosti nezažili. Pričom pocity nervozity a napätia sa vyskytujú v širšom rozsahu a sú intenzívnejšie v rámci žien.

Obrovský rozdiel medzi ženami a mužmi a medzi skúmanými osobami bez násilných skúseností a s násilnými skúsenosťami v domácnosti sa zistil tiež pri pocitoch strachu a úzkosti. Ako ukazuje tabuľka 6.2.3, spomedzi mužov bez akýchkoľvek násilných zážitkov od člena rodiny pociťovalo v priebehu posledného mesiaca strach alebo úzkosť 8,7 %; z toho intenzívne menej ako 1 %. Za skupiny mužov s násilnými skúsenosťami dosiahol výskyt týchto negatívnych pocitov poväčšine dvojnásobnú úroveň a viac. Pocity strachu a úzkosti sa u mužov najviac viazali na podmienku nejakého skutku ekonomického násillia, a to tak pri domácom násillí vôbec, ako aj pri „partnerskom“ násillí (okolo 30 %). Naopak najmenej rozšírené boli za skupiny mužov so skúsenosťou sociálnej izolácie a kontroly v intímnom vzťahu (cca 10 %). Intenzívnejšie zaťaženie pocitmi strachu a úzkosti uvádzali muži iba v malej miere, a to aj pri závažnejších násilných skutkoch (maximálne 3 %).

Za mužov s akoukoľvek násillnou skúsenosťou z domácnosti (každá skúsenosť sa všetko domáce násillie) dosiahli pocity strachu a úzkosti spolu 17,6 % a prevažne išlo o menej intenzívne zaťaženie (15,8 % ku 1,8 %). Napriek opakovaným skúsenostiam so závažnejšími formami násillia intenzívne pocity strachu alebo úzkosti u mužov nepretrvávali, najmä nie pri násillí v intímnych vzťahoch. Ak ich muži Slovenska uvádzali, mieru zaťaženia kvalifikovali takmer výlučne stupňom „trochu“.

Tabuľka 6.2.3

„Pocity strachu a úzkosti“ podľa skúseností s násilným správaním (riadkové %; zvyšok do 100 % sú odpovede „vôbec nie“ a „neviem“)

B: Pocity strachu alebo úzkosti	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	7,9%	0,8%	19,2%	1,7%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	16,0%	2,9%	49,4%	8,4%
Sociálna izolácia a kontrola	16,0%	1,8%	45,9%	10,0%
Ekonomické zneužívanie	27,7%	3,0%	49,4%	12,6%
Fyzická agresia	13,7%	0,0%	50,2%	15,0%
Sexuálne násilie	-	-	67,5%	7,8%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	18,8%	2,5%	51,4%	9,5%
Sociálna izolácia a kontrola	16,9%	1,0%	49,8%	13,0%
Ekonomické zneužívanie	29,6%	0,0%	51,0%	10,9%
Fyzická agresia	18,0%	0,0%	51,6%	13,1%
Sexuálne násilie	-	-	77,5%	10,9%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	14,5%	0,0%	46,5%	9,1%
Sociálna izolácia a kontrola	11,5%	0,0%	45,7%	9,9%
Ekonomické zneužívanie	28,9%	0,0%	46,1%	12,1%
Fyzická agresia	10,9%	0,0%	51,2%	15,1%
Sexuálne násilie	-	-	73,3%	8,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	16,5%	0,0%	49,3%	8,9%
Sociálna izolácia a kontrola	10,1%	0,0%	50,0%	12,4%
Ekonomické zneužívanie	31,8%	0,0%	46,5%	11,9%
Fyzická agresia	22,6%	0,0%	53,4%	13,9%
Sexuálne násilie	-	-	77,5%	10,9%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	15,8%	1,8%	42,7%	6,8%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	16,8%	1,2%	44,9%	8,8%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	14,3%	0,0%	41,2%	7,2%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	14,0%	0,0%	42,9%	8,7%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Prežívanie pocitov strachu a úzkosti sa nameralo za ženy Slovenska nepomerne vyššie, dokonca už za skupinu žien bez násilných zážitkov. Ženy bez skúseností s násilným správaním blízkeho člena

domácnosti uviedli pocity strachu a úzkosti na úrovni 20,9 % súboru, čo je v porovnaní s rovnakou skupinou mužov Slovenska takmer trikrát viac.

Pri jednotlivých kategóriách žien vymedzených typom násilných skúseností však bola zaťaženosť pocitmi strachu a úzkosti významne vyššia: zväčša neklesla pod hladinu 50 % a v niekoľkých kategóriách žien sa priblížila až k 90 %. Najmenej týchto negatívnych pocitov (56 %) uviedli ženy, ktoré definovala skúsenosť aspoň s jedným skutkom sociálnej kontroly a izolácie, a najviac strachu a úzkosti sa nameralo pri ženách so zážitkom sexuálneho násillia (88,4 %). U žien boli tiež podstatne viac ako u mužov uvádzané intenzívne pocity strachu a úzkosti („dost“ a „veľmi“). Za jednotlivé skupiny žien podľa skúsenosti s násilím od člena domácnosti dosahovali prevažne okolo 10 % a viac. Úplne najviac takýchto intenzívnych pocitov strachu a násillia signalizovali ženy so skúsenosťou s fyzickou agresiou – nad 15 %.

Tabuľka 6.2.4

Index pociťovania duševných ťažkostí podľa zažitých násilných skutkov (od 0 do 1)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILLIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILLIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,08	,10	,08	,09
Sociálna izolácia a kontrola	,07	,06	,05	,05
Ekonomické zneužívanie	,11	,10	,07	,09
Fyzická agresia	,06	,09	,04	,09
Sexuálne násillie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILLIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILLIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,15	,17	,15	,15
Sociálna izolácia a kontrola	,15	,18	,15	,18
Ekonomické zneužívanie	,17	,16	,16	,15
Fyzická agresia	,20	,19	,18	,18
Sexuálne násillie	,15	,16	,16	,16
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				

Súhrnný index⁶⁸ za pociťovanie všetkých desiatich ťažkostí v priebehu posledného mesiaca dosiahol za mužov bez násilných skúseností 0,03 bodov a pri skúsenosti s násilím narastal – maximálne na 0,11 bodov pri ekonomickom domácom násillí. Za ženy sa namerali vyššie hodnoty: za skupinu žien bez skúseností s násilím to bolo 0,05 bodov a za ženy so skúsenosťou s násilím sa hodnoty pohybovali od 0,15 bodov pri psychickom poškodzovaní až po 0,20 bodov pri skúsenosti s fyzickou agresiou.

Opäť možno uzavrieť, že ženy aj mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov s násilnými skúsenosťami z domáceho prostredia zasahujú pocity strachu a úzkosti výrazne viac ako ženy a mužov, čo násillné správanie od blízkych ľudí počas dospelosti nezažili. Pritom pocity strachu a úzkosti sa vyskytujú výrazne viac medzi ženami Slovenska a sú v rámci nich aj intenzívnejšie.

⁶⁸ Index je skonštruovaný tak, aby nadobúdval hodnoty od 0 do 1; kde teoreticky možnú hodnotu 0 by nadobúdval v prípade, keď by všetci respondenti či respondentky uviedli pri každej ťažkosti „vôbec nie“ zaťažujúcu a hodnotu 1 v prípade, ak by všetci respondenti a respondentky ohodnotili každú ťažkosť ako „veľmi“ zaťažujúcu.

- **Vnímanie sociálnej podpory: škála vnímanej sociálnej podpory (ŠVSP)⁶⁹**

Medzi faktormi ovplyvňujúcimi kvalitu života zvykne odborná literatúra uvádzať aj medziľudské vzťahy alebo sociálne siete. Sociálne siete sú dôležité nie len pri takých javoch alebo činnostiach, ako je migrácia alebo hľadanie zamestnania a podobne. Mimoriadnu dôležitosť môžu zohrávať práve pri násilí zo strany blízkych osôb, kde sociálne siete dokážu urýchliť prístup k informáciám alebo k pomoci, poskytnúť psychickú alebo materiálnu podporu, pomoc pri hľadaní riešenia situácie, zmierniť zdravotné následky atď.

Podľa literatúry zážitky domáceho násillia či násillia v intímnych vzťahoch zmierňuje alebo môže zmierniť vnímanie či uvedomovanie si sociálnej podpory, čo môže následne pozitívne ovplyvniť duševné zdravie obete násilného správania. Existuje množstvo empirických dôkazov, že sociálna podpora predstavuje dôležitý zdroj zníženia alebo minimalizácie stresu a posilnenia zdravia vôbec v situáciách násillia. Zmierňujúci efekt sociálnej podpory na zdravie pri násilí v intímnych vzťahoch môže mať rôznu podobu, môže znížiť negatívne fyzické alebo psychické dopady násillia zo strany partnera na celkový zdravotný stav.⁷⁰

Na druhej strane z výskumov je známe, že násillie často vedie k vylúčeniu a izolácii obete, obzvlášť pri skutkoch sociálnej izolácie a kontroly, ale aj pri iných druhoch násillia, fyzické nevynímajúc. Štúdie preukázali, že týrané ženy na rozdiel od žien bez násilných zážitkov dostávajú menej sociálnej podpory a pociťujú vyššiu úroveň sebaobviňovania.⁷¹

Aká je z tohto hľadiska situácia na Slovensku, ako vnímajú ženy a muži svoje vzťahové siete a sociálnu podporu? Mení sa vnímanie sociálnej podpory pri skúsenosti s násilím v domácnosti a ako?

Do výskumu sa za týmto účelom začlenila viacdimenzionálna škála na meranie vnímania sociálnej podpory.⁷² Škála pozostáva zo šiestich situácií zameraných na zisťovanie prítomnosti blízkych ľudí a ich ochotu komunikovať či vypočuť si skúmanú osobu, príp. poskytnúť praktickú pomoc, ale tiež na schopnosť skúmanej osoby hovoriť o svojich pocitoch a problémoch s niekým iným a na zisťovanie pocitov zrady či osamelosti. Pri každej situácii mali respondenti a respondentky uviesť frekvenciu – ako často vnímajú sledované situácie. Mohli si zvoliť zo štyroch možností odpovedí: „nikdy“, „občas“, „často“ a „takmer stále“.⁷³

Tabuľka 6.2.5 ukazuje, že ako najlepšia vzišla zo zisťovania posledná uvádzaná situácia zameraná na osamelosť. Nikdy sa necíti osamelo 72,1 % mužov a 65,7 % žien; niekedy má pocit osamelosti 26,5 % mužov a 31,5 % žien.⁷⁴ Prevažne ale išlo o občasné pocity osamelosti, „často“ alebo „takmer stále“ sa cítilo osamelých 4,5 % mužov a 3,9 % žien.

Meranie frekvencií výskytu zaradilo na druhú najlepšiu priečku pocity zrady od ľudí, od ktorých očakávali podporu, hoci najpozitívnejšie hodnotenie tu už neprekročilo jednu polovicu. Nikdy takúto zradu od blízkych nepocítilo 43,8 % mužov a 42,3 % žien, naopak niekedy sa s ňou stretlo 53,3 % mužov a 53,4 % žien. Opäť prevážili občasné pocity zrady namiesto podpory, častý alebo trvalý výskyt uviedlo 6,8 % skúmaných mužov a 6,9 % skúmaných žien.

Ako vidieť z uvedených dát, pri oboch týchto pocitoch – pocitoch osamelosti a pocitoch zrady – boli namerané hodnoty v rámci výskumu mužov a výskumu žien veľmi podobné. Ženy a muži Slovenska vo veku 18-70 rokov sa cítia osamelo alebo majú pocity zrady namiesto očakávanej podpory od blízkych ľudí približne na rovnakej úrovni.

⁶⁹ V anglickej odbornej literatúre *Perceived Social Support Scale (PSSS)*.

⁷⁰ Panaghi et al., 2012.

⁷¹ Odkazy na literatúru pozri napr. na: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/088626096011002006>.

⁷² Opäť treba podotknúť, že v literatúre sa objavuje množstvo nástrojov merania na vnímanie sociálnej podpory. Sú špecializované škály pre deti, pre starších ľudí; sú škály rozlišujúce zdroj podpory (rodina, priatelia či iné blízke osoby) a sú všeobecnejšie zamerané škály; sú podrobnejšie škály využívané v psychologickú či psychiatrickú prax a diagnostiku; iné škály sa používajú v empirických výskumoch a podobne. My sme vybrali z tých, ktoré sa využívajú vo výskumoch násillia v intímnych vzťahoch a domáceho násillia.

⁷³ Používaných škál je veľké množstvo, odlišujú sa počtom položiek i frekvenčnou škálou. Pre tento výskum sme použili škálu s piatimi možnosťami.

⁷⁴ Zvyšok do 100 % predstavujú zamietavé odpovede: 1,4 % mužov a 2,8 % žien.

Tabuľka 6.2.5

Vnímanie sociálnej podpory zo svojho okolia mužmi a ženami Slovenska (stĺpcové %)

Ako často zažívate situácie....:		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Keď máte potrebu rozprávať, niekto má záujem si vás vypočuť.	nikdy	29	2,9%	18	1,6%
	občas	377	37,4%	302	27,2%
	často	352	34,9%	430	38,8%
	takmer stále	233	23,1%	332	29,9%
	neviem, nechcem odpovedať	17	1,6%	27	2,4%
Dokážete hovoriť o svojich myšlienkach a pocitoch.	nikdy	58	5,8%	27	2,5%
	občas	499	49,5%	422	38,1%
	často	268	26,6%	393	35,5%
	takmer stále	166	16,5%	237	21,4%
	neviem, nechcem odpovedať	17	1,7%	28	2,5%
Ľudia vám dávajú pocítiť svoj súcit a podporu.	nikdy	96	9,5%	67	6,0%
	občas	452	44,8%	406	36,7%
	často	249	24,7%	349	31,5%
	takmer stále	147	14,5%	190	17,1%
	neviem, nechcem odpovedať	64	6,4%	96	8,7%
Nájde sa niekto, kto vám môže poskytnúť praktickú pomoc.	nikdy	65	6,5%	39	3,5%
	občas	419	41,5%	370	33,4%
	často	272	27,0%	376	33,9%
	takmer stále	229	22,7%	291	26,2%
	neviem, nechcem odpovedať	24	2,3%	33	2,9%
Cítite sa zradený/zradená ľuďmi, o ktorých ste si mysleli, že vás podporia.	nikdy	442	43,8%	468	42,3%
	občas	469	46,5%	515	46,5%
	často	58	5,8%	71	6,4%
	takmer stále	10	1,0%	6	,5%
	neviem, nechcem odpovedať	29	2,9%	48	4,3%
Cítite sa osamelý/osamelá.	nikdy	726	72,1%	728	65,7%
	občas	222	22,0%	306	27,6%
	často	39	3,9%	34	3,1%
	takmer stále	6	,6%	9	,8%
	neviem, nechcem odpovedať	14	1,4%	31	2,8%

Otázka: „Ako často zažívate nasledovné situácie...?“

Pri zostávajúcich štyroch situáciách merajúcich vnímanú sociálnu podporu sa už takáto rodová vyváženosť narušila. Tretiu najlepšiu pozíciu zaujala existencia blízkeho človeka ochotného vypočuť si skúmanú osobu. Trvalú prítomnosť takejto osoby ochotnej počúvať uviedlo 23,1 % mužov a 29,9 % žien. Na druhej strane „nikdy“ alebo len „občas“ nájde ochotného poslucháča pri potrebe porozprávať sa až 40,3 % mužov a 28,8 % žien; a napokon „často“ dostupnosť takejto osoby uviedlo 34,9 % mužov a 38,8 % žien. Muži sú teda v širšom rozsahu bez človeka ochotného vypočuť si ich, keď majú potrebu porozprávať sa, medzi ženami sú siete ochotné ich vypočuť rozšírenejšie.

Za ochotnými „poslucháčmi“ sa bezprostredne umiestnila existencia človeka schopného poskytnúť praktickú pomoc. Na otázku, či sa nájde niekto, kto môže poskytnúť praktickú pomoc, uviedlo odpoveď „takmer stále“ 22,7 % mužov a 26,2 % žien; ďalších 27,0 % mužov a 33,9 % žien má takúto osobu k dispozícii „často“. Úplnú alebo zriedkavú nedostupnosť praktickej osoby vo svojom okolí deklarovalo

až 48,0 % mužov a 36,9 % žien. Čiže aj dostupnosť sietí schopných poskytnúť praktickú pomoc uvádzali skúmaní muži Slovenska v menšej miere ako ženy.

Predposledné miesto s druhým najhorším hodnotením získala schopnosť rozprávať sa o svojich myšlienkach a pocitoch. Za úplne bezproblémovú ju označilo 16,5 % súboru mužov a 21,4 % súboru žien, isté menšie problémy priznalo ďalších 26,6 % mužov a 35,5 % žien. Na druhej strane „nikdy“ alebo len „občas“ dokáže hovoriť o svojich myšlienkach a pocitoch spolu až 54,3 % mužov a 40,6 % žien. Sú to pomerne vysoké čísla, ktoré poukazujú na značnú uzavretosť žien, ale hlavne mužov Slovenska (resp. na menej hlboké či dôverné vzťahové siete).

Úplne najhoršie dopadli v hodnotení prejavy súcitu a podpory: „takmer stále“ ich od ľudí v okolí pociťuje len 14,5 % mužov a 17,1 % žien; a „často“ 24,7 % mužov a 31,5 % žien. Naopak „nikdy“ alebo len „občas“ dajú ľudia pociťiť svoj súcit a podporu 54,3 % skúmaných mužov a 42,7 % skúmaných žien. Veľká skupina žien Slovenska, ale ešte podstatne širšia časť mužov Slovenska nenachádza vo svojom bezprostrednom okolí pocity súcitu a podpory. Zdá sa, akoby vysoká miera uzavretosti fungovala nie len smerom navonok od jednotlivca, ale aj od okolia smerom k jednotlivcovi.

Ako sa vnímanie sociálnej podpory mení podľa skúseností s násilnými skutkami od blízkej osoby ukazujú tabuľky zaradené do ANNEX 6.2.b.

V porovnaní so skupinou bez akejkoľvek skúsenosti s násilím sa za rôzne kategórie mužov a žien s násilnými skúsenosťami zvyšuje podiel tých, čo spravidla nemajú nikoho, kto by si ich so záujmom vypočul, ak majú potrebu porozprávať sa. Kým z mužov bez násilnej skúsenosti uviedlo úplný alebo značný deficit osoby schopnej počúvať necelých 39 %, v rámci rôznych skupín s násilnou skúsenosťou to bolo od cca 40 % do 58 %. Za ženy bol výsledok 28 % oproti 30-41 %.

A s prítomnosťou násilných skúseností v dospelom živote sa zvyšoval aj podiel mužov a žien bez osoby schopnej poskytnúť praktickú pomoc. Spomedzi mužov bez násilných skúseností obvyčajne nemá takúto podpornú osobu necelých 47 %; pri mužoch s násilnou skúsenosťou narastá nad 50 %. V prípade žien je rozdiel výraznejší: takmer 35 % medzi ženami bez skúsenosti s násilím od blízkej osoby oproti 40-55 % pri jednotlivých typoch násilných skúseností.

Skúsenosť s násilím mení aj mieru otvorenosti medzi skúmanými osobami a ich blízkym okolím. „Nikdy“ nedokáže alebo iba „občas“ dokáže hovoriť o svojich myšlienkach a pocitoch približne 53 % mužov bez násilných skúseností z domácnosti, avšak za väčšinu kategórií mužov s nejakou násilnou skúsenosťou od blízkeho človeka to bolo prevažne okolo 60 %. Spomedzi žien bez násilných skúseností nedokáže o svojich pocitoch a myšlienkach „nikdy“ alebo len „občas“ hovoriť cca 40 %, pritom za jednotlivé skupiny žien s rôznou úrovňou násilných skúseností to bolo od 43 % do 55 %.

Podobné parametre vykázal aj opačný pohľad – na pocity podpory a súcitu prichádzajúce zvonku. Rovnako ako v predchádzajúcej položke, až 53 % mužov bez násilných skúseností uviedlo, že ľudia im dávajú pociťiť podporu a súcit iba „občas“ alebo vôbec „nikdy“; za skupiny mužov vymedzených rôznym typom násilných zážitkov sa namerané hodnoty rozchádzali. Pri niektorých kategóriách mužov s násilnou skúsenosťou sa v porovnaní s mužmi bez násilia podpora okolia vnímala priaznivejšie (napr. pri skúsenosti so skutkami sociálnej kontroly a izolácie alebo skutkoch ekonomického zneužívania – menej ako 50 %), pri iných kategóriách mužov bol deficit podpory a súcitu zvonka vyšší (napríklad u skutkov fyzického poškodzovania či fyzickej agresie od člena domácnosti – okolo 60 %). Výsledok žien bol jednoznačnejší: väčšina kategórií žien s násilnou skúsenosťou uviedla vyšší nedostatok súcitu a podpory z okolia (od 43 % do 58 %) ako ženy bez násilných skúseností (41 %).

A menšia úroveň sociálnej podpory za mužov a ženy s násilnými skúsenosťami v porovnaní s mužmi a ženami bez násilných skúseností sa prejavila aj u dvoch posledných dimenzií, ktorými boli pocity zrady blízkymi ľuďmi a pocity osamelosti. Kým spomedzi mužov bez skúseností s násilným správaním člena domácnosti sa cítilo zradených blízkymi ľuďmi cca 5 % a osamelých 4 %, u kategórií mužov s násilnými skúsenosťami ich podiel narastal na troj až štvornásobok. Rovnako tomu bolo v súbore žien, kde pocity zrady ľuďmi, od ktorých očakávali podporu, sa zvýšili z 3 % až na 12-23%. Pri pocitoch osamelosti sa s násilnými skúsenosťami prejavil iba mierny nárast – o 1-2 %. Ženy sa cítia osamelé v podstatne menšej miere ako muži, a to aj pri zážitkoch s násilnými skutkami.

Indexové hodnoty za jednotlivé zisťované situácie reprezentujúce sociálnu podporu uvádza ANNEX 6.2.c. Významné rozdiely a odlišnosti sa prejavili najmä pri troch zisťovaných situáciách: pri schopnosti hovoriť o svojich pocitoch a myšlienkach, pri pocitoch zrady od ľudí s očakávaním podpory a pri pocitoch osamelosti, za zostávajúce tri položky rozdiely neboli také výrazné.

V porovnaní so skupinou žien a mužov bez násilných zážitkov je u mužov i u žien so skúsenosťou s násilným správaním blízkej osoby výrazne oslabená schopnosť hovoriť o svojich myšlienkach a pocitoch. Za mužov bez skúsenosti s násilným správaním dosiahol index hodnotu 0,54 bodov, pri mužoch s rôznymi skúsenosťami s násilím v domácnosti to bolo 0,50 bodov a menej. Podobne za ženy bez násilných skúseností dosiahol index hodnotu 0,60 bodov a za ženy s násilnými skúsenosťami to bolo menej, najmä pri skúsenosti so skutkami sexuálneho násillia a so skutkami sociálnej izolácie a kontroly.

Najvýraznejšie sa podľa skúseností s násilným správaním odlišovali pocity zrady od ľudí, od ktorých očakávali podporu. Kým pri skupine mužov a žien bez násilných skúseností index dosiahol hodnoty 0,19 a 0,18 bodov, za rôzne skupiny žien a mužov s násilnými skúsenosťami to bolo výrazne viac – aj dvojnásobne. Za mužov mal index najvyššie hodnoty pri opakovanom psychickom poškodzovaní (0,34 bodov) a opakovanej fyzickej agresii (0,36 bodov), za ženy to bolo pri opakovanej fyzickej agresii (0,38 bodov) a opakovanom sexuálnom násillí (0,41 bodov). Vplyv násilných zážitkov v rámci domácnosti na pocity zrady blízkymi ľuďmi sa namerá pomerne významný.

A skúsenosť s násilnými skutkami od členov domácnosti významne zvyšovala aj pocity osamelosti. Kým indexová hodnota za mužov bez skúsenosti s násilím vyšla 0,08 bodov, za mužov s násilnými zážitkami rôzneho typu to bolo 0,14 až 0,24 bodov. Za ženy bez násilných zážitkov sa namerála indexová hodnota 0,10 bodov a za skupiny žien s rôznymi násilnými skúsenosťami index dosahoval úroveň 0,17 až 0,24 bodov.

Pozrime sa na záver na súhrnný index vnímanej sociálnej podpory (tabuľka 6.2.6). Bol konštruovaný tak, aby nadobúdval hodnoty od 0 do 1, kde teoreticky možnú hodnotu 0 by nadobúdval vtedy, ak by všetky skúmané osoby uviedli, že všetkých šesť situácií „nikdy“ nezažívajú, a hodnotu 1 vtedy, ak by všetci deklarovali, že dané situácie zažívajú „takmer stále“.75 Čiže čím vyššie hodnoty indexu, tým lepšie vnímanie sociálnej podpory.

Za mužov Slovenska sa index znižuje z 0,66 bodov pri žiadnej skúsenosti s násilným správaním na 0,62 a menej bodov pri rôznych typoch násilných skúseností, najmenej na 0,56 bodov pri opakovanom psychickom poškodzovaní od člena domácnosti. Skupina žien bez skúseností s násilným správaním člena domácnosti vykázala indexovú hodnotu 0,70 bodov, pri ženách s rôznymi násilnými skúsenosťami sa index pohyboval na úrovni 0,65 bodov a menej, najmenej 0,60 bodov pri opakovaných skutkoch sociálnej izolácie a kontroly.

Tabuľka 6.2.6

Súhrnný index vnímania sociálnej podpory podľa zažitých násilných skutkov (od 0 do 1)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,57	,56	,60	,60
Sociálna izolácia a kontrola	,63	,64	,62	,63
Ekonomické zneužívanie	,58	,62	,62	,67
Fyzická agresia	,58	,61	,61	,62
Sexuálne násillie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				
	,66			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane

⁷⁵ Pri dvoch posledných položkách došlo k otočeniu škály.

Psychické poškodzovanie	,63	,62	,65	,64
Sociálna izolácia a kontrola	,62	,60	,61	,60
Ekonomické zneužívanie	,63	,64	,63	,64
Fyzická agresia	,61	,63	,62	,64
Sexuálne násilie	,65	,62	,63	,62
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				,70

Na základe empirických údajov sa ukázalo, že v porovnaní so ženami a mužmi bez akýchkoľvek násilných skúseností od blízkej osoby majú rôzne kategórie žien a mužov so zážitkom násilia podstatne menej sociálnej podpory. Majú vo svojom okolí v menšej miere ľudí ochotných si ich vypočuť i ľudí schopných poskytnúť im praktickú pomoc. V menšej miere sa dokážu porozprávať o svojich pocitoch a myšlienkach, a tiež menej vnímajú podporu a prejavy súcitu od okolia. Zároveň sú medzi ľuďmi s násilnou skúsenosťou viac rozšírené pocity osamelosti, ako aj pocity zrady od ľudí, o ktorých si mysleli, že im pomôžu.⁷⁶

- **Spokojnosť so životom a pocity bezpečia u mužov a žien**

Ako sa uvádza v úvode tejto časti, o kvalite života vypovedá množstvo aspektov a dimenzií – od životného prostredia a zdravia, demografických dopadov, sociálnej a ekonomickej situácie a podobne. K tým úplne najzákladnejším alebo najvšeobecnejším patrí subjektívny pocit spokojnosti so životom a základné pocity bezpečia v bežných každodenných situáciách.⁷⁷

Vo výskume sa objavili spolu tri takto zamerané otázky. Prvá zisťovala celkovú spokojnosť so svojim životom, ktorú mali respondenti a respondentky ohodnotiť na 5-stupňovej škále. Ako vyplýva z tabuľky 6.2.7, celkové hodnotenie žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov vyšlo takmer rovnaké. Takmer tri štvrtiny žien a mužov vyjadrili so svojim životom spokojnosť (veľkú spokojnosť približne jedna pätina), 22 % sa rozhodlo pre stredný stupeň a nespokojnosť vyjadrilo spolu 5 % mužov a 4 % žien. Priemerné hodnotenie za mužov Slovenska sa nameralo 2,14 bodov a za ženy to bolo 2,11 bodov. A pri ženách a mužoch s násilnými skúsenosťami z prostredia rodiny sa celková nespokojnosť so životom, resp. ambivalentné hodnotenia života mierne zvyšovali.

Tabuľka 6.2.7

Spokojnosť žien a mužov Slovenska so životom (počty a %)

„	Muži	Ženy
veľmi spokojný/spokojná	19	21
dost' spokojný/ spokojná	54	53
ani spokojný/ spokojná, ani nespokojný/ nespokojná	22	22
dost' nespokojný/ nespokojná	4	4
veľmi nespokojný/ nespokojná	1	0
	100,0	100,0
Spolu „veľmi spokojný/spokojná“ + „dost' spokojný/ spokojná“	73	74
Spolu „dost' nespokojný/ nespokojná“ + „veľmi nespokojný/ nespokojná“	5	4
Priemer na škále 1 - 5	2,14	2,11
Smerodajná odchýlka	0,80	0,80
N pre priemer	1 006	1 108
Total	1 008	1 108

Otázka: „Ako ste celkovo spokojný/ spokojná so svojim životom? Ste...“

⁷⁶ Poznámka pre ďalšie analýzy: V budúcnosti by sme sa mali pozrieť, či ľudia s nižšou sociálnou podporou vykazujú hlbšie dopady na psychické zdravie a duševnú pohodu – ak to početnosti dovoľia. Mohli by pomôcť vhodné sumárne indexy, ktoré sa plánujú vytvoriť.

⁷⁷ Pozri napr. indikátory OSN alebo OECD: https://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings_by_country.jsp; <http://www.oecdbetterlifeindex.org/#/111111111111>.

Druhá otázka z tohto bloku zisťovala pocity strachu či obáv v bežných každodenných situáciách. Celkovo sa hodnotilo sedem situácií, pri ktorých mali respondenti a respondentky uviesť, či v nich pociťujú veľké obavy, mierne obavy alebo vôbec žiadne obavy. Porovnanie celkových odpovedí žien a mužov prezentuje tabuľka 6.2.8.

Empirické údaje preukázali, že pocity obáv sa omnoho častejšie vyskytovali medzi ženami. Obavy pri troch zisťovaných situáciách dokonca zasahovali väčšinu skúmaných žien Slovenska. „Prejsť okolo skupiny podozrivých ľudí“ sa obávalo spolu až 71 % žien, z ktorých 17 % deklarovalo veľké obavy. Podobne v situácii, „ak ide oproti podozrivý muž“, pociťuje obavy 68 % skúmaných žien (10 % veľké obavy), a pri „osamelom návrate v noci domov“ 59 % žien (17 % veľké obavy). Pri štyroch zisťovaných situáciách sa miera obáv pohybovala medzi 30-40 %: za situácie, „keď niekto zazvoní pri dverách a nikoho nečakajú“, priznalo obavy 36 % žien (4 % veľké obavy); „ak ide oproti podozrivá žena“ obavy pociťuje 34 % žien (3 %); „sama nastúpiť do výťahu s cudzou osobou“ sa obáva 31 % žien (4 %); a „v noci sa sama doma bojí“ 30 % žien (4 % majú veľké obavy). Najmenej obáv sa deklarovalo pri situácii „vojsť do supermarketu plného ľudí“ – iba 9 % žien (2 % pociťuje veľké obavy).

Za mužov sa najviac obáv nameralo tiež pri „prechádzaní okolo skupiny podozrivých ľudí“, ale len na úrovni 29 %. Nasledovalo „stretnutie s podozrivým mužom“ s 19 % a „osamelý nočný návrat domov“ s 15 % skúmaných mužov. Pri zostávajúcich situáciách deklarovalo obavy len 5-7 % mužov.

Tabuľka 6.2.8

Pociťovanie obáv ženami a mužmi v bežných situáciách (stĺpcové %)

„Ak ide oproti Vám podozrivý muž.“	Muži	Ženy
1 = pociťujem veľké obavy	1	10
2 = pociťujem mierne obavy	18	58
3 = nepociťujem žiadne obavy	80	31
Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	1	1
„Keď niekto zazvoní pri dverách bytu/ domu a nikoho nečakáte.“		
1 = pociťujem veľké obavy	1	4
2 = pociťujem mierne obavy	6	32
3 = nepociťujem žiadne obavy	92	64
Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	0	1
„Keď sa sám/sama vraciate v noci domov.“		
1 = pociťujem veľké obavy	2	17
2 = pociťujem mierne obavy	13	42
3 = nepociťujem žiadne obavy	84	33
Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	1	7
Neviem, nechcem odpovedať	0	1
„Keď máte prejsť okolo skupiny podozrivých ľudí.“		
1 = pociťujem veľké obavy	2	17
2 = pociťujem mierne obavy	27	54
3 = nepociťujem žiadne obavy	70	28
Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	1	1
„Keď ste v noci sám/sama doma.“		
1 = pociťujem veľké obavy	1	4
2 = pociťujem mierne obavy	4	26
3 = nepociťujem žiadne obavy	94	67
Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	1	3
„Ak máte sám/sama nastúpiť do výťahu s cudzou osobou.“		
1 = pociťujem veľké obavy	1	4
2 = pociťujem mierne obavy	5	27
3 = nepociťujem žiadne obavy	92	64

Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	2	5
„Ak ide oproti Vám podozrivá žena.“		
1 = pociťujem veľké obavy	1	3
2 = pociťujem mierne obavy	6	31
3 = nepociťujem žiadne obavy	92	64
Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	1	1
Neviem, nechcem odpovedať	0	1
„Keď máte vojsť do supermarketu plného ľudí.“		
1 = pociťujem veľké obavy	1	2
2 = pociťujem mierne obavy	3	7
3 = nepociťujem žiadne obavy	95	90
Netýka sa (vôbec sa do takejto situácie nedostávam, nerobím to)	1	1

Otázka: „Prečítam Vám niektoré bežné situácie a vy mi povedzte, ako sa pri nich zvyčajne cítite – pociťujete pri nich obavy – veľké či mierne, alebo necítite vôbec žiadne obavy...“

Životy žien Slovenska sú obavami zaťažené podstatne a významne viac ako životy mužov. Pritom skúsenosti s násilím od blízkych ľudí rozsah obáv v každodenných životných situáciách u žien ešte zvyšujú.

Obavy z napadnutia v takej miere, že viedli k vynechaniu plánovanej aktivity, zistovala posledná z trojice otázok tohto bloku. Ako ukazuje tabuľka 6.2.9, v oboch skupinách populácie sa zaznamenal za posledný rok iba malý výskyt – u 5 % mužov a 6 % žien. A pritom s násilnými skúsenosťami od člena domácnosti sa miera vynechania aktivít menila iba mierne.

Tabuľka 6.2.9

Vynechanie aktivít pre obavy z napadnutia (stĺpcové %)

	Muži	Ženy
1 = nikdy sa mi to nestalo	95	94
2 = stalo sa mi to raz	3	4
3 = stalo sa mi to opakovane	2	2
	100,0	100,0

Otázka: „Stalo sa Vám za posledný rok (počas posledných 12 mesiacov), že ste vynechali nejakú aktivitu (napríklad nešli ste na výlet, do kina, na diskotéku, na dohodnuté stretnutie a pod.), lebo ste sa obávali, že Vás niekto napadne, alebo takú situáciu vôbec nepoznáte?“

Zhrnutie: Empirické údaje naznačujú pomerne silné zhoršovanie kvality života žien a mužov Slovenska s prežitím násilného správania blízkej osoby v rámci domácnosti. Podľa typu skúseností s násilným správaním blízkej osoby sa výskyt nepriaznivých pocitov a duševných ťažkostí výrazne diferencoval. S prežitým násilným správaním sa zvyšovali aj duševné ťažkosti a pri skúsenostiach s fyzickou agresiou bol ich výskyt najrozšírenejší.

Tiež vnímanie sociálnej podpory vo svojom najbližšom okolí sa pri zážitkoch násilia od blízkych osôb výraznejšie oslabuje. A diferencujú sa aj obavy pociťované v bežných životných situáciách – pri skúsenostiach s násilím ich miera narastá.

Pritom zaťaženosť žien nepríjemnými pocitmi a ťažkosťami, ako aj obavami v bežných situáciách je podstatne vyššia u žien, naopak oslabené vnímanie podporných sociálnych sietí je zasa vyššie zastúpené u mužov.

6.3. Ostatné súvislosti domáceho a „partnerského“ násillia: doplnenie obrazu

Táto časť predstaví základné údaje a triedenia za oblasti, ktoré sa do predchádzajúcich kapitol nezmestili, ale je potrebné ich poznať pred ďalšími etapami analýzy. Spolu nevytvárajú kompaktný celok.

Prvá časť sa venuje využitiu pomoci inštitúcií a organizácií v prípade prežitého násillia od člena rodiny alebo domácnosti. Nasleduje stručný pohľad na skúsenosti s fyzickým a sexuálnym násillím od osôb mimo domácnosti. Krátka pozornosť sa venuje všeobecným a stereotypným predstavám o rodine a rodičovstve a ich prípadným prepojením s prežitou násillnou skúsenosťou. Na záver sa hľadajú súvislosti medzi skúsenosťou s domácim násillím v detstve a počas dospelieho života.

• Využitie pomoci inštitúcií a organizácií mužmi a ženami s násillnou skúsenosťou

Ženy zažívajúce násillie od blízkej osoby využívali oficiálnu pomoc zvonku, od inštitúcií alebo pomáhajúcich profesií, vo vyššej miere ako muži (tabuľka 6.3.1). Zodpovedá to zisteniam o výskyte násillia, keďže ženy zažívali násillia viac, častejšie sa u nich násillné skutky opakovali, v širšom rozsahu násillné skutky vzájomne kombinovali a prevažne išlo v ich prípade o násillné správanie od bývalého alebo súčasného partnera.

Z predložených možností inštitucionálnej pomoci ženy uvádzali najčastejšie privolanie polície. Niekedy počas dospelého života k takémuto riešeniu siahlo 15 % žien s násillnými skúsenosťami od člena rodiny či domácnosti, spomedzi dotknutých mužov takéto riešenie uviedli 2 %. Ženy zažívajúce vyhranenejšie domáce násillie hľadali pomerne často pomoc v psychologickú poradňu: až 13 % z nich; u mužov to bolo 5 %. Viac ako jedna desatina žien (11 %) zasiahnutých domácim násillím muselo vyhľadať zdravotnícke služby, spomedzi mužov s násillnými skúsenosťami to boli opäť 2 %.

Po týchto troch najčastejšie využívaných formách pomoci ženami Slovenska zažívajúcimi násillné správanie v domácnosti nasledovala psychiatrická poradňa. Obrátilo sa na ňu 8 % dotknutých žien, z mužov zasiahnutých domácim násillím to boli 2 %. Ešte pred ďalšími formami pomoci zo strany verejných inštitúcií a organizácií sa na piate miesto so 6 % volieb od žien zaradila cirkev; v rámci mužov získali náboženské služby 5%-ný podiel.

Až za cirkvou sa umiestnili právne či advokátske služby a sociálne služby, a to s rovnakým skóre 5 % (u mužov získali obidve tieto služby po 3 %). Na organizácie špecializujúce sa na pomoc pri násillí alebo na pomoc obetiam sa obrátili 3 % žien s násillnou skúsenosťou od blízkej osoby a 2 % z týchto žien navštívilo sexuologickú poradňu. Muži tieto tri posledné služby nevyužili vôbec.

Tabuľka 6.3.1

Využitie pomoci inštitúcií a organizácií pri kombinovanom domácom násillí (skóre v %)

	Muži	Ženy
Zdravotnícke služby (nemocnica, lekár...)	2	11
Privolanie polície	2	15
Psychologická poradňa	5	13
Špecializovaná mimovládna organizácia	0	3
Organizácia na pomoc obetiam	0	3
Cirkev/náboženské služby	5	6
Psychiatrická poradňa	2	8
Sexuologickú poradňu	0	2
Právne, advokátske služby	3	5
Sociálne služby	3	5

Otázka: „Obrátili ste sa o pomoc alebo ste hľadali riešenie prostredníctvom niektorej z uvedených inštitúcií či organizácií?“

Poznámka: Otázka sa dávala iba tým skúmaným osobám, čo zažili počas svojho dospelého života kombinované domáce násillie, t. j. ak sa u nich opakovanne vyskytol niektorý zo skutkov psychického poškodzovania, sociálnej

izolácie a kontroly a ekonomického zneužívania alebo aspoň raz niektorý zo skutkov fyzického a sexuálneho násillia od akejkoľvek blízkej osoby (N muži = 180; N ženy = 211). Pri otázke bola možnosť viacerých odpovedí.

Zhrnutie: Ženy Slovenska využívali pri zážitkoch domáceho násillia pomocné a podporné služby v širšom rozsahu ako muži Slovenska. Môže to súvisieť so širšími a hlbšími násilnými skúsenosťami a s tým, že prevaha násillia voči ženám sa odohráva v intímnych vzťahoch.

• Skúsenosť žien a mužov s násilím od osôb mimo domácnosti

Blok otázok o násilných zážitkoch počas dospeljej etapy života spôsobovaných blízkymi osobami s príbuzenským alebo partnerským vzťahom uzatvárala otázka na násillie mimo domácnosti. Respondenti a respondentky mali uviesť, či niekedy od dovŕšenia svojich pätnástich rokov zažili fyzický alebo sexuálny útok, prípadne inú traumatizujúcu situáciu v inom ako domácom prostredí – v škole, v práci, na ulici a pod. Teda od inej osoby ako sú partneri a členovia rodiny alebo domácnosti.⁷⁸

Ako ukazuje tabuľka 6.3.2, takmer jedna desatina mužov Slovenska zažila od svojich pätnástich rokov fyzický útok od osoby mimo domácnosti. V prípade 6 % mužov išlo o ojedinelý útok a u 3 % mužov sa fyzický útok zopakoval 2-5 krát. A z tohto celkového doterajšieho fyzického násillia u mužov sa 13 % odohralo za posledný rok, absolútna väčšina (87 %) bola staršieho dátá. Sexuálne násillie od osoby mimo domácnosti nepriznal žiaden spomedzi skúmaných mužov. Ale 4 % uviedli nejakú inú vážnu negatívnu či traumatizujúcu situáciu, pričom 2 % mužov sa stala iba raz a 2 % sa negatívna situácia zopakoval. Na posledný rok pripadlo 16 % skúseností s inou vážnou nepriaznivou situáciou alebo traumou spôsobenou osobou alebo osobami, ktoré nepatria medzi členov domácnosti.

V porovnaní s mužmi sa skúsenosť žien s násilím od osôb mimo domácnosti zistila v podstatne menšej miere. Opakovaný fyzický útok priznalo 1 % skúmaných žien a spomedzi žien s takýmto zážitkom ho 19 % zakúsilo v priebehu posledných dvanástich mesiacov. So sexuálnym útokom malo do činenia tiež 1 % žien (na posledný rok z toho pripadlo 15 %) a inú vážnu traumatizujúcu situáciu zažili 2 % žien (za posledný rok 9 %).

Tabuľka 6.3.2

Skúsenosť žien a mužov s násilím od osôb mimo domácnosti (stĺpcové %)

	Muži			Ženy		
	Fyzický útok	Sexuálny útok	Iná vážna situácia	Fyzický útok	Sexuálny útok	Iná vážna situácia
nie, nikdy	91	100	96	99	99	97
áno, 1 krát	6	0	2	0	1	2
áno, 2-5 krát	3	0	1	1	0	0
áno, 6 krát a viac	0	0	1	0	0	0
neviem, nechcem odpovedať	1	0	0	0	0	0

Otázka: „Stalo sa Vám niekedy od dovŕšenia veku 15 rokov, že ste zažili fyzický alebo sexuálny útok alebo inú negatívnu či traumatizujúcu situáciu od nejakej inej osoby – od muža alebo ženy mimo rodiny (v škole, v práci, na tréningu, na ulici...) ?“

Výskum tiež zisťoval, od koho násilné správanie smerovalo – či bol násilníkom muž alebo žena, prípadne boli páchatelia z oboch skupín pohlavia. Pri fyzických útokoch muži uvádzali dominantne útočníkov mužov (99 % mužov vz. 1 % žien), podobne ako pri páchatel'och inej vážnej traumatizujúcej situácie (78 % mužov; 15 % žien; 7 % uviedlo skúsenosť s mužom i so ženou). Dotknuté ženy tiež uvádzali prevažne páchatel'ov mužov: za fyzické útoky tvoril ich podiel 85 % (15 % pripadlo na ženy), pri sexuálnych útokoch až 100 % a pri inej vážnej nepriaznivej situácii 86 % (5 % pripadlo na ženy a 9 % na muža aj ženu).

⁷⁸ Informácie o násilnej skúsenosti od osôb mimo domácnosti sa zisťovali predovšetkým ako kontrolná premenná pri meraní dôsledkov a dopadov domáceho násillia. Nebolo cieľom výskumu zachytiť celú prevalenciu násillia mimo domácnosti, preto sa použilo len najjednoduchšie zistenie výskytu.

Zhrnutie: Ženy a muži Slovenska zažívajú násilné situácie aj v inom prostredí mimo domácnosť, resp. od iných osôb ako členov rodiny. Za ženy sa výskyt vonkajšieho násillia zistil na úrovni 1-2 %; v prípade mužov to bolo viac najmä pri fyzických útokoch. Aj pri násilí mimo domácnosť a najbližšieho vzťahového prostredia väčšina násilného správania prichádza od mužov, a to aj v prípade, ak je násilné správanie obrátené voči mužom.

• **Názory na rodinu a usporiadanie rodinného života podľa skúseností s násilím**

Medzi rizikovými faktormi domáceho násillia a násillia v intímnom vzťahu odborné štúdie uvádzajú množstvo rôznorodých činiteľov – sociálnych, individuálnych i spoločenských. A častokrát je ich teoretické hodnotenie rôzne. Najživšia polemika sa vedie okolo alkoholizmu a okolo spájania násillia so slabším spoločenským prostredím. Mnohé štúdie preukázali, že nadmerné užívanie alkoholu sa s páchaním násillia viaže pomerne silno. Hlavný spor sa vedie pri násilí v intímnych vzťahoch o to, či pitie spôsobuje, že partneri sú násilní, alebo či sa alkohol využíva na to, aby sa násilné správanie ospravedlnilo. Podobná argumentácia sa objavuje aj pri viazaní násillia na slabšie príjmové a vzdelanostné prostredie. Ako ale ukázali aj výsledky tohto výskumu, domáce násillie nie je len výlučná záležitosť takýchto prostredí so zvýšeným rizikom.

K faktorom sa zvykne zaraďovať tiež nízky vek aktérov, ale aj agresívne správanie páchatel'a počas adolescencie alebo história násillia v rodine (matka bola týraná alebo páchatel' zažíval násillie ako dieťa) či dospievanie v chudobnej rodine. Okrem rôznych sociálnych činiteľov štúdie spomínajú aj niektoré osobnostné charakteristiky páchatel'a, ako je neistota, nižšie sebavedomie, depresívne, agresívne alebo sociálne osobnostné sklony.

V súvislosti s násilím na ženách zo strany partnera sa medzi príčinami spomína aj spoločenská klíma vyznačujúca sa necitlivosťou k rodovým nerovnostiam, rigidným vnímaním rodových rolí a kultúrnymi normami podporujúcimi "právo" mužov na potrestanie žien. Ospravedlňovanie násillia spravidla vychádza z tzv. „tradičných“ názorov na správnu rolu muža a ženy v rodine a spoločnosti.

Vo výskume sa zisťovali viaceré zo známych potenciálnych rizikových faktorov. Okrem vzdelania alebo aktuálnej príjmovej situácie to bola napríklad aj rodinná história či skúsenosti s násilím počas detstva, zisťovali sa aj názory na usporiadanie vzťahov v rodine a na deľbu rolí a povinností. Keďže väčšina z nich sa venovala pozornosť v predchádzajúcich kapitolách, na tomto mieste predstavíme názory žien a mužov Slovenska na fungujúcu rodinu a skúsenosti z rodiny detstva.

Čo sa týka názorov na „správnu“ rodinu, respondentom a respondentkám sa predložilo šesť tvrdení z rodinného usporiadania, pri ktorých mali vyjadriť mieru súhlasu alebo nesúhlasu s nimi. Tri tvrdenia vyjadrovali stereotypné predstavy o usporiadaní vzťahov a práv v rodine a tri boli formulované s ohľadom na demokratické princípy rovnosti. Porovnanie výsledkov za ženy a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov uvádza tabuľka 6.3.3.

A z údajov vyplýva, že názory založené na demokratických princípoch odobrilo viac ako 90 % mužov aj žien, pričom s nimi súhlasili vo vyššej miere ženy Slovenska. S „rovnakým rozdelením práv a povinností medzi partnerov či manželov“ vyjadrilo súhlas spolu 94,2 % mužov a 96,2 % žien. Z toho rozhodný súhlas deklarovalo 51,9 % mužov, ale až 63,0 % žien. Na druhej strane nesúhlas s týmto tvrdením prejavilo 3,5 % mužov a 1,8 % žien. Vysoký súhlas získal aj názor o „rovnakom rozhodovaní partnerov o veciach rodiny bez ohľadu na zárobok“: súhlasilo s ním 90,8 % mužov (z toho 55,1 % rozhodne súhlasilo) a 94,1 % žien (z toho 69,2 % rozhodne súhlasilo). Naopak – nesúhlas deklarovalo 6 % mužov a 3,6 % žien. A napokon s názorom na demokratické rodičovstvo pripúšťajúce, aby „rodičia brali do úvahy názory detí vo veciach, ktoré sa ich týkajú“, súhlasilo celkovo 90,6 % mužov a 92,2 % žien (z toho rozhodný súhlas uviedlo 35,2 % mužov a 38,9 % žien). Nesúhlas s týmto princípom demokratického rodičovstva vyjadrilo 5,9 % mužov a 4,6 % žien.

Tabuľka 6.3.3

Názory žien a mužov Slovenska na usporiadanie vzťahov v rodine (riadkové %)

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Hlavné slovo v rodine má mať muž, manžel.	rozhodne súhlasím	75	7,5%	36	3,3%
	skôr súhlasím	280	27,8%	112	10,1%
	skôr nesúhlasím	417	41,3%	441	39,8%
	rozhodne nesúhlasím	169	16,8%	488	44,0%
	nevie, nechce odpovedať	67	6,6%	31	2,8%
Manželia, partneri sa majú o povinnosti i práva deliť rovnako.	rozhodne súhlasím	523	51,9%	698	63,0%
	skôr súhlasím	427	42,3%	368	33,2%
	skôr nesúhlasím	31	3,1%	19	1,7%
	rozhodne nesúhlasím	4	,4%	1	,1%
	nevie, nechce odpovedať	23	2,2%	22	2,0%
Rodičia majú brať do úvahy názory detí vo veciach, ktoré sa týkajú detí.	rozhodne súhlasím	355	35,2%	431	38,9%
	skôr súhlasím	559	55,4%	590	53,3%
	skôr nesúhlasím	49	4,9%	50	4,5%
	rozhodne nesúhlasím	10	1,0%	1	,1%
	nevie, nechce odpovedať	36	3,5%	35	3,2%
Deti majú rodičov poslúchať a snažiť sa bez väčších rečí splniť ich vôľu.	rozhodne súhlasím	269	26,7%	328	29,6%
	skôr súhlasím	570	56,5%	590	53,2%
	skôr nesúhlasím	103	10,2%	132	11,9%
	rozhodne nesúhlasím	20	1,9%	13	1,1%
	nevie, nechce odpovedať	46	4,6%	45	4,1%
V rodine má mať hlavné slovo ten z rodičov, ktorý viac zarába.	rozhodne súhlasím	33	3,3%	19	1,7%
	skôr súhlasím	112	11,1%	52	4,7%
	skôr nesúhlasím	424	42,0%	342	30,9%
	rozhodne nesúhlasím	403	39,9%	663	59,8%
	nevie, nechce odpovedať	36	3,6%	31	2,8%
Manželia majú rozhodovať o veciach rodiny rovnako, bez ohľadu na to, kto koľko zarába.	rozhodne súhlasím	555	55,1%	767	69,2%
	skôr súhlasím	360	35,7%	276	24,9%
	skôr nesúhlasím	53	5,3%	36	3,2%
	rozhodne nesúhlasím	7	,7%	5	,4%
	nevie, nechce odpovedať	33	3,2%	24	2,2%

Otázka: „Vedeli by ste mi povedať, čo Vy osobne považujete za dôležité pre dobre fungujúcu rodinu, aké by mala mať charakteristiky? Do akej miery súhlasíte s nasledujúcimi názormi?“

Odmietnutie troch stereotypných názorov na usporiadanie partnerských a rodičovských vzťahov nebolo také výrazné, ako vyšiel súhlas s demokratickými tvrdeniami. Najviac odmietavých stanovísk sa zaznamenalo pri názore, že „v rodine má mať hlavné slovo ten z partnerov, ktorý viac zarába“. Odmietlo ho 81,9 % mužov a 90,7 % žien; naopak s názorom súhlasilo 14,4 % mužov a spomedzi žien len 6,4 %.

Omnoho priaznivejší postoj, predovšetkým u mužov, sa zistil pri hodnotení stereotypnej predstavy o mužovi ako hlave rodiny. S názorom, že „hlavné slovo v rodine má mať muž, manžel“ vyjadrilo nesúhlas len 58,1 % mužov a až 35,3 % s ním súhlasilo (7,5 % dokonca rozhodne súhlasilo); spomedzi skúmaných žien nesúhlasné stanovisko vyjadrilo 83,8 % a súhlas deklarovalo 13,4 % žien. Pri „tradičnom“ pohľade na muža ako hlavu rodiny sa názory žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov rozchádzali najviac.

Úplne najpozitívnejšie sa – tentoraz rovnako muži aj ženy – postavili k autoritárskemu rodičovstvu. Odmietavý postoj k názoru, že „deti majú rodičov poslúchať a snažiť sa bez väčších rečí splniť ich vôľu“ uviedlo 12,1 % mužov a 13,0 % žien a súhlasilo s ním 83,2 % mužov a 82,8 % žien. V tomto prípade sa hodnotenie mužov a žien príliš nelíšilo ani pri intenzívnejšom súhlase: kým rozhodný súhlas vyjadrilo 26,7 % mužov, zo žien to bolo 29,6 %.

Časť skúmaných žien, ale vo väčšom rozsahu mužov Slovenska prejavila sklon prihlásiť sa k stereotypným názorom na vzťahy v rodine. Či a do akej miery názory na rodinu nejako súvisia so skúsenosťami s domácim násilím sa pokúšali zachytiť indexové miery.⁷⁹

Ako sa ukázalo, hodnoty indexu sa podľa skúsenosti s násilím menia a sú vyššie za mužov (tabuľka 6.3.4). Hodnota indexu za podsúbor mužov bez akejkoľvek násilnej skúsenosti dosiahla 0,37 bodov, za kategórie mužov s rôzne vymedzenou skúsenosťou s domácim násilím bola podstatne vyššia. Pri jednotlivých skupinách mužov s násilnými zážitkami od svojich blízkych sa index pohyboval na úrovni od 0,44 bodov do 0,62 bodov. Najnižšie hodnoty nadobúdali pri psychickom poškodzovaní a najvyššie pri fyzickej agresii v intímnych vzťahoch. Za ženy bez násilnej skúsenosti z domácnosti sa namerala indexová hodnota 0,22 bodov a u väčšiny kategórií žien s násilnou skúsenosťou to boli veľmi podobné hodnoty okolo tejto úrovne (0,20 až 0,23 bodov). Avšak pri ekonomickom zneužívaní a fyzickej agresii indexová miera klesla pod takúto úroveň – na 0,16 až 0,19 bodov.

Tabuľka 6.3.4

Index súhlasu s výrokom „Hlavné slovo v rodine má mať muž, manžel.“ podľa zažitých násilných skutkov (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,50	,48	,45	,44
Sociálna izolácia a kontrola	,47	,46	,48	,45
Ekonomické zneužívanie	,52	,48	,60	,56
Fyzická agresia	,53	,48	,58	,62
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,23	,23	,23	,21
Sociálna izolácia a kontrola	,25	,22	,25	,23
Ekonomické zneužívanie	,18	,17	,19	,17
Fyzická agresia	,20	,16	,20	,17
Sexuálne násilie	,20	,21	,20	,21
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				

Muži so skúsenosťami s násilím blízkej osoby prejavili vyššiu mieru súhlasu so stereotypnou predstavou o primárnej pozícii muža v rodine, ženy preukázali vyrovnanější postoj, dokonca pri ženách so skúsenosťou ekonomického zneužívania a fyzickej agresie v intímnych vzťahoch sa miera súhlasu s nadradeným postavením muža v rodine znižovala pod celkový priemer za ženy bez násilných zážitkov.

Podobné zistenia, len menej silné a intenzívne, sa objavili aj pri tvrdení o hlavnom slove zarábajúceho rodiča v rodine (tabuľka 6.3.5). Miery súhlasu s demokratickými výrokmi o deľbe práv a povinností a deľbe rozhodovania medzi ženu a muža v rodine uvádza ANNEX 6.3 – časť A.

⁷⁹ Index nadobúda hodnoty od 0 do 1; hodnotu 0 by mal vtedy, keby všetky skúmané osoby s výrokom rozhodne nesúhlasili a hodnotu 1 v prípade, ak by všetky skúmané osoby vyjadrili s daným výrokom rozhodný súhlas.

Tabuľka 6.3.5

Index súhlasu s výrokom „V rodine má mať hlavné slovo ten z rodičov, ktorý viac zarába“ podľa zažitých násilných skutkov (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,26	,26	,22	,26
Sociálna izolácia a kontrola	,23	,23	,22	,23
Ekonomické zneužívanie	,26	,21	,26	,22
Fyzická agresia	,32	,26	,23	,27
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,14	,12	,12	,11
Sociálna izolácia a kontrola	,13	,12	,13	,12
Ekonomické zneužívanie	,13	,12	,12	,12
Fyzická agresia	,13	,10	,13	,11
Sexuálne násilie	,14	,16	,14	,16
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				

Muži so skúsenosťami s násilím od blízkej osoby súhlasili so stereotypnými predstavami o rodine vo vyššej miere ako muži bez násilia, ženy zaujímali vyrovnanjšie postoje, v niektorých prípadoch násilné skúsenosti mieru súhlasu so stereotypnými výroky o rodine znižovali. Zistený rodovo rozdielny výsledok pri sledovaní vzťahu skúseností s násilím a stereotypnými predstavami o usporiadaní práv a povinností v rodine môže byť spôsobený tým, že muži zažívajú podstatne viac násilia od iných členov domácnosti a ženy zasa od partnerov. Zažité násilie od partnera u žien názor na hlavnú rolu muža v rodine oslabuje; u mužov zažívajúcich násilie od niektorého člena rodiny (otec, brat, či iní členovia alebo členky) sa stereotypná predstava o hlavnej role muža posilňuje. Resp. domáce násilie môže byť častejšie práve v tých rodinách, kde sa presadzujú stereotypné predstavy o úlohe ženy a muža.

Pri výroku o autoritatívnom rodičovstve sa u mužov nárast súhlasných postojov pri zažitom násilí zopakoval a v tomto prípade ženy takýto výsledok mužov kopírovali (tabuľka 6.3.6).

Muži bez násilnej skúsenosti vykázali priemernú indexovú hodnotu 0,67 bodov, za väčšinu kategórií mužov s rôznymi skúsenosťami s násilím poväčšine index prekročil 0,70 bodov. Najvyššie hodnoty dosiahol pri mužoch, ktorí mali skúsenosť s ekonomickým zneužívaním a so skutkami fyzickej agresie v intímnych vzťahoch: 0,78 a 0,77 bodov.

Priemerná hodnota indexu za ženy bez násilnej skúsenosti vychádzala na takmer rovnakej úrovni ako u mužov: 0,68 bodov. A za skupiny žien s rôzne vymedzenou násilnou skúsenosťou hodnoty indexu dosahovali od 0,70 do 0,77 bodov, pričom najvyšší index sa zaznamenal pri skúsenosti s fyzickou agresiou v intímnych vzťahoch.

Celkovo vyšší podiel stereotypných názorov u mužov a demokratickejších u žien; nárast stereotypných názorov o role muža a ženy v rodine u mužov so skúsenosťami s násilím v porovnaní s mužmi bez takejto skúsenosti; a širšie zastúpenie demokratickejších postojov medzi ženami so skúsenosťou násilia v porovnaní so ženami bez takýchto skúseností potvrdili aj súhrnné indexy. 80

⁸⁰ Súhrnné postoje k trom vybraným aspektom usporiadania vzťahov v rodine uvádza ANNEX 6.3 – časť A.

Tabuľka 6.3.6

Index súhlasu s výrokom „Deti majú rodičov poslúchať a snažiť sa bez väčších rečí splniť ich vôľu“ podľa zažitých násilných skutkov (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,70	,67	,70	,71
Sociálna izolácia a kontrola	,69	,69	,74	,74
Ekonomické zneužívanie	,70	,72	,78	,75
Fyzická agresia	,71	,67	,77	,75
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,67			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,73	,74	,75	,75
Sociálna izolácia a kontrola	,74	,74	,72	,72
Ekonomické zneužívanie	,70	,70	,70	,71
Fyzická agresia	,74	,74	,77	,77
Sexuálne násilie	,73	,70	,72	,70
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,68			

Zhrnutie: Stereotypnejšie predstavy o role ženy a muža v rodine viac zastávajú muži ako ženy, pričom u mužov Slovenska sa viac viažu so skúsenosťou s domácim násilím a u žien skúsenosť s násilím mieru súhlasu so stereotypnými predstavami nemení alebo ju dokonca znižuje. Pri názoroch na rodičovstvo a usporiadanie vzťahov medzi rodičmi a deťmi sa väčší rozdiel v názore žien a mužov nezistil, pričom u oboch skúmaných populácií sú stereotypné predstavy rozšírenejšie medzi skupinami s násilnými zážitkami.

• Rodinný život počas detstva a skúsenosti s domácim násilím v dospelosti

Okrem názorov a postojov vyznačujúcich sa necitlivosťou k rodovým nerovnostiam, striktným oddelovaním mužských a ženských rolí a kultúrnymi normami odobrujúcimi násilné správanie voči ženám⁸¹ sa medzi príčinami násilného správania spomína aj história násilia v rodine alebo dospievanie v chudobnej alebo problémovej rodine.

V časti dotazníka venovanej spomienkam na detstvo sa zisťovala nie len skúsenosť respondenta či respondentky s psychickým alebo fyzickým násilím a zanedbávaním starostlivosti,⁸² ale aj uplatňované normy a spôsoby správania v rámci rodičovskej rodiny a nepriaznivé situácie v rodine počas detstva. Pozrime sa teraz, či z triedení vyplynula nejaká ich súvislosť s násilím počas dospelého života.

Ako ukazuje tabuľka 6.3.7, medzi mužmi i ženami Slovenska sa nachádzajú skupiny jedincov, ktorí a ktoré vyrastali v rodinnom prostredí poznačenom autoritatívnym prístupom a rodovo necitlivými normami. Až 60 % mužov a vyše 52 % žien Slovenska vyrastalo v rodine, kde sa aspoň občas uplatňovalo „prísne alebo autoritatívne správanie rodičov k deťom“. Dokonca 18,8 % mužov a 17,6 % žien prísny či autoritatívny prístup rodičov zažívali počas svojho detstva „prevažne“ alebo „stále“.

⁸¹ Ich prítomnosť v spoločenskej klíme sa dá okrem zistení tohto výskumu doložiť viacerými výskumami zameranými na rodové predsudky (IVO), násilie voči ženám schvaľujú tiež ľudové porekadlá („Keď udrieš ženu, ako keby si roľu pohnojil!“; „Žena muža jazykom bije a muž ženu päťou!“) a tradičné ľudové zvyky (šibačka či oblievačka na veľkú noc); poslušnosť manželky a zachovanie manželstva sú požadované hlavnými cirkvami (často striktné), možno spomenúť tiež mnohé stereotypné vyhlásenia politikov, atď.

⁸² Základné údaje o skúsenostiach s násilím a rôznymi ťažkosťami počas detstva predstavuje kapitola 2.

Výraznú deľbu úloh v domácnosti na ženské a mužské, prípadne na dievčenské a chlapčenské pozná zo svojej východiskovej rodiny spolu viac ako polovica mužov a žien (53,5 % a 51,8 %); „stále“ alebo „prevažne“ sa tento princíp uplatňoval u viac ako jednej pätiny mužov a žien (22,6 % a 21,6 %) Slovenska vo veku 18-70 rokov. Ešte rozšírenejšia bol v rodinách respondentov a respondentiek počas ich detstva norma, ktorá prisudzovala rozhodujúce slovo otcovi. Celkovo priznalo otcovi rozhodujúce slovo v rodine takmer 58 % skúmaných mužov a 52 % skúmaných žien. Pritom jej trvalú alebo prevažujúcu prítomnosť v rodinnom živote počas vyrastania uviedlo 26,8 % mužov a 23,4 % žien.

Čo sa týka histórie násilia v rodine, popri vlastných skúsenostiach s fyzickou agresiou od rodičov počas detstva sa výskum pokúšal zachytiť aj uplatňovanie násilného správania medzi jednotlivými členmi rodiny, kde mohli byť respondenti a respondentky okrem aktérov „len“ svedkami takéhoto správania.

Fyzické trestanie detí v rodine rodičmi alebo inými dospelými uviedlo takmer 30 % mužov a vyše 22 % žien Slovenska vo veku 18-70 rokov. Stálu alebo prevažnú prítomnosť bitia alebo fackovania detí vo východiskovej rodine vyznačilo 3,7 % skúmaných mužov a 4,7 % skúmaných žien.

Svedkami násilného správania medzi rodičmi alebo inými dospelými v rodine boli niekedy deti v prípade 10,5 % mužov a 11,4 % žien Slovenska. Teda celkovo jedna desatina skúmaných mužov a žien priznala aspoň občasné násilné správanie medzi dospelými členmi rodiny, z toho 4 % mužov a 5 % žien deklarovalo prevažnú alebo trvalú prítomnosť takéhoto násilného správania vo svojej rodine detstva.

A napokon surovejšie bitky medzi súrodencami poznalo zo svojej východiskovej rodiny aspoň v podobe občasných udalostí 13 % mužov a 11 % žien, trvalejší výskyt uviedlo 2,5 % mužov a 11,3 % žien

Tabuľka 6.3.7

Uplatňované normy a spôsoby správania v rodičovskej rodine počas detstva (stĺpcové %)

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Prísne a autoritatívne správanie rodičov k deťom (nie kamarátsky vzťah).	stále	49	4,9%	69	6,2%
	prevažne	140	13,9%	127	11,4%
	občas	396	39,3%	386	34,9%
	nikdy	411	40,8%	515	46,5%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodencov)	1	,1%	6	,6%
	neviem, nechcem odpovedať	10	1,0%	5	,5%
Výrazné rozdelenie úloh v domácnosti na mužské a ženské, na chlapčenské a dievčenské.	stále	65	6,4%	94	8,5%
	prevažne	164	16,2%	146	13,1%
	občas	312	30,9%	335	30,2%
	nikdy	445	44,1%	515	46,4%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodencov)	4	,4%	14	1,3%
	neviem, nechcem odpovedať	19	1,9%	4	,4%
Otec mal v porovnaní s mamou rozhodujúce slovo.	stále	102	10,1%	94	8,5%
	prevažne	168	16,7%	165	14,9%
	občas	310	30,8%	313	28,2%
	nikdy	391	38,8%	495	44,6%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodencov)	22	2,1%	30	2,7%
	neviem, nechcem odpovedať	14	1,4%	12	1,1%
Dieťa/Deťi v rodine boli rodičom/rodičmi alebo inými dospelými	stále	18	1,8%	35	3,2%
	prevažne	19	1,9%	16	1,5%
	občas	261	25,9%	196	17,7%

fyzicky trestané (bitka, facky).	nikdy	695	69,0%	843	76,1%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodencov)	8	,8%	15	1,3%
	neviem, nechcem odpovedať	8	,7%	3	,3%
Dieťa/Deťi boli svedkami násilného správania medzi rodičmi alebo inými dospelými v rodine.	stále	18	1,8%	41	3,7%
	prevažne	24	2,4%	14	1,3%
	občas	64	6,3%	70	6,4%
	nikdy	880	87,3%	950	85,8%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodencov)	14	1,4%	27	2,5%
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9%	5	,4%
Súrodenci sa medzi sebou surovejšie bili.	stále	15	1,5%	34	3,1%
	prevažne	11	1,0%	5	,4%
	občas	105	10,5%	86	7,8%
	nikdy	805	79,9%	925	83,5%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodencov)	66	6,5%	53	4,7%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	5	,4%

Otázka: „Ako by ste z dnešného pohľadu označili vzťahy vo vašej rodine či domácnosti počas vášho detstva (do 15 rokov)? Prečítam vám niektoré pravidlá i spôsoby správania a vy mi povedzte, či sa u vás počas detstva vyskytovali a ako často?“

Vyrastanie počas detstva v rodinách, kde rodinné vzťahy a rodinný život určovali stereotypné a autoritárske normy a kde sa vyskytovalo násilné správanie medzi členmi rodiny, bolo u skúmanej populácie žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov pomerne rozšírené. Či takéto dospievanie nejako súvisí s prežívaním domáceho násillia v dospelom živote sa pokúšal naznačiť súhrnný index. Opäť ide o jednoducho konštruovaný index s hodnotami od 0 do 1, kde teoretická hodnota 0 znamená, že všetky skúmané osoby nezažili nikdy nič spomedzi šiestich negatívnych situácií a hodnota 1 by sa dosiahla vtedy, keby všetky skúmané osoby zažívali stále všetky negatívne situácie.

Ako ukazuje tabuľka 6.3.8, pri skupine bez skúsenosti s násilným správaním od člena rodiny počas dospelosti je výsledná indexová hodnota podstatne nižšia ako za skupiny s násilnými skúsenosťami. Kým za ženy a mužov Slovenska bez domáceho násillia vôbec dosiahol index rovnakú hodnotu 0,16 bodov, za mužov s rôznou skúsenosťou s násilným správaním od blízkej osoby počas dospelého života sa výsledné miery pohybovali od 0,24 do 0,52 bodov a za ženy od 0,24 do 0,30 bodov.

Výsledky naznačujú silnejšiu súvislosť zažívaného domáceho násillia v dospelosti so zhoršeným rodinným prostredím počas detstva u mužov. A u mužov sa tiež index vzťahov v rodine počas detstva zhoršuje so zážitkom intenzívnejšieho násilného správania (najvyššiu hodnotu mal index pri skutkoch fyzickej agresie). Za ženy sa index vzťahov v rodine počas detstva zhoršuje v menšej miere a je pomerne vyrovnaný pre všetky druhy násilných skutkov.⁸³

⁸³ Ponúka sa tu otázka, nakoľko je takýto rodovo odlišný výsledok ovplyvnený faktom, že pri ženách ide prevažne o násillie zo strany partnera a pri mužoch o násilné správanie od iného člena domácnosti.

Tabuľka 6.3.8

Súhrnný index vzťahov v rodine počas detstva podľa zažitých násilných skutkov (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera stereotypov a násilného správania)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,27	,31	,29	,29
Sociálna izolácia a kontrola	,24	,24	,30	,30
Ekonomické zneužívanie	,29	,28	,31	,31
Fyzická agresia	,31	,35	,44	,52
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,16			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,26	,29	,27	,28
Sociálna izolácia a kontrola	,24	,26	,24	,26
Ekonomické zneužívanie	,26	,26	,26	,26
Fyzická agresia	,30	,28	,28	,26
Sexuálne násilie	,25	,25	,26	,25
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,16			

Ďalším indikátorom rodinných okolností počas detstva a dospievania respondentov a respondentiek boli zažívané nepriaznivé situácie. Na základe doterajších výskumných skúseností sa do batérie zaradilo osem situácií, pri ktorých sa sledovalo, či sa im nestala nikdy, stala sa im raz alebo dokonca opakovane. Celkové výsledky za ženy a za mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov prezentuje tabuľka 6.3.9.

Tabuľka 6.3.9

Zažívané nepriaznivé situácie v rodičovskej rodine počas detstva (stĺpcové %)

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Dlhodobá neprítomnosť otca - odchod mimo domova (za prácou, iný dôvod...)	nikdy	805	79,8%	910	82,1%
	raz	54	5,3%	52	4,7%
	opakovane	109	10,8%	102	9,2%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	23	2,3%	38	3,4%
	neviem, nechcem odpovedať	17	1,7%	7	,6%
Rozvod rodičov.	nikdy	903	89,6%	999	90,1%
	raz	80	8,0%	70	6,4%
	opakovane	0	0,0%	4	,3%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	18	1,8%	30	2,7%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	5	,4%
Dlhodobá neprítomnosť matky – odchod mimo domova za prácou, iný dôvod...).	nikdy	977	97,0%	1081	97,5%
	raz	10	1,0%	3	,3%
	opakovane	5	,5%	6	,6%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	10	1,0%	12	1,1%
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5%	6	,5%
	nikdy	932	92,5%	1058	95,5%
	raz	23	2,3%	9	,8%

Ponižujúce správanie, vysmievanie zo strany súrodenca k Vám.	opakovane	21	2,1%	24	2,2%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	28	2,8%	12	1,1%
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4%	5	,4%
Opitosť otca.	nikdy	727	72,1%	831	75,0%
	raz	95	9,5%	88	7,9%
	opakovane	150	14,8%	153	13,8%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	21	2,1%	22	2,0%
	neviem, nechcem odpovedať	15	1,5%	14	1,3%
Psychické problémy jedného z rodičov alebo iného dospelého člena rodiny.	nikdy	949	94,2%	1044	94,3%
	raz	12	1,2%	12	1,1%
	opakovane	23	2,3%	32	2,9%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	11	1,1%	10	,9%
	neviem, nechcem odpovedať	13	1,3%	9	,8%
Opitosť matky.	nikdy	964	95,6%	1055	95,2%
	raz	15	1,5%	16	1,4%
	opakovane	12	1,2%	18	1,6%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	7	,7%	13	1,2%
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9%	7	,6%
Súrodenec mal ťažké zdravotné postihnutie, veľké zdravotné problémy.	nikdy	935	92,8%	1039	93,8%
	raz	4	,4%	15	1,4%
	opakovane	12	1,2%	11	1,0%
	netýka sa (nemal rodičov, súrodenca)	48	4,8%	37	3,4%
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9%	5	,4%

Otázka: „Rodinný život sa nie vždy odohráva podľa ideálneho scenára, prináša aj problémové zážitky a skúsenosti. Ako to bolo s Vaším detstvom, zažili ste do veku 15 rokov raz alebo opakovane niektorú z nasledujúcich situácií alebo ich nepoznáte vôbec?“

Najčastejšie sa ženy a muži Slovenska vo veku 18-70 rokov stretávali počas svojho detstva spomedzi hodnotených situácií s tým, že bol ich otec pod vplyvom alkoholu. Opitosť otca poznalo zo svojho detstva 24,3 % mužov a 21,7 % žien, pričom väčšinou išlo o opakované prípady opitosti. Objavovala sa aj opitosť matky počas detstva, ktorá ale dosahovala podstatne nižší rozsah – za mužov i ženy cca 3 %.

Druhou najčastejšie zažívanou nepriaznivou situáciou bola dlhodobá neprítomnosť otca v rodine, či už z pracovných alebo iných dôvodov. Zo svojho detstva ju pozná 16 % skúmaných mužov a 14 % skúmaných žien Slovenska a opäť prevážil opakovaný výskyt nad ojedinelým. Za matky bola táto situácia neporovnateľne zriedkavejšia: dlhodobú neprítomnosť matky v rodine deklarovalo 1,5 % mužov a necelé 1 % žien.

Ostatné situácie boli v rodinách respondentov a respondentiek podstatne zriedkavejšie. Rozvod rodičov poznalo zo svojho detstva 8 % mužov a takmer 7 % žien. Ponižujúce správanie alebo posmešky od súrodenca zažilo do svojich pätnástich rokov vyše 4 % mužov a 3 % žien. Psychické problémy u jedného z rodičov alebo iného dospelého člena rodiny sa zaznamenali u 3,5 % skúmaných mužov a 4 % skúmaných žien; a napokon ťažké zdravotné postihnutie alebo závažné zdravotné problémy súrodenca sprevádzalo detstvo 1,6 % skúmaných mužov a 2,4 % skúmaných žien.

A ako vyplýva z tabuľky 6.3.10, súhrnná miera problémov v rodine počas detstva vychádzala vyššia za skupiny žien a mužov so skúsenosťou s násilným správaním člena domácnosti. Kým za ženy a mužov bez násilných zážitkov z dospelého života dosiahol súhrnný index hodnotu 0,03 bodov, za skupiny žien a mužov, ktoré násilné správanie od člena domácnosti v dospelosti zažili, hodnota indexu narástla na 0,12 až 0,21 bodov. V tomto prípade sa medzi hodnotením žien a mužov zásadnejšie rozdiely neprejavili.

Tabuľka 6.3.10

Súhrnný index rodinného života počas detstva podľa zažitých násilných skutkov (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera problémov v rodine)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,16	,18	,17	,14
Sociálna izolácia a kontrola	,13	,12	,15	,12
Ekonomické zneužívanie	,21	,22	,13	,14
Fyzická agresia	,18	,21	,20	,20
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,03			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,14	,15	,13	,13
Sociálna izolácia a kontrola	,13	,15	,13	,15
Ekonomické zneužívanie	,15	,17	,15	,15
Fyzická agresia	,17	,17	,15	,16
Sexuálne násilie	,17	,20	,18	,20
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,03			

Poznámka: Index od 0 do 1, kde 0 = všetci bez všetkých negatívnych situácií v rodinnom živote a 1 = všetci všetky negatívne situácie opakovane.

Pri skúsenosti s násilným správaním blízkej osoby v dospelí etape života sa v porovnaní so skupinou žien a mužov bez domáceho násillia zvyšovalo aj psychické týranie rodičmi v detskom veku a školské alebo psychické ťažkosti počas detstva. Indexové hodnoty v štandardnom rozdelení podľa rôznych skúseností s násilnými skutkami uvádza ANNEX 6.3.b. Index psychického týrania rodičmi počas detstva narástol z 0,01 bodov pri skupine žien a mužov bez násilných skúseností na 0,05 až 0,23 bodov pri skupinách žien a mužov s násilnými skúsenosťami. Súhrnný index detských ťažkostí sa zvyšoval pri zažitých násilných skutkoch na hodnoty 0,07 až 0,13 bodov z úrovne 0,02 bodov pri skupine žien bez násilných skúseností.

Na záver sa ešte pozrime, či a ako prípadne súvisí výskyt zážitkov násillia od blízkej osoby v detstve a v dospeljšom živote. Tabuľka 6.3.11 ukazuje, ako sa mení výskyt úhrnu domáceho násillia a „partnerského“ násillia podľa skúseností s fyzickou agresiou od rodičov v čase detstva – do dosiahnutia pätnástich rokov. Ako vidieť, rozdiely sú značné.

Tabuľka 6.3.11

Výskyt domáceho násillia a „partnerského“ násillia podľa skúsenosti s fyzickou agresiou od rodičov počas detstva (stĺpcové %)

		FYZICKÁ AGRESIA OD RODIČOV V DETSTVE Aspoň raz aspoň 1 skutok			
		Muži		Ženy	
		Nie	Áno	Nie	Áno
		Column N %	Column N %	Column N %	Column N %
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE	nie	86,2%	50,9%	81,0%	48,5%
	Každá skúsenosť				
	áno	13,8%	49,1%	19,0%	51,5%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ	nie	89,3%	61,9%	85,5%	59,3%
	Kombinovaná skúsenosť				
	áno	10,7%	38,1%	14,5%	40,7%

VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE Každá skúsenosť	nie	95,3%	81,3%	86,6%	59,1%
	áno	4,7%	18,7%	13,4%	40,9%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	96,2%	87,0%	88,6%	67,3%
	áno	3,8%	13,0%	11,4%	32,7%
		FYZICKÁ AGRESIA OD RODIČOV V DETSTVE Aspoň 1 skutok opakovane			
		Muži		Ženy	
		Nie	Áno	Nie	Áno
		Column N %	Column N %	Column N %	Column N %
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE Každá skúsenosť	nie	83,7%	45,0%	78,7%	46,2%
	áno	16,3%	55,0%	21,3%	53,8%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	88,0%	55,3%	84,6%	52,5%
	áno	12,0%	44,7%	15,4%	47,5%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE Každá skúsenosť	nie	95,0%	76,6%	84,7%	57,2%
	áno	5,0%	23,4%	15,3%	42,8%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ Kombinovaná skúsenosť	nie	96,3%	83,1%	87,7%	62,5%
	áno	3,7%	16,9%	12,3%	37,5%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Za skupinu mužov, ktorí v detstve nikdy nezažili žiaden zo skutkov fyzického násillia od rodičov, dosiahol výskyt celého domáceho násillia 13,8 %; a za skupinu mužov, ktorí zažili v detstve aspoň raz aspoň jeden z prejavov fyzickej sily od rodičov, to bolo až 49,1 %. V rámci žien bol rozdiel nasledovný: 19 % za skupinu žien bez fyzickej agresie od rodičov počas detstva oproti 51,5 % pri ženách s nejakou skúsenosťou s prejavmi fyzickej sily od rodičov počas detstva. Čiže takmer polovica spomedzi mužov a viac ako polovica spomedzi žien, ktorí a ktoré v detstve zažili od rodičov nejaký prejav fyzickej agresie, má nejakú skúsenosť s domácim násillím v dospeljšom veku.

Pri partnerskom násillí sa jeho výskyt podľa skúseností z detstva mení za mužov zo 4,7 % na 18,7 % a za ženy z 13,4 % na 40,9 %. Spomedzi žien, ktoré nezažili v detstve nijaké fyzické násillie od rodičov, má skúsenosť s násillím v intímnych vzťahoch vyše jednej desatiny a spomedzi žien s prejavmi fyzickej agresie od rodičov v detstve sú to až štyri desatiny.

Podobné rozdiely platia aj za redukované domáce násillie i za opakované domáce a „partnerské“ násillie. Fyzické násillie v detstve zvyšuje pravdepodobnosť násilných skúseností v neskoršom veku.

Zhrnutie: Primárne triedenia a analýzy dát signalizujú, že detstvo a dospievanie v nepriaznivých rodinných podmienkach a v násilnom prostredí sa môže zaradiť medzi faktory ovplyvňujúce zasiahnutie násillím od členov domácnosti v neskorších etapách života. Tvrdenie ale treba overiť ďalšími štatistickými postupmi.

7. ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Skúsenosti s násilným správaním člena domácnosti z detstva:

- Výsledky reprezentatívneho výskumu preukázali pomerne bohatú skúsenosť mužov a žien Slovenska vo veku 18-70 rokov s prejavmi fyzickej agresie zo strany rodičov alebo iných dospelých poskytujúcich starostlivosť počas detstva. Mimoriadne časté boli predovšetkým facky, ktoré z detstva pozná takmer tretina mužov a viac ako pätina žien. Hoci agresívne správanie zažívali v detstve vo svojich domácnostiach muži aj ženy, prejavila sa vyššia skúsenosť na strane mužov. Na druhej strane dievčatá signalizovali viac a ťažšie následky prejavov fyzickej sily rodičov, častejšie tiež museli vyhľadať pomoc rôzneho druhu. Zo sledovania frekvencie výskytu skutkov fyzickej agresie počas detstva sa ukázalo, že ak sa v rodine alebo domácnosti násilie voči deťom objaví, má tendenciu opakovať sa.
- Skúsenosť žien a mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov so skutkami sexuálneho násillia počas detstva sa podarilo zachytiť iba vo veľmi nízkej miere, obzvlášť u mužov. Skúmané ženy mali negatívne zážitky z detstva so sexuálnymi kontaktmi častejšie, pozná ich takmer 2 % žien. Sexuálne kontakty si na nich vynucovali počas detstva blízki i celkom neznámi muži, ale prevažovali páchatelia, ktorých žena poznala z rodinného alebo inak blízkeho prostredia. Viac ako polovica dotknutých žien sa o nepriaznivom sexuálnom zážitku porozprávala s nejakou dospelou osobou. Zdravotné následky signalizovala iba malá časť žien so zážitkom sexuálneho násillia, išlo ale o hlbšie traumy, ktoré si vyžadovali vyhľadať pomoc.
- Reprezentatívny výskum žien a výskum mužov Slovenska vo veku 18-70 rokov zistil pomerne vysokú mieru nepriaznivých násilných zážitkov počas ich detstva. V menšej miere sa zistilo aj psychické týranie a ponižovanie rodičmi či náhradnými rodičmi; význačný výskyt mali rôzne zdravotné a psychické ťažkosti v priebehu detstva; taktiež zanedbávanie starostlivosti a nedostatočná podpora zaznamenala dosť široký výskyt u mužov aj u žien. A vo väčšine týchto životných dimenzií pohodového detstva sa prejavila súvislosť s násilnými zážitkami v tomto rannom období života.

Skúsenosti s násilným správaním člena domácnosti z dospelosti:

- Výsledky empirického výskumu ukázali pri všetkých piatich druhoch zisťovaného domáceho násillia počas dospelosti vyšší výskyt za ženy Slovenska vo veku 18-70 rokov. Pri psychickom poškodzovaní a sociálnej izolácii a kontrole išlo o miernejšiu prevahu, pri zostávajúcich troch druhoch násilného správania – ekonomickom zneužívaní, fyzickej agresii a sexuálnom násillí – o prevahu výraznejšiu. Za všetky skutky sa tiež na strane žien prejavil ich častejší opakovaný výskyt, ženy zároveň preukázali aj vyššiu mieru spájania či viazania jednotlivých násilných skutkov.
- Napriek takýmto dielčím zisteniam o vyššej a širšej skúsenosti žien s násilnými skutkami, pri jednoduchom napočítaní vyšiel úhrn mužov a žien s akoukoľvek skúsenosťou s domácim násillím na rovnakej úrovni – približne jedna štvrtina. Pri budúcich konštrukciách ukazovateľov celého domáceho násillia bude potrebné okrem opakovanosti zvažovať aj počet skutkov násillia.
- V porovnaní so zistením výskytu za celé domáce násillie – od všetkých členov domácnosti – sa skúsenosť žien a mužov výrazne odlišovala pri sledovaní násilného správania sa intímneho partnera alebo partnerky. Výskyt násillia v intímnom vzťahu bol u žien Slovenska vo veku 18-70 rokov výrazne vyšší ako u mužov.
- Výskyt domáceho násillia za obdobie posledných dvanástich mesiacov sa výskumne nepodarilo zachytiť vo veľkom rozsahu. Jednoduchým započítaním každej skúsenosti s násilným správaním sa pohybuje na úrovni okolo 4 % za mužov i ženy Slovenska, mierne viac vyšla za skúmaných mužov. Pri hlbšom pohľade sa ale ukázala skúsenosť žien rozsiahlejšia z hľadiska

kombinovania zisťovaných skutkov násilia a zachytila sa širšia skúsenosť žien s fyzickým násilím a výlučná skúsenosť žien so sexuálnym násilím od blízkej osoby.

- Pri ženách Slovenska vo veku 18-70 rokov sa výskumom podarilo zistiť podstatne viac násilných osôb ako pri mužoch. Medzi páchatelmi násilného správania celkovo výrazne prevažujú muži – a to aj v prípade násilnej skúsenosti mužov od blízkej osoby, nie len pri násilí páchanom na ženách. Ukázalo sa, že v prípade skúmaných žien dominujú medzi násilnými osobami partneri, s podstatne vyšším zastúpením bývalých partnerov než súčasných. Muži Slovenska majú v porovnaní so ženami viac skúseností s ostatným domácim násilím – od iných blízkych osôb ako partneriek.
- „Partnerské“ násilie na Slovensku je prevažne o ženách. V životoch žien Slovenska vo veku 18-70 rokov sa násilné správanie v intímnych vzťahoch objavuje neporovnateľne viac ako v životoch tých istých mužov. Prevala násilných skúseností na strane žien platí pre všetkých päť sledovaných druhov násilia, pri fyzickej agresii a sexuálnom násilí je to takmer výlučná ženská skúsenosť. Výskumné údaje tiež preukázali veľký podiel opakovaných skúseností s násilnými skutkami, čo signalizuje pretrvávajúce násilné správanie partnera či partnerky po dlhšie časové obdobie.
- Analýza empirických údajov ďalej preukázala, že tak celé domáce násilie, ako aj násilie v intímnych vzťahoch („partnerské“ násilie) zasahuje v podstate všetky skupiny žien a mužov Slovenska vymedzené základnými demografickými znakmi, ako je vek, vzdelanie, subjektívne prihlásenie sa k národnosti a príjmová situácia domácnosti. Hoci sa v niektorých skupinách žien a mužov zachytil zvýšený výskyt pri porovnaní s ostatnými skupinami rovnakého spektra, prakticky žiadna zo špecifikovaných kategórií nezostala bez nejakej skúsenosti s násilným správaním od člena domácnosti vôbec alebo v rámci intímnych vzťahov. Domáce násilie, rovnako aj násilie „partnerské“ má teda všeobecný charakter. Zasahuje všetky skupiny žien a mužov, hoci rozsahom skúsenosti s násilným správaním od člena domácnosti sa jednotlivé skupiny populácie žien a populácie mužov odlišujú.
- Ženy a muži Slovenska vo veku 18-70 rokov zažívajú násilné situácie aj v inom prostredí než je domácnosť, resp. od iných osôb než sú členovia rodiny alebo domácnosti. Za skúmané ženy sa výskyt vonkajšieho násilia zistil na úrovni 1-2 %; v prípade mužov to bolo viac, predovšetkým pri fyzických útokoch. Aj pri násilí mimo domácnosť a najbližšieho vzťahového prostredia prichádza väčšina násilného správania od mužov, a to aj vtedy, ak je násilné správanie nasmerované voči mužom.
- Ukázalo sa tiež, že skúmané ženy Slovenska využívali pri zážitkoch domáceho násilia pomocné a podporné služby v širšom rozsahu ako skúmaní muži Slovenska. Môže to súvisieť so širšími a hlbšími násilnými skúsenosťami žien a s tým, že prevaha násilia voči ženám sa odohráva v intímnych vzťahoch.

Dopady a súvislosti domáceho násilia:

- Výskumné údaje naznačujú, že život s násilným členom domácnosti, obzvlášť s násilným partnerom, má dopady na zdravie žien. Vyhranenejšie formy násilia v intímnom vzťahu majú u pomerne rozsiahlej skupiny – predovšetkým žien – bezprostredné zdravotné následky. Viazu sa do istej miery aj so zdravotnými ťažkosťami, ktoré sa prejavujú tak na fyzickom zdraví, ako aj na emocionálnych ťažkostiach. Ženy a muži s násilnými skúsenosťami od člena domácnosti tiež horšie hodnotia svoj zdravotný stav.
- Násilné zážitky od blízkych osôb v domácnosti môžu životy žien a mužov poznačiť mnohými inými spôsobmi, nie len zdravotnými a nie len bezprostrednými následkami a dopadmi. Empirické údaje naznačujú pomerne silné zhoršovanie kvality života žien a mužov Slovenska s prežitím násilného správania od člena alebo členky domácnosti. Podľa typu skúseností s násilným správaním blízkej osoby sa výskyt nepriaznivých pocitov a duševných ťažkostí výrazne diferencoval. S prežitým násilným správaním sa zvyšovali aj duševné ťažkosti a pri skúsenostiach s fyzickou agresiou bol ich výskyt najrozšírenejší. Tiež vnímanie sociálnej

podpory vo svojom najbližšom okolí sa pri zážitkoch násilia od blízkych osôb výraznejšie oslabuje. A diferencujú sa aj obavy pociťované v bežných životných situáciách – pri skúsenostiach s násilím ich miera narastá. Pritom zaťaženosť žien nepríjemnými pocitmi a ťažkosťami, ako aj obavami v bežných situáciách je podstatne vyššia u žien, naopak oslabené vnímanie podporných sociálnych sietí je zasa vyššie zastúpené u mužov.

- Medzi rizikovými faktormi domáceho násilia a násilia v intímnom vzťahu odborné štúdie uvádzajú množstvo rôznorodých činiteľov – sociálnych, individuálnych i spoločenských. K faktorom sa zvykne zaraďovať tiež história násilia v rodine či dospievanie v chudobnej alebo problémovej rodine. V súvislosti s násilím na ženách zo strany partnera sa medzi príčinami spomína aj spoločenská klíma necitlivá k rodovým nerovnostiam a rigidným vnímaním rodových rolí či kultúrnymi normami podporujúcimi "právo" muža na potrestanie ženy. Ospravedlňovanie násilia spravidla vychádza z tzv. „tradičných“ názorov na správnu rolu muža a ženy v rodine a spoločnosti. Výskum ukázal, že stereotypnejšie predstavy o role ženy a muža v rodine deklarujú viac muži. Pričom u skúmaných mužov Slovenska sa v širšej miere stereotypné predstavy viažu so skúsenosťou s domácim násilím a u skúmaných žien Slovenska skúsenosť s násilím mieru súhlasu so stereotypnými predstavami nemení alebo dokonca znižuje. Pri názoroch na rodičovstvo a usporiadanie vzťahov medzi rodičmi a deťmi sa väčší rozdiel v názore žien a mužov nezistil, pritom u oboch skúmaných populácií sú stereotypné predstavy rozšírenejšie medzi skupinami s násilnými zážitkami.
- Vyrastanie počas detstva v rodinách, kde rodinné vzťahy a rodinný život určovali stereotypné a autoritárske normy a kde sa vyskytovalo násilné správanie medzi členmi rodiny, bolo u skúmanej populácie žien a mužov Slovenska pomerne rozšírené. A ukázalo sa, že takéto skúsenosti ovplyvňujú výskyt násilného správania vo vyššom veku. Primárne triedenia a analýzy dát signalizujú, že detstvo a dospievanie v nepriaznivých rodinných podmienkach a v násilnom prostredí sa môže zaradiť medzi faktory ovplyvňujúce zasiahnutie násilím od členov domácnosti v neskorších etapách života. Tvrdenie ale treba overiť ďalšími štatistickými postupmi.

ANNEX 2

ANNEX 2.1: SKÚSENOSŤ S FYZICKOU AGRESIOU POČAS DETSTVA ZO STRANY RODIČOV

Ťahal za vlasy alebo štipal

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	955	94,7	94,7	94,7
	áno, 1 krát	21	2,1	2,1	96,8
	áno, 2-5 krát	15	1,5	1,5	98,3
	áno, 6 krát a viac	13	1,2	1,2	99,6
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4	,4	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1059	95,6	95,6	95,6
	áno, 1 krát	15	1,4	1,4	97,0
	áno, 2-5 krát	8	,8	,8	97,7
	áno, 6 krát a viac	19	1,7	1,7	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	6	,5	,5	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Násilne triasol alebo sácal

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	965	95,7	95,7	95,7
	áno, 1 krát	18	1,8	1,8	97,5
	áno, 2-5 krát	12	1,2	1,2	98,7
	áno, 6 krát a viac	7	,7	,7	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6	,6	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1071	96,6	96,6	96,6
	áno, 1 krát	9	,8	,8	97,5
	áno, 2-5 krát	8	,7	,7	98,2
	áno, 6 krát a viac	12	1,1	1,1	99,2
	neviem, nechcem odpovedať	8	,8	,8	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Dal facku

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	682	67,6	67,6	67,6
	áno, 1 krát	88	8,7	8,7	76,4
	áno, 2-5 krát	163	16,2	16,2	92,5
	áno, 6 krát a viac	66	6,6	6,6	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9	,9	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	873	78,8	78,8	78,8
	áno, 1 krát	76	6,8	6,8	85,6
	áno, 2-5 krát	107	9,6	9,6	95,2
	áno, 6 krát a viac	45	4,1	4,1	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Udrel päťou alebo nejakým predmetom

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	949	94,1	94,1	94,1
	áno, 1 krát	21	2,1	2,1	96,2
	áno, 2-5 krát	14	1,4	1,4	97,6
	áno, 6 krát a viac	18	1,8	1,8	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1063	96,0	96,0	96,0
	áno, 1 krát	10	,9	,9	96,9
	áno, 2-5 krát	15	1,3	1,3	98,2
	áno, 6 krát a viac	13	1,1	1,1	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	7	,6	,6	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Kopal alebo zbil

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	960	95,2	95,2	95,2
	áno, 1 krát	13	1,3	1,3	96,5
	áno, 2-5 krát	20	2,0	2,0	98,5
	áno, 6 krát a viac	8	,8	,8	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1075	97,0	97,0	97,0
	áno, 1 krát	5	,5	,5	97,5
	áno, 2-5 krát	11	1,0	1,0	98,4
	áno, 6 krát a viac	11	1,0	1,0	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	6	,5	,5	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Ohrozoval alebo poranil nejakou zbraňou

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1001	99,3	99,3	99,3

	áno, 1 krát		,0	,0	99,3
	áno, 2-5 krát	2	,2	,2	99,5
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1096	98,9	98,9	98,9
	áno, 1 krát	1	,1	,1	99,0
	áno, 2-5 krát	2	,2	,2	99,2
	áno, 6 krát a viac	3	,3	,3	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	6	,5	,5	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

ANEX 2.2: SKÚSENOSŤ SO SKUTKAMI SEXUÁLNEHO NÁSILIA POČAS DETSTVA

MUŽI		Count	Column N %	Column Valid N %
Niektoré Vás nútil obnažovať sa či pózovať bez šiat.	nie, nikdy	1001	99,3%	99,3%
	áno, 1 krát	1	,1%	,1%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	,6%
Niektoré sa pred Vami odhaľoval.	nie, nikdy	999	99,1%	99,1%
	áno, 1 krát	2	,2%	,2%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	,6%
Niektoré sa dotýkal Vašich pohlavných orgánov alebo požadoval, aby ste sa sami dotýkali svojich pohlavných orgánov.	nie, nikdy	1000	99,2%	99,2%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 2-5 krát	1	,1%	,1%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	,6%
Niektoré požadoval, aby ste sa Vy dotýkali jeho/ jej pohlavných orgánov.	nie, nikdy	1001	99,3%	99,3%
	áno, 1 krát	1	,1%	,1%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	,6%
Niektoré Vám strkal prsty alebo nejaký iný predmet do vagíny.	nie, nikdy	-	-	-
	áno, 1 krát			
	áno, 2-5 krát			
	áno, 6 krát a viac			

	neviem, nechcem odpovedať			
Niektó Vám strkal prsty alebo nejaký iný predmet do konečníka.	nie, nikdy	1002	99,4%	99,4%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	,6%
Niektó sa pokúšal o vniknutie alebo vnikol pohlavným orgánom do vagíny.	nie, nikdy	-	-	-
	áno, 1 krát			
	áno, 2-5 krát			
	áno, 6 krát a viac			
	neviem, nechcem odpovedať			
Niektó mal s Vami análny styk, sex (cez konečník).	nie, nikdy	1002	99,4%	99,4%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	,6%
Niektó mal s Vami orálny styk, sex (ústami).	nie, nikdy	1002	99,4%	99,4%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6%	,6%
ŽENY		Count	Column N %	Column Valid N %
Niektó Vás nútil obnažovať sa či pózovať bez šiat.	nie, nikdy	1096	98,9%	98,9%
	áno, 1 krát	1	,1%	,1%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0%	1,0%
Niektó sa pred Vami odhaľoval.	nie, nikdy	1081	97,5%	97,5%
	áno, 1 krát	9	,8%	,8%
	áno, 2-5 krát	5	,5%	,5%
	áno, 6 krát a viac	2	,2%	,2%
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0%	1,0%
Niektó sa dotýkal Vašich pohlavných orgánov alebo požadoval, aby ste sa sami dotýkali svojich pohlavných orgánov.	nie, nikdy	1092	98,6%	98,6%
	áno, 1 krát	5	,4%	,4%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0%	1,0%
Niektó požadoval, aby ste sa Vy dotýkali jeho/ jej pohlavných orgánov.	nie, nikdy	1092	98,6%	98,6%
	áno, 1 krát	4	,3%	,3%
	áno, 2-5 krát	1	,1%	,1%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%

	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0%	1,0%
Niektorý Vám strkal prsty alebo nejaký iný predmet do vagíny.	nie, nikdy	1095	98,8%	98,8%
	áno, 1 krát	1	,1%	,1%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1%	1,1%
Niektorý Vám strkal prsty alebo nejaký iný predmet do konečníka.	nie, nikdy	1096	98,9%	98,9%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1%	1,1%
Niektorý sa pokúšal o vniknutie alebo vnikol pohlavným orgánom do vagíny.	nie, nikdy	1095	98,8%	98,8%
	áno, 1 krát	1	,1%	,1%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1%	1,1%
Niektorý mal s Vami análny styk, sex (cez konečník).	nie, nikdy	1096	98,9%	98,9%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1%	1,1%
Niektorý mal s Vami orálny styk, sex (ústami).	nie, nikdy	1095	98,8%	98,8%
	áno, 1 krát	1	,1%	,1%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1%	1,1%

ANNEX 2.3: SITUÁČNÉ INDEXY PODĽA FYZICKÉHO A SEXUÁLNEHO NÁSILIA - DETSTVO

Miera psychického násilnia zo strany rodičov podľa skúsenosti s fyzickou agresiou od rodičov počas detstva (index 0 - 1)

		Pohlavie	
		muž	žena
		ro_12	ro_12
		INDEX	INDEX
Súhrnná skúsenosť s fyzickou agresiou v detstve (aspoň raz aspoň 1 skutok)	nie	,01	,01
	áno	,06	,08
Opakovaná skúsenosť s fyzickou agresiou	nie	,01	,01
	áno	,08	,11

v detstve (aspoň 1 skutok opakovane)			
Súhrnná skúsenosť so sexuálnym násilím v detstve (aspoň raz aspoň 1 skutok)	nie	-	,02
	áno		,12
Opakovaná skúsenosť so sexuálnym násilím v detstve (aspoň 1 skutok opakovane)	nie		,02
	áno		0,00

Ťažkosti počas detstva podľa skúsenosti s fyzickou agresiou od rodičov počas (index 0 - 1)

		Pohlavie	
		muž	žena
		ro_08	ro_08
		INDEX	INDEX
Súhrnná skúsenosť s fyzickou agresiou v detstve (aspoň raz aspoň 1 skutok)	nie	,04	,02
	áno	,09	,07
Opakovaná skúsenosť s fyzickou agresiou v detstve (aspoň 1 skutok opakovane)	nie	,04	,02
	áno	,09	,09
Súhrnná skúsenosť so sexuálnym násilím v detstve (aspoň raz aspoň 1 skutok)	nie	-	,03
	áno		,08
Opakovaná skúsenosť so sexuálnym násilím v detstve (aspoň 1 skutok opakovane)	nie		,03
	áno		0,10

Starostlivosť a podpora počas detstva podľa skúsenosti s fyzickou agresiou od rodičov počas (index 0 - 1)

		Pohlavie	
		muž	žena
		ro_09	ro_09
		INDEX	INDEX
Súhrnná skúsenosť s fyzickou agresiou v detstve (aspoň raz aspoň 1 skutok)	nie	,88	,90
	áno	,82	,83
Opakovaná skúsenosť s fyzickou agresiou v detstve (aspoň 1 skutok opakovane)	nie	,88	,90
	áno	,81	,81
Súhrnná skúsenosť so sexuálnym násilím v detstve (aspoň raz aspoň 1 skutok)	nie	-	,88
	áno		,81
	nie		,88

Opakovaná skúsenosť so sexuálnym násilím v detstve (aspoň 1 skutok opakovane)	áno	0,72
---	-----	------

ANEX 3

ANEX 3.1: FREKVENCIA SKUTKOV PSYCHICKÉHO POŠKODZOVANIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI

Vulgárne nadávky, urážky

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	916	90,8	90,8	90,8
	áno, 1 krát	28	2,8	2,8	93,6
	áno, 2-5 krát	35	3,4	3,4	97,1
	áno, 6 krát a viac	25	2,4	2,4	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	975	88,0	88,0	88,0
	áno, 1 krát	17	1,5	1,5	89,5
	áno, 2-5 krát	45	4,1	4,1	93,6
	áno, 6 krát a viac	60	5,4	5,4	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	923	91,5	91,5	91,5
	áno, 1 krát	31	3,1	3,1	94,6
	áno, 2-5 krát	26	2,6	2,6	97,2
	áno, 6 krát a viac	21	2,1	2,1	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	976	88,1	88,1	88,1
	áno, 1 krát	28	2,6	2,6	90,6
	áno, 2-5 krát	40	3,6	3,6	94,2
	áno, 6 krát a viac	53	4,8	4,8	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

Klamstvá

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	926	91,9	91,9	91,9
	áno, 1 krát	34	3,4	3,4	95,3
	áno, 2-5 krát	18	1,8	1,8	97,1
	áno, 6 krát a viac	18	1,8	1,8	98,9
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,1	1,1	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	970	87,5	87,5	87,5
	áno, 1 krát	32	2,8	2,8	90,4
	áno, 2-5 krát	36	3,2	3,2	93,6
	áno, 6 krát a viac	59	5,3	5,3	98,9
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1	1,1	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Obviňovanie, zvaľovanie viny

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	914	90,7	90,7	90,7
	áno, 1 krát	45	4,4	4,4	95,1
	áno, 2-5 krát	22	2,2	2,2	97,3
	áno, 6 krát a viac	15	1,5	1,5	98,8
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,2	1,2	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	973	87,8	87,8	87,8
	áno, 1 krát	33	2,9	2,9	90,8
	áno, 2-5 krát	28	2,5	2,5	93,3
	áno, 6 krát a viac	62	5,6	5,6	98,8
	neviem, nechcem odpovedať	13	1,2	1,2	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	975	96,7	96,7	96,7
	áno, 1 krát	6	,6	,6	97,3
	áno, 2-5 krát	6	,6	,6	98,0
	áno, 6 krát a viac	15	1,4	1,4	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6	,6	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1011	91,2	91,2	91,2
	áno, 1 krát	13	1,2	1,2	92,4
	áno, 2-5 krát	21	1,9	1,9	94,3

áno, 6 krát a viac	51	4,6	4,6	98,9
neviem, nechcem odpovedať	12	1,1	1,1	100,0
Total	1108	100,0	100,0	

Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti

	Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži nie, nikdy	986	97,8	97,8	97,8
áno, 1 krát	10	1,0	1,0	98,8
áno, 2-5 krát				
áno, 6 krát a viac	4	,4	,4	99,2
neviem, nechcem odpovedať	8	,8	,8	100,0
Total	1008	100,0	100,0	
	Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy nie, nikdy	1045	94,3	94,3	94,3
áno, 1 krát	11	1,0	1,0	95,2
áno, 2-5 krát	13	1,2	1,2	96,4
áno, 6 krát a viac	28	2,5	2,5	98,9
neviem, nechcem odpovedať	12	1,1	1,1	100,0
Total	1108	100,0	100,0	

Zastrašovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)

	Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži nie, nikdy	991	98,3	98,3	98,3
áno, 1 krát	7	,7	,7	99,0
áno, 2-5 krát				
áno, 6 krát a viac	4	,4	,4	99,3
neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
Total	1008	100,0	100,0	
	Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy nie, nikdy	1064	96,0	96,0	96,0
áno, 1 krát	12	1,0	1,0	97,1
áno, 2-5 krát	3	,3	,3	97,4
áno, 6 krát a viac	17	1,5	1,5	98,9
neviem, nechcem odpovedať	12	1,1	1,1	100,0
Total	1108	100,0	100,0	

Vyčerpávanie (nezmyselnými činnosťami, bránenie v oddychu...)

	Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži nie, nikdy	991	98,4	98,4	98,4
áno, 1 krát	6	,6	,6	98,9
áno, 2-5 krát	4	,4	,4	99,3
áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,4
neviem, nechcem odpovedať	6	,6	,6	100,0

Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1068	96,4	96,4	96,4
	áno, 1 krát	6	,6	,6	96,9
	áno, 2-5 krát	5	,5	,5	97,4
	áno, 6 krát a viac	17	1,5	1,5	98,9
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1	1,1	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

Vyhrážanie vyst'ahovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	986	97,8	97,8	97,8
	áno, 1 krát	8	,8	,8	98,6
	áno, 2-5 krát	5	,5	,5	99,1
	áno, 6 krát a viac	3	,3	,3	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6	,6	100,0
Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1071	96,7	96,7	96,7
	áno, 1 krát	10	0,9	0,9	97,5
	áno, 2-5 krát	6	,6	,6	98,1
	áno, 6 krát a viac	9	0,8	0,8	98,9
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1	1,1	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri chorobe, nevládnosti...)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	993	98,6	98,6	98,6
	áno, 1 krát	3	,3	,3	98,8
	áno, 2-5 krát	4	,4	,4	99,2
	áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1083	97,8	97,8	97,8
	áno, 1 krát	1	,1	,1	97,9
	áno, 2-5 krát	1	,1	,1	97,9
	áno, 6 krát a viac	11	1,0	1,0	98,9
	neviem, nechcem odpovedať	12	1,1	1,1	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

ANEX 3.2: FREKVENCIA SKUTKOV SOCIÁLNEJ KONTROLY A OBMEDZOVANIA

Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	887	88,0	88,0	88,0
	áno, 1 krát	26	2,6	2,6	90,6
	áno, 2-5 krát	48	4,7	4,7	95,4
	áno, 6 krát a viac	37	3,7	3,7	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9	,9	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	974	87,9	87,9	87,9
	áno, 1 krát	33	3,0	3,0	90,8
	áno, 2-5 krát	59	5,3	5,3	96,1
	áno, 6 krát a viac	35	3,2	3,2	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	8	,7	,7	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	962	95,5	95,5	95,5
	áno, 1 krát	14	1,4	1,4	96,9
	áno, 2-5 krát	11	1,1	1,1	98,0
	áno, 6 krát a viac	11	1,1	1,1	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	10	,9	,9	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1042	94,0	94,0	94,0
	áno, 1 krát	13	1,2	1,2	95,2
	áno, 2-5 krát	20	1,8	1,8	96,9
	áno, 6 krát a viac	25	2,2	2,2	99,2
	neviem, nechcem odpovedať	9	,8	,8	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	961	95,3	95,3	95,3
	áno, 1 krát	17	1,7	1,7	97,0
	áno, 2-5 krát	15	1,4	1,4	98,5
	áno, 6 krát a viac	9	,9	,9	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6	,6	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative

Ženy	nie, nikdy	991	89,4	89,4	89,4
	áno, 1 krát	30	2,7	2,7	92,1
	áno, 2-5 krát	46	4,1	4,1	96,2
	áno, 6 krát a viac	33	3,0	3,0	99,2
	neviem, nechcem odpovedať	8	,8	,8	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	990	98,2	98,2	98,2
	áno, 1 krát	1	,1	,1	98,3
	áno, 2-5 krát	9	,9	,9	99,2
	áno, 6 krát a viac	2	,2	,2	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6	,6	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1044	94,3	94,3	94,3
	áno, 1 krát	20	1,8	1,8	96,0
	áno, 2-5 krát	13	1,2	1,2	97,2
	áno, 6 krát a viac	23	2,0	2,0	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	8	,7	,7	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	994	98,6	98,6	98,6
	áno, 1 krát	1	,1	,1	98,7
	áno, 2-5 krát	4	,4	,4	99,1
	áno, 6 krát a viac	5	,5	,5	99,6
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4	,4	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1057	95,4	95,4	95,4
	áno, 1 krát	12	1,1	1,1	96,5
	áno, 2-5 krát	13	1,2	1,2	97,7
	áno, 6 krát a viac	16	1,5	1,5	99,2
	neviem, nechcem odpovedať	9	,8	,8	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1003	99,5	99,5	99,5
	áno, 1 krát				
	áno, 2-5 krát				

	áno, 6 krát a viac		,0	,0	99,6
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4	,4	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1078	97,3	97,3	97,3
	áno, 1 krát	5	,5	,5	97,7
	áno, 2-5 krát	5	,4	,4	98,2
	áno, 6 krát a viac	11	1,0	1,0	99,2
	neviem, nechcem odpovedať	9	,8	,8	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	974	96,6	96,6	96,6
	áno, 1 krát	11	1,1	1,1	97,7
	áno, 2-5 krát	10	1,0	1,0	98,7
	áno, 6 krát a viac	6	,6	,6	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1045	94,3	94,3	94,3
	áno, 1 krát	13	1,2	1,2	95,5
	áno, 2-5 krát	20	1,8	1,8	97,3
	áno, 6 krát a viac	20	1,8	1,8	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	10	,9	,9	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Odpieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla, potravy

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1004	99,6	99,6	99,6
	áno, 1 krát				
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4	,4	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1093	98,6	98,6	98,6
	áno, 1 krát	3	,3	,3	98,9
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac	2	,2	,2	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	10	,9	,9	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

ANEX 3.3: FREKVENCIA SKUTKOV EKONOMICKÉHO ZNEUŽÍVANIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI

Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	971	96,3	96,3	96,3
	áno, 1 krát	5	,5	,5	96,8
	áno, 2-5 krát	15	1,5	1,5	98,3
	áno, 6 krát a viac	8	,8	,8	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	10	,9	,9	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1018	91,9	91,9	91,9
	áno, 1 krát	13	1,2	1,2	93,0
	áno, 2-5 krát	32	2,8	2,8	95,9
	áno, 6 krát a viac	35	3,1	3,1	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	991	98,3	98,3	98,3
	áno, 1 krát	6	,6	,6	98,9
	áno, 2-5 krát	2	,2	,2	99,1
	áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9	,9	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1075	97,0	97,0	97,0
	áno, 1 krát	9	,9	,9	97,8
	áno, 2-5 krát	10	,9	,9	98,8
	áno, 6 krát a viac	6	,5	,5	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	8	,7	,7	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	981	97,3	97,3	97,3
	áno, 1 krát	10	1,0	1,0	98,3
	áno, 2-5 krát	4	,4	,4	98,7
	áno, 6 krát a viac	4	,4	,4	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9	,9	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative

Ženy	nie, nikdy	1043	94,2	94,2	94,2
	áno, 1 krát	10	,9	,9	95,1
	áno, 2-5 krát	22	2,0	2,0	97,1
	áno, 6 krát a viac	25	2,2	2,2	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	8	,7	,7	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	992	98,4	98,4	98,4
	áno, 1 krát	3	,3	,3	98,6
	áno, 2-5 krát	2	,2	,2	98,8
	áno, 6 krát a viac	3	,3	,3	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	9	,9	,9	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1062	95,9	95,9	95,9
	áno, 1 krát	6	,6	,6	96,4
	áno, 2-5 krát	15	1,3	1,3	97,8
	áno, 6 krát a viac	12	1,1	1,1	98,9
	neviem, nechcem odpovedať	13	1,1	1,1	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	994	98,6	98,6	98,6
	áno, 1 krát				
	áno, 2-5 krát	3	,3	,3	98,9
	áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	10	1,0	1,0	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1062	95,9	95,9	95,9
	áno, 1 krát	11	1,0	1,0	96,8
	áno, 2-5 krát	12	1,1	1,1	97,9
	áno, 6 krát a viac	13	1,1	1,1	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Zadlženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...)

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	992	98,4	98,4	98,4
	áno, 1 krát	8	,8	,8	99,1
	áno, 2-5 krát	1	,1	,1	99,2

	áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,3
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1063	95,9	95,9	95,9
	áno, 1 krát	13	1,2	1,2	97,1
	áno, 2-5 krát	17	1,5	1,5	98,6
	áno, 6 krát a viac	5	,5	,5	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

ANEX 3.4: FREKVENCIA SKUTKOV FYZICKEJ AGRESIE OD ČLENA DOMÁCNOSTI

a. Fackovanie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	961	95,4	95,4	95,4
	áno, 1 krát	25	2,5	2,5	97,9
	áno, 2-5 krát	12	1,2	1,2	99,0
	áno, 6 krát a viac	5	,5	,5	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1031	93,0	93,0	93,0
	áno, 1 krát	27	2,4	2,4	95,4
	áno, 2-5 krát	20	1,8	1,8	97,2
	áno, 6 krát a viac	26	2,4	2,4	99,6
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4	,4	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

b. Ťahanie za vlasy alebo sácanie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	986	97,8	97,8	97,8
	áno, 1 krát	10	1,0	1,0	98,8
	áno, 2-5 krát	7	,7	,7	99,5
	áno, 6 krát a viac	3	,3	,3	99,8
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2	,2	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1008	100,0	100,0	
	áno, 1 krát	1062	95,8	95,8	95,8
	áno, 2-5 krát	10	,9	,9	96,8
	áno, 6 krát a viac	15	1,3	1,3	98,1

neviem, nechcem odpovedať	14	1,3	1,3	99,4
Total	7 1108	,6 100,0	,6 100,0	100,0

c. Škrabanie alebo silné štipanie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	996	98,8	98,8	98,8
	áno, 1 krát	2	,2	,2	99,1
	áno, 2-5 krát	6	,6	,6	99,7
	áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,8
	neviem, nechcem odpovedať	2	,2	,2	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1085	97,9	97,9	97,9
	áno, 1 krát	4	,3	,3	98,2
	áno, 2-5 krát	11	1,0	1,0	99,2
	áno, 6 krát a viac	2	,2	,2	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	7	,6	,6	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

d. Udieranie päšťou alebo nejakým predmetom, hádzanie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	997	98,9	98,9	98,9
	áno, 1 krát	3	,3	,3	99,2
	áno, 2-5 krát	2	,2	,2	99,4
	áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,6
	neviem, nechcem odpovedať	4	,4	,4	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1077	97,2	97,2	97,2
	áno, 1 krát	7	,6	,6	97,8
	áno, 2-5 krát	7	,7	,7	98,5
	áno, 6 krát a viac	11	1,0	1,0	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	6	,5	,5	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

e. Kopanie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	997	98,9	98,9	98,9
	áno, 1 krát	5	,5	,5	99,4
	áno, 2-5 krát	1	,1	,1	99,5
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1081	97,5	97,5	97,5
	áno, 1 krát	6	,5	,5	98,0
	áno, 2-5 krát	3	,3	,3	98,3
	áno, 6 krát a viac	12	1,1	1,1	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	7	,6	,6	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

f. Škrtenie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1001	99,4	99,4	99,4
	áno, 1 krát	2	,2	,2	99,5
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1090	98,4	98,4	98,4
	áno, 1 krát	3	,2	,2	98,6
	áno, 2-5 krát	1	,1	,1	98,8
	áno, 6 krát a viac	7	,6	,6	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	7	,6	,6	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

g. Zbitie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	981	97,3	97,3	97,3
	áno, 1 krát	17	1,7	1,7	99,0
	áno, 2-5 krát	2	,2	,2	99,2
	áno, 6 krát a viac	2	,2	,2	99,4
	neviem, nechcem odpovedať	6	,6	,6	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1063	95,9	95,9	95,9
	áno, 1 krát	12	1,0	1,0	97,0
	áno, 2-5 krát	11	1,0	1,0	97,9
	áno, 6 krát a viac	17	1,5	1,5	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	6	,5	,5	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

h. Vyhrážanie sa zbraňou

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1002	99,4	99,4	99,4
	áno, 1 krát	1	,1	,1	99,5

	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1100	99,2	99,2	99,2
	áno, 1 krát	1	,1	,1	99,3
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac	2	,2	,2	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	6	,5	,5	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

i. Použitie zbrane, bodnutie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1002	99,4	99,4	99,4
	áno, 1 krát	1	,1	,1	99,5
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1100	99,3	99,3	99,3
	áno, 1 krát				
	áno, 2-5 krát	1	,1	,1	99,4
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	7	,6	,6	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

j. Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	996	98,8	98,8	98,8
	áno, 1 krát	3	,3	,3	99,2
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac	3	,3	,3	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1075	97,0	97,0	97,0
	áno, 1 krát	11	1,0	1,0	98,0
	áno, 2-5 krát	7	,6	,6	98,6
	áno, 6 krát a viac	10	,9	,9	99,5
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0

Total	1108	100,0	100,0	
--------------	------	-------	-------	--

ANEX 3.5: FREKVENCIA SKUTKOV SEXUÁLNEHO NÁSILIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI

Sexuálne obťažovanie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1003	99,5	99,5	99,5
	áno, 1 krát				
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1087	98,1	98,1	98,1
	áno, 1 krát	2	,1	,1	98,3
	áno, 2-5 krát	3	,3	,3	98,5
	áno, 6 krát a viac	6	,6	,6	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	10	,9	,9	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1000	99,2	99,2	99,2
	áno, 1 krát	1	,1	,1	99,2
	áno, 2-5 krát	1	,1	,1	99,3
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	7	,7	,7	100,0
	Total	1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1065	96,1	96,1	96,1
	áno, 1 krát	8	,8	,8	96,9
	áno, 2-5 krát	15	1,3	1,3	98,3
	áno, 6 krát a viac	9	,8	,8	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
	Total	1108	100,0	100,0	

Nútenie k nechceným, nepríjemným sexuálnym praktikám

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1003	99,5	99,5	99,5
	áno, 1 krát				
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0

Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1087	98,1	98,1	98,1
	áno, 1 krát	2	,1	,1	98,3
	áno, 2-5 krát	3	,3	,3	98,5
	áno, 6 krát a viac	6	,6	,6	99,1
	neviem, nechcem odpovedať	10	,9	,9	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1003	99,5	99,5	99,5
	áno, 1 krát				
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1090	98,4	98,4	98,4
	áno, 1 krát	4	,4	,4	98,8
	áno, 2-5 krát	2	,1	,1	98,9
	áno, 6 krát a viac	1	,1	,1	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1002	99,4	99,4	99,4
	áno, 1 krát	1	,1	,1	99,5
	áno, 2-5 krát				
	áno, 6 krát a viac				
	neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
Total		1008	100,0	100,0	
		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1090	98,3	98,3	98,3
	áno, 1 krát	1	,1	,1	98,4
	áno, 2-5 krát	2	,2	,2	98,6
	áno, 6 krát a viac	5	,5	,5	99,0
	neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
Total		1108	100,0	100,0	

Nedobrovoľný pohlavný styk za prítomnosti iných ľudí alebo detí

		Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Muži	nie, nikdy	1003	99,5	99,5	99,5

áno, 1 krát				
áno, 2-5 krát				
áno, 6 krát a viac				
neviem, nechcem odpovedať	5	,5	,5	100,0
Total	1008	100,0	100,0	
	Frequency	Percent	Valid	Cumulative
Ženy	nie, nikdy	1097	99,0	99,0
áno, 1 krát				
áno, 2-5 krát				
áno, 6 krát a viac				
neviem, nechcem odpovedať	11	1,0	1,0	100,0
Total	1108	100,0	100,0	

ANNEX 3.7: PREHLAD SKUTKOV NÁSILNÉHO SPRÁVANIA OD ČLENA DOMÁCNOSTI PODĽA VÝSKYTU ZA POSLEDNÝ ROK

		Pohlavie			
		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
SKUTKY PSYCHICKÉHO POŠKODZOVANIA					
Kedy ste naposledy zažili Vulgárne nadávky, urážky	v priebehu posledných 12 mesiacov	5	6,0%	14	11,1%
	niekedy dávnejšie	82	94,0%	109	88,9%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Neustále kritizovanie, poučovanie..	v priebehu posledných 12 mesiacov	13	16,5%	14	11,6%
	niekedy dávnejšie	65	83,5%	107	88,4%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Klamstvá	v priebehu posledných 12 mesiacov	12	16,4%	17	13,5%
	niekedy dávnejšie	58	82,0%	109	86,5%
	Nevie, nechce odpovedať	1	1,6%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Obviňovanie, zvaľovanie viny	v priebehu posledných 12 mesiacov	17	21,0%	17	13,5%
	niekedy dávnejšie	65	79,0%	106	86,5%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	6	21,9%	12	13,8%
	niekedy dávnejšie	21	78,1%	74	86,2%

	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti	v priebehu posledných 12 mesiacov	3	25,1%	7	12,9%
	niekedy dávnejšie	10	74,9%	45	87,1%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Zastráňovanie, vyhrážanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	1	13,3%	6	19,1%
	niekedy dávnejšie	9	86,7%	25	80,9%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Vyčerpávanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	4	37,6%	5	16,7%
	niekedy dávnejšie	7	62,4%	24	83,3%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Vyhrážanie vyst'ahovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote..	v priebehu posledných 12 mesiacov	1	8,6%	6	23,1%
	niekedy dávnejšie	14	85,0%	19	76,9%
	Nevie, nechce odpovedať	1	6,4%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti	v priebehu posledných 12 mesiacov	1	18,3%	2	18,6%
	niekedy dávnejšie	6	81,7%	10	81,4%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
SKUTKY SOCIÁLNEJ IZOLÁCIE A KONTROLY					
Kedy ste naposledy zažili Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít	v priebehu posledných 12 mesiacov	10	8,8%	6	5,1%
	niekedy dávnejšie	102	91,2%	120	94,9%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	v priebehu posledných 12 mesiacov	6	18,0%	11	18,7%
	niekedy dávnejšie	30	82,0%	47	81,3%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	v priebehu posledných 12 mesiacov	7	18,1%	8	7,8%
	niekedy dávnejšie	33	81,9%	101	92,2%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	9	15,4%
	niekedy dávnejšie	12	100,0%	47	84,6%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

Kedy ste naposledy zažili Prenasledovanie a obťažovanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	3	30,4%	5	11,0%
	niekedy dávnejšie	7	69,6%	37	89,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	2	8,7%
	niekedy dávnejšie		100,0%	20	91,3%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Izolácia, obmedzovanie stretnutí	v priebehu posledných 12 mesiacov	7	27,6%	6	11,9%
	niekedy dávnejšie	19	72,4%	47	88,1%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Odopieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla, potravy	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	0	0,0%
	niekedy dávnejšie	0	0,0%	5	100,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
SKUTKY EKONOMICKÉHO ZNEUŽÍVANIA					
Kedy ste naposledy zažili Odmietanie prispievať na spoločnú domácnosť	v priebehu posledných 12 mesiacov	4	15,5%	5	6,3%
	niekedy dávnejšie	23	84,5%	74	93,7%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	4	17,7%
	niekedy dávnejšie	9	100,0%	21	82,3%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Totálna kontrola spoločných či Vašich financií	v priebehu posledných 12 mesiacov	2	9,0%	12	21,0%
	niekedy dávnejšie	17	91,0%	45	79,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí	v priebehu posledných 12 mesiacov		5,0%	6	17,4%
	niekedy dávnejšie	7	95,0%	27	81,6%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%		1,0%
Kedy ste naposledy zažili Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám	v priebehu posledných 12 mesiacov	1	28,3%	8	22,4%
	niekedy dávnejšie	3	71,7%	27	77,6%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Zadlženie spoločnej	v priebehu posledných 12 mesiacov	1	11,7%		1,1%

domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia	niekedy dávnejšie	8	88,3%	34	98,9%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
SKUTKY FYZICKEJ AGRESIE					
Kedy ste naposledy zažili Fackovanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	5	7,0%
	niekedy dávnejšie	42	100,0%	68	93,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Ťahanie za vlasy alebo sácanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	5	12,2%
	niekedy dávnejšie	20	100,0%	34	87,8%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Škrabanie alebo silné štipanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	21,0%
	niekedy dávnejšie	10	100,0%	13	79,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Udieranie päst'ou alebo nejakým predmetom, hádzanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	2	23,1%	3	10,7%
	niekedy dávnejšie	5	76,9%	23	89,3%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Kopanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	13,8%
	niekedy dávnejšie	6	100,0%	18	86,2%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Škrtenie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	27,0%
	niekedy dávnejšie	2	100,0%	8	73,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Zbitie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	7,4%
	niekedy dávnejšie	21	100,0%	36	92,6%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Vyhrážanie sa zbraňou	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	0	0,0%
	niekedy dávnejšie	1	100,0%	3	100,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Použitie zbrane, bodnutie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	0	0,0%
	niekedy dávnejšie	1	100,0%	1	100,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Vyhrážanie zabitím, ublížením	v priebehu posledných 12 mesiacov	2	23,5%	5	18,2%

na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	niekedy dávnejšie	5	76,5%	22	81,8%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
SKUTKY SEXUÁLNEHO NÁSILIA					
Kedy ste naposledy zažili Sexuálne obťažovanie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	10,4%
	niekedy dávnejšie	1	100,0%	23	89,6%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	8,4%
	niekedy dávnejšie	2	100,0%	29	91,6%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Nútenie k nechceným, neprijemným sexuálnym praktikám	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	23,9%
	niekedy dávnejšie	0	0,0%	9	76,1%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	2	22,0%
	niekedy dávnejšie	0	0,0%	5	78,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	3	34,8%
	niekedy dávnejšie	1	100,0%	5	65,2%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Kedy ste naposledy zažili Nedobrovoľný pohlavný styk za prítomnosti iných ľudí alebo detí	v priebehu posledných 12 mesiacov	0	0,0%	0	0,0%
	niekedy dávnejšie	0	0,0%	0	0,0%
	Nevie, nechce odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

ANNEX 3.8: INÉ BLÍZKE OSOBY S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM ČLENENÉ PODĽA POHLAVIA

Skutky psychického poškodzovania – iní blízki muži ako páchatelia (riadkové %)

		Otec	Nevlastný otec alebo matkin	Brat	Nevlastný, adoptívny brat	Dedko	Syn	Vnuk	Iný dospelý muž z príbuzenstva	Iný chlapec z príbuzenstva
Vulgárne nadávky, urážky	Muž	26,7%	2,2%	18,8%	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%	5,1%	6,4%
	Žena	15,4%	0,9%	5,6%	2,5%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	0,9%
Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)	Muž	36,5%	2,3%	8,1%	0,0%	5,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%
	Žena	18,6%	0,0%	2,2%	3,6%	1,7%	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%
Klamstvá	Muž	20,1%	3,2%	12,8%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	3,6%	4,3%
	Žena	9,1%	0,9%	6,8%	1,3%	0,8%	2,2%	0,0%	0,6%	0,6%
Obviňovanie, zvaľovanie viny	Muž	20,2%	1,7%	11,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	1,5%
	Žena	9,7%	1,0%	7,7%	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	0,7%
Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	Muž	15,2%	1,9%	9,6%	0,0%	2,1%	1,4%	0,0%	1,1%	8,5%
	Žena	12,5%	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,8%	0,0%
Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti	Muž	26,8%	5,0%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,8%	0,0%
	Žena	9,8%	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zastráňovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)	Muž	32,3%	0,0%	13,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	16,6%	0,0%	0,0%	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vyčerpávanie (nezmyselnými činnosťami, bránenie v oddychu...)	Muž	16,5%	0,0%	6,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	17,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vyhrážanie vystáňovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...	Muž	42,9%	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	21,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri chorobe, nevládnosti...)	Muž	14,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Skutky psychického poškodzovania – iné blízke ženy ako páchatel'ky (riadkové %)

		Matka	Nevlastná matka alebo otcova partnerka (nová)	Sestra	Nevlastná, adoptívna sestra	Babka	Dcéra	Vnučka	Iná dospelá žena z príbuzenstva (teta...)	Iné dievča z príbuzenstva
Vulgárne nadávky, urážky	Muž	7,1%	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	3,3%	1,7%
	Žena	4,7%	0,9%	0,7%	0,7%	2,3%	0,5%	0,0%	3,1%	0,0%
Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)	Muž	14,4%	0,0%	1,7%	0,0%	1,3%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%
	Žena	7,2%	0,9%	2,7%	0,0%	1,8%	0,5%	0,0%	1,6%	0,9%
Klamstvá	Muž	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%	4,3%	0,0%
	Žena	3,6%	0,0%	3,1%	0,0%	2,5%	1,3%	0,0%	1,5%	0,2%
Obviňovanie, zvaľovanie viny	Muž	13,9%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%	1,3%
	Žena	4,5%	0,0%	5,9%	0,0%	1,6%	0,6%	0,0%	3,6%	0,0%
Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	Muž	8,8%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	0,0%	0,0%	8,1%	5,0%
	Žena	4,3%	1,3%	5,8%	0,0%	2,2%	0,8%	0,0%	3,8%	0,0%
Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti	Muž	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	18,1%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	8,7%	0,0%	4,0%	1,4%	0,0%	2,1%	0,0%
Zastrašovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)	Muž	20,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,2%	0,0%
	Žena	6,3%	3,7%	2,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,3%	0,0%
Vyčerpávanie (nezmyselnými činnosťami, bránenie v oddychu...)	Muž	15,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	9,4%	0,0%	0,0%	0,0%	6,3%	2,2%	0,0%	1,1%	0,0%
Vyhrážanie vyst'ahovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...	Muž	20,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,8%	0,0%
	Žena	16,8%	0,0%	0,0%	0,0%	8,0%	2,8%	0,0%	2,8%	0,0%
Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri	Muž	41,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,7%	0,0%	5,7%	0,0%

chorobe, nevládnosti...)										
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Skutky sociálnej izolácie a kontroly – iní blízki muži ako páchatelia (riadkové %)

		Otec	Nevlastný otec alebo matkin	Brat	Nevlastný, adoptívny brat	Dedko	Syn	Vnuk	Iný dospelý muž z príbuzenstva	Iný chlapec z príbuzenstva
Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)	Muž	22,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	6,2%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	Muž	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	5,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	Muž	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%
Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti	Muž	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%
	Žena	3,3%	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	0,0%
	Žena	4,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	8,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)	Muž	15,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	6,6%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Odopieranie alebo bezdôvodné	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

obmedzovanie jedla, potravy										
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Skutky sociálnej izolácie a kontroly – iné blízke ženy ako páchatel'ky (riadkové %)

		Matka	Nevlastná matka alebo otcova	Sestra	Nevlastná, adoptívna sestra	Babka	Dcéra	Vnučka	Iná dospelá žena z príbuzenstva	Iné dievča z príbuzenstva
Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)	Muž	33,2%	0,0%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	13,4%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,7%
Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	Muž	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	2,1%	1,6%
Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	1,0%	0,9%	0,0%	0,7%	0,0%	1,1%	0,0%
Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti	Muž	22,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	0,0%	0,7%	0,0%
Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)	Muž	17,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	2,5%	0,0%	0,0%	1,9%	0,0%	7,1%	0,0%
Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)	Muž	22,1%	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	2,4%	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%
Odopieranie alebo bezdôvodné	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

obmedzovanie jedla, potravý										
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Skutky ekonomického zneužívania – iní blízki muži ako páchatelia (riadkové %)

		Otec	Nevlastný otec alebo matkin	Brat	Nevlastný, adoptívny brat	Dedko	Syn	Vnuk	Iný dospelý muž z príbuzenstva	Iný chlapec z príbuzenstva
Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie)	Muž	29,6%	0,0%	10,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	2,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu	Muž	21,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	15,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...)	Muž	13,6%	8,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%
Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí	Muž	11,2%	0,0%	26,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,6%
	Žena	5,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,6%	5,4%
Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám	Muž	33,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	6,0%	0,0%	2,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zadlženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...)	Muž	25,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Skutky ekonomického zneužívania – iné blízke ženy ako páchatel'ky (riadkové %)

		Matka	Nevlastná matka alebo otcova	Sestra	Nevlastná, adoptívna sestra	Babka	Dcéra	Vnučka	Iná dospelá žena z príbuzenstva	Iné dievča z príbuzenstva
Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie)	Muž	11,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	0,0%	2,5%	0,0%	1,0%	0,0%
Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu	Muž	0,0%	0,0%	13,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...)	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	3,4%	0,0%	1,6%	0,0%
Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	0,0%
Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zadlženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...)	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Skutky fyzickej agresie – iní blízki muži ako páchatelia (riadkové %)

		Otec	Nevlastný otec alebo matkin	Brat	Nevlastný, adoptívny brat	Dedko	Syn	Vnuk	Iný dospelý muž z príbuzenstva	Iný chlapec z príbuzenstva (bratranec)
Fackovanie	Muž	53,2%	0,0%	12,1%	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	2,1%	8,5%
	Žena	18,3%	0,0%	7,5%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ťahanie za vlasý alebo sácanie	Muž	13,3%	0,0%	52,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%	12,2%
	Žena	16,6%	0,0%	8,1%	4,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Škrabanie alebo silné štípanie	Muž	4,9%	0,0%	29,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	27,0%
	Žena	15,8%	0,0%	11,8%	11,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Udieranie päšťou alebo nejakým predmetom, hádzanie	Muž	41,4%	0,0%	17,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,2%
	Žena	13,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kopanie	Muž	0,0%	0,0%	25,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,3%
	Žena	13,7%	0,0%	9,1%	13,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%
Škrtenie	Muž	0,0%	0,0%	33,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,0%
	Žena	15,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zbitie	Muž	30,8%	0,0%	42,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	8,5%
	Žena	13,3%	0,0%	0,0%	8,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Použitie zbrane, bodnutie	Muž	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	Muž	41,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	7,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Skutky fyzickej agresie – iné blízke ženy ako páchatelky (riadkové %)

		Matka	Nevlastná matka alebo otcova	Sestra	Nevlastná, adoptívna sestra	Babka	Dcéra	Vnučka	Iná dospelá žena z príbuzenstva	Iná dievča z príbuzenstva
Fackovanie	Muž	5,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,1%
	Žena	2,9%	0,0%	4,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ťahanie za vlasý alebo sácanie	Muž	8,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	7,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%
	Muž	17,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Škrabanie alebo silné štipanie	Žena	0,0%	0,0%	6,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Udieranie päťou alebo nejakým predmetom, hádzanie	Muž	10,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kopanie	Muž	24,4%	0,0%	14,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	3,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Škrtenie	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zbitie	Muž	11,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Použitie zbrane, bodnutie	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Skutky sexuálneho násillia – iní blízki muži ako páchatelia (riadkové %)

		Otec	Nevlastný otec alebo matkin	Brat	Nevlastný, adoptívny brat	Dedko	Syn	Vnuk	Iný dospelý muž z príbuzenstva	Iný chlapec z príbuzenstva
Sexuálne obťažovanie	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	8,0%
Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nútenie k nechceným, nepríjemným sexuálnym praktikám	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Donútenie k pohlavnému styku – za použitia	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

fyzickej sily, znásilnenie										
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Skutky sexuálneho násilia – iné blízke ženy ako páchatel'ky (riadkové %)

		Matka	Nevlastná matka alebo otcova	Sestra	Nevlastná, adoptívna sestra	Babka	Dcéra	Vnučka	Iná dospelá žena z príbuzenstva	Iné dievča z príbuzenstva
Sexuálne obťažovanie	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nútenie k nechceným, neprijemným sexuálnym praktikám	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie	Muž	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Žena	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

ANNEX 4

ANNEX 4.1: FREKVENCIA VÝSKYTU JEDNOTLIVÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV OD PARTNERA ČI PARTNERKY

a. Skutki psychického poškodzovania

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Vulgárne nadávky, urážky	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	3	15,4%	8	8,5%
	áno, 2-5 krát	10	55,4%	30	33,3%
	áno, 6 krát a viac	5	29,2%	52	58,2%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Neustále kritizovanie, poučovanie (nič nerobíte dobre, ste na príťaž...)	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	2	10,1%	18	20,3%
	áno, 2-5 krát	13	54,2%	27	30,7%
	áno, 6 krát a viac	9	35,8%	43	49,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Klamstvá	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	7	27,2%	16	16,7%
	áno, 2-5 krát	9	34,0%	27	28,4%
	áno, 6 krát a viac	10	38,7%	52	54,9%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Obviňovanie, zvaľovanie viny	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	11	35,7%	14	16,1%
	áno, 2-5 krát	14	42,5%	20	22,9%
	áno, 6 krát a viac	7	21,8%	55	61,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Ponižovanie, neslušné, nedôstojné správanie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	2	18,0%	7	10,1%
	áno, 2-5 krát	3	30,9%	17	24,9%
	áno, 6 krát a viac	5	51,1%	46	65,1%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Znevažovanie pred členmi rodiny a známymi, na verejnosti	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	3	69,0%	10	22,4%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	9	22,0%
	áno, 6 krát a viac	1	31,0%	24	55,6%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	44,3%	7	32,8%

rodiny Zastrašovanie, vyhrážanie (samovraždou, deťmi – zoberie, zbije...)	áno, 2-5 krát	0	0,0%	1	4,8%
	áno, 6 krát a viac	1	55,7%	14	62,4%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Vyčerpanie (nezmyselnými činnosťami, bránenie v oddychu...)	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	3	43,6%	5	19,1%
	áno, 2-5 krát	3	56,4%	3	13,1%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	16	67,8%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Vyhrážanie vyst'ahovaním, umiestnením do ústavu, zanechaním osamote...	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	100,0%	4	31,2%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	2	17,5%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	7	51,4%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Správanie sa člena rodiny Odmietanie, neposkytnutie starostlivosti o Vás, príp. o deti (pri chorobe, nevládnosti...)	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	100,0%	1	9,3%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	1	7,3%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	9	83,4%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

b. Skutky sociálneho izolovania a kontroly

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Partnerské - Pociť neslobody Podrobná kontrola trávenia času, denných aktivít (kam chodím, s kým, čo robím...)	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	10	24,6%	25	24,1%
	áno, 2-5 krát	22	52,0%	49	47,3%
	áno, 6 krát a viac	10	23,5%	29	28,6%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Pociť neslobody Sledovanie a kontrola mailov, telefonátov, listov	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	10	39,7%	10	18,8%
	áno, 2-5 krát	9	36,6%	20	37,9%
	áno, 6 krát a viac	6	23,7%	22	43,3%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Pociť neslobody Extrémna žiarlivosť, obviňovanie z nevery	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	14	41,6%	30	28,0%
	áno, 2-5 krát	13	38,9%	45	42,1%
	áno, 6 krát a viac	6	19,5%	32	30,0%

	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Pocity neslobody Extrémna dominancia - nezmyselné zákazy a príkazy, vyžadovanie absolútnej poslušnosti	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	19	34,9%
	áno, 2-5 krát	5	86,4%	13	24,0%
	áno, 6 krát a viac	1	13,6%	23	41,1%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Pocity neslobody Prenasledovanie a obťažovanie (telefonátmi, osobne, cez iných ľudí...)	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	15,2%	10	25,8%
	áno, 2-5 krát	2	32,2%	13	35,7%
	áno, 6 krát a viac	3	52,6%	14	38,5%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Pocity neslobody Zamykanie, bránenie vo voľnom pohybe, chodiť do zamestnania	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	5	24,7%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	5	22,7%
	áno, 6 krát a viac		100,0%	11	52,6%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Pocity neslobody Izolácia, obmedzovanie stretnutí (s priateľmi, s rodinou...)	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	4	28,5%	13	28,0%
	áno, 2-5 krát	6	45,5%	15	31,7%
	áno, 6 krát a viac	4	26,0%	19	40,4%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Pocity neslobody Odpieranie alebo bezdôvodné obmedzovanie jedla, potravy	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	1	33,4%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	2	66,6%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

c. Skutky ekonomického zneužívania

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Partnerské - Problémy spoločného hospodárenia Napriek pravidelnému príjmu odmietanie prispieť na spoločnú domácnosť (nedáva financie).	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	3	22,3%	13	17,1%
	áno, 2-5 krát	7	57,9%	28	37,5%
	áno, 6 krát a viac	2	19,8%	34	45,4%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

Partnerské - Problémy spoločného hospodárenia Ničenie alebo rozpredávanie majetku, vecí z bytu.	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	4	87,3%	7	34,1%
	áno, 2-5 krát	1	12,7%	10	49,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	4	17,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Problémy spoločného hospodárenia Totálna kontrola spoločných či Vašich financií (podrobné vyúčtovanie...).	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	6	57,6%	9	16,7%
	áno, 2-5 krát	2	20,8%	21	39,4%
	áno, 6 krát a viac	2	21,7%	23	43,9%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Problémy spoločného hospodárenia Vymáhanie, kradnutie zo spoločných alebo z Vašich peňazí.	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	57,0%	3	12,4%
	áno, 2-5 krát	1	43,0%	12	43,6%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	12	44,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Problémy spoločného hospodárenia Odopretie, obmedzovanie prístupu k účtu, účtom, k spoločným financiám.	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	9	25,6%
	áno, 2-5 krát	3	100,0%	12	36,2%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	13	38,2%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Problémy spoločného hospodárenia Zadlženie spoločnej domácnosti bez Vášho súhlasu či vedomia (berie pôžičky, nespláca...).	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	5	84,4%	13	37,0%
	áno, 2-5 krát	1	15,6%	17	47,8%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	5	15,2%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

d. Skutky fyzickej agresie

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Fackovanie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	4	81,8%	17	28,3%
	áno, 2-5 krát	1	18,2%	17	29,8%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	25	41,9%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Ťahanie za vlasy alebo sácanie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	67,7%	6	18,5%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	11	36,7%
	áno, 6 krát a viac		32,3%	13	44,8%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Škrabanie alebo silné štipanie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	47,0%	3	33,6%
	áno, 2-5 krát	1	53,0%	5	55,5%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	1	10,9%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Udieranie päšťou alebo nejakým predmetom, hádzanie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	2	100,0%	7	26,7%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	7	29,3%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	11	44,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Kopanie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	3	18,5%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	2	11,4%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	12	70,1%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Škrtenie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	100,0%	3	24,9%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	1	12,9%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	7	62,2%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Zbitie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	100,0%	12	31,4%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	9	24,5%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	16	44,1%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Vyhrážanie sa zbraňou	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	2	100,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Použitie zbrane, bodnutie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	1	100,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0	0,0%

	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Fyzické útoky po 15. roku života Vyhrážanie zabitím, ublížením na zdraví Vám alebo iným členom rodiny	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	36,3%	11	41,4%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	7	28,2%
	áno, 6 krát a viac	3	63,7%	8	30,4%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

e. Skutky sexuálneho násillia

		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
Partnerské - Sexuálne násillie po 15. roku života Sexuálne obťažovanie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	4	19,9%
	áno, 2-5 krát	1	100,0%	10	46,2%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	8	33,8%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Sexuálne násillie po 15. roku života Vyžadovanie pohlavného styku napriek nesúhlasu – bez použitia fyzickej sily	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	8	26,4%
	áno, 2-5 krát	1	100,0%	15	46,6%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	9	27,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Sexuálne násillie po 15. roku života Nútenie k nechceným, nepríjemným sexuálnym praktikám	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	2	14,7%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	3	28,5%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	6	56,9%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Sexuálne násillie po 15. roku života Vedomé spôsobovanie bolesti počas sexu	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	4	58,1%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	2	22,1%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	1	19,8%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Sexuálne násillie po 15. roku života Donútenie k pohlavnému styku – za použitia fyzickej sily, znásilnenie	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	1	100,0%	1	7,9%
	áno, 2-5 krát	0	0,0%	2	22,2%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	5	70,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%
Partnerské - Sexuálne násillie po	nie, nikdy	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 1 krát	0	0,0%	0	0,0%

15. roku života Nedobrovoľný pohlavný styk za prítomnosti iných ľudí alebo detí	áno, 2-5 krát	0	0,0%	0	0,0%
	áno, 6 krát a viac	0	0,0%	0	0,0%
	neviem, nechcem odpovedať	0	0,0%	0	0,0%

ANNEX 4.2: „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE ŽIEN A MUŽOV SLOVENSKA – POČTY SKUTKOV ZA PÄŤ DRUHOV NÁSILIA

CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži		Ženy	
		Count	Column Valid N %	Count	Column Valid N %
SKUTKY PSYCHICKÉHO POŠKODZOVANIA	,00	961	95,3%	979	88,3%
	1,00	15	1,5%	25	2,3%
	2,00	10	1,0%	21	1,9%
	3,00	8	,7%	10	,9%
	4,00	8	,8%	13	1,1%
	5,00	3	,3%	20	1,8%
	6,00	2	,2%	18	1,7%
	7,00	1	,1%	6	,6%
	8,00	0	0,0%	9	,8%
	9,00	0	0,0%	2	,2%
	10,00	0	0,0%	5	,5%
SKUTKY SOCIÁLNEJ IZOLÁCIE A KONTROLY	,00	947	94,0%	967	87,3%
	1,00	27	2,7%	41	3,7%
	2,00	15	1,5%	30	2,7%
	3,00	10	1,0%	22	2,0%
	4,00	5	,5%	18	1,6%
	5,00	2	,2%	12	1,0%
	6,00	1	,1%	9	,8%
	7,00	0	0,0%	8	,8%
SKUTKY EKONOMICKÉHO ZNEUŽÍVANIA	,00	988	98,0%	1012	91,3%
	1,00	10	1,0%	34	3,1%
	2,00	4	,4%	27	2,4%
	3,00	6	,6%	10	,9%
	4,00	0	0,0%	8	,7%
	5,00	0	0,0%	9	,8%
	6,00	0	0,0%	8	,7%
SKUTKY FYZICKEJ AGRESIE	,00	998	99,0%	1034	93,3%
	1,00	7	,7%	26	2,4%
	2,00	3	,3%	17	1,6%
	3,00	0	0,0%	10	,9%
	4,00	1	,1%	5	,5%
	5,00	0	0,0%	3	,2%
	6,00	0	0,0%	4	,3%

	7,00	0	0,0%	6	,5%
	8,00	0	0,0%	4	,3%
SKUTKY SEXUÁLNEHO NÁSILIA	,00	1007	99,9%	1071	96,7%
	1,00	0	0,0%	17	1,5%
	2,00	0	0,0%	7	,6%
	3,00	1	,1%	7	,6%
	4,00	0	0,0%	4	,3%
	5,00	0	0,0%	3	,3%
OPAKOVANÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň 1 skutok opakovane)					
SKUTKY PSYCHICKÉHO POŠKODZOVANIA	,00	974	96,7%	998	90,1%
	1,00	9	,9%	18	1,7%
	2,00	10	1,0%	21	1,9%
	3,00	4	,4%	10	,9%
	4,00	4	,4%	10	,9%
	5,00	4	,4%	20	1,8%
	6,00	2	,2%	12	1,0%
	7,00	0	0,0%	8	,7%
	8,00	0	0,0%	4	,3%
	9,00	0	0,0%	3	,2%
	10,00	0	0,0%	5	,5%
SKUTKY SOCIÁLNEJ IZOLÁCIE A KONTROLY	,00	964	95,7%	995	89,8%
	1,00	23	2,3%	38	3,5%
	2,00	7	,7%	24	2,2%
	3,00	8	,8%	15	1,4%
	4,00	4	,4%	16	1,5%
	5,00	2	,2%	6	,6%
	6,00	0	0,0%	4	,3%
	7,00	0	0,0%	7	,7%
	8,00	0	0,0%	1	,1%
SKUTKY EKONOMICKÉHO ZNEUŽÍVANIA	,00	997	98,9%	1027	92,7%
	1,00	7	,7%	33	3,0%
	2,00	1	,1%	22	2,0%
	3,00	3	,3%	9	,8%
	4,00	0	0,0%	3	,3%
	5,00	0	0,0%	9	,8%
	6,00	0	0,0%	5	,4%
SKUTKY FYZICKEJ AGRESIE	,00	1003	99,5%	1051	94,9%
	1,00	5	,5%	23	2,1%
	2,00	0	0,0%	9	,8%
	3,00	0	0,0%	10	,9%
	4,00	0	0,0%	5	,4%
	5,00	0	0,0%	1	,1%
	6,00	0	0,0%	4	,4%
	7,00	0	0,0%	1	,1%

	8,00	0	0,0%	4	,3%
SKUTKY SEXUÁLNEHO NÁSILIA	,00	1007	99,9%	1079	97,4%
	1,00	0	0,0%	13	1,2%
	2,00	1	,1%	7	,6%
	3,00	0	0,0%	4	,3%
	4,00	0	0,0%	4	,4%
	5,00	0	0,0%	1	,1%

ANNEX 5

ANNEX 5.1: SKÚSENOŠŤ S DOMÁCIM A „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM – POROVNANIE INÝCH SKUPÍN ŽIEN A MUŽOV

- Štyri vekové skupiny

Skúsenosť s DOMÁCIM NÁSILÍM podľa štyroch vekových skupín žien a mužov (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži				Ženy			
		18-29	30-44	45-59	60-70	18-29	30-44	45-59	60-70
Psychické poškodzovanie	nie	84,5%	82,6%	82,2%	90,5%	84,2%	80,2%	81,1%	89,6%
	áno	15,5%	17,4%	17,8%	9,5%	15,8%	19,8%	18,9%	10,4%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	84,3%	85,2%	87,8%	91,7%	85,4%	81,9%	84,0%	91,1%
	áno	15,7%	14,8%	12,2%	8,3%	14,6%	18,1%	16,0%	8,9%
Ekonomické zneužívanie	nie	95,0%	95,4%	94,2%	97,2%	91,6%	89,9%	87,7%	92,9%
	áno	5,0%	4,6%	5,8%	2,8%	8,4%	10,1%	12,3%	7,1%
Fyzická agresia	nie	92,0%	92,8%	94,5%	94,8%	93,1%	89,4%	90,5%	95,2%
	áno	8,0%	7,2%	5,5%	5,2%	6,9%	10,6%	9,5%	4,8%
Sexuálne násilie	nie	100,0 %	100,0 %	99,4%	100,0 %	97,8%	95,4%	95,4%	98,0%
	áno	0,0%	0,0%	,6%	0,0%	2,2%	4,6%	4,6%	2,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži				Ženy			
		18-29	30-44	45-59	60-70	18-29	30-44	45-59	60-70
Psychické poškodzovanie	nie	92,4%	89,5%	88,2%	93,9%	90,7%	84,3%	83,8%	92,0%
	áno	7,6%	10,5%	11,8%	6,1%	9,3%	15,7%	16,2%	8,0%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	89,1%	88,9%	91,5%	92,6%	89,7%	85,4%	88,1%	92,6%
	áno	10,9%	11,1%	8,5%	7,4%	10,3%	14,6%	11,9%	7,4%
Ekonomické zneužívanie	nie	97,1%	96,3%	98,0%	97,6%	94,0%	91,6%	89,3%	95,0%
	áno	2,9%	3,7%	2,0%	2,4%	6,0%	8,4%	10,7%	5,0%
Fyzická agresia	nie	95,8%	97,2%	96,6%	96,9%	95,4%	93,1%	92,6%	96,8%
	áno	4,2%	2,8%	3,4%	3,1%	4,6%	6,9%	7,4%	3,2%
Sexuálne násilie	nie	100,0 %	100,0 %	99,7%	100,0 %	98,5%	96,1%	97,2%	98,7%
	áno	0,0%	0,0%	,3%	0,0%	1,5%	3,9%	2,8%	1,3%

Skúsenosť s „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM podľa štyroch vekových skupín žien a mužov (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOŠŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži				Ženy			
		18-29	30-44	45-59	60-70	18-29	30-44	45-59	60-70
Psychické poškodzovanie	nie	97,8%	96,0%	91,9%	96,3%	93,0%	85,9%	84,9%	92,6%
	áno	2,2%	4,0%	8,1%	3,7%	7,0%	14,1%	15,1%	7,4%
	nie	97,3%	91,9%	92,8%	95,1%	90,1%	83,6%	86,7%	92,0%

Sociálna izolácia a kontrola	áno	2,7%	8,1%	7,2%	4,9%	9,9%	16,4%	13,3%	8,0%
Ekonomické zneužívanie	nie	99,5%	98,0%	96,5%	98,3%	93,1%	90,3%	89,4%	94,4%
	áno	,5%	2,0%	3,5%	1,7%	6,9%	9,7%	10,6%	5,6%
Fyzická agresia	nie	99,6%	99,0%	98,3%	99,2%	95,4%	91,7%	91,9%	96,2%
	áno	,4%	1,0%	1,7%	,8%	4,6%	8,3%	8,1%	3,8%
Sexuálne násilie	nie	100,0 %	100,0 %	99,7%	100,0 %	98,5%	95,4%	95,8%	98,0%
	áno	0,0%	0,0%	,3%	0,0%	1,5%	4,6%	4,2%	2,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži				Ženy			
		18-29	30-44	45-59	60-70	18-29	30-44	45-59	60-70
Psychické poškodzovanie	nie	98,4%	97,6%	93,9%	97,0%	93,8%	89,1%	86,4%	93,5%
	áno	1,6%	2,4%	6,1%	3,0%	6,2%	10,9%	13,6%	6,5%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	97,9%	93,6%	96,0%	95,7%	92,4%	86,7%	89,5%	93,2%
	áno	2,1%	6,4%	4,0%	4,3%	7,6%	13,3%	10,5%	6,8%
Ekonomické zneužívanie	nie	100,0 %	98,4%	98,6%	98,3%	94,7%	92,0%	90,3%	95,5%
	áno	0,0%	1,6%	1,4%	1,7%	5,3%	8,0%	9,7%	4,5%
Fyzická agresia	nie	100,0 %	100,0 %	98,6%	99,2%	96,1%	94,2%	93,4%	97,3%
	áno	0,0%	0,0%	1,4%	,8%	3,9%	5,8%	6,6%	2,7%
Sexuálne násilie	nie	100,0 %	100,0 %	99,7%	100,0 %	98,5%	96,1%	97,2%	98,7%
	áno	0,0%	0,0%	,3%	0,0%	1,5%	3,9%	2,8%	1,3%

- Dve skupiny vymedzené príjmovou situáciou domácnosti

Skúsenosť žien a mužov s DOMÁCIM NÁSILÍM podľa príjmovej situácie domácnosti – dve skupiny (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		Lepšia	Horšia		Lepšia	Horšia	
Psychické poškodzovanie	nie	85,0%	76,0%		84,1%	74,8%	
	áno	15,0%	24,0%		15,9%	25,2%	
Sociálna izolácia a kontrola	nie	85,9%	89,8%		85,7%	78,6%	
	áno	14,1%	10,2%		14,3%	21,4%	
Ekonomické zneužívanie	nie	95,3%	95,0%		90,9%	85,9%	
	áno	4,7%	5,0%		9,1%	14,1%	
Fyzická agresia	nie	94,2%	89,0%		92,7%	84,7%	
	áno	5,8%	11,0%		7,3%	15,3%	
Sexuálne násilie	nie	99,9%	99,4%		96,6%	94,5%	
	áno	,1%	,6%		3,4%	5,5%	
		Muži			Ženy		

OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Lepšia	Horšia		Lepšia	Horšia	
Psychické poškodzovanie	nie	91,0%	85,7%		88,5%	77,6%	
	áno	9,0%	14,3%		11,5%	22,4%	
Sociálna izolácia a kontrola	nie	89,8%	92,7%		89,6%	80,5%	
	áno	10,2%	7,3%		10,4%	19,5%	
Ekonomické zneužívanie	nie	97,1%	97,1%		92,9%	87,2%	
	áno	2,9%	2,9%		7,1%	12,8%	
Fyzická agresia	nie	97,2%	93,5%		94,9%	89,5%	
	áno	2,8%	6,5%		5,1%	10,5%	
Sexuálne násilie	nie	100,0%	99,4%		97,6%	96,1%	
	áno	0,0%	,6%		2,4%	3,9%	

Lepšia = príjmy stačia na všetko AND príjmy stačia na všetko, ale hospodárime úsporne AND musíme veľa šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci

Horšia = máme dosť peňazí len na nákup najlacnejších vecí AND peniaze stačia len na základné potraviny AND nemáme dosť peňazí ani na nákup základných potravín.

Skúsenosť žien a mužov s „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM podľa príjmovej situácie – dve skupiny (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži			Ženy		
		Lepšia	Horšia		Lepšia	Horšia	
Psychické poškodzovanie	nie	95,5%	93,8%		89,3%	83,1%	
	áno	4,5%	6,2%		10,7%	16,9%	
Sociálna izolácia a kontrola	nie	94,0%	93,1%		88,0%	83,0%	
	áno	6,0%	6,9%		12,0%	17,0%	
Ekonomické zneužívanie	nie	98,1%	97,9%		91,9%	88,4%	
	áno	1,9%	2,1%		8,1%	11,6%	
Fyzická agresia	nie	99,1%	97,9%		93,9%	89,3%	
	áno	,9%	2,1%		6,1%	10,7%	
Sexuálne násilie	nie	100,0%	99,4%		97,0%	94,5%	
	áno	0,0%	,6%		3,0%	5,5%	
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži			Ženy		
		Lepšia	Horšia		Lepšia	Horšia	
Psychické poškodzovanie	nie	96,6%	96,6%		91,1%	84,5%	
	áno	3,4%	3,4%		8,9%	15,5%	
Sociálna izolácia a kontrola	nie	95,6%	95,4%		90,9%	83,9%	
	áno	4,4%	4,6%		9,1%	16,1%	
Ekonomické zneužívanie	nie	98,9%	98,6%		93,5%	88,4%	
	áno	1,1%	1,4%		6,5%	11,6%	
Fyzická agresia	nie	99,7%	98,5%		95,5%	91,2%	
	áno	,3%	1,5%		4,5%	8,8%	

Sexuálne násilie	nie	100,0%	99,4%		97,6%	96,1%	
	áno	0,0%	,6%		2,4%	3,9%	

Lepšia = príjmy stačia na všetko AND príjmy stačia na všetko, ale hospodárime úsporne AND musíme veľa šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci

Horšia = máme dosť peňazí len na nákup najlacnejších vecí AND peniaze stačia len na základné potraviny AND nemáme dosť peňazí ani na nákup základných potravín.

- Šesť skupín podľa náboženského vyznania

Skúsenosť žien a mužov s DOMÁCIM NÁSILÍM podľa náboženského vyznania – šesť skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutý	nie ste nábožensky založený	ste ateista
Psychické poškodzovanie	nie	81,0%	83,7%	79,5%	84,8%	88,5%
	áno	19,0%	16,3%	20,5%	15,2%	11,5%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	86,3%	86,6%	85,4%	85,2%	88,2%
	áno	13,7%	13,4%	14,6%	14,8%	11,8%
Ekonomické zneužívanie	nie	91,8%	95,2%	94,2%	94,8%	98,8%
	áno	8,2%	4,8%	5,8%	5,2%	1,2%
Fyzická agresia	nie	97,1%	94,4%	89,3%	91,3%	95,8%
	áno	2,9%	5,6%	10,7%	8,7%	4,2%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	99,8%	99,3%	100,0%	100,0%
	áno	0,0%	,2%	,7%	0,0%	0,0%
CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Ženy				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutá	nie ste nábožensky založená	ste ateistka
Psychické poškodzovanie	nie	85,4%	85,2%	74,4%	71,0%	77,4%
	áno	14,6%	14,8%	25,6%	29,0%	22,6%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	84,8%	86,9%	78,3%	73,8%	80,3%
	áno	15,2%	13,1%	21,7%	26,2%	19,7%
Ekonomické zneužívanie	nie	91,8%	92,2%	78,3%	80,3%	89,8%
	áno	8,2%	7,8%	21,7%	19,7%	10,2%
Fyzická agresia	nie	92,4%	93,4%	78,6%	86,4%	84,8%
	áno	7,6%	6,6%	21,4%	13,6%	15,2%
Sexuálne násilie	nie	96,3%	97,3%	89,7%	92,4%	100,0%
	áno	3,7%	2,7%	10,3%	7,6%	0,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutý	nie ste nábožensky založený	ste ateista
Psychické poškodzovanie	nie	86,4%	90,8%	88,0%	91,5%	89,8%
	áno	13,6%	9,2%	12,0%	8,5%	10,2%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	86,3%	89,8%	90,9%	91,8%	88,8%
	áno	13,7%	10,2%	9,1%	8,2%	11,2%

Ekonomické zneužívanie	nie	91,8%	96,7%	98,4%	97,4%	100,0%
	áno	8,2%	3,3%	1,6%	2,6%	0,0%
Fyzická agresia	nie	97,1%	97,2%	97,0%	95,1%	95,8%
	áno	2,9%	2,8%	3,0%	4,9%	4,2%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	99,8%	100,0%	100,0%	100,0%
	áno	0,0%	,2%	0,0%	0,0%	0,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Ženy				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutá	nie ste nábožensky založená	ste ateistka
Psychické poškodzovanie	nie	87,2%	88,6%	84,2%	77,7%	77,4%
	áno	12,8%	11,4%	15,8%	22,3%	22,6%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	89,7%	89,7%	83,2%	80,5%	81,6%
	áno	10,3%	10,3%	16,8%	19,5%	18,4%
Ekonomické zneužívanie	nie	94,5%	93,9%	79,0%	84,7%	89,8%
	áno	5,5%	6,1%	21,0%	15,3%	10,2%
Fyzická agresia	nie	93,0%	95,7%	81,6%	93,5%	86,0%
	áno	7,0%	4,3%	18,4%	6,5%	14,0%
Sexuálne násilie	nie	98,5%	98,0%	91,5%	94,4%	100,0%
	áno	1,5%	2,0%	8,5%	5,6%	0,0%

Otázka: „Aký je Váš vzťah k náboženstvu, k viere?“

Skúsenosť žien a mužov s „PARTNERSKÝM“ NÁSILÍM podľa náboženského vyznania – šesť skupín (stĺpcové %)

CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Muži				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutý	nie ste nábožensky založený	ste ateista
Psychické poškodzovanie	nie	93,8%	94,6%	95,6%	96,3%	98,7%
	áno	6,2%	5,4%	4,4%	3,7%	1,3%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	90,8%	93,0%	93,9%	96,7%	97,9%
	áno	9,2%	7,0%	6,1%	3,3%	2,1%
Ekonomické zneužívanie	nie	96,3%	98,1%	97,1%	98,5%	98,8%
	áno	3,7%	1,9%	2,9%	1,5%	1,2%
Fyzická agresia	nie	97,1%	98,9%	98,6%	99,2%	100,0%
	áno	2,9%	1,1%	1,4%	,8%	0,0%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	99,8%	100,0%	100,0%	100,0%
	áno	0,0%	,2%	0,0%	0,0%	0,0%
CELKOVÁ SKÚSENOSŤ (aspoň raz aspoň 1 skutok)		Ženy				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutá	nie ste nábožensky založená	ste ateistka
Psychické poškodzovanie	nie	90,2%	89,5%	86,2%	79,0%	86,9%
	áno	9,8%	10,5%	13,8%	21,0%	13,1%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	90,6%	89,0%	81,3%	75,9%	85,7%
	áno	9,4%	11,0%	18,7%	24,1%	14,3%

Ekonomické zneužívanie	nie	92,2%	93,5%	81,3%	81,4%	89,8%
	áno	7,8%	6,5%	18,7%	18,6%	10,2%
Fyzická agresia	nie	93,7%	94,4%	83,5%	89,9%	94,5%
	áno	6,3%	5,6%	16,5%	10,1%	5,5%
Sexuálne násilie	nie	97,4%	97,6%	89,7%	92,4%	100,0%
	áno	2,6%	2,4%	10,3%	7,6%	0,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Muži				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutý	nie ste nábožensky založený	ste ateista
Psychické poškodzovanie	nie	93,8%	96,6%	95,6%	97,0%	100,0%
	áno	6,2%	3,4%	4,4%	3,0%	0,0%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	90,8%	95,0%	95,0%	99,1%	97,9%
	áno	9,2%	5,0%	5,0%	,9%	2,1%
Ekonomické zneužívanie	nie	96,3%	98,7%	99,5%	99,2%	100,0%
	áno	3,7%	1,3%	,5%	,8%	0,0%
Fyzická agresia	nie	97,1%	99,4%	99,6%	100,0%	100,0%
	áno	2,9%	,6%	,4%	0,0%	0,0%
Sexuálne násilie	nie	100,0%	99,8%	100,0%	100,0%	100,0%
	áno	0,0%	,2%	0,0%	0,0%	0,0%
OPAKOVANÁ SKÚSENOSŤ (aspoň 1 skutok opakovane)		Ženy				
		ste hlboko veriaci	ste veriaci	nie ste rozhodnutá	nie ste nábožensky založená	ste ateistka
Psychické poškodzovanie	nie	91,3%	91,3%	86,2%	83,2%	86,9%
	áno	8,7%	8,7%	13,8%	16,8%	13,1%
Sociálna izolácia a kontrola	nie	92,0%	91,3%	83,2%	81,7%	85,7%
	áno	8,0%	8,7%	16,8%	18,3%	14,3%
Ekonomické zneužívanie	nie	94,8%	94,5%	82,0%	84,7%	89,8%
	áno	5,2%	5,5%	18,0%	15,3%	10,2%
Fyzická agresia	nie	94,3%	95,9%	83,5%	94,7%	94,5%
	áno	5,7%	4,1%	16,5%	5,3%	5,5%
Sexuálne násilie	nie	98,5%	98,0%	91,5%	94,4%	100,0%
	áno	1,5%	2,0%	8,5%	5,6%	0,0%

Otázka: „Aký je Váš vzťah k náboženstvu, k viere?“

ANNEX 6

ANNEX 6.1: VÝSKYT EMOCIONÁLNYCH ŤAŽKOSTÍ PODĽA SKÚSENOSTI S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM ČLENA DOMÁCNOSTI (odpovede „áno“ v %)

A: Opakované nepríjemné spomienky, myšlienky alebo obrazy o udalosti, ktorú ste zažili B: Intenzívny pocit nepohody, keď vám niečo pripomenulo udalosť, ktorú ste zažili	A		B	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Celý relevantný súbor	21,2%	49,9%	23,4%	46,2%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	26,6%	57,6%	25,8%	52,9%
Sociálna izolácia a kontrola	23,2%	54,5%	23,5%	55,3%
Ekonomické zneužívanie	35,6%	67,6%	50,7%	55,6%
Fyzická agresia	30,8%	71,8%	33,1%	64,8%
Sexuálne násilie	-	75,0%	-	72,7%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakované				
Psychické poškodzovanie	27,6%	58,8%	27,5%	53,8%
Sociálna izolácia a kontrola	19,5%	56,1%	21,2%	54,6%
Ekonomické zneužívanie	28,0%	63,9%	47,2%	50,5%
Fyzická agresia	36,0%	76,0%	35,0%	68,1%
Sexuálne násilie	-	82,6%	-	78,6%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	33,3%	64,6%	31,4%	52,6%
Sociálna izolácia a kontrola	30,0%	56,9%	33,3%	57,9%
Ekonomické zneužívanie	26,4%	68,4%	47,8%	54,6%
Fyzická agresia	40,3%	76,2%	67,0%	64,1%
Sexuálne násilie	-	75,0%	-	72,7%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakované				
Psychické poškodzovanie	33,9%	65,0%	31,8%	52,4%
Sociálna izolácia a kontrola	25,9%	57,9%	29,8%	56,2%
Ekonomické zneužívanie	14,9%	65,3%	44,7%	50,2%
Fyzická agresia	55,0%	77,8%	55,0%	66,6%
Sexuálne násilie	-	82,6%	-	78,6%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	21,2%	49,9%	23,4%	46,2%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	21,2%	49,9%	23,4%	46,2%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	28,4%	53,1%	32,5%	47,8%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	28,6%	54,0%	32,9%	47,0%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie tabuľky

C: Vyhýbanie sa aktivitám alebo situáciám, ktoré vám pripomínali takúto udalosť. D: Pociť, že ste vzdialená alebo cudzia iným ľuďom.	C		D	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Celý relevantný súbor	17,9%	34,2%	11,9%	19,5%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	22,0%	37,7%	14,7%	22,0%
Sociálna izolácia a kontrola	17,0%	42,4%	12,2%	22,9%
Ekonomické zneužívanie	39,1%	46,3%	13,1%	23,4%
Fyzická agresia	35,6%	52,4%	14,2%	32,2%
Sexuálne násillie	-	68,4%	-	20,5%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	21,5%	37,7%	16,1%	22,4%
Sociálna izolácia a kontrola	11,9%	43,5%	10,6%	24,6%
Ekonomické zneužívanie	32,2%	41,3%	7,7%	19,6%
Fyzická agresia	42,3%	54,6%	18,3%	31,6%
Sexuálne násillie	-	72,2%	-	15,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	25,4%	38,1%	14,4%	23,7%
Sociálna izolácia a kontrola	23,0%	44,8%	13,8%	23,9%
Ekonomické zneužívanie	32,4%	48,8%	0,0%	25,9%
Fyzická agresia	46,6%	54,6%	17,2%	32,8%
Sexuálne násillie	-	68,4%	-	20,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	21,2%	37,1%	12,8%	23,7%
Sociálna izolácia a kontrola	16,9%	45,5%	12,1%	25,6%
Ekonomické zneužívanie	22,7%	45,1%	0,0%	21,5%
Fyzická agresia	63,5%	56,6%	23,5%	27,9%
Sexuálne násillie	-	72,2%	-	15,4%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	17,9%	34,2%	11,9%	19,5%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	17,9%	34,2%	11,9%	19,5%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	21,3%	36,2%	15,2%	20,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	19,0%	36,0%	14,5%	20,4%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násilia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násilia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie tabuľky

D: Podráždenosť alebo výbuchy hnevu.	D		E	
E: Problémy so sústredením	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Celý súbor	23,3%	30,7%		
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	31,1%	33,4%	21,7%	24,5%
Sociálna izolácia a kontrola	22,5%	36,5%	14,5%	27,1%
Ekonomické zneužívanie	32,3%	38,9%	30,1%	28,9%
Fyzická agresia	21,9%	41,7%	24,7%	35,1%
Sexuálne násilie	-	42,9%	-	36,5%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakované				
Psychické poškodzovanie	30,8%	34,0%	20,5%	23,7%
Sociálna izolácia a kontrola	19,8%	37,6%	13,2%	28,9%
Ekonomické zneužívanie	27,6%	34,9%	29,8%	28,5%
Fyzická agresia	23,2%	40,9%	34,3%	36,2%
Sexuálne násilie	-	40,8%	-	40,6%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	33,8%	29,4%	20,2%	25,7%
Sociálna izolácia a kontrola	35,5%	36,4%	16,5%	29,7%
Ekonomické zneužívanie	27,4%	37,0%	7,1%	31,6%
Fyzická agresia	17,2%	40,9%	33,8%	38,6%
Sexuálne násilie	-	42,9%	-	36,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakované				
Psychické poškodzovanie	34,4%	29,1%	19,3%	24,0%
Sociálna izolácia a kontrola	35,2%	36,9%	15,3%	31,4%
Ekonomické zneužívanie	26,4%	34,1%	10,1%	30,6%
Fyzická agresia	23,5%	39,5%	46,1%	36,0%
Sexuálne násilie	-	40,8%	-	40,6%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	23,3%	30,7%	16,2%	23,7%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	23,3%	30,7%	16,2%	23,7%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	33,2%	30,1%	17,9%	25,3%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	33,7%	30,6%	17,5%	25,7%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakované.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

ANNEX 6.2: VÝSKYT DUŠEVNÝCH ŤAŽKOSTÍ PODĽA SKÚSENOSTÍ ŽIEN A MUŽOV S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM V DOMÁCNOSTI (riadkové %)

A: Náhla panika, bezdôvodný úľak	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	2,8%	0,0%	6,6%	,2%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	5,0%	2,1%	23,4%	1,7%
Sociálna izolácia a kontrola	7,8%	1,1%	26,3%	2,6%
Ekonomické zneužívanie	11,9%	3,0%	28,9%	2,3%
Fyzická agresia	5,5%	0,0%	34,2%	3,5%
Sexuálne násillie	-	-	36,7%	0,0%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	7,6%	1,5%	25,4%	2,2%
Sociálna izolácia a kontrola	7,9%	0,0%	30,8%	3,4%
Ekonomické zneužívanie	20,2%	0,0%	25,7%	2,9%
Fyzická agresia	10,9%	0,0%	31,9%	4,5%
Sexuálne násillie	-	-	46,8%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	6,1%	0,0%	22,4%	1,9%
Sociálna izolácia a kontrola	10,5%	0,0%	27,4%	2,5%
Ekonomické zneužívanie	17,5%	0,0%	26,3%	2,6%
Fyzická agresia	10,9%	0,0%	31,1%	3,4%
Sexuálne násillie	-	-	39,8%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	3,4%	0,0%	22,7%	2,2%
Sociálna izolácia a kontrola	8,4%	0,0%	30,3%	3,2%
Ekonomické zneužívanie	31,8%	0,0%	25,2%	3,1%
Fyzická agresia	22,6%	0,0%	30,4%	3,8%
Sexuálne násillie	-	-	46,8%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	5,6%	1,3%	20,7%	1,6%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	6,1%	,7%	22,7%	2,0%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	8,2%	0,0%	20,5%	1,7%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	6,6%	0,0%	21,7%	2,1%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

B: Pocity strachu alebo úzkosti	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	7,9%	,8%	19,2%	1,7%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	16,0%	2,9%	49,4%	8,4%
Sociálna izolácia a kontrola	16,0%	1,8%	45,9%	10,0%
Ekonomické zneužívanie	27,7%	3,0%	49,4%	12,6%
Fyzická agresia	13,7%	0,0%	50,2%	15,0%
Sexuálne násilie	-	-	67,5%	7,8%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	18,8%	2,5%	51,4%	9,5%
Sociálna izolácia a kontrola	16,9%	1,0%	49,8%	13,0%
Ekonomické zneužívanie	29,6%	0,0%	51,0%	10,9%
Fyzická agresia	18,0%	0,0%	51,6%	13,1%
Sexuálne násilie	-	-	77,5%	10,9%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	14,5%	0,0%	46,5%	9,1%
Sociálna izolácia a kontrola	11,5%	0,0%	45,7%	9,9%
Ekonomické zneužívanie	28,9%	0,0%	46,1%	12,1%
Fyzická agresia	10,9%	0,0%	51,2%	15,1%
Sexuálne násilie	-	-	73,3%	8,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	16,5%	0,0%	49,3%	8,9%
Sociálna izolácia a kontrola	10,1%	0,0%	50,0%	12,4%
Ekonomické zneužívanie	31,8%	0,0%	46,5%	11,9%
Fyzická agresia	22,6%	0,0%	53,4%	13,9%
Sexuálne násilie	-	-	77,5%	10,9%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	15,8%	1,8%	42,7%	6,8%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	16,8%	1,2%	44,9%	8,8%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	14,3%	0,0%	41,2%	7,2%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	14,0%	0,0%	42,9%	8,7%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

C: Mdloby, závraty alebo malátnosť	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	5,3%	,2%	9,6%	,8%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	7,2%	0,0%	27,4%	2,7%
Sociálna izolácia a kontrola	6,9%	1,5%	23,5%	3,7%
Ekonomické zneužívanie	12,1%	0,0%	23,9%	2,9%
Fyzická agresia	3,9%	0,0%	33,6%	4,7%
Sexuálne násilie	-	-	24,7%	4,1%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	6,2%	0,0%	30,1%	3,2%
Sociálna izolácia a kontrola	7,4%	2,0%	27,1%	4,9%
Ekonomické zneužívanie	10,5%	0,0%	24,0%	3,6%
Fyzická agresia	2,2%	0,0%	32,6%	5,4%
Sexuálne násilie	-	-	22,0%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	9,6%	0,0%	24,6%	3,0%
Sociálna izolácia a kontrola	10,6%	0,0%	22,4%	3,9%
Ekonomické zneužívanie	13,9%	0,0%	22,9%	2,4%
Fyzická agresia	0,0%	0,0%	33,9%	2,2%
Sexuálne násilie	-	-	21,5%	4,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	10,8%	0,0%	25,0%	3,5%
Sociálna izolácia a kontrola	10,1%	0,0%	24,8%	4,9%
Ekonomické zneužívanie	12,6%	0,0%	24,5%	2,9%
Fyzická agresia	0,0%	0,0%	30,9%	2,9%
Sexuálne násilie	-	-	22,0%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	7,3%	,8%	23,6%	2,5%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	6,5%	1,0%	27,0%	3,0%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	10,3%	0,0%	22,7%	2,7%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	10,8%	0,0%	23,9%	3,3%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

D: Pocity nervozity alebo napätia	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	18,9%	3,6%	26,9%	3,8%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	40,1%	11,4%	48,9%	16,2%
Sociálna izolácia a kontrola	43,9%	3,8%	48,6%	15,3%
Ekonomické zneužívanie	45,9%	5,9%	53,7%	13,9%
Fyzická agresia	43,2%	8,3%	56,2%	18,5%
Sexuálne násilie	-	-	73,5%	3,1%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	38,7%	14,7%	48,4%	18,4%
Sociálna izolácia a kontrola	45,1%	3,7%	53,3%	18,1%
Ekonomické zneužívanie	49,5%	1,4%	58,4%	9,0%
Fyzická agresia	45,7%	16,4%	54,9%	17,0%
Sexuálne násilie	-	-	81,0%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	48,5%	2,9%	47,0%	14,4%
Sociálna izolácia a kontrola	36,3%	1,9%	51,2%	15,0%
Ekonomické zneužívanie	51,6%	0,0%	55,0%	10,9%
Fyzická agresia	20,1%	4,3%	57,4%	13,9%
Sexuálne násilie	-	-	74,6%	3,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	55,2%	4,0%	44,9%	15,9%
Sociálna izolácia a kontrola	35,1%	2,7%	55,2%	16,6%
Ekonomické zneužívanie	54,6%	0,0%	57,9%	8,8%
Fyzická agresia	41,8%	8,9%	57,1%	12,3%
Sexuálne násilie	-	-	81,0%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	38,8%	8,7%	47,4%	13,1%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	41,4%	9,1%	51,4%	14,5%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	39,0%	2,2%	47,7%	12,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	40,5%	3,0%	50,1%	13,2%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

E: Sebaobviňovanie pre maličkosti	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	4,0%	0,2%	5,8%	0,2%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	13,1%	2,6%	17,7%	3,5%
Sociálna izolácia a kontrola	7,5%	1,8%	19,4%	3,8%
Ekonomické zneužívanie	16,9%	6,4%	19,3%	4,0%
Fyzická agresia	7,4%	0,0%	21,2%	4,7%
Sexuálne násilie	-	-	24,1%	0,0%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	14,4%	4,3%	20,2%	4,6%
Sociálna izolácia a kontrola	8,9%	1,0%	24,9%	5,0%
Ekonomické zneužívanie	19,7%	0,0%	13,5%	2,8%
Fyzická agresia	14,6%	0,0%	22,2%	3,7%
Sexuálne násilie	-	-	29,2%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	12,0%	0,0%	15,1%	4,3%
Sociálna izolácia a kontrola	5,9%	0,0%	20,1%	3,9%
Ekonomické zneužívanie	0,0%	0,0%	14,7%	4,6%
Fyzická agresia	0,0%	0,0%	21,5%	6,0%
Sexuálne násilie	-	-	26,1%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	12,2%	0,0%	14,0%	5,0%
Sociálna izolácia a kontrola	5,1%	0,0%	24,6%	4,9%
Ekonomické zneužívanie	0,0%	0,0%	11,7%	3,0%
Fyzická agresia	0,0%	0,0%	23,4%	4,3%
Sexuálne násilie	-	-	29,2%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	9,8%	2,3%	16,2%	3,1%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	7,7%	2,0%	18,5%	4,1%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	8,7%	0,0%	15,5%	3,2%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	7,6%	0,0%	17,8%	3,9%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

F: Problémy so zaspávaním alebo so spánkom	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	8,5%	0,9%	13,0%	2,7%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	20,6%	2,8%	30,5%	8,6%
Sociálna izolácia a kontrola	15,3%	2,1%	32,1%	9,4%
Ekonomické zneužívanie	25,6%	3,0%	32,3%	8,5%
Fyzická agresia	20,9%	1,9%	29,4%	12,5%
Sexuálne násilie	-	-	51,6%	3,1%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	21,7%	3,4%	30,9%	10,9%
Sociálna izolácia a kontrola	15,2%	1,3%	34,5%	11,9%
Ekonomické zneužívanie	28,0%	0,0%	30,7%	7,69%
Fyzická agresia	25,3%	3,6%	28,1%	11,3%
Sexuálne násilie	-	-	51,4%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	21,1%	3,4%	31,2%	7,97%
Sociálna izolácia a kontrola	16,8%	,7%	31,3%	9,6%
Ekonomické zneužívanie	20,0%	0,0%	27,9%	9,2%
Fyzická agresia	15,2%	0,0%	27,8%	11,6%
Sexuálne násilie	-	-	50,8%	3,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	26,3%	4,7%	28,8%	9,2%
Sociálna izolácia a kontrola	12,4%	1,0%	33,3%	11,7%
Ekonomické zneužívanie	18,3%	0,0%	29,0%	7,8%
Fyzická agresia	31,5%	0,0%	26,0%	8,3%
Sexuálne násilie	-	-	51,4%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	17,4%	2,5%	29,4%	7,9%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	18,7%	2,6%	29,9%	9,8%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	16,4%	1,6%	28,6%	7,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	17,2%	2,3%	28,5%	8,1%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

G: Pocity smútku	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	8,7%	0,4%	14,0%	1,4%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	20,3%	3,2%	35,4%	7,0%
Sociálna izolácia a kontrola	16,1%	2,0%	34,2%	7,1%
Ekonomické zneužívanie	25,5%	6,2%	41,4%	9,9%
Fyzická agresia	15,0%	1,7%	44,9%	11,2%
Sexuálne násilie	-	-	39,5%	0,0%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	19,3%	5,3%	39,5%	8,2%
Sociálna izolácia a kontrola	16,0%	1,2%	39,1%	8,4%
Ekonomické zneužívanie	37,1%	1,3%	37,1%	8,3%
Fyzická agresia	20,3%	3,5%	41,2%	11,5%
Sexuálne násilie	-	-	45,7%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	26,6%	0,0%	36,1%	5,4%
Sociálna izolácia a kontrola	17,2%	1,9%	36,7%	5,8%
Ekonomické zneužívanie	22,2%	1,9%	38,9%	8,2%
Fyzická agresia	15,2%	0,0%	44,1%	6,6%
Sexuálne násilie	-	-	42,9%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	36,0%	0,0%	37,6%	6,4%
Sociálna izolácia a kontrola	18,1%	2,7%	39,6%	6,2%
Ekonomické zneužívanie	28,4%	3,4%	35,2%	8,0%
Fyzická agresia	31,5%	0,0%	41,3%	8,6%
Sexuálne násilie	-	-	45,7%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	18,0%	2,2%	35,2%	5,8%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	16,8%	2,7%	39,6%	7,0%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	18,8%	1,6%	35,5%	5,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	21,4%	2,2%	37,2%	6,0%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

H: Pocity bezmocnosti, zbytočnosti	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	4,0%	1,0%	5,5%	0,5%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	15,7%	3,1%	21,0%	6,7%
Sociálna izolácia a kontrola	7,9%	1,8%	19,4%	6,5%
Ekonomické zneužívanie	16,4%	3,8%	19,8%	9,5%
Fyzická agresia	8,4%	0,6%	26,0%	10,3%
Sexuálne násilie	-	-	31,0%	0,0%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	18,7%	5,2%	21,9%	7,8%
Sociálna izolácia a kontrola	8,9%	1,0%	24,9%	7,7%
Ekonomické zneužívanie	23,8%	1,3%	18,1%	7,8%
Fyzická agresia	16,7%	1,1%	24,9%	11,5%
Sexuálne násilie	-	-	29,6%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	23,7%	0,0%	23,8%	4,7%
Sociálna izolácia a kontrola	9,2%	0,0%	22,8%	5,8%
Ekonomické zneužívanie	10,9%	1,9%	19,6%	8,6%
Fyzická agresia	15,2%	0,0%	30,1%	6,6%
Sexuálne násilie	-	-	33,7%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	26,4%	0,0%	22,7%	5,5%
Sociálna izolácia a kontrola	9,6%	0,0%	28,0%	6,2%
Ekonomické zneužívanie	19,8%	3,4%	18,1%	8,5%
Fyzická agresia	31,5%	0,0%	26,9%	8,6%
Sexuálne násilie	-	-	29,6%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	11,4%	2,3%	18,4%	5,7%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	10,4%	2,9%	20,7%	6,7%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	14,5%	0,4%	20,1%	5,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	14,5%	0,5%	22,2%	5,4%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

I: Pocit, že všetko je namáhavé	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	7,8%	1,4%	10,7%	1,1%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	17,5%	2,3%	23,7%	5,9%
Sociálna izolácia a kontrola	14,5%	1,6%	22,4%	6,7%
Ekonomické zneužívanie	23,7%	3,8%	28,4%	9,2%
Fyzická agresia	12,8%	1,1%	24,8%	11,2%
Sexuálne násilie	-	-	24,0%	2,7%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	24,0%	3,9%	26,2%	7,7%
Sociálna izolácia a kontrola	15,2%	,7%	28,1%	8,8%
Ekonomické zneužívanie	36,1%	1,3%	24,5%	8,9%
Fyzická agresia	24,3%	2,3%	22,3%	12,8%
Sexuálne násilie	-	-	24,9%	3,8%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	28,6%	3,3%	22,0%	5,2%
Sociálna izolácia a kontrola	17,4%	,6%	23,4%	6,5%
Ekonomické zneužívanie	15,6%	1,9%	25,6%	8,2%
Fyzická agresia	20,1%	0,0%	25,2%	8,8%
Sexuálne násilie	-	-	26,0%	3,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	29,0%	4,6%	25,2%	6,0%
Sociálna izolácia a kontrola	13,9%	,9%	28,0%	8,2%
Ekonomické zneužívanie	28,4%	3,4%	21,5%	9,8%
Fyzická agresia	41,8%	0,0%	22,7%	11,4%
Sexuálne násilie	-	-	24,9%	3,8%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	14,6%	1,7%	21,2%	5,0%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	15,0%	2,2%	23,9%	6,4%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	19,9%	2,0%	19,7%	4,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	18,1%	2,8%	21,5%	5,4%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

J: Pocity beznádeje z budúcnosti	Muži		Ženy	
	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“	„Trochu“	„Dost“ + „Veľmi“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	9,3%	1,8%	11,3%	1,1%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	20,0%	3,1%	28,9%	6,8%
Sociálna izolácia a kontrola	15,7%	1,9%	25,9%	6,6%
Ekonomické zneužívanie	24,4%	6,2%	28,5%	10,3%
Fyzická agresia	11,8%	1,7%	30,0%	10,3%
Sexuálne násilie	-	-	35,2%	0,0%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	23,2%	4,8%	35,1%	7,9%
Sociálna izolácia a kontrola	15,6%	1,2%	30,6%	8,6%
Ekonomické zneužívanie	29,3%	1,3%	24,8%	8,7%
Fyzická agresia	21,1%	3,5%	25,8%	10,2%
Sexuálne násilie	-	-	34,1%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	26,8%	2,5%	31,7%	4,7%
Sociálna izolácia a kontrola	13,1%	1,9%	28,9%	5,8%
Ekonomické zneužívanie	19,9%	1,9%	27,0%	8,6%
Fyzická agresia	15,2%	0,0%	28,4%	6,5%
Sexuálne násilie	-	-	38,3%	0,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	31,9%	3,4%	35,6%	5,5%
Sociálna izolácia a kontrola	10,2%	2,7%	32,5%	7,2%
Ekonomické zneužívanie	29,0%	3,4%	21,9%	8,5%
Fyzická agresia	31,5%	0,0%	24,6%	8,5%
Sexuálne násilie	-	-	34,1%	0,0%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	18,5%	2,1%	26,3%	5,7%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	18,2%	2,5%	31,4%	6,8%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	17,1%	2,8%	28,0%	5,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	16,9%	3,9%	31,1%	5,4%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

ANNEX 6.2.b: NEDOSTATOK SOCIÁLNEJ PODPORY PODĽA SKÚSENOSTÍ ŽIEN A MUŽOV S NÁSILNÝM SPRÁVANÍM V DOMÁCNOSTI (riadkové %)

A: Keď máte potrebu rozprávať, niekto má záujem si vás vypočuť.	Muži		Ženy	
	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	38,6%	32,9%	27,6%	38,9%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	45,7%	43,7%	33,0%	39,5%
Sociálna izolácia a kontrola	41,2%	41,0%	34,4%	41,7%
Ekonomické zneužívanie	48,1%	34,3%	30,8%	45,9%
Fyzická agresia	45,5%	38,2%	40,5%	32,9%
Sexuálne násilie	-	-	19,2%	55,3%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	49,9%	36,0%	36,7%	36,3%
Sociálna izolácia a kontrola	40,4%	37,9%	33,6%	45,6%
Ekonomické zneužívanie	39,5%	42,1%	27,8%	46,1%
Fyzická agresia	39,5%	34,3%	33,5%	36,8%
Sexuálne násilie	-	-	16,2%	67,3%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	45,4%	39,9%	31,5%	39,0%
Sociálna izolácia a kontrola	39,5%	36,7%	35,8%	43,6%
Ekonomické zneužívanie	41,9%	37,5%	31,1%	47,0%
Fyzická agresia	57,9%	26,8%	37,2%	35,7%
Sexuálne násilie	-	-	20,8%	60,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	41,2%	41,0%	32,3%	38,9%
Sociálna izolácia a kontrola	38,6%	30,9%	34,9%	47,0%
Ekonomické zneužívanie	32,4%	37,3%	28,3%	48,5%
Fyzická agresia	48,9%	19,2%	29,7%	36,9%
Sexuálne násilie	-	-	16,2%	67,3%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	44,6%	41,2%	31,2%	40,7%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	46,1%	38,3%	31,2%	38,9%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	46,1%	36,8%	33,2%	40,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	46,0%	33,7%	30,7%	42,9%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

B: Dokázate hovoriť o svojich myšlienkach a pocitoch.	Muži		Ženy	
	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	52,7%	26,0%	39,8%	34,1%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	60,9%	28,8%	47,8%	35,3%
Sociálna izolácia a kontrola	60,9%	26,6%	47,0%	37,7%
Ekonomické zneužívanie	55,3%	29,0%	43,6%	36,4%
Fyzická agresia	56,1%	29,3%	47,2%	32,2%
Sexuálne násilie	-	-	47,5%	35,4%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	63,2%	23,1%	47,8%	35,2%
Sociálna izolácia a kontrola	60,1%	23,7%	50,3%	37,4%
Ekonomické zneužívanie	47,3%	37,9%	42,2%	36,9%
Fyzická agresia	53,4%	23,0%	47,2%	32,3%
Sexuálne násilie	-	-	55,2%	35,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	61,7%	22,1%	43,8%	34,0%
Sociálna izolácia a kontrola	58,6%	22,2%	48,3%	37,1%
Ekonomické zneužívanie	50,1%	26,3%	46,9%	34,7%
Fyzická agresia	43,8%	40,9%	50,2%	29,3%
Sexuálne násilie	-	-	51,6%	35,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	63,8%	17,6%	43,6%	34,6%
Sociálna izolácia a kontrola	56,7%	16,5%	50,9%	36,6%
Ekonomické zneužívanie	40,2%	29,5%	45,6%	36,7%
Fyzická agresia	48,9%	19,2%	50,7%	25,4%
Sexuálne násilie	-	-	55,2%	35,5%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	62,1%	27,9%	42,7%	39,0%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	61,4%	26,7%	43,8%	37,1%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	61,0%	24,3%	43,0%	37,7%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	60,8%	21,1%	43,4%	37,3%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

C: Ľudia vám dávajú pociťiť svoj súcit a podporu.	Muži		Ženy	
	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	52,7%	23,9%	40,9	30,5%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	59,2%	29,0%	50,4%	33,5%
Sociálna izolácia a kontrola	47,6%	32,2%	52,6%	33,8%
Ekonomické zneužívanie	53,6%	36,5%	42,0%	39,5%
Fyzická agresia	64,1%	24,4%	49,3%	31,8%
Sexuálne násilie	-	-	31,1%	48,6%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	54,2%	28,9%	49,2%	32,3%
Sociálna izolácia a kontrola	52,3%	23,4%	56,4%	33,1%
Ekonomické zneužívanie	41,0%	42,2%	39,7%	37,6%
Fyzická agresia	60,4%	23,8%	44,7%	32,0%
Sexuálne násilie	-	-	28,1%	60,1%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	53,5%	36,4%	44,1%	33,0%
Sociálna izolácia a kontrola	46,8%	37,6%	56,0%	31,4%
Ekonomické zneužívanie	52,5%	40,2%	42,7%	38,7%
Fyzická agresia	47,4%	37,3%	43,2%	33,7%
Sexuálne násilie	-	-	30,4%	52,8%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	52,7%	37,2%	42,8%	33,6%
Sociálna izolácia a kontrola	53,9%	28,3%	58,6%	30,9%
Ekonomické zneužívanie	36,8%	49,6%	39,9%	38,0%
Fyzická agresia	48,9%	19,2%	40,8%	32,0%
Sexuálne násilie	-	-	28,1%	60,1%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	57,2%	28,3%	47,0%	34,5%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	58,0%	25,8%	47,5%	33,4%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	51,5%	35,6%	46,2%	32,9%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	53,5%	32,8%	45,8%	33,1%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

D: Nájde sa niekto, kto vám môže poskytnúť praktickú pomoc.	Muži		Ženy	
	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“	„Nikdy“ + „Občas“	„Často“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	46,9%	25,2%	34,8%	34,4%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	53,1%	32,7%	47,2%	31,3%
Sociálna izolácia a kontrola	40,2%	32,4%	46,8%	33,3%
Ekonomické zneužívanie	47,2%	36,3%	48,8%	32,2%
Fyzická agresia	61,9%	27,1%	54,5%	26,1%
Sexuálne násilie	-	-	40,6%	39,2%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	54,4%	26,4%	48,7%	31,9%
Sociálna izolácia a kontrola	37,6%	30,4%	50,2%	34,6%
Ekonomické zneužívanie	45,6%	34,1%	47,7%	32,7%
Fyzická agresia	59,0%	25,2%	49,9%	31,6%
Sexuálne násilie	-	-	37,3%	53,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	46,3%	32,4%	44,1%	31,9%
Sociálna izolácia a kontrola	45,5%	29,6%	49,5%	34,7%
Ekonomické zneužívanie	43,7%	26,3%	50,1%	31,2%
Fyzická agresia	47,4%	37,3%	49,9%	30,0%
Sexuálne násilie	-	-	44,1%	42,5%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	40,0%	34,2%	43,1%	33,7%
Sociálna izolácia a kontrola	40,3%	30,9%	53,1%	35,6%
Ekonomické zneužívanie	36,8%	28,3%	48,1%	33,7%
Fyzická agresia	48,9%	19,2%	45,7%	32,6%
Sexuálne násilie	-	-	37,3%	53,5%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	50,4%	31,7%	42,2%	32,7%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	52,0%	28,8%	45,0%	31,6%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	49,0%	31,8%	43,6%	33,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	46,2%	33,2%	44,7%	34,2%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

E: Cítite sa zradený/ zradená ľuďmi, o ktorých ste si mysleli, že vás podporia.	Muži		Ženy	
	„Takmer stále“ + „Často“	„Občas“	„Takmer stále“ + „Často“	„Občas“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	4,9%	43,9%	3,5%	42,9%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	16,0%	57,6%	17,8%	60,0%
Sociálna izolácia a kontrola	12,2%	50,3%	16,1%	61,6%
Ekonomické zneužívanie	12,8%	53,1%	19,8%	63,7%
Fyzická agresia	16,8%	53,6%	23,0%	64,3%
Sexuálne násilie	-	-	16,4%	73,8%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	23,6%	51,3%	21,2%	62,7%
Sociálna izolácia a kontrola	10,7%	50,9%	19,4%	63,8%
Ekonomické zneužívanie	2,9%	70,5%	18,7%	65,3%
Fyzická agresia	20,8%	51,1%	21,1%	67,6%
Sexuálne násilie	-	-	18,7%	79,9%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	11,6%	56,3%	13,3%	63,9%
Sociálna izolácia a kontrola	17,4%	48,6%	13,5%	64,9%
Ekonomické zneužívanie	1,9%	42,7%	13,8%	69,4%
Fyzická agresia	21,9%	43,0%	19,5%	69,9%
Sexuálne násilie	-	-	17,9%	80,2%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	12,3%	62,2%	14,8%	65,7%
Sociálna izolácia a kontrola	16,3%	50,3%	16,9%	67,2%
Ekonomické zneužívanie	3,4%	40,6%	13,5%	70,0%
Fyzická agresia	23,5%	39,8%	20,6%	70,3%
Sexuálne násilie	-	-	18,7%	79,9%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	12,3%	54,7%	15,3%	58,0%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	15,0%	53,0%	19,2%	60,4%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	14,5%	51,1%	12,2%	62,4%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	16,1%	52,7%	14,2%	65,4%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

Pokračovanie

F: Cítite sa osamelý/ osamelá.	Muži		Ženy	
	„Takmer stále“ + „Často“	„Občas“	„Takmer stále“ + „Často“	„Občas“
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	3,7%	16,3%	3,9%	21,4%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	9,4%	42,7%	3,7%	49,8%
Sociálna izolácia a kontrola	7,7%	33,6%	4,1%	46,8%
Ekonomické zneužívanie	8,8%	46,2%	5,0%	54,7%
Fyzická agresia	14,0%	35,5%	5,7%	56,0%
Sexuálne násilie	-	-	3,4%	42,5%
DOMÁCE NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	11,4%	46,0%	4,8%	55,7%
Sociálna izolácia a kontrola	9,1%	34,4%	5,3%	49,2%
Ekonomické zneužívanie	5,8%	47,8%	6,2%	49,6%
Fyzická agresia	14,4%	18,9%	6,3%	54,2%
Sexuálne násilie	-	-	4,7%	44,7%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň raz aspoň 1 skutok				
Psychické poškodzovanie	4,2%	47,4%	2,7%	58,3%
Sociálna izolácia a kontrola	9,5%	37,9%	4,1%	48,0%
Ekonomické zneužívanie	8,2%	31,0%	4,6%	56,8%
Fyzická agresia	15,2%	20,2%	5,8%	55,7%
Sexuálne násilie	-	-	3,7%	42,8%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE – aspoň 1 skutok opakovane				
Psychické poškodzovanie	5,9%	53,0%	3,2%	63,1%
Sociálna izolácia a kontrola	13,2%	38,0%	5,2%	51,4%
Ekonomické zneužívanie	14,9%	13,1%	5,4%	51,6%
Fyzická agresia	31,5%	0,0%	5,4%	57,0%
Sexuálne násilie	-	-	4,7%	44,7%
ÚHRNY				
VŠETKO DOMÁCE NÁSILIE				
Každá skúsenosť	6,2%	37,0%	4,0%	44,9%
DOMÁCE NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	6,8%	40,2%	5,1%	47,7%
VŠETKO „PARTNERSKÉ“ NÁSILIE				
Každá skúsenosť	6,6%	40,4%	3,7%	48,0%
„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE REDUKOVANÉ				
Kombinovaná skúsenosť	9,1%	44,1%	4,6%	50,5%

Každá skúsenosť: Aspoň 1 zo všetkých násilných skutkov zisťovaných za 5 druhov násilného správania skúmaná osoba zažila aspoň raz. Patrí sem každá nameraná skúsenosť – až po všetky skutky opakovane.

Kombinovaná skúsenosť: Za skutky psychického, sociálneho a ekonomického násillia sa zohľadňuje len opakovaná skúsenosť a za skutky fyzického a sexuálneho násillia každá skúsenosť – aj ojedinelý výskyt.

ANNEX 6.2.c: INDEX VNÍMANIA SOCIÁLNEJ PODPORY PODĽA ZAŽITÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV

A: „Keď máte potrebu rozprávať sa, niekto má záujem si vás vypočuť“ (index od 0 do 1; čím vyšší, tým pozitívnejšie hodnotenie)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,54	,53	,55	,58
Sociálna izolácia a kontrola	,58	,60	,60	,63
Ekonomické zneužívanie	,53	,57	,55	,63
Fyzická agresia	,56	,62	,52	,61
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				,62
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,64	,63	,65	,65
Sociálna izolácia a kontrola	,62	,61	,60	,60
Ekonomické zneužívanie	,64	,66	,64	,65
Fyzická agresia	,61	,64	,62	,67
Sexuálne násilie	,69	,67	,66	,67
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				,67

B: „Dokázate hovoriť o svojich myšlienkach a pocitoch“ (index od 0 do 1; čím bližšie k 1, tým pozitívnejšie hodnotenie)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,47	,47	,49	,49
Sociálna izolácia a kontrola	,48	,49	,50	,53
Ekonomické zneužívanie	,48	,51	,50	,58
Fyzická agresia	,49	,53	,54	,55
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				,54
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,55	,55	,58	,59
Sociálna izolácia a kontrola	,54	,52	,54	,53
Ekonomické zneužívanie	,58	,60	,57	,57
Fyzická agresia	,57	,58	,57	,58
Sexuálne násilie	,55	,50	,53	,50
Žiadna skúsenosť s násilným správaním				,60

C: „Ľudia vám dávajú pocítiť svoj súcit a podporu“ (index od 0 do 1; čím bližšie k 1, tým pozitívnejšie hodnotenie)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,46	,47	,47	,47
Sociálna izolácia a kontrola	,53	,53	,51	,51
Ekonomické zneužívanie	,46	,54	,45	,53
Fyzická agresia	,46	,49	,53	,55
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,50			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,54	,55	,58	,59
Sociálna izolácia a kontrola	,51	,49	,49	,48
Ekonomické zneužívanie	,58	,60	,57	,59
Fyzická agresia	,56	,59	,59	,61
Sexuálne násilie	,60	,61	,60	,61
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,56			

D: „Nájde sa niekto, kto vám môže poskytnúť praktickú pomoc“ (index od 0 do 1; čím bližšie k 1, tým pozitívnejšie hodnotenie)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,50	,50	,54	,58
Sociálna izolácia a kontrola	,61	,63	,58	,62
Ekonomické zneužívanie	,52	,56	,57	,60
Fyzická agresia	,47	,50	,53	,55
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,57			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,56	,55	,59	,59
Sociálna izolácia a kontrola	,56	,53	,54	,52
Ekonomické zneužívanie	,55	,57	,56	,56
Fyzická agresia	,53	,55	,56	,57
Sexuálne násilie	,60	,57	,56	,57
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,63			

E: „Cítite sa zradený/ zradená ľuďmi, o ktorých ste si mysleli, že vás podporia“ (index od 0 do 1; čím bližšie k 0, tým pozitívnejšie hodnotenie)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,31	,34	,27	,29

Sociálna izolácia a kontrola	,26	,26	,29	,29
Ekonomické zneužívanie	,27	,26	,16	,17
Fyzická agresia	,30	,32	,32	,36
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,19			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,33	,36	,31	,33
Sociálna izolácia a kontrola	,33	,36	,32	,35
Ekonomické zneužívanie	,35	,36	,34	,34
Fyzická agresia	,38	,37	,37	,38
Sexuálne násilie	,37	,41	,40	,41
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,18			

F: „Cítite sa osamelý/ osamelá“ (index od 0 do 1; čím bližšie k 0, tým pozitívnejšie hodnotenie)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,21	,24	,19	,22
Sociálna izolácia a kontrola	,17	,18	,19	,21
Ekonomické zneužívanie	,22	,20	,16	,14
Fyzická agresia	,21	,16	,17	,21
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,08			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,19	,22	,22	,24
Sociálna izolácia a kontrola	,19	,20	,19	,21
Ekonomické zneužívanie	,22	,21	,23	,22
Fyzická agresia	,23	,23	,23	,23
Sexuálne násilie	,17	,19	,18	,19
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,10			

ANNEX 6.3: NÁZORY NA PRÁVA A POVINNOSTI V RODINE PODĽA ZAŽITÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV (indexy)

Časť A: Demokratické názory na práva a povinnosti v rodine podľa zažitých násilných skutkov

„Manželia, partneri sa majú o povinnosti i práva deliť rovnako“ (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,86	,87	,87	,90
Sociálna izolácia a kontrola	,87	,86	,85	,86
Ekonomické zneužívanie	,85	,90	,89	,86
Fyzická agresia	,84	,83	,87	,80
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,80			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,91	,90	,92	,92
Sociálna izolácia a kontrola	,90	,90	,90	,90
Ekonomické zneužívanie	,94	,94	,94	,94
Fyzická agresia	,94	,95	,95	,95
Sexuálne násilie	,92	,95	,93	,95
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,84			

„Manželia majú rozhodovať o veciach rodiny rovnako, bez ohľadu na to, kto koľko zarába.“ (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,85	,85	,85	,87
Sociálna izolácia a kontrola	,86	,84	,83	,81
Ekonomické zneužívanie	,89	,92	,88	,81
Fyzická agresia	,81	,84	,85	,76
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,80			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,91	,89	,91	,91
Sociálna izolácia a kontrola	,91	,91	,91	,91
Ekonomické zneužívanie	,93	,95	,94	,95
Fyzická agresia	,91	,93	,93	,92
Sexuálne násilie	,95	,97	,95	,97
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,86			

„Rodičia majú brať do úvahy názory detí vo veciach, ktoré sa týkajú detí.“ (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,78	,78	,78	,81

Sociálna izolácia a kontrola	,80	,82	,75	,76
Ekonomické zneužívanie	,79	,85	,74	,71
Fyzická agresia	,77	,77	,79	,75
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,73			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,79	,80	,82	,83
Sociálna izolácia a kontrola	,79	,80	,79	,80
Ekonomické zneužívanie	,80	,81	,81	,81
Fyzická agresia	,81	,83	,83	,84
Sexuálne násilie	,85	,89	,85	,89
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,75			

Časť B: Celkové postoje k deľbe práv a povinností v rodine podľa zažitých násilných skutkov

Celkový postoj k postaveniu muža a ženy v rodine (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s demokratickým výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,33	,34	,34	,35
Sociálna izolácia a kontrola	,34	,34	,33	,33
Ekonomické zneužívanie	,32	,35	,31	,31
Fyzická agresia	,32	,33	,30	,25
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,34			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,41	,41	,42	,42
Sociálna izolácia a kontrola	,41	,42	,41	,42
Ekonomické zneužívanie	,44	,44	,43	,44
Fyzická agresia	,44	,45	,44	,45
Sexuálne násilie	,42	,43	,43	,43
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,40			

Nesúhlas so stereotypným výrokom: „Hlavné slovo v rodine má mať muž, manžel.“

Súhlas s demokratickým výrokom: „Manželia, partneri sa majú o povinnosti i práva deliť rovnako.“

Celkový postoj k deľbe rozhodovania v rodine (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s demokratickým výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,39	,39	,39	,39
Sociálna izolácia a kontrola	,40	,39	,39	,38
Ekonomické zneužívanie	,38	,40	,39	,37

Fyzická agresia	,37	,39	,38	,33
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,38			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,43	,43	,44	,44
Sociálna izolácia a kontrola	,44	,45	,44	,45
Ekonomické zneužívanie	,45	,45	,45	,45
Fyzická agresia	,45	,46	,45	,45
Sexuálne násilie	,45	,44	,45	,44
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,42			

Nesúhlas so stereotypným výrokom: „V rodine má mať hlavné slovo ten z rodičov, ktorý viac zarába.“

Súhlas s demokratickým výrokom: „Manželia majú rozhodovať o veciach rodiny rovnako, bez ohľadu na to, kto koľko zarába.“

Celkový postoj k participácii detí na rozhodovaní v rodine (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera súhlasu s demokratickým výrokom)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,27	,27	,26	,28
Sociálna izolácia a kontrola	,27	,28	,25	,25
Ekonomické zneužívanie	,26	,27	,23	,22
Fyzická agresia	,26	,26	,23	,21
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,25			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,26	,26	,26	,27
Sociálna izolácia a kontrola	,26	,27	,27	,27
Ekonomické zneužívanie	,27	,27	,27	,27
Fyzická agresia	,27	,27	,27	,27
Sexuálne násilie	,28	,30	,28	,30
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,26			

Nesúhlas so stereotypným výrokom: „Deti majú rodičov poslúchať a snažiť sa bez väčších rečí splniť ich vôľu.“

Súhlas s demokratickým výrokom: „Rodičia majú brať do úvahy názory detí vo veciach, ktoré sa týkajú detí.“

ANNEX 6.3.b: INDEX ZAŽÍVANÝCH ŤAŽKOSTÍ V DETSTVE PODĽA ZAŽITÝCH NÁSILNÝCH SKUTKOV VO VYŠŠOM VEKU

Index psychického týrania rodičmi v detstve podľa zažitých násilných skutkov (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera psychického týrania rodičmi v detstve)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,10	,13	,08	,08
Sociálna izolácia a kontrola	,06	,06	,09	,08
Ekonomické zneužívanie	,11	,10	,10	,06
Fyzická agresia	,05	,10	,11	,23
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,01			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,10	,13	,10	,11
Sociálna izolácia a kontrola	,07	,07	,08	,08
Ekonomické zneužívanie	,07	,07	,08	,07
Fyzická agresia	,11	,10	,11	,09
Sexuálne násilie	,05	,07	,06	,07
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,01			

Otázka: „Stalo sa Vám počas detstva, že sa Vám rodičia (alebo náhradní rodičia – poručníci, zákonní zástupcovia) opakovane vysmievali, ponižovali Vás, ignorovali alebo tvrdili, že ste celkom na nič, alebo ste podobné správanie nepoznali vôbec?“ Uvádza sa frekvencia výskytu (nikdy, 1-krát, 2-5-krát, 6-krát a viac). Základné údaje prezentuje kapitola 2.

Poznámka: Index od 0 do 1, kde 0 = ak všetky skúmané osoby nezažili nikdy psychické týranie od rodičov a 1 = ak všetky skúmané osoby zažívali od rodičov psychické týranie 6-krát a viac.

Súhrnný index detských ťažkostí podľa zažitých násilných skutkov (index od 0 do 1; čím vyššia hodnota, tým vyššia miera ťažkostí v detstve)

	Muži			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,11	,10	,09	,07
Sociálna izolácia a kontrola	,08	,08	,08	,07
Ekonomické zneužívanie	,12	,12	,11	,09
Fyzická agresia	,12	,12	,07	,07
Sexuálne násilie	-	-	-	-
Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,04			
	Ženy			
	DOMÁCE NÁSILIE		„PARTNERSKÉ“ NÁSILIE	
	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane	Aspoň raz aspoň 1 skutok	Aspoň 1 skutok opakovane
Psychické poškodzovanie	,09	,09	,07	,07
Sociálna izolácia a kontrola	,07	,08	,08	,08
Ekonomické zneužívanie	,08	,08	,08	,08
Fyzická agresia	,09	,09	,08	,08
Sexuálne násilie	,10	,13	,11	,13

Žiadna skúsenosť s násilným správaním	,02
--	-----

Otázka: „Kým ste dosiahli vek 15 rokov, museli ste čeliť niektorým z nasledovných detských ťažkostí alebo sa Vás podobné problémy vôbec netýkali?“ Hodnotilo sa 7 detských ťažkostí (problémy v škole s učením, problémy v škole so správaním, poruchy jedenia alebo výrazná strata váhy, problémy ako nízke sebahodnotenie, depresie a úzkosť, extrémne správanie ako predvádzanie sa alebo agresivita, problémy so spánkom a nevyspytateľné zdravotné ťažkosti) na 4-stupňovej škále (stále, prevažne občas a nikdy). Základné údaje prezentuje kapitola 2.

Poznámka: Index od 0 do 1, kde 0 = ak všetky skúmané osoby nezažili nikdy ani jednu z detských ťažkostí a 1 = ak všetky skúmané osoby zažívali všetky detské ťažkosti stále.